

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg,

hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Magyar válság — osztrák válság.

Irtta: Kossuth Ferencz,

Budapest, január 7.

A Habsburgok két államu monarchiájában a népesebb, a gazdagabb, az erősebbnek mondott és hitt állam az osztrák.

Ez az állam ragadta magához minden közös intézményt; ez jelképezi a monarchiát a külvilág előtt, ahol Magyarország csakis mint függelék szerepel, melyről kevesen tudják, hogy közjogi helyzete tulajdonképpen milyen? Állam-e, tartomány-e, a czimben csak czifraság-e vagy az életben valóság?

Egyike azoknak a soha meg nem bocsátható hibáknak, amelyeket a régi rendszer elkövetett, éppen az volt, hogy nem törődött mindezzel.

Most is, hogy a régi rendszer új életre kelt, mégpedig a réginél még rosszabb alakban, egyike azoknak a vádakkak, amelyeket a kiabálni megtanult munkapárt sokszor a fejünkhöz

vág, éppen az, hogy áldozatot hoztunk a magyar államiság kidomborodásáért a szerződésekből, a nemzetközi viszonyokban s az állami élet minden olyan vonatkozásaiban, melyek túllépik az ország határát.

Nekik ez semmi; nekik ez üres forma; puffogó szó; magyaros czafrang.

Ezt a felfogást vallották *mameluk* elődeik; ezt vallják ők a *mungók*; és lármáznak; úgy viselkednek, mintha az ellenzék ellenzéké lennének; tetszelegnek abban, hogy a „függetlenségi kormány” tetteit gáncsolják, annak a „függetlenségi” kormányának a tetteit, amelynek cinöke a függetlenségi Werkerle, belügyminisztere a függetlenségi Andrássy, földmívelésügyi minisztere a függetlenségi Darányi és így tovább, miglen a kilencz miniszter közül hatot nem számláltunk.

Gáncsolják a „függetlenségi” kormányt, holott a koalíciós kormány megalakulásának és egész létezésének alap-gondolata az a megegyezés volt, hogy a pártvonatkozások ideiglenesen felfüggtek, mert a haza alkotmányos életének megmentésére ez szükségessé vált; és ez (sőt csakis ez) tette azt lehetővé, hogy a kétharmadrészben függetlenségi képviselőház a csak egyharmadrészben függetlenségi kormányt több évig támogasson önzetlenül.

ugy hogy a hivatalokat sem követezte magának, így például a kinevezett főispánok háromnegyed része nem volt függetlenségi.

A távolról sem függetlenségi, de nemzeties és hazafias koalíciós kormány szemei előtt nem volt czafrang az, ami a magyar államiságot kidomborította; de most ismét más idők járnak!

Államiságunk lassankint el fog ismét mosódni a külföld szemei előtt, amely külföld előtt az osztrák-magyar monarchia mindinkább egységesnek fog ismét látszani.

Ezen elvitázhatlan látszat dacára mégis tény az, hogy a Habsburgok monarchiája két államból áll és hogy mindegyik államnak vannak bizonyos állami attributumai, mások pedig (még pedig a legfontosabbak) nincsenek, hanem közösek.

Ezen attributumok közt megvan a belügyi autonómia és van két csonka minisztérium, melyekből itt is, ott is hiányzik a külügy és a hadügy.

E minisztériumok a normális kormányok mivoltából magukba vették a miniszteri mulandóságot; minisztériumok jönnek és mennek, megalakulnak és megbuknak. Így van ez Magyarországon és így van Ausztriában is; abban az Ausztriában, mely népesebb, gazdagabb, hatalmasabb és minden közös in-

Eros diadala.

Irtta: Hevesi József.

(Utánerőmés tilos.)

I.

Dorike levele Diloshoz.

Mindenek előtt azt kívánom neked, jó Dilos, hogy az istenek minden áldása legyen rajtad.

Nenükakemon! — drága Dilosom! — Nenükakemon! Győztünk! Győztünk!

Azok után, amik történtek, most már megértem, miért irtad nekem legutolsó leveledben, hogy kísérjem figyelemmel a mostohaanyámat, Learchist!

Apollo és az Olympos összes istenei csakugyan velünk lehetnek, mert nekem nem is kellett a mostohaanyám után leskelődnöm. Bűnös, nagy titkát, aljas gonoszságát megismertem véletlenül.

Hát amit te a deipnétesióban, a ti legényegyesületetekben megtudtál, annak én szomorú szemtanúja voltam tegnap este.

Eros vezetett a kertünkben és ott drága jó atyámnak a feleségét egy más férfinak a karjai között találtam. Stesichoros ajkaival volt az ő bűnös ajaka egybeforrva.

Főlháborodva rivalitám reájuk.

Képzelted kinos zavarukat.

A mostohám hebegett valami értelmetlen mentséget, csak éppen hogy mondjon valamit.

Stesichoros, az én vőlegényjelöltem pedig, akihez a mostohám és az ő unszolására

az apám is hozzá akart unszolni, mint a leforrázott kutya oldalgott el a kertből.

Ámbátor még fiatal leány vagyok, belátok ennek a két aljas teremtsnek a sötét lelkebe. A mostohám azért akart engem az ő kedveséhez, Stesichoroszhoz nőül kényszeríteni, hogy ez az ember így aztán mindig a közelében legyen.

Ezt szemére is lobbantottam annak a hitvány némburnak és miután megígérte, hogy Stesichorossal többé nem fog találkozni, álltam attól, hogy ezt az egész dolgot az apámnak eláruljam. Ámbár nem tudom, szabad-e elhallgatnom apám előtt ennek a hitvány asszonynak a bűnét? De nem is az asszony miatt teszem, hanem az apám miatt, akinek bizonyára tört döfnék a szívébe, ha elmondanám neki felesége csalárdságát, hűtlenségét.

Most tehát az istenek akarata szerint, a mostohaanyám nem állja többé utját a mi boldogságunknak és neked, hűséges Dilosom, a dolgod ezentul, hogy apám hajlandóságát megnyerjed és belegyezését abba, hogy mi együtt lehessünk boldogok.

Az enyémét már régen bírod.

Írj mielőbb. A hűséges Norsisban megbízhatol. És bizzál bennem is, mert én a tied vagyok a szívemmel, a lelkemmel.

Dorike.

II.

Dilos levele Dorikéhez.

En drága Dorikém, szőke kis charison, aki bájosabb vagy Euphrosynénél, Thaleiá-

nál, Aglaiánál, Cletánál és Phaeonánál és valamennyi charitesnél, milyen nagy örömet okoztál nekem a te drága leveleddel.

Nagy örömet, de végtelen nagy aggodást is.

Örömet azért, mert sikerült a mostohaanyádat lelezáznod és mert leveledből azt látom, hogy most már tele vagy bizalommal és reménnyel a mi boldogságunkat illetőleg.

Aggodást pedig azért, mert engem az élet tapasztalata arra tanított, hogy nem szabad egy könnyen bizni és himni. Különösen pedig nem szabad himni olyan gonosz teremtsnek, mint a te mostohaanyád, Learchis.

Bizonyos vagyok benne, hogy ez a rossz asszony nem lesz majd képes belenyugodni az ő megaláztatásába. Módot és eszközöket fog keresni, hogy apád előtt tisztán álljon, még akkor is, ha te árulója akarnál lenni.

Es akkor aztán ott lesz megint minden a régi ben.

En tehát abban a meggyőződésben vagyok, hogy nem szabad atyád előtt eltitkolni feleségének a gázságát. Fájdalmat fog ugyan neki okozni ez a szomorú fölfedezés, de azért férfi, hogy tudjon ura lenni érzéseinek. Es inkább szenvedjen rövid ideig, mint hogy egy egész életen át egy rongy asszony rut árulásának legyen a martaléka. Mi nem lehetünk néma szemlélői ilyen gázságnak.

Csakhogy nagyon óvatosan és csíján kell ezt a dolgot megfogni. A mostohád olyan, mint a kígyó. kisiklik az ember kezeiből.

Ki kell eszelniük valamit, hogy atyádat meggyőzzük a tiszta valóságról.

tézmény székhelye, magának az uralkodónak állandó lakhelye.

És mégis, ha egy osztrák kormány megbukik, senki sem törődik vele egész Európában; ellenben ha magyar kormány bukik, e tény felkölti Európa figyelmét.

Ha válság van Ausztriában, fel van dülva a parlamenti állapot, meg van akadva az osztrák (olyan amilyen) alkotmány rendes funkcionálása, ki törődik ezzel Európában?

Ha válság van Magyarországon, ezzel egész Európa törődik, egész Európa foglalkozik.

Vajjon mit jelent ez a tény, amelyet nem tud eltüntetni az a másik tény sem, hogy Magyarországot sikerült a régi rendszer évtizedes közömbösségének és érzékhiányának odavinni, hogy a külföldi fogalom szerint a monarchiába beolvadt ország?

Az a tény, hogy ha Magyarország mozog, ez azonnal érdekli Európát, ha pedig Ausztria mozog, senkit sem érdekli; azt jelenti, hogy Európa felfogása szerint annak a monarchiának, mely közjogilag két állam, európai felfogás szerint pedig egy összmonarchia. Magyarország képezi mégis a nagyobb erőt; e felfogás szerint a monarchia erős, míg Magyarország nem inog, a monarchia gyengül, ha Magyarországon nincs csehek rendezett viszonyok.

Odaát veszekedhetnek németek és csehek, miglen kikopik a fizetéséből minden szegény csehországi néptanító vagy prágai városi hivatalnok; veszekedhetnek a lengyelek csatornáért, az olaszok jogi fakultásért, Bécs fagyott husért és az Isten tudja kicsoda miatt, mindez nem érdekli senkit Ausztria határán kívül; még csak a kormányalakítás elé sem gördít komoly akadályt, mert ha nem lesz parlamenti kormány, lesz *beamter*-kormány, és midőn ideiglenesen ismét lehet majd parlamenti kor-

mány, hát lesz és a kétségkívül érdemes, képzett, jeles osztrák *beamterek*, kik miniszterek voltak és miniszter a. d. lettek, visszamennek *beamternek* és az osztrák világ tovább fog.

Talán ez onnan van, hogy a magyar válságoknak más az alapja, más az oka, más a célja? ... Meglehet, hogy így van; de a tény mégis tény marad, hogy a magyar válság a monarchia válsága, az osztrák válság pedig nem az.

A gyufamonopólium.

Budapest, január 7.

Raphael Georges Lévy, a Banque de Paris egykori igazgatója s jelenleg a párisi Ecole libre des sciences politiques híres tanára nemrég az európai államok pénzügyi politikájáról írván, rámutatott arra, hogy a helyes finanspolitikának három alapelve van: takarékoság a kiadásokban, okosság a polgárok megadóztatásában, s küzdelem az állam eladósodása ellen.

Ha ezt a tanítást hazai viszonyainkra akarjuk alkalmazni, be kell látnunk, hogy nálunk éppen az ellenkezője történik annak, aminek történnie kellene. Állami kiadásaink évről-évre horribilis módon nőnek, adórendszerünk ésszerűtlen, igazságtalan, sőt egyenesen romboló hatású, úgy szociális, mint gazdasági tekintetben, s e mellette évről-évre új járadékot bocsátunk ki. Az 560 milliós kölcsönre még az aláírásokat sem nyitották meg, s a képviselőház pénzügyi bizottságában tegnapelőtt már egy új beruházási kölcsön felvételének szükségét hangoztatták.

Körülbelül kétségtelen, hogy mai adórendszerünkkel tovább nem boldogulunk. Az egyenes adóknak reformja, még életbe sem lépett, s máris új monopóliumokat kellett megteremtünk, sőt kétségtelen, hogy a gyufamonopóliumot is meg akarja a kormány csinálni, hogy az állami szükségletek

fedezésére új forrást teremtsen. A szándék kétségtelen, s csakis a kellő formát és módot keresi a kormány, hogy tervét végre is hajtsa. A fehér foszfortilalom nagyon szép és nagyon humanus reform volt, de addig, míg a gyufamonopólium terve komoly formát nem öltött, a kormányok nem gondoltak rá. De azonnal megcsinálta a kormány, mi helyt ez a tilalom a gyufamonopólium behozatalának útját egyengethette.

A monopólium nem egyéb, mint a fogyasztási adóknak egy neme, s amint igazságtalannak, barbárnak, immorálisnak tartunk minden fogyasztási adót, igazságtalannak és barbárnak kell tartanunk azt, hogy az eddigi fogyasztási adókon felül még egy új fogyasztási adó, a gyufafogyasztási adó is vállainkra nehezdedjen. Az utolsó, 1906-diki termelési adatok, illetőleg szakköri jelentés szerint gyufafogyasztásunk évenként hat millió korona eladási értéket képvisel. Wekerle Sándor volt miniszterelnök nemrég egy cikket írt a gyufamonopóliumról s abban azt írja, hogy olyan tervek merültek fel, melyek a mai gyufaárakat 350-800 százalékkal emelnék, hogy tehát, míg ma hat millióba kerül az az egész gyufaszükséglet, amelyet a magyar nép fogyaszt, a gyufamonopólium behozatala esetén ugyanazért a mennyiségért az állam már nem hat milliót, hanem legalább 21 milliót, sőt egyes tervek szerint 48 milliót szedne ki a polgárok zsebéből. Sőt, miután a terv szerint a legfinomabb svéd gyufára esnék a legkisebb adótétel, s az olcsó kénes gyufára a legnagyobb adótétel, ennek a horribilis új adóterheknek tulnyomó részét ismét a legszegényebb méposztálynak kellene viselnie.

A gyufamonopólium behozatala ellen tehát mindenkinek tiltakoznia kell, akiben csak a legkisebb szociális érzék is van. Tiltakoznia nemcsak azért, mert egy eléggé virágzó magyar iparág tételnek tönkre az állami kisajátítással, ami a mi viszonyaink közt bűn és öngyilkosság, haem azért, sőt fő-

Ha a szemei megnyílnak, akkor majd bátrabban léphetek eléje.

Nossis, a te hűséges öreg, ránczos képű rabszolganód valóban páratlan okossággal végzi a levelhordás tisztjét. Ha az ezerszínű trónon ülő Aphrodite egymásnak ad bennünket, magunkhoz vesszük őt és szabaddá tesszük.

Ird meg, mikor még Athena Parthenos templomába, hogy minél előbb lássalak és beszélhessek veled! Ird meg azt is, hogy mostohaanyád, hogy viselkedik?

Himerost szeretném hozzád küldeni, hogy az tolmácsolja neked eme holt betűk helyett, milyen vihárosan szeret téged

Dilos.

III.

Dorike levele Diloshoz.

Azt kívánom, hogy levelem boldog jöletben találjon.

Milyen okos, bölcs, előrelátó vagy te, drága Dilos! És mennyire ismered az embereket!

Hát persze, hogy a mostohaanyám kerekedett megint felül, ő ura a helyzetnek és én megint reménytelenül sírathatom a mi szerelmünk boldogságát.

Ma reggel az apám magához hivatott és nagy dühösen összeszidott. Egészen ki volt kelve magából, mikor eléje léptem.

Nem akarom neked szó szerint megírni, hogy milyen szörnyű szavakkal förmédt reám.

A lényege a dolognak az, hogy a mostohaanyám ellenem fordította a fegyvert.

Elhitette szegény, jó, hiszékeny apámmal, hogy az a gaz Stesichoros könyezve könyörgött neki, járva közbe apámnál az én bírásomért. Mert ő nagyon szeret engem.

En láttam is Stesichorost előtte térdelni a kertben és mindenféle sértő szavakkal illettem mindkettőjüket.

Az apám tehát most szigorúan rám parancsolt, hogy kellő tiszteletet tanúsítsak a mostohaanyám iránt és hogy ne is álmodjam más férjről, mint arról, akit ő és Learchis szánt nekem: Stesichorosról.

Hát így vagyunk, drága Dilosom.

Az én szemeimből a könyvek patakja folyik azóta és csak téled várok immár megváltó segítséget és a szerelem istennőjétől, Aphroditétől.

Siess, értesíts mielőbb, mit kell tennünk? És nyugtasd meg fájó, szenvedő szívemet.

Dorike.

IV.

Dilos levele Dorikéhez.

Dorikém,

Ugy-e, hogy igazam volt?

Kigyó, az a te mostohád.

Nem taposták el idején a fejét és most újra mar.

Jöjj el holnap okvetlenül Athena Parthenos templomába, ott majd beszélni fogunk egymással. Módot kell találnunk, hogy ennek a gaz asszonynak az eszén túljárjunk.

Okvetlenül eljőjj!

Dilos.

V.

Dorike levele Diloshoz.

En édes, okos Dilosom,

Most már aztán igazán beüreka! Mienk a győzelem. A kigyó feje el van taposva.

A mostohaanyám nincs többé a házukban, az apám kikergette.

És... és... az apám nevében azt az izenetet írhatom neked, hogy jöjj, jöjj mielőbb hozzánk!

Gondolhatod, hogy mi vár itt reád! Az álmodott boldogság!

Mindenben úgy cselekedtem, miként te engem tegnap a templomban kioktattál.

Fölkerestem az atyámat és csaknem ugyanazokat a szavakat mondtam neki, melyekre te engem tanítottál:

— Atyám, mondtam neki; ne baragudjál meg reám, ha szomorúságot fogok neked okozni. De tartozom vele, hogy őszintén föltárjak neked mindent. Dike, az igazság istene, úgy áldjon meg engem, mint ahogy télem a tiszta valóságot fogod hallani. A feleséged, Learchis, megcsal téged Stesichorossal. A saját szemeimmel láttam, mikor eszokolóztak. Ha Stesichoros csupán közbenjárást kért volna Learchistól, hogy én a felesége legyek, azért még nem kellett volna ölelkezniök és eszokolóznok.

Az apám többször félbe akart szakítani, de én nem engedtem. Folytattam:

— Tedd meg, drága, jó apám, a saját megnyugvásodért, a leányod boldogságáért, hogy kipróbáld azt az asszonyt. Hívd meg most azonnal és mondd meg neki, hogy én

leg azért, mert ezzel a népre olyan új terhet rakna az állam, amelynek ellenértékét ez semmiben sem találhatná meg. Mert hogy az a gyufamenyiség, mely ma két fillér, jövőben hat, nyolcz fillér lesz, az csak terhet jelent a fogyasztóra, de még az a látszólagos megnyugvása sem lehet, hogy az új teher népjóléti, vagy egyáltalán hasznos és produktív célokra fordítottatik. Néhány ezer munkás kenyérét vesztí s a gyufa drágább lesz. Ez lesz a gyufamonopólium mérlege.

De azonkívül is a legnagyobb aggodalommal kell nézni a gyufamonopólium terve elé. Legalább az elé a forma elé, ahogy azt nálunk egyesek magánérdekből meg akarnák csináltatni.

Alig merült fel ugyanis a gyufamonopólium terve, több konzorcium szervezőcött, mely az államtól bérbe akarná venni a gyufaárúsítást. A sóelárúsítás példájára hivatkoznak s azt mondják, ahogy a magyar pénzügyminiszter évek előtt titokban, versenytárgyalás nélkül egyszerűen bérbe adta az állami sóelárúsítást, az állami gyufaárúsítást is adja bérbe, még pedig annak a konzorciumnak, amelyet egyenesen erre a célra akarnak megalakítani. Most van egy „m. kir. sójövédéki vezérügynökség“ legyen egy m. kir. gyufajövédéki vezérügynökség is.

Ma már hiába való volna a sóárúsítás bérbeadása és a sóhitelengedélyezés ellen beszélni. Egyrészt az a részvénytársaság, mely ezt a kitünő üzletet megkapta, az ország sósükségletét nagyon jól, nagyon gondosan látja el. Sőt, hogy mindazok az iparosok, akik az iparsó-használatra engedélyt nyertek, gyorsan és akadálytalanul meg is kaphassák az iparsót, a nagyobb vidéki központokban állandó iparsó-raktárakat is létesített. A sójövédéki vezérügynökség működése ellen tehát e szempontból kifogást tenni nem lehet. Hisz talán éppen ennek a részvénytársaságnak érdeméül tudható be, hogy az utóbbi években az ország sófogyasztása

majdnem harmincz százalékkal növekedett, ami örvendetes közegészségügyi s állampénzügyi szempontból egyaránt.

De ez még nem jelenti azt, hogy ami bevált a sónál, azt a módszert kövessük a gyufajövédéknél is. Mert a sóelárúsítás bérbeadása s a sóhitel nyújtása is az államra rengeteg kárral jár, ha még oly kifogástalanul működik is a részvénytársaság.

Nem hánytorgatnók azonban fel ezt a kérdést, ha nem történnének most titokban ismét kísérletek arra, hogy a gyufajövédék is bérbe adassék majd annak idején s hogy a mi a sóeladás bérbeadásával történt, a gyufaeladás bérbeadásával folytatódjék s a várható haszon nagy része az állampénztár helyett egy magánkonzorcium zsebébe folyjon.

Elég korán akarjuk erre a közvéleményt és a parlamentet figyelmeztetni. Már most rá akarunk mutatni arra, hogy ez a bérbeadás az állampénztár súlyos megkárosításával jár s hogy a polgárságra háramló újabb nagy adóteher egy része illegitim módon egy magánkonzorcium zsebébe folyna csak. De hogy egy magánkonzorciumot gazdagítsunk, azért igazán nem szabad az állampolgároknak újabb 20—30 millió koronányi adóterhet róni.

Maga Wekerle is, abban a cikkében, melyet a „N. Fr. Presse“ karácsonyi számába a gyufamonopóliumról írt, a bérbeadás ellen foglalt állást s rámutatott arra, hogy a bérbeadás által szerzett szomorú tapasztalatok birták rá Franciaországot 1890-ben és Spanyolországot 1908-ban, hogy a gyufamonopóliumot saját kezelésbe vegye. Folytonosak voltak a panaszok a gyufa silánysága s a bérlők horribilis nyereségei miatt. A bérlői szerződés megszüntetése s az állami kezelés tovább halasztható nem volt s a pénzügyi eredmények igazolták azt, hogy ez helyes volt. Franciaország bevétele a gyufaadóból a bérlői szerződés megszüntetése után 65 százalékkal emelkedett, Spanyolországban pedig az azelőtti bevétel kétszeresére. Ilyen

horribilis nyereségeket vágtak zsebre a bérlők.

Igazán nem menthető bűn és könyelműség volna s az állampolgárok zsebének száндékos megkárosítása, ha a francia és spanyol tanulságból épen csak a mi politikai és gazdasági köreink nem akarnának okulni.

A bank-vita közjében.

— Nem halasztják el a véderőreformot. —

A politika eseményei.

Budapest, január 7.

Az új esztendő, mint megjósoltuk, harcos évek ígérkezik. A szerb kereskedelmi szerződés letárgyalásával, ami hétfőn megtörténik, megkezdődik a parlamenti küzdelmek hosszú láncolata. Kedden gőzerővel megindul a bank-vita, amelynek első szónokai, gróf Apponyi és Földes Béla, a két függetlenségi párt képviselői lesznek. A közös bank nem egy könnyen fog a hétéves szabadalom meghosszabbításához hozzájutni. Az ellenzék bizonyára teljes fegyverkezéssel száll hadba, különösen pedig az önálló gazdasági berendezkedés és a pénzügyi önállóság hívei szervezkednek teljes lelkesedéssel, — s ebben nem érinti őket egy cseppet sem a kormánypárti hangulatkeltés, hogy a bank-vita igen rövid lélekzetű lesz. Nagyon meg lehet elégedve a jobboldal, ha február közepére tető alá jut a bank-javaslat.

A rendes újonczjutalék elintézése után az 1911-es költségvetésnél ismét széleskörű tárgyalásra van kilátás. A budget a kormányzati politika tükré, tehát ezuttal, az első tényleges állami előirányzatnál éppen elegendő ok lesz az alapos kritikára és a sok elégtelenségből fakadó kívánságok előterjesztésére. Nem kevésbé lesz érdekes a január 23-án megkezdődő delegációs ülészek, amelyen Schönaich hadügyminiszter és Montecuccoli tengerészeti parancsnok fogják előterjeszteni szerénynek éppen séggel nem nevezhető sok száz milliós túlkövetéseiket. Ha igaz az értesülésünk, hogy a tavasszal, április végén, minden ellenkező hírdacára, előkerülnek a véderő-javaslatok, köztük a katonai büntető perrendtartás, ugy ebből előrelátható, hogy a parlament egyáltalán nem fogja nélkülözni a gyújtó anyagot.

A kormánypárti sajtó most is, mint rendszeren, amikor a kisebbség energikus ellentállásra készül, telve van tendenciózus híresztelésekkel, amelyek az oppozíció elkedvetlenítését célozzák. A Justh-párt paktál, a néppárt szétrobban, s ami a legnevetesegebb, a Kossuth-párt sincs összhangban vezéréivel, — ezeket s hasonló meséket írnak le a közvélemény megtévesztésére. Mindéz azonban hiába való próbálkozás. A bal- és a szélsőbaloldal nem fog kötélni állani s nem fogja az álliberálistusban senyvedő munkapártnak azt a sziveséget megtenni, hogy most, a nagy parlamenti csaták idején gyengének mutatkozzék. Az ellenzék ismeri kötelességét magával és a nemzettel szemben, s azt bármily körülmények között teljesíteni fogja. Minden egyéb híresztelés koholt s a legkevésbé sem fedi az igazságot.

Politikai tudósításaink egyébként itt következnek:

Minisztertanács.

Ma délelőtt tíz órakor a miniszterelnökségi palotában gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvett. A miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter jelentést tettek a tegnapi Bécsben

már helynyugodtam Stesichorosba, de te büntetésből szünetöl minket Athénből Naxos szigetén levő birtokodra, honnan öt évig nem szabad hazatérniünk. Majd meglátod, mit szól ehhez Learchis asszony?

Az apám — végre is ő az én drága jó apám! — hajlott a szavamra és behívatta Learchist.

A mostoha diadalmas, sugárzó arczezal lépett be. Csak mikor rám tekintett, olvastam ki szeméből a gyűlöletet, a kárörömet.

Az apám így szólott hozzá:

— Dorike most mondta nekem, hogy enged — ami különben kötelessége is — a kívánságunknak és férjhez megy Stesichorshoz.

Diadalmasan nézett most reám Learchis.

Az apám folytatta:

— Azonban engem nem lehet olyan könnyen megbékíteni. És mert leányom olyan engedetlen volt és olyan sértő gyanuvál illetett téged, elhatároztam, hogy büntetésképpen száműzöm őt Athenből. Férjével együtt mindjárt az egybekelésük után beköltöznek Naxosba, az én birtokaimra, melyek különben is el vannak hanyagolva és ott nem radnak öt esztendeig. Addig onnan nem szabad kimozdulniok. Igazam van, Learchis?

Csak láttad volna, drága Dilosom, milyen ólomfakó színt váltott ezekre a szavakra Learchis mama.

Csak úgy kapkodott a levegő után.

Érezte, hogy esapdába került.

Hebegni kezdett:

— De . . . de . . . de . . .

Az apám azonban fogóra volt.

— Ez az akaratom és emellett maradok.

Learchis most kinosan kezdett vergődni.

— De Charatos, szólj, azt nem lehet követelni Stesichorostól, hogy mert leányodat büntetni akarod, neki is bünhődnie kell és száműzetésbe menni!

— Ha igazán szereti a lányomat — így dörgött az apám — elmegy vele akár a Hadésbe is.

A mostohám most azután tájékozó dühvel jött ki a sodrából.

— De én nem akarom, hogy Stesichoros Athénből távozzék.

Az a buta asszony most már el volt veszve.

— Nem akarod — rivallt reá az apám — nem akarod, mert az az ember a te szeretőd. Takarodj a szemem elől, nyomorult asszony!

Learchis kapkodott a levegő után. Csak most jött reá, hogy önkénytelenül elárulta magát.

Már késő volt.

Az apám kérelmetlen maradt.

A szó szoros értelmében kilökte a házunkból.

Engem pedig elhalmoz drága jó apám gyöngédségének ezer esőkjaival. És azt izeni nekem, jöjj azonnal!

Hát gyere már, drága Dilosom, hát gyere már! Én nem értelek, hogy miért késej olyan sokáig. Hát gyere már!

Ezer millió esökkel vár

Dorike.

tartott közös miniszteri értekezleten történtekről és ezenkívül a fölmerült folyó ügyeket intézték el. A minisztertanács három óra hosszáig tartott.

Az osztrák kormányváltással kapcsolatban magyar politikai körökben olyan hírek merültek föl, hogy a Reichsrathban kifejlődött helyzet következtében a véderőtörvényjavaslat betervezése halasztást szenved. Ez a hír szóba került a tegnapi közös minisztertanácsban is és az onnan kiszivárgott hírek szerint egyáltalán nem gondolnak a véderőtörvényjavaslat betervezésének elhalasztására. Az új véderőtörvényre vonatkozó javaslatok a tavasszal már a parlamentek asztalára kerülnek, mint arról a kormányelnök a mai minisztertanácsban már jelentést is tett.

A delegációk összeülése.

A tegnapi megtartott közös minisztertanács, amelyen minthogy tisztán részletkérdésekről volt szó, a közös hadügyminiszterium részéről Zavadovszky miniszteri osztálytanácsos, az osztrák pénzügyminiszterium részéről pedig Engel lovag osztályfőnök, mint referens is résztvettek, végleg megállapította, hogy a delegációk a hónap 23-án kezdik meg érdemleges munkájukat. A magyar delegáció evégből teljes ülést tart, amelynek egyedüli tárgya a közös költségvetési javaslatoknak betervezése. Az osztrák delegáció legutóbbi teljes ülésén hozott határozatához képest erre a célra nem tart teljes ülést, hanem a bizottságok a Reichsrath elnöksége által rövid uton hozzájuk átteendő közös költségvetési javaslatokat nyomban tárgyalás alá veszik. Első sorban az osztrák külügyi albizottság ül össze a külügyi költségvetés tárgyalására s itt fogja gróf Aehrenthal közös külügyminiszter expozéját is megtartani.

A parlament munkarendje.

A képviselőház hétfői ülésén befejeződik a szerb kereskedelmi szerződés hossza nyult vitája. Báró Mannsdorf Géza és Sümeji Vilmos fogják még röviden, a zárszó jogán, határozati javaslatokat elfogadásra ajánlani, majd gróf Serényi Béla földmivelési miniszter fog a drágaság kérdését nyilatkozni. Az általános megszavazás után a javaslat címénél Polónyi Géza fog beszélni s azután a többi szakaszt szó nélkül fogják elfogadni. Tíz megüresedett bizottsági tagság betöltése után, később egy órákor Polónyi Géza fogja megokolni az önálló bank rögtöni létesítésére vonatkozó indítványát.

Ha marad még idő, akkor a bank-szabadsalom meghosszabbítását célzó törvényjavaslatot fogja ismertetni gróf Wickenburg Márk, a pénzügyi bizottság előadója. Kedden az ellenzék első szónoka gróf Apponyi Albert lesz, a Kossuth-párt illusztris tagja. A volt kultuszminiszter örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy a bankkérdésben a saját és a 48-as függetlenségi Kossuth-párt álláspontját az ország előtt kifejtse. Az utolsó időkből a függetlenségi Kossuth-pártot a bankkérdésben annyiszor támadták; hogy gróf Apponyi Albert a Kossuth-pártot nagyon fontosnak tartja a kérdés és a párt álláspontjának teljes tisztázását. Apponyi már a provizórius bankjavaslat tárgyalásakor jelezte volt a Kossuth-párt részéről szónoknak, de akkor elutazott. Beszéde elmaradását akkor is tendenciózusan kommentálták, pedig akkor Apponyi a családjában előfordult betegség miatt utazott el hirtelen.

Utána a Justh-párt nevében a párt bankbizottságának elnöke, Földes Béla, a nemzetgazdaság tudós tanára fog beszélni. A jeles politikus ma a következőket jelentette ki a több hetesnek ígérkező bank-vitáról:

— Hogy a függetlenségi és 48-as párt milyen mértékben vesz részt a harcban, azt én most nem mondhatom meg. Azt különben sem én, hanem maga a függetlenségi és 48-as párt határozza meg. Az azonban nem szenvedhet semmi kétséget, hogy a függetlenségi és 48-as párt, mely épp az önálló bank létesítése miatt idézett fel nemesak kormányválságot, de párt- és rendszerváltságot is, nem fogja

könnyen megszerezni az Osztrák-Magyar Banknak — a szabadsalom meghosszabbítását.

Földes az önálló bankra vonatkozó ama határozati javaslatát, amelyet a provizoriumnál már gróf Batthyány Tivadar előterjesztett, ismét be fogja nyújtani. A hét folyamán a kormánypárt részéről gróf Tisza István készül terjedelmesebb beszédre. A néppárt hivatalos szónoka, miután a két Rakovszky távol van, vagy gróf Zichy Aladár vagy Simonyi-Semadam Sándor lesz. A néppárt főleg az ötdígi szakaszt kifogásolja, amelyben közjogi sérelmet lát. Nem lehetetlen, hogy gróf Andrássy Gyula is fel fog szólalni.

Álhírek a Kossuth-pártól.

Egy tegnapi esti lap hamis híradása nyomán ma a legkülönbözőbb verziók keltek szárnyra a Kossuth-párt belétéről. Természetesen hamis nyomor indulva, ezek is csak hamisak lehetnek. Nem igaz, hogy a párt elégedetlenkedik s hogy vezéreivel az eddigi taktika dolgában nem volna egyetértésben. A valóság az, hogy a párt a választásokon bár megfogytokozott, de soha egységesebb nem volt, mint most, miként ezt Kossuth Ferencz, a párt elnöke, újévi nyilatkozatában megállapította. A legközelebb meginduló bank-tárgyalás során a párt szintén energikusan ki fogja venni a részét, miként az eddigi parlamenti tanácskozásokban is első helyet foglalt el. A párt álláspontjáról az elnökség a következőket közli:

„A bankjavaslat vitájában a Kossuth-párt ismeretes elvi álláspontján mindig megmaradva: szolidáris elszántsággal, egyöntetű taktikával és erejének tökéletes kifejtésével fogja megvívni küzdelmét vezérei mögött, az ezen a ponton számbajövő nemzeti érdekekért. Ez egyébként magától értetődik, mert hiszen itt a függetlenségi programnak egyik legkardinálisabb követeléséről van szó s mert a mult kormány független és tagjai éppen a bankkérdésben való intranigenciájuk miatt voltak kénytelenek elhagyni a helyüket. Arra pedig, hogy a párt ellenzék léteire kevésbé legyen kitérő elvi álláspontja mellett, mint volt akkor, amikor magasabb kormányzati szempontokra kellett tekintettel lennie: igazán nem politikus dolog gondolni, vagy pláne számítani.”

Éppen így koholmány, hogy gróf Apponyi Albert amerikai utjával ki akar térni a véderő reform körül támadó harc elől; amíg ez a javaslat a parlament elé kerül ő már rég itthon lesz s elől fog járni a küzdelemben.

A számszék alelnök-jelöltjei.

Thuróczy Vilmos országgyűlési képviselőnek a számvevőszék elnökévé való kinevezése a hivatalos lap egyik legközelebbi számában megjelenik, s ezzel egyidejűleg a Dárday Sándor lemondásával megüresedett állami számszék alelnöki állást is betöltik. Mint megbízható forrásból közlik, az állami számvevőszék alelnökévé dr. Kostyál Miklóst, Nyitra vármegye volt főjegyzőjét fogják kinevezni, aki Thuróczynek régi politikai barátja és a kormányban számos politikai szolgálatot tett. Kostyál dr.-nak Thuróczyt kívül még más befolyásos protektora is van, nevezetesen bátyja, Kostyál Zsigmond udvari tanácsos, a legfőbb állami számvevőszék I. ügyosztályának főnöke. Az állami számvevőszék alelnökjelöltjeit emlegették még Romy Béla miniszterelnöki miniszteri tanácsos is, akit gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök azért szeretett volna a számszék alelnökségébe beültetni, hogy a miniszterelnökség egyik osztálytanácsosát miniszteri tanácsossá léptethesse elő.

A flumei kormányzó tárgyalásai.

Gróf Wickenburg István, Fiume kormányzója tegnap reggel érkezett vissza Budapestről Fiumába. A kormányzó a fővárosban a miniszterelnökkel és a belügyi államtitkárokkal folytatott beható tanácskozást, amelyen a Fiume ügyeinek alakulásában várható minden eshetőségre kiterjeszkedtek. A reprezentancia küszöbön álló feloszlásáról elterjedt hírekre a kormányzó a Magyar Tudósító flumei levelezője előtt kijelentette, hogy a reprezentancia feloszlásának szükségét eddig nem látja.

A horvát helyzet.

Már régebb beszéltük Zágrábban és most valóra váltja régi tervét dr. Frank József. Teljesen visszavonult a politika élét teréről. A horvát tiszta

jogpárt egykori vezére eladta zágrábi házát pártfelének dr. Prebeknek s ő maga szülővárosába. Eszékre fog átköltözködni. Így lát a Frank-család politikai szerepe Zágrábban véget ért, mert dr. Frank József fia, dr. Frank Vladimír, aki szintén élénk ést vett a horvátországi közéletben, legutóbbi királyi közjegyzőséget kapott Djakovón s az új választási törvény szerint királyi közjegyzők nem élvezik a passzív választói jogot, tehát Frank Vladimír nem lehet képviselő.

Zágrábi jelentés szerint dr. Bauer Antal kanonoknak cum jure successionis a zágrábi érsek koadjutorává történt kinevezése tegnap délután Zágrába érkezett és a legközelebbi napokban megjelenik a hivatalos lapban. Bauer dr.-t egyidejűleg címzetes érsekké is kinevezték. Zágráb jövőendő érseke ötvennégyéves és valamikor hitoktató volt Zágrábban, majd később a zágrábi egyetemen tanárkodott. Tavaly nevezték ki a zágrábi káptalauhoz kanonokká. Politikai szerepet is vitt és a horvát jogpárthoz tartozott. Most legutóbb Tom sics bánhoz pártolt s kormánypárti programmal a lezajlott képviselőválasztásokon föl is lépett, de megbukott. Bekövetkezett tehát az, amitől a magyar ellenzék félt: a zágrábi érsekség vagyona, erkölcsi hatalma egy magyarfaló, nagyhorvát, tri-alisztikus érzelmű pap kezébe került. A magyar kormányban, sajnos, nem volt elég erély arra, hogy ezt a kinevezést megakadályozza.

A szerajevói szabor.

Január közepén kezdődik a bosnyák tartománygyűlés új ülészaka. A politikai pártok heves harcra készülnek az országos kormány ellen és a hangulat olyan elkeseredett, hogy a kormány most a tartománygyűlés feloszlásának tervével foglalkozik. Az egyik szerajevói lap mai számában azt jelenti, hogy a tartománygyűlést még mielőtt összeülne, fel fogják oszlatni. A kormány konferenciára hívta a pártok vezéreit, hogy a tartománygyűlés munkaprogramját megállapítsa. Először a költségvetést akarja tárgyalni, azonban a pártok kijelentették, hogy ezt a munkaprogramot nem fogadják el, mert a költségvetés előtt saját kezdeményező indítványukat akarják tárgyalni. — Hozzájárul mindehhez, hogy a kmekérdés is a mostani ülészakban kerülne napirendre és a szerb pártok itt is élesen szembehelyezkednek a kormánnyal. Politikai körökben ezért nagyon valószínűnek tartják, hogy a mostani ülészakon eredményes munkát lehetne végezni.

Budapest, január 7.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése hétfőn délelőtt tíz órákor lesz. Napirend: a szerb szerződés, Polónyi Géza megindokolja bejegyzett indítványát a bankstatutumok 107. szakaszának végrehajtása tárgyában, az üresedésben levő bizottsági helyek betöltése és végül a bankjavaslat.

A hadügyminiszter nevében. Lovag Kroatina Sándor tábornag, aki e hó 4-én érkezett Budapestre és aki itt tárgyalásokat folytatott a hadügyminiszter nevében, tegnap délután visszautazott Bécsbe.

A házelnök audienciái. Berzeviczy Albertnek, a képviselőház elnökének fogadó-órájában a jövő héttől kezdve változás áll be, még pedig annyiban, hogy a Ház elnöke ezután is minden kedden délután fogad, azonban nem négy órákor, hanem öt órákor.

A földmivelésügyi miniszter szabadsága. Gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter hétfőn felszólal a képviselőházban, hogy a szerb kereskedelmi szerződésről folyt vita során felhangzott észrevételekre válaszoljon. A földmivelésügyi miniszter a törvényjavaslat elintézése után háromnapos szabadságra megy és magánügyben Bécsbe utazik.

A képviselőház bizottságaiból. A pénzügyi bizottság e hó 9-én, délután 5 órákor a képviselőház I. sz. termében ülést tart, melyen a kereskedelmi tárcza költségvetésének tárgyalását folytatják. — A mentelmi bizottság e hó 10. napján, délután 5

Óraker a képviselőház II. számú termében ülést tart. Tárgy: A már kitűzött tárgyakon felül Szkiecsák Ferenc képviselő mentelmi ügye is.

Az új v. b. t. t. miniszterek eskütétele. Gróf Serényi Béla, Székely Ferenc és Hazai Samu miniszterek, akiket ő felsége legutóbb titkos tanácsosokká nevezett ki, a Budapesti Tudósító értesülése szerint a titkos tanácsosi esküt őfelsége budapesti tartózkodása alatt fogják a király kezeibe letenni.

Uj dandárparancsnok. A király báró Marschall Gyula vezérőrnagynak, a 4. honvéd-lovasdandár parancsnokának, egészségi tekintetből saját kérelmére jelenlegi szolgálati állása alól való felmentését elrendelte és helyébe Ötvös Imre ezredes, a marosvásárhelyi 9. honvédhuszár-ezred parancsnokát nevezte ki.

A nagyváradai püspökség betöltése.

— Gróf Széchenyi Miklós az új püspök. —

Budapest, január 7.

Rómából érkező jelentés szerint a pápa jóváhagyta gróf Széchenyi Miklós győri püspöknek nagyváradai püspökké leendő kinevezését.

Hosszu, két év óta tartó interregnum ér véget ezzel a kinevezéssel, mely végét veti egy, a kuliesszák mögött dúló háboruságnak. A nagyváradai püspökség két esztendővel ezelőtt üresedett meg, még a koalíciós kormányzat alatt. A trónörökös volt magyar nyelv tanárát, Lányi József tinini fölszentelt püspököt óhajtották volna ebben az állásban látni, gróf Apponyi Albert kultuszminister azonban azzal tért ki ennek az óhajtnak a teljesítése alól, hogy betöltetlenül hagyta a majdnem két millió koronát jövedelmező püspöki széket.

Két esztendő óta állt betöltetlenül a nagyváradai püspöki szék, ez alatt az idő alatt a dominumok jövedelmét eladósodott püspökségek restautására és a katolikus egyházi alapok céljaira fordították. Ennek a kormánynak jutott az a kényes feladat, hogy a sok háborúságot keltett üresedés betöltéséről gondoskodjék. Gróf Zichy János hajlandónak is mutatkozott arra, hogy a trónörökös óhajtatását teljesítse.

A kormány többi tagjai, különösen Khuen-Héderváry a Széchenyi Miklós gróf jelöltségéhez ragaszkodtak, aki gróf Aehrenthal-Lexa Alajos külügyministernek a közeli rokona. Gróf Khuen-Héderváryéknak sikerült a királynál a maguk álláspontját érvényesíteni, a király, mint a magyar katolikus egyház legfőbb kegyura, aki a megüresedett püspökségeket betölti, nem a trónörökös jelöltje, hanem Széchenyi Miklós gróf kinevezése mellett döntött. Erre az időre esik az, amikor sűrűn jelentek meg hírek a sajtóban arról, hogy gróf Zichy János elkedvetlenedve, megválni készül az állásától. Ugyanebben az időben történt az, a feltűnést keltő tény, hogy a trónörökös a német császár tiszteletére adott estélyre nem hívta meg a magyar miniszterelnököt. Akik a dolgok hátterét ismerik, ezeket a tényeket összefüggésbe hozzák a nagyváradai püspökség betöltésével.

A király kinevezését szokás szerint fölterjesztették Rómába, hogy a Szentszék azt jóváhagyva, az új püspöknek a nagyváradai egyházmegyére vonatkozólag a lelkiekben való fölhatalmazást megadja. A római hír tanúsága szerint ez megtörtént. Lehet, hogy Lányi Józsefet most a győri püspökséggel fogják kárpótolni.

KÜLFÖLD.

Az új osztrák kormány.

— Hétfőn a kinevezés. —

Budapest, január 7.

Bécsből mára megérkezett a hír, hogy a *Bienert-kabinet megalakításának utolsó nehézségei is eloszlottak*, a miniszterelnök holnap kihallgatásra megy a királyhoz és *hétfőn megjelenik az új kormány tagjainak kinevezéséről a hivatalos lap közleménye*. Ma délből német részről ismét akadályokat gördítettek a kabinetalakítás elé. A német pártok ugyanis arra hivatkoztak, hogy a miniszterelnök a csehek és lengyeleket előnyben részesíti, ellenben nekik nem juttat tárczát. Báró Bienert szívesen kész volt ezt a követelést teljesíteni s annak fejében, hogy a németek bizonyos tekintetben tartózkodó álláspontot fognak elfoglalni a kormánnyal szemben, biztosította a német pártokat, hogy a földmívelési tárczát az alkotmány-hü német nagybirtokosok egy tagjának tartja fenn.

Egészen bizonyos, hogy *Glombinski*-nek, a lengyel klub vezérének a vasutügyi tárczát, *Zaleski* lovagnak, a földmívelésügyi miniszterium osztályfőnökének pedig a galicziai miniszteri rezortot tartják fenn. Bizonyos továbbá, hogy a munkaministerium élére egy cseh nemzetiségű hivatalnok, valószínűleg *Mark Károly*, a vasutminiszterium osztályfőnöke kerül. Belügyministernek egy magasállású hivatalnokot jelölnek, akinél, tekintettel arra, hogy báró *Haerdtl* nem tudott helyet szerezni magának a Házban, ügyelni fognak, hogy rokonszenves és politikailag makulátlan személyiség legyen. A földmívelésügyi élére szintén hivatalnokot szemeltek ki, akire nézve azonban még nem határoztak véglegesen.

A miniszteriumnak az összeállítása szerint a képviselőházból: *Glombinski* és dr. *Weisskirchner*, az urakházából báró *Bienert* és gróf *Stürgkh* kerülnek az új kabinetbe. A többi miniszter bürokratikus állásból kerül a kabinetbe és így nem is jutnak közvetlen érintkezésbe a két házzal. Meg kell azonban jegyezni, hogy az igazságügyministernek, dr. *Hohenburgernek* a pályája teljesen parlamentáris volt. Sok évig tagja volt a képviselőháznak, a stájer tartománygyűlésnek és a gráci községtanácsnak.

Az új kabinetalakítás egyik legfontosabb ténye a kabinet és a csehek viszonyának eltérése. Mert egészen bizonyos, hogy a munkaminiszterium élére sohasem jelöltek volna cseh hivatalnokot, ha báró *Bienert* nem számított volna azzal a lehetőséggel, hogy a csehek a szabad kéz politikájára helyett, a kinyújtott ököl politikájához nyulnak. A legkevésbé, amit elvárhat, az, hogy a csehek sem nyílt, sem rejtett obstrukcióban részt nem vesznek; szóval, hogy őszinte politikára adják magukat. Elvégre, a többi párt semmi esetre sem engedte volna meg, hogy a csehek, akik megfelelő terhek nélkül, amugy is sok kedvezményben részesülnek, egy miniszter segítségével folytathassák az ellenzékieskedést.

Ha a miniszteriumot hétfőn tényleg kinevezik, úgy a delegációk kezdete előtt néhány nappal a Reichsrath is megkezdheti működését. Az új miniszterium pedig 16-án, vagy 18-án már bemutatkozhatik a parlamentben.

Ma egyébként a német nemzeti szövetség vezetői hosszasan tanácskoztak báró *Bienert* tel, mely alkalommal *Wolff* felsorolta pártjának agályait és kijelentette, hogy a német radikális párt magatartása tekintetében ígéretet nem tehet.

A román kormányválság. Bukarestből jelentik: A politikai helyzetben az utóbbi két napon lényegesebb változás nem állott be. *Károly* román király tegnap este hét órakor két óra hosszat tartó kihallgatásou fogadta *Bratiana* miniszterelnököt, aki a királynak is bejelentette a kormányról való lemondását. Hír szerint a király a miniszterelnököt állásában való megmaradásra skarta rábírní, de *Bratiana* határozottan kijelentette, hogy úgy ő,

mint pártja visszavonulnak. A kormányalakítással, mint már jelcztük, *Carp* Pétert fogja megbízni a király, de ennek a kabinetnek a liberális lapok rövid életet jósolnak. A válság végleges megoldást a gör. kel. karácsony után fog nyerni.

Uj okmányhamisítási affér Szerbiában. Belrádból jelentik: Az idevaló lapok ma hosszú cikkekkel közölnek egy új afférről, amely nagyon hasonlatos a Vasziés-esethez. Ezuttal *Bichel Mihály, György* herceg lovása a főszereplő. Ez az ember önként jelentkezett a rendőrségen s bevádolta önmagát, hogy az osztrák-magyar követtség emberei őt felakarták használni okmányhamisításokra. A kihallgatáskor azt vallotta *Bichel*, hogy a zimonyi rendőrfőnök felszólította és felbérelte, hogy *hatoljon be György herceg lakására és az íróasztalából szedjen ki bizonyos iratokat*, amelyekben arról van szó, hogy *Pasics* ötvénezer frankot adott át *György hercegnek*.

Ez a pénz állami vagyon volt s arra szolgált, hogy *György herceg Pribicevics* horvát képviselőnek adja azt az agitáció céljaira. Más okmányokat is kellett volna elcsennie, amelyekből az derült volna ki, hogy *György herceg Jęstovics Milánnak* 5000 frankot adott át ezért az összegért ez a felbérelt ember a monarchia egy magasállású személyiségét tartozott volna eltenni láb alól. *Bichel* azt állítja, hogy Zimonyban kényszerítették őt több irásnak aláírására, amelyek levelek formájában ezeket a vádakat megerősítették. *A Politika gyanúsítja gróf Forgách osztrák-magyar követet, hogy ebben az afférban is szerepe volt.*

Német-orosz megegyezés. Londonból jelentik: A reggeli lapok közül csupán a „Times“ foglalkozik a német-orosz megegyezéssel. Ez a lap többi közt a következőket mondja: Amíg ellenkezőjét nem bizonyítják be, addig nem tudjuk elhinni, hogy a Berlin és Pétervár között folytatott tárgyalás megváltoztathatná az orosz külső politika általános elveit, hogy meglazithatná azt a baráti köteléket, amely Oroszországot Angliához és Franciaországhoz fűzi.

Szasszonov a potsdami tanácskozásról. Berlinből a Wolff-ügynökség pétervári távirata alapján jelentik: *Szasszonov* orosz külügyminister a *Novoje Vremja* tudósítójának egyik kérdésére, melyet a potsdami eszmecserek állítólagos tartalmára vonatkozó s egy angol lapban közzétett okmány ügyében intézett a külügyministerhez, azt a választ adta, hogy a diplomáciában nem szokás függőben lévő tárgyalásokról közléseket közzétenni. Ezenfelül feleslegesnek tartja, hogy a jelen alkalommal nyilatkozzék a potsdami tanácskozássokról, mert csak azt ismételné, amit a *Novoje Vremjának* októberben mondott. Ha a tárgyaló hatalmak megegyezésre jutnak, úgy ez nem marad titokban, hanem teljes terjedelmében közzé fog tétetni. A *Novoje Vremja* azt a reményét fejezi ki, hogy *Szasszonov* egyszerű szavai az orosz-német viszony és a hármass entente tekintetében mesterségesen felidézett bizonytalanságnak véget fog vetni.

Az orosz államkölesön. Pétervárról jelentik: A pétervári távirati ügynökség jelentése szerint az 1905. évi államkölesön obligációinak tulajdonosai és pedig épp úgy az orosz, mint a külföldi tulajdonosok nagyon csekély százaléka élt azzal a jogával, hogy 1911. január elsejéig tőkét visszakapja. A benyújtott követelések csupán csak 604.446 rubelt tesznek ki, míg az egész kölesönösszeg 281.500.000 rubel. Az eredmény tehát rendkívül kedvező.

Monakó alkotmánya. Párisból jelentik: *Reaault, Roche* és *Weis* jogtudósok jelentése a monakói fejedelemség alkotmányának szervezéséről ma került nyilvánosságra. A jelentéshez a monakói fejedelem által engedelmzett alkotmánytörvény van csatolva. E törvény szerint a kormányhatalmat a fejedelem irányításával egy államminister gyakorolja, aki mellett egy tanács működik. Az alkotmánytörvény továbbá államtanács szervezését is tervezi. A törvényhozói hatalmat a fejedelem és egy huszonegy tagu nemzeti tanács gyakorolja, melynek tagjait az általános választójog alapján négy évre választják. A fejedelemség területét három községre osztják föl, melyeknek igazgatását

egy községtanács végzi. A községi képviselőtestület megválasztásánál a nőknek is van szavazatuk.

A török trónörökös utja. Konstantinápolyból írják: Most már egészen elhatározott dolog, hogy a török trónörökös, *Jusszuf Izzedin* körutat tesz az európai udvarokban. Az olasz királyt és a pápát fogja először is felkeresni Rómában, majd Párisba megy *Fallières* köztársasági elnök látogatására, onnan pedig Londonba, *György* angol királyhoz. A török trónörökös részt fog venni az angol király koronázási ünnepségénél is.

Az angol-francia barátság. Párisi jelentés szerint *V. György* angol király az újév alkalmából a következő táviratot küldte *Fallières* elnöknek: Elnök ur! Az újév alkalmából szívesen szeretnék megajánlani a barátság kifejezését, amely országainkat egymáshoz fűzi.

A brazíliai ferradalom után. Newyorki távirat szerint *Rio de Janeiro*-ból jelentik, hogy a mult-kori zendülés tettesei élükön *Joao Candidoval*, akik negyvennégyen a lázadás leveretése után fogdába jutottak, de aztán amnesztiát kaptak, most *hírtelen meghaltak*. *Candido* állítólag tüvésznek lett áldozata, huszonhat lázadó *Cóbras*-szigetén napszúrásban halt meg és tizenhét zendülő a nagy hősegtől a fogházban megfulladt. Új ferradalmi zavargások törték ki Parában és más helységeken.

A brazíliai herceg Portugáliáról. Dom Miguel brazíliai herceg, aki régebben Czeplóden állomásozott, mint egy ottani huszárezred parancsnoka, jelenleg pedig Pitten mellett levő seebensteini kastélyában él, érdekesen nyilatkozott a portugáliai eseményekről egy bécsi lap munkájára előtt.

— *Carlos* király és a trónörökös meggyilkolása után — ugymond — kötelességemnek tartottam, hogy rokonsáimra és hazámra való tekintettel elősegítsem a fennálló királyság megmaradását. Irtam tehát üzenetnek, *Mánuel* királynak, közöltem vele, hogy hajlandó vagyok a fennálló állapotot elismerni és igényeimet hátrahelyezni. Elismerem őt királynak, ha kijelenti, hogy az övé után az én házamat illetné meg a trón és megengedné, hogy családommal együtt Portugáliában letelepedhessem. *Mánuel* király igen barátságosan válaszolt. Azt írta, hogy szívesen elfogadná javaslatomat, de azt előbb a kormány elő kell terjesztenie és az meg köteles azt a kamarának benyújtani. A miniszterelnök csakhamar érintkezésbe lépett pártom vezérével, *Saldanha de Gamoval*, de mert a progresszisták vezére, *Gaston* ajánlatom ellen nyilatkozott, a tárgyalások megszakadtak és minden a régiben maradt.

A köztársaság fennállása óta politikai tekintetben sok minden megváltozott Portugáliában, *Dom Mánuel visszatérésére senki sem gondol*. Ha a hazának szüksége lenne reám és bívna, nem fogok kitérni a súlyos és tövises kötelesség elől. Ha azonban az ország szívesebben maradna meg a mostani uralom alatt, nem fogom magamat rájuk kényszeríteni. *Egyelőre pedig nem létek semmi rendkívülit*. Figyelmemmel kísérem az eseményeket továbbra is és fentartom a barátságos érintkezést híveimel. A napokban elutazom a Délvidékre, mert a hideget nem bírom. A francia Rivierára nem megyek, nagyon zajos ott az élet, valószínűleg Franciaország délnyugati partjára megyek, talán Paóba és ott töltöm a telet. Majd azt fogják bizonyosan mondani, hogy azért utazom oda, hogy Portugália közelében konspiráljak, de erről nem lehet szó. Meglehet, hogy hívem egyike-másika meg fog látogatni, de semmiféle mozgalmat onnan indítani nem fogok. *Összeesküvésbe nem megyek bele, ellenkező is ez a természetemmel*. Ha hívnak a portugálok, parancsuknak engedelmességek fogok.

Kiutasított elzászi gyárosok. Strassburgból jelentik, hogy az ottani társadalmi körökben nagy feltűnést keltett a német kormány azon intézkedése, amelylyel a *de Vendl*-testvéreket, *de Vendl* Franciaország, *Humbert* és *Maurice* gyárosokat, a néhány évvel ezelőtt elhunyt *de Vendl Henry*, volt bírói képviselő fiait kiutasította *Elszász-Lotharingia* területéről. A *de Vendl*-testvérek, akik a kiutasítás után Franciaországba, a határ közelében levő *Jourbe*-be vonultak vissza, a német birodalom egyik legnagyobb vasműtelepének a tulajdonosai, akik

gyártelepeiken állandóan harmincz-negyvenezer munkást foglalkoztattak. A tartózkodási engedély megtagadásának oka egyelőre ismeretlen és úgy látszik, hogy azt továbbra is titokban fogják tartani. Híre jár, különben annak is, hogy a negyedik futesivér, aki jelenleg a német birodalmi gyűlés tagja, a legközelebbi választások alkalmával már nem lép föl jelölt gyanánt. *De Vendl* képviselő egyébként még a mult évben is teljes mértékben bírta a császár kegyeit, amelynek révén *Elszász-Lotharingia* államtanácsába is meghívást nyert. A képviselő a mandátum lejáratá után Párisba költözött és ott megszerzi a francia polgárjogot.

Az angol-amerikai döntőbíróóság. Washingtonból jelentik: *Taft* elnök a szenátus külügyi bizottságának tagjaival tanácskozott a jelenlegi angol-amerikai döntőbíróóság szerződés azon intézkedésének eltörléséről, amely szerint oly kérdések, amelyek a két fél vitális érdekeit, vagy becsületét érintik, nem terjesztendők a döntőbíróóság elé. *Ha Taft* elnök arra tapasztalatra fog jutni, hogy a szenátus 1908. óta, amidőn a szenátus többsége egész határozottan ellenezte a döntőbíróóság korlátlan alkalmazását, megváltoztatta véleményét, úgy Angliának megfelelő új javaslatokat fog tenni.

Merénylet a spanyol király ellen.

— A marokkói ut akadályokkal. —

Budapest, január 7.

Alfonz spanyol király, — amint azt már jelentettük, — tegnap indult el marokkói útjára, hogy Spanyolország pozícióját ebben az afrikai országban megerősítse. A fiatal spanyol uralkodónak azonban még az utazásaiban sincsen szerencséje, mert, ha hitelt adunk a híreknek, ismét merényletet intéztek ellene. A merénylet állítólag Malagában történt, az eddig érkezett hírekből azonban még csak azt lehet megállapítani, hogy vajjon megtörtént-e ez a merénylet, vagy csak nem sikerült, vagy pedig csak egyszerű balesetről van szó. Az egyik távirat határozottan erényletről beszél, a másik meg határozottan czáfol. De vannak hírek, melyek a közeputon maradnak és véletlen balesetről, vonatkisiklásról és mulatságok, ártatlan esetről adnak jelentést.

Itt adjuk a zavaros és ellentmondó táviratokat:

Páris, január 7.

A *Journal* értesülése szerint *Barcelónában* tartózkodott egy *Rougeaux* nevű francia embert, akinél kompromittáló iratokat találtak. Ezek az iratok azt bizonyítják, hogy *Rougeaux* összeköttetésben volt azokkal az anarkistákkal, akik *Alfonz király ellen merényletet terveztek*. — A merényletről semmiféle más hír nem jött, de lehet, hogy a párisi jelentés ezzel a *Malagából* érkezett hivatalos spanyol jelentéssel függ össze: Amidőn *Alfonz király* megérkezése után a kormányzó palotájába érkezett, egy polgárember pisztolya a földre esett és elsült. A lövés zaja rémületet okozott. Két ember a zűrzavarban megsebesült.

Madrid, január 7.

A merényletről még nem érkeztek részletek jelentések a spanyol fővárosba, de az a hír terjedt el, hogy a király kíséretét *vivó madrid-gibraltári gyorsvonat* utközben összeköltöztött egy másik vonattal.

A kíséret tagjai közül többen életüket veszítették és sokan megsebesültek.

Berlin, január 7.

A *Localanzeiger* párisi távirata szerint a spanyol király ellen elkövetett merényletről szóló hír egyszerű valárma volt. Az az incidens, amelyet merényletnek fujtak fel, egy malagái jelentés szerint így történt: Amikor a király a kormányzó palotájába vonult, az uton kétoldalt nagy tömeg állott. A kiváncsiak között bámészkodott egy ember, aki a zsebében pisztolyt hordott. Egy zsebtolvaj felhasználta a kedvező alkalmat és el akarta emelni tárczáját. Amikor azonban a zsebébe uyuult, onnan kihullott a pisztoly és a földre esve elsült.

Madrid, január 7.

(*Fabre*-ügynökség) A külföldön elterjedt azon hír, amely szerint a vonat, amelyen a király kísérete Gibraltárba utazott, kisiklott volna, teljesen alaptalan.

Melilla, január 7.

Alfonz király incidens nélkül ideérkezeti.

Páris, január 7.

Malagából táviratozzák az éjjel, hogy az állítólagos merénylőhír mulatságos és ártatlan esetről volt. A nagy tömegben, amely a király bevonulását nézte, egy zsebmetsző egy ember hátsó nadrágszéből kibuzta tömöttnek hitt nagy tárczáját, de az nem pénztárca volt, hanem szarvasbőrök és benne két golyóra töltött revolver. Meglepetésében a zsebtolvaj elejtette a revolvert és az elsült.

TÁVIRATOK.

Bolgár miniszterek Bécsben.

Bécs, január 7. *Malinov* bolgár miniszterelnök és *Kresztev* bolgár kereskedelmi miniszter tegnap ideérkezett.

A francia kamara elnöke.

Páris, január 7. *Deschanel* Pál elfogadta a jelöltséget a kamarai elnökségre, amelyet sok képviselő ajánlott fel neki.

A nagyvezér lemondása.

Konstantinápoly, január 7. Híre jár, hogy *Hakki* basa nagyvezér nemsokára lemond. Annak a tüntetésnek, melylyel tegnap az ifju-török bizottságban *Talaat* belügy- és *Desavid* pénzügyminiszter mellett állást foglaltak, az éle leghatározottabban a nagyvezér ellen irányult.

A görög-török helyzet.

Konstantinápoly, január 7. A porta azon lépésére, melylyel a krétai fegyverkezés elősegítésére Athénben megkezdett gyűtések ellen tiltakozott, a görög kormány azt felelte, hogy nincs tudomása arról, hogy e gyűtésekben hivatalnokok és katonatisztek vettek részt. Amennyiben ez megtörténne, mindenesetre meg fogja azt akadályozni.

Az új bucharai kán.

Uj-Buchara, január 7. *Alim* uj bucharai emírt az emírek régi palotájában, amely a város előtt áll, a hatóságok fejei üdvözölték, akiknek kíséretében azután ünnepies menetben és a lakosság lelkes tüntetése közepette bevonult a fővárosba, ahol azután a királyi palotában megkoronázták.

A perzsa kölcsön.

London, január 7. Egy reggeli lap jelenté *Tehránból*: A perzsa kormány az orosz banknál fennálló 1,200,000 font sterlingnyi függő adóssággal 7 százalékos és 15 év alatt visszafizetendő amortizációs kölcsönrel kívánják konvertálni. Miután az eddig fizetett adók 12 százalékot és időnként még ennél is többet tettek ki, jelentékeny megkarítások lesznek elérhetőek.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		jan. 7.	jan. 6.	jan. 5.
Buza	helyben	101	101½	100½
	májusra	101½	106	105½
	júliusra	102½	103	102½
Tengeri	májusra	57¾	57½	57¾
Chicago.				
Buaz	februárra	96¼	96¼	95½
	májusra	100¾	102½	99¾
Tengeri	januárra	45¾	45½	45½

Newyork, január 7. Gyapot Newyorkban, helyben 15.— (15.—). Gyapot januárra 14.66 (14.62). Gyapot szeptemberre 14.92 (14.87). Gyapot New-Orleansban, helyben 14½ (14½). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 11.— (11.—). Zsir Rohe és Brothers 11.30 (11.30).

Chicago, január 7. Zsir januárra 10.87 (10.62). Zsir májusra 10.32 (10.27). Szalonna short old 10.68 (10.18). Sertéshus januárra 20.20 (20.12).

Az utca siet.

Budapest, január 7.

Minap este nyolcz órakor szerettem volna egyet karonfogni az Omge méltóságos urai közül, — ha ugyan a méltóságos urak közül valaki méltatott volna arra, hogy karonfogva jöjjön velem, rangtalan szegénnyel — és vittem volna ezt a méltóságos urat a Teréz-körut és a Podmaniczky-utca sarkára, ahol a zöld villamos várófélszer alatt nedves, téleesti időben a legemberibb és legesodálatosabb misztérium történt meg: egy fiatal, tizenötéstudós leánnyal, — anya lett. A méltóságos urak az Omgeban nagyon szép, fölötté megható és megszívelendő szavakkal glorifikálták ezt a misztériumot, melynél valóban nem lehet elképzelni szebbet, megragadóbbat. Szabad igen lenézni és kevésre tekinteni az életet ahoz, hogy az ember mégis érezze az életadással, az új lélek szikrájának meggyújtásával járó nagyszerűséget, annál is inkább, mert hiszen amint az életek folytonos megújulásának végtelen sorozata az emberiséget kivette az egyiptomi, a perzsa, a mész, a római, a középkori rabszolgaságból remélni lehet, hogy a jövőbe vezető életsorozat, talán elvezeti az unokáinkat olyan világba is, ahol nemcsak be nem telt vágyak sóvárgásával, hanem igaz meggyőződéssel szeretheti minden ember az életet.

Az Omge méltóságosai a napszámoskézre, borjuczipelő katonavállra szoruló nemzet terjeszkedő imperializmusa nevében glorifikálták, védtek az életadással ezt a nagyszerűséget és keményen ostromozták mindazokat, akik futnak, ravaszkodva meglapulnak az anyaság szent kötelessége előtt. Éppen azért szerettem volna, egy méltóságos urat oda vinni a Podmaniczky-utca sarkára a villamos-félszer elé, hogy a méltóságos urak szép, kerek frázisaival, erkölcsi szövegeivel és nemzeti jelszavaival szembesítsek egy sápadt, didergő tizenötéstudós csavargó leányt, akinek, amikor keresztülment az aszszony legnagyobb szenvedésén, legintenzívebb szenzációjában, azokra a válságos pillanatokra, amikor az utolsó kutya is kiméltre, apóllásra, szorul, nem jutott jobb, védtebb hely, mint egy villamos váróbódé. A nemzet, az ország, a hadsereg, az egyház, a gyár, a latifundium követeli maga számára az új és új életet, ez a csavargó kis család már gyermekkorban leróta a maga adóját, tétova nézésében a láz fényes foltjaival, kimérlően, fagyosan remegett a kalauz-ládán — esős, hideg este volt, tél, január, koncertszezon — és a kalauz-ládán úgy, ahogy az életbe belépett, meztelenül vergődött és sívalkodott egy vadonat új élet. Az anya félészmeletlenül nem volt abban a helyzetben, hogy segítsen rajta, körül pedig kíváncsi városi nép tolongott, nézelődött, csodálkozott, borzongott és sápitoczott és a váratlanul beköszöntött vajadás első percétől már elmúlt egy jó óra és még sehol sem volt a nemzet, az ország, a hadsereg, az egyház, a gyár, a latifundium, hogy mielőtt katonává vagy napszámosává avatná s a maga céljai szerint kihasználja ezt az új életet, az első segítséget nyújtsa neki és az anyának, aki ime könnyelműen, vakon, butácskán engedett a természeti parancsoknak s leróta az anyaságának az adóját már abban a korban, amikor még bábu és tánciskolába szoktak járni a jobb-fajta szerencsésebb helyzetű ur leányok. S

akik ott körülálltak s jelen esetben a tárcadalmat, a nemzetet, a humanizmust képviselték, azok közül egynek nem jutott eszébe, hogy valami nélkülözhető ruhadarabját levette, abba belepólyálja a magyar szent korona királyt és honpolgárt összekapcsoló nagyszerű egységének legujabb bimbóhajtását. Közönyösen, tanácstalanul, bután egynek nem jutott eszébe, hogy telefonozzon a mentőknek, akik nemes önfeláldozással minden hasonló esetben készen szoktak állni arra, hogy megmentsek az emberiség szolidaritásába vetett hitünket. Rendőr pedig egyáltalában nem mutatkozott, hogy beleavatkozzék az új állampolgár életébe; a rendőr megvárja, amíg az új honpolgár felnő, amíg sztrájkoló munkás, csavargó hajléktalan, vagy betört rabló lesz belőle, ám akkor kemény ököllel, mord, goromba szigorúsággal bizonyosan ott lesz, hogy a tolonczház, vagy a rendőrszoba felé irányítsa ennek a Podmaniczky-utca és Teréz-körut sarkán kezdődő életnek a sorsát. A tömeg egymást lökdösve hullámozott a zöld házikó bejárója körül, az új arcok mohó, perverz kíváncsisággal jöttek, a régi megborzongva, irtózástól kimeredt szemmel rohantak. A kis család szinte eszelős tehetetlenséggel nézte ezt a gyorsan változó kaleidoszkopot, a gyerekek nyöszörögve sirt, az utca pedig nem ért rá egy emberi tisztességes, becsületes cselekedetre, csak elzajlott az embertelen nagy nyomor tanyája előtt s tovább hullámozott színház, kabaré, otthonias meleg szoba, vacsorázó társaság felé.

Az utca siet...

Benda Jenő.

Az „Egyetértés“ olvasóihoz.

Január elsejével negyvenhatodik évfolyamába lépett a magyar sajtó egyik legrégebb és legtekintélyesebb organuma: az „Egyetértés“. Ebből az alkalomból új előfizetést nyitunk az „Egyetértés“-re.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hű maradt eddigi nagy múltjához, mely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz híven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentul is töretlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonyásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely egy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárással ezentul is a vezető helyen fog állani. „Képes Szalon“ címmel hetenként gazdag képes mellékletet mutatjuk be az utolsó hét eseményeit. Ami szenzációs és érdekes dolgot hat nap alatt olvasott, azt vasárnap eredeti illusztrációkban találja meg ezen a mellékleten a közönség. A „Jogélet“ című állandó rovatunkban jogi kérdések bő, kimerítő taglalását nyújtjuk. A „Közigazgatás“ című rovatunkban a közigazgatási tisztviselői kar s különösen a jegyzők érdekeit szolgálja az „Egyetértés“. Többi rovatunk is változatosan eleven és érdekes s alkalmas arra, hogy olvasóink legkényesebb igényeit is kielégítse.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatálnál minél előbb újítsák meg, hogy a lap szétküldésében feunakadás ne legyen.

Berlini élet.

(Lanzelot. — Visszaréttentő kiállítás. — A szisztéma. — Egy gimnazista tragédiája.)

Berlin, január hóban.

Reinhardték a Kammerspielékben kívántak boldog újévet a berlinieknek. Egy mély járású költő, Stucken Eduard új művét, a „Lanzelot“ című ötfelvonásos drámáját hozták színre.

A kezdet biztató. Az új darab tárgya is az Artus mondakörből van merítve, mint a „Gawan“-é, Stucken első művéé, melynek szintén a legnemesebb értelemben nagy és tartós sikere volt.

Motivuma ama régi mondából nő ki, hogy a bűnös megmenekül, ha egy tiszta lélek föláldozza magát érte.

Eysoldt Gertrud szüzsies Eliane-je és Kayssler daczos Lanzelotja hatalmas benyomást gyakorolt a nézőre.

Voltak ugyan a nézőtőren szkeptikusok, akik a fejüket rázták a Stucken által hirdett morálra, mely szerint — legalább fölületes elbírálásra — nagyobb, szentebb, megváltóbb misztérium az érzi földi szerelem a szüzsies éginél.

De hát sohse lehet tudni, hogy az élet hogyan szűri át az elméleti tantételeket a gyakorlat szíjában.

Igy az a kiállítás is, amelyet a Reichstag felső emeletén rendeztek, részben visszafelé sűt el. Négy teremben összegyűjtötték a botrányos irodalom ama termékeit, melyek különösen az iskolás ifjuság és a munkáskörökben közkezen forognak. Halomszámra hevernek ott a Nick Carter-féle füzetek, vegyesen pornografikus könyvekkel és képekkel.

Elrettentés céljából tarták ezt a sok szellemi piszkot a közönség elé. S mi történt? A közönség, amely tömegesen kitogatta ezt a kiállítást, mohó kíváncsisággal vetette magát a füzetekbe. Följegyezték a férczmunkák címeit, hogy amit még nem ismernek, megszerezhessék, sőt egy csomó kiállított könyvet el is loptak. A kiállítók visszaretentés helyett reklámul szolgáltak a „Schundliteratur“-nak.

Castan panoptikumában egy Fritz nevezetű ur roulette-et állított fel és be akarja bizonyítani, hogy az ő „szisztémáját“ követve, mindenki holbiztosra nyerhet Montecarloban.

Fritz meg van győződve módszerének csallhatatlanságáról. Állítása szerint harminczszor volt Montecarloban és egy millió coup-t figyelt meg. Tanulmányai odavezették, hogy egy bizonyos progresszivitást követve, anyagi türelemmel, lassan lár, de okvetlenül nyerni kell.

A „szisztéma“ csakugyan győzedelmeskedett. A közönség lázas izgatottsággal követte az érdekes játékot s végül megostromolta Fritz urat a titkának kulcsáért. De volt esze, hogy nem árulta el.

— Szeretnétek ugy-e — kallította fölényesen — hogy itt egy márkát-fizessetek és Montecarloban ezeket nyerjétek!

Majd meglincseltek. Végül megigerte, hogy másnap folytatja a játékát s talán föl is lebbenti a szisztéma fátyolát.

Ezt a szenzációt csak a tízéves Nurschei Károly tragédiája mulja fölül. Egy korlátolt, buta tanár okvetlensége halálba kergette az élénk eszű, kedves fiucska, szüleinek szemefényét.

A Nurschei-család december 24-én a karácsonyfa körül csoportosult, amikor váratlan látogató érkezett: Vorwerk tanár. Csak azt jött jelenteni, hogy a fiucska hanyag, magaviselete nem kielégítő és hogy az „intőcédulát“ nem hozta vissza. Nyilván mert nem merte azt alyjának aláírásul átadni.

A hatás rettentő volt. Az anya szomoruan nézett kedvencére, az apa dühösen az ünneprontóra és a fiucska iszonyu lelkiállapotában lirohant és a harmadik emeletről levette magát az udvar kövezetére.

Csak a tanár tüvoztával kezdtek a gyermeket keresni. Haldokolva találták meg.

— Hiszen semmit se tettem.

Ezek voltak utolsó, nyöszörgő szavai. Eszméletét elvesztette s néhány óra múlva kiszendvedt. Egész Berlinben nagy a fölháborodás Vorwerk tanár ellen. Az iskolai hatóság vizsgálatot indított ebben a botrányos ügyben s mindenki idegesen várja, milyen magyarázatát fogja adni vakmerő eljárásának s hogy mi jogosította fel karácsony ünnepén idegen lakásba hatolni és a családi boldogságot feldulni.

Kire gondolt

az örökhagyó?

Borsodmegyében meghalt egy gazdag birókos, aki egész vagyonát elaggott igás lovakra hagyta. Az egész ország megdöbben ez az örökhagyás és a bíróságok is habozva forgatják a különös iratot: nem tudják, meghibbant elmével születette a testamentum, vagy boszantás akar lenni a rokonoknak. Véleményem szerint a végrendelet igen okos ember írása és az igás ló szimbólum. Megszövegezek egy pár kérvényt és díjtalanul átengedem az illető testületeknek.

I.

A m. kir. Tudományos Akadémia beadványa.

Alulírott tudományos egyesület, mint a legvénebb és legelhagyottabb igáslovának, a Pegazusnak tulajdonosa, tisztelettel folyamodik az örökség kiadásáért. Kétségtelen, hogy az örökhagyó kizárólag a mi gebékre gondolt, mert ennél vénebb, ennél fáradtabb igásló ebben az országban nincs. Verses drámák, történelmi vigjátékok, költemények és prózák alatt megröckanna, bémán és tehetetlenül áll ma a magyar Pegazus és nemsokára utolsót rug, ha nem érkezik gyors segítség. Bizonyos, hogy ennek a szegény párának bus és vigasztalan jövője ihlette meg a néhai örökhagyót és ezért újból tisztelettel kérjük stb.

II.

A Dijnek Egyesület beadványa.

Igásló! Hát van-e találébb kifejezés, ami ránk, szegény dijnokokra illik? Igás lovak vagyunk ebben a nagyszerű állatkertben és durva kecsisok ostorral hajszolnak végig az életen. Elaggott igáslovak: azok is mi vagyunk, mert véneknék, fáradtaknak, törődötteknék születünk. Ránk, csak ránk gondolhatott a nemcs örökhagyó, amikor végrendeletét megalkotta. Nem négy lábú igáslovakra, mert azok nem árva, nem éhezők, hisz gazdájuk gondoskodik róluk és ha elmúlnak, az emberek a keblükre szorítják őket — pénztárcza alakjában. De ki törődik mi velünk? Éppen ezért tisztelettel kérjük, méltóztassék alázatos kérésünket meghallgatni és nekünk az örökséget kiadni stb.

III.

A Magyar Lovaregylet beadványa.

Alulírott egyesület, mint egyedüli örökös tisztelettel kéri, hogy az elaggott igás lovaknak hagyományozott háromszázezer koronát kezéhez kiadni kegyeskedjék. Balhít az, mintha a mi lovaink nem volnának igáslovak. Van-e súlyosabb iga a dícsőségénél és a mi lovaink nyögve viselték ezt az igit. És elaggottak a dícsőségben, így tehát megfelelnek a végrendeletben megjelölt feltételeknek. Az örökhagyó földbirtokos ember volt és a hazai lótenyésztés segítése lebegett szeme előtt. A hazai lótenyésztés pedig mi vagyunk, a totalizátor és a bukmeke. Az örökség fölösztásával örömet akarunk szerezni, nemcsak az örökösöknek, hanem a nagyközönségnek is. Ezért díjjá alakítanók az örökséget és az elhagyott lovakat a közönség előtt és totalizátor kísérettel indítanók. Reméljük, hogy ez a forma szintén megfelel a néhai intenczióinak és ezért újra tisztelettel kérjük stb.

Mutatóba ezt a három fogalmazványt közlöm, de megrendelésre hajlandó vagyok bárkinck ehhez hasonló beadványt szerkeszteni és kimutatni róla, az igáslovaknak hagyományozott pénzeket jogosan követeli.

Ray.

A fizikai dekadencia.

Budapest, január 7.

Amióta a modern kor a mai értelemben vett nagyvárosi kulturétet kialakította hazánkban is, azóta egyre fokozottabb jelentőséget nyer nemzeti kulturproblemaink sorában a testi kultúra kérdése. A megélhetési viszonyok rendkívüli módon való rosszabbodása fokozottabb munkára kényszeríti a XX. század gyermekét, szellemi képességeinek sokkal intenzívebb kiművelésére szorítván azt, mint ahogy akárcsak egy félszázaddal ezelőtt szükséges volt. A fokozottabb szellemi munka, a testi erők fokozottabb igénybevételét követeli meg; ezzel szemben általános tapasztalati tény az, hogy a fizikai dekadencia ijesztő jelenségei tárnak elénk nemcsak az alsóbb néprétegek, hanem különösen az értelmiségi osztályok sorában is. Ha végignézzünk egy forgalmas budapesti utcán, kávéházban vagy más gyülekező helyen, Budapest, vagy bármely más város lakosságán, megdöbbenve tapasztaljuk, hogy az összbonyomás végtelenül lesújtó. Már az első tekintetre megállapíthatjuk azt, hogy a férfínépesség túlnyomórészt alacsony, vézna, görbehátú és becsett mellű egyénekből áll, akiknek testi silányságát még a szabóművészet jóakaratu segítsége sem képes ellelezni. És ez a kép nem változik akkor sem, ha egy olyan csoportot figyelünk meg, amelyben a fizikai munkával foglalkozók vannak túlsúlyban. A főváros utcáin meg-megjelenő munkásfelvonulások benyomása sem vigasztalóbb. Bizony vékonyak azok a munkászemek és mellek, bizony fakó a legtöbb munkásifjú arca. A fizikai dekadenciát, sajnos, azonnal megállapíthatjuk itt is, annál a társadalmi osztálynál is, amelynek boldogulása első sorban fizikumának erőteljességétől és fejlődésétől függ.

De igazolják a meglevő degenerálódási folyamatot a sorozási és közegészségügyi statisztikai felvételek is. Sorozási statisztikánk elég hűzagos, sőt évek óta egyáltalában nem is tétetik közzé. De elég mondanak a nyilvánosságra hozott régi adatok is. Ezek szerint az 1867—1888-ig eltelt husz év alatt a magyarországi sorozásoknál katonai szolgálatra alkalmatlannak találtak száma az összes állításköteleseknek 21.56 százalékáról 75.49 százalékára szűkött fel. Jórészt ez a megdöbbenő hanyatlás volt az oka annak, hogy az új véderőtörvény 1889-ben a sorozási korhatárt a 21-ik életévre tolta ki, minek következtében már 1891-ben csak 64.88 százalék volt a be nem váltak arányszáma; a dekadencia azonban a következő évben oly rohamos volt, hogy ez az arányszám 77.7 százalékra szűkött föl: vagyis 1892-ben a sor alá került minden 100 legényből átlag csak 22 vált be. Ez az adat valósággal konsternálta a katonai köröket, amelyek véderőképességünknek ezt a szegénységi bizonyítványát azzal igyekeztek eltüntetni, hogy azóta gondosan eltitkolják a sorozási statisztika adatait. Mintha bizony ezzel segítenének a bajon! Hiszen nem segített az sem rajta, hogy az emberanyagot ma sokkal enyhébb mértékkel bírálják meg, mint tíz évvel ezelőtt. Olyanok öltöznek be ma az egyenruhába, akik gyengeségük tudatában biztosan számítottak arra, hogy elkerülük a gyöngyöletet. És a katonai körök mégis panaszkodnak azért, hogy kevés a jó emberanyag. Aminthogy a küszöbön levő katonai létszámemelésnél is sok bajt fog ez a kérdés okozni. A katonai körök nem ok nélkül sürgetik olyan intenzíven az ifjuság okszerű testi nevelését és annak egyik főoka, hogy Magyarországon ma Hazai Samu honvédelmi miniszter a leglelkesebb és legőszintébb híve a testedzésnek, bizonynyal a titkos (és minden jel szerint végtelenül kedvezőtlen) sorozási statisztikában keresendő. Mert ez a statisztika valóban kiáltó jele faji dekadenciánknak.

Ennek a fizikai satnyulásnak — sajnos — vannak egyéb számszerű jelei is. Az 1909. évi hivatalos adatok szerint ugyanis hazánkban természetes halállal kimultak 526,798-an. Ebből az óriási számból 164,344 halálozás, tehát az összesnek 31.20 százaléka az 1 éven aluli gyermekekre; 78,604, tehát az

összesen 14.94 százaléka az 1—5 éves gyermekekre; 11,872, tehát az összesnek 2.75 százaléka az 5—7 éves gyermekekre; 11,493, tehát az összesnek 2.18 százaléka a 7—9 éves gyermekekre; 12,047, tehát az összesnek 2.29 százaléka a 10—14 éves gyermekekre; 14,446, tehát az összesnek 2.74 százaléka a 15—19 évesekre és 15,563, tehát az összesnek 2.95 százaléka a 20—24 éves ifjakra esik. És ha ezeket a részadatokat összeadjuk, előttünk áll az a végtelenül lesújtó adat, hogy az 1909-ben eltemetett 526,798 magyar állampolgár közül 308,429, tehát az összes halottaknak 58.55 százaléka 25 éven aluliból került ki.

Végtelenül szomorú és lesújtó számok ezek. Érdemes is, kell is velük foglalkozni azoknak, akiket még nem hagynak hidegen fajunk fejlődésének súlyos problémái. A nehéz kereseti és megélhetési viszonyok, a legfontosabb élelmiszereknek, a husnak és a kenyérnek, agrárállamban egyenesen arcpirító drágasága, az egész országban tapasztalható lakásminizériákból folyó morális és higiénikus bajok, a mértéktelen szesz és nikotin fogyasztás: egy-egy utjelzői annak a fizikai dekadenciának, mely — ha így folytatódik — két-három évtized múlva nemzeti veszedelemmé lesz.

A fizikai elsatnyulásnak különösen szomorú képe tárul elénk hazai főiskoláinkon. A nemzet legtekintélyesebb ifjusága, a melynek szellemi és testi erejétől országunk jövő sorsa függ, gyengül, satnyul. Még Jókai nemes hevületében aozélfifjuságnak nevezte azt: ma már nem acélos az izma, becsett a melle, sápadt az arca. A daliás márcziusi ifjak utódai összerokkant, koravén idegemberek. A túlterhelés, a nemi betegségek hihetetlenül nagy száma, a kávéházi levegő, a rossz lakások és élelmezés itt is megteszik romboló hatáskat, amit elősegít az is, hogy az iskolafentartó hatóságok tehetetlen közönyttyel és vétkes mulasztásokkal kezelik a kérdést. Magyarország főiskoláiban a hallgatók száma így oszlott meg. Volt:

A főiskola neve	Hallgatók száma	Ebből magyar
Budapesti tud. egyetem	7048	5779
Budapesti műegyetem	1463	1212
Kolozsvári tud. egyetem	2319	1731
A kassai, nagyváradi és pozsonyi jogi főiskolák	430	323
Felvezetési jogakadémiák	973	840
Hittudományi főiskolák	2070	1317
Horvát-Szlavon főiskolák	1195	10
Bányászati és erdészeti főisk.		
Selmeczbánya	403	374
Bpesti állatorvosi főiskola	259	227
Gazdasági akadémiák	331	326
Összesen	16491	12159

A magyar birodalomban (beleértve Horvát-Szlavonországot is) tehát volt 1909-ben 16,491 főiskolai hallgató, mely számból 12,159, tehát az összesnek 73 százaléka magyar anyanyelvű volt. Ha leszámítjuk a horvát-szlavon főiskolákat, akkor csak a magyarországi főiskolákra esik 15,296 hallgató, köztük 12,149 magyar anyanyelvű; a százalékos arányszám tehát itt már 79.4 százalékra emelkedik. Kétségtelen, hogy éppen a főiskolai tanulmányok ideje alatt legfogékonyabb az ifjuember a fizikai behatások iránt. A szülői felügyeletől megszabadulva, élvezetvágyától elragadtatva beveti magát a nagyvárosi élet éjszakai életébe, hol egész életére kibató körök csirait szedi magába. Tökretett testtel fog aztán az elmulasztott pótlásához s a túlfeszített munka még jobban megöli testi virulását. De a túlnyomó többség már anyagi vtszocyaínól fogva sem kerülheti el testi romlását; szegénysége miatt az eleső és (a mi városainkban ugyanegy fogalom) egészségtelen lakásokban kénytelen meghúzódni és igen gyenge táplálkozással beérni. Hogy önmagát fenatartsassa, irodákban dolgozik, házitánitással foglalkozik. — Alkalma sincs, rá sem ér arra, hogy testét edzze, erősítse, és lelkével párhuzamosan kiművelje. Örül, ha nem beteg anyyra, hogy ágyba kelljen feküdni. Észrevétlen így teszi tönkre idegrendszerét, roncsolja össze egész szervezetét. Azzal biztatja önmagát, hogy majd pihen a diploma megszerzése után. De mire odaér, mire zsebébe kerül az anyyi boldog álmoképet megfestesítő diploma: addigra beteg ember lesz és már az orvos keze alá kerül. A pihenés

pedig elmarad. Mert csak akkor kezdődik a munka legnehezebb része: harc az életben az életért. És ha évek hosszú sora múltán végre szárnyaszegetten meghuzhatja magát egy kopott íróasztal mellett; ha végre emberi mivolta ébredni kezd s családalapításra szánja el magát: a családapa, az új generáció forrása, egy fizikailag degenerált félemler csak. Csoda-e hát, ha az egykor daliás és nemes magyar középosztály satnyul, pusztul?

Tizenhat-tizenhétzernyi ifju ember, nemzetünk legértékesebb emberanyaga, körül évente a főiskolák gondozása alá: és a magyar állam, mely száz- meg százmilliókat költ hadügyi czélokra, még annyi anyagi támogatást sem nyújt a hazai főiskoláknak, hogy legalább a hallgatók egytizedrésze foglalkozhaték a testedés valamely ágával. Budapestnek van három főiskolája, amelyekben 1909-ben 8770 hallgató tanult. Ezzel szemben csak a tudományegyetem ifjúsága kapott sporttelepet és egyéb segítséget. A 15 milliós müegyetemi építkezési hitelből egy fillér sem jutott egy vívó- és tornaterem felszerelésére; van remek terület itt sporttelep czéljaira is, de azt oda nem adja a kultuszminiszter, mert „más rendeltetésé“ van. (Jól illusztrálja ezt a „más rendeltetés“ az, hogy az egész gyönyörű területet egy építési vállalkozónak adják bérbe már vagy 6—7 év óta.) Az állatorvosi főiskolán pedig egyáltalán nincs nyoma a testi nevelésnek. Ez a helyzet Budapesten. Vidéken még rosszabb. Pedig, ha valahol, hát a főiskolákon cselekednie kellene az államnak, nem csak morzsákat hullatni. Mert az a testi kulturpolitika, amit az állam ma folytat a magyar főiskolákon, nem más, mint lelketlen uzsora a magyar ifjúság vérével.

Az a rendszernélküli rendszer, mely a magyar ifjúság testi nevelése terén az abszolút negáció következetes álláspontjában jut kifejezésre, soha sem fogja megállítani ifjúságunk testi degenerálódását. Ma a helyzet az, hogy egész törvénytárunkban nincs egy parányi nyom, mely a nyilvános testnevelés kérdésével foglalkozik s nincs egyetemi törvényeinkben és szabályzatainkban semmiféle intézkedés, mely a főiskolai nevelésben valamelyes szerepet juttatna a testi nevelésnek is. Mint pedagógiai kérdés, a közoktatásügyi miniszter hatáskörébe tartoznék; az is kezelné, ha lenne hozzáértő embere. De nincs. Csupa dilettánsok rontják a testi kultura kormányzatát. A nyilvános sportok szerencsésebbek. A nyilvános sportegyleteket az egyesületi törvény a belügyminiszter alá rendeli; csak természetes tehát, hogy az ő dolgaikat is a — kultuszminiszter látja el. Jobban, mint a főiskolai egyleteket, mert a nyilvános egyletek — több társadalmi összeköttetéssel bírnak és közelebb férközhetnek a miniszteri referensekhez. Pedig ez helytelen állapot. A kultuszminisztérium foglalkozék csak az iskolai testi nevelés kérdésével, a nyilvános testi nevelés ügyét át kell utalni a belügyminisztériumba, hova felügyeletileg ma is tartozik s hol a közegészségügy szolgálatában álló intézmények között lenne megfelelő helye. Az 1876. évi XIV. t.-cz., valamint az ezt módosító 1908. évi XXXVII. t.-cz. novelláris kiterjesztése a közegészségügy praeventív eszközeire, a testgyakorlatokra, volna az az első lépés, mely megállíthatná a magyar ifjúság fizikai dekadenciájának már megindult szörnyű folyamatát. Nagy nemzeti érdek ez; minden késelelem helyrehozhatlan mulasztást jelent. Videant consules!

Moór Jenő.

EGYHÁZAK.

— (A Vatikánból.) Rómából jelentik: Vatikáni körökben az a hír van elterjedve, hogy a pápa legközelebb meg fogja hívni az egyház legfőbb méltóságait, hogy valamennyi napirenden lévő kérdésről tanácskozzanak. Az államtitkár környezete tagadja ezeket a híreket, de Rampolla kijelentette barátainak, hogy a legközelebbi időben több nagy meglepetés fogja érni a világot. A kardinális arról nem akart nyilatkozni, vajjon a legfőbb egyházi méltóságokat össze fogják-e hívni tanácskozásra. Utóbbi időben mindenesetre nagyon sok elvi jelentőségű

egyházi kérdés gyűlt össze s nem lehetetlen, hogy a Vatikán impozáns tüntetéssel állást fog foglalni ama kérdések dolgában, amelyek a katolikus világot ez idő szerint annyira foglalkoztatják.

— (A presbiteri világszövetség magyarországi gyűlése.) A presbiteri rendszerű református egyházak világszövetségének keleti ága legközelebbi ülését ez év szeptember havában Magyarországon tartja. A külföldiek nagyszámú részvétele folytán rendkívül érdekesnek ígérkező gyűlés szervezését a református konvent a Kálvin-Szövetségre bízta, mely az 1909-iki genfi Kálvin-jubileumra menő nagy magyar küldöttség útját is szervezte. A Kálvin-Szövetség külön bizottságot küldött ki a gyűlés előkészítésére és szervezésére. A bizottság tegnap tartotta alakuló ülését és elnökévé dr. Antai Gábor püspököt, a konvent egyházi elnökét, alelnökévé dr. Bernát Istvánt, a Kálvin-Szövetség ügyvezető alelnökét és B. Pap István teológiai igazgatót választotta.

Pókhas és Róka Marcsa.

— Egy elmaradt betörés története. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 7.

Vizkérészt beköszöntével megkezdődött a mulatságok végnélkülinek látszó sorozata. Az izgalmas fővárosi életet változatossá tevő béli szórakozások tömegesen váltogatják egymást. Egy-egy estére nyolc-tíz tánczos mulatság is jut. Az előkelő városnegyedeken gumnaitalpu kocsik, gögösen pöfékelő autók száguldanak végig és szállítják a villanyáradatban ragyogó báltermek felé a pazar toalettekben pompázó hölgyeket és a frakkos urakat.

A farsangból a polgári osztályon alól álló köznép is kivieszi a maga részét. Egyleti termek, iparos körök, széles koresemhelyiségek szinte száraznak bizonyulnak a nép egyszerű, de speciális illattól terhelt képviselőinek a befogadására. A kis Vigadó s hasonló mulatóhelyiségek zajos vigaságok tanyái és ha az e fajta környezetben lezajló álarozos bálók semmi hasonlatosságot sem mutatnak — a viaszpapiros álorozák használtán kívül — a velencei, nizza, de még a belvárosi vigadóbéli karneválokhoz, vidámság és kedély dolgában nem maradnak mögöttük. Természetesen az itt egybegyűlendő tisztes elem közé sok söpredéknép vegyül s így az ilyen mulatságok kiegészítő szerve, vagy részese a rendőrségnek kirendelt képviselője, akire bizony nagy szükség van. Zsebtolvajlások, késelések, verekedések teszik változatossá a mulatságokon inspekeziós rendőrök kirendeltségét, amelynek egyik-másik képviselője a duhaj estéken álarozosan, álöltözékben keveredik a mulatók közé. Nem egyszer igen becses fogásra akadnak így: egy-egy betörő, tolvaj, fővárosból kitiltott gonosztevő személyében.

A napokban egy este egyik agilis rendőrfogalmazónk az ellenőrzés alatt álló mulatságokat látogatta sorra. Hosszabb időt töltött az Ilka-utcai korema táncz helyiségében, ahol mókás, álarozos alakok tömkelege forgott. Éppen távozni készült, amikor egy cigány-maszok lépett melléje és a vállára legyintett. A fogalmazó hátrafordult, a cigányban a detektívtesület egyik legkiválóbb tagját ismerté fel.

— Mi újság? — fordult hozzá a fogalmazó.

— Itt van a Pókhas! — sugta a detektív.

Pókhas néven négy, különösen ellenőrzött vakmerő ficzók egyikét ismerték. A fiatalokú bünyösök életük tekintélyes részét javítóintézetben és fegyházban töltötték el. Valamennyi közül a legveszedelmesebb Konrád Lajos volt, akit csufnéven Pókhas-nak ismertek.

— Aligha a mulatság vonzotta ide! — folytatta a detektív. Itt találkozott barátaival, akikkel időnkint gyanusan összesug.

— Kihallgatta őket? — kérdezte a rendőrfogalmazó.

— Nem tehettem volna feltűnés nélkül.

— Akkor honnan tudja, hogy éppen Pókhas és társait vette gyanuba az álarozosok között?

A detektív közelebb hajolt a rendőrtisztviselőhöz s a kezében lévő hegedűvel mókázott a fülébe,

nehogy a hosszas beszélgetés feltűnést keltsen a terem sarkában.

— A Róka Mariról ismertem rájuk. Emlékszik még fogalmazó ur arra a vereshaju tolvajleányra, akit legutóbb a ligeti razzia alkalmával állítottunk elő?

— Nos? És Róka Mari?

— Igazi nevén Ujhelyi Mariska, a Pókhas legfrissebb szerelme. Valamikor színésznőnek készült, előkelő barátai voltak. Amikor B. doktor elhagyta, rossz társaságba keveredett, két év előtt selyemtolvajlásra fogták, azóta elzüllött egészen.

— Ha Róka Mari Pókhasal mutatkozik, akkor ennek meglesz a maga czélja! — mondta a fogalmazó a detektívnek. — Tartásák őket szemmel!

Ezzel elváltak. Alig negyedóra múlva a detektív azzal tért vissza, hogy az ivószoba egyik asztalánál kileste Pókhas és társait. Valami vállalkozásról lehetett szó, amit Róka Mari hevesen ellenzett. Pókhas barátai nem tudtak megegyezni, fizettek és eltávoztak azzal, hogy Erzsébetfalvára mennek haza. Haragudtak rá, hogy a lányt is beleavatta a dolgba és nem akarták a fejüket „peczkérozni“. A detektív sokat hallotta a Csáky-utczát említeni, kétségtelennek tartotta tehát, hogy ott készül valami.

Mire lesbe állott, hogy a távozni készülőket megfigyelje, Pókhas és barátai eltűntek. A detektív a lakására sietett, időt akart engedni a Csáky-utczába készülő párnak. Atöltözött és hajnal elmúltával a Lipót-kört felé sietett. Különös ötlete támadt s gyorsan megvalósította. Az egyik nagy kávéházban éppen takarítottak. Bement és elkérte a lak- és czimjegyzéket. Sejtelve nem csalt: B. doktor, Ujhelyi Marietta egykori barátja a Csáky-utczában lakott. Kétségtelennek tartotta, hogy Róka Mari barátja a nő régi ismeretségével tervezett valamit.

A Csáky-utczában csend honolt, teremtett lélek sem járt arra. A detektív körülnézte a házat, egyet gondolt, aztán beszengetett. A ház mestertől már egy adat birtokába jutott: husz percz előtt csinosan öltözött, bálruhás kisasszony járt ott, Pár percznyi otttartózkodás után eltávozott.

— Nem tartotta különösnek ezt a látogatást? — tudakolta a detektív az álmos czerberustól.

— Nem. Mert B. urhoz ment, az pedig gyakran fogad látogatókat. Másodszor meg, a kisasszony valamikor gyakran járt ide.

A detektív felsietett, B.-t félig felöltözötten találta. Éppen készült visszafeküdni az ágyba, amelynek gyűrődöttségéből arra lehetett következtetni, hogy a benne alvót felzavarták. B. a bemutatkozás után rendkívül meglepődött a különös időben történt látogatáson.

— Mivel szolgálhatok? — kérdezte cigarettával kínálva a detektívet.

— Aziránt érdeklődöm, nem történt-e valami különös a lakásán.

— Ugyan mi történt volna? És mért éppen az én lakásomon? tudakolta feltűnő szabályközssal B.

Erre a detektív hirtelen frontot változtatott.

— Ki járt itt? — kérdezte hirtelen.

— Senki! válaszolt ridegen B., akit a detektív szimatolása, majd bizalmatlankodó beszédmodora zavarba hozott.

— Az uricembernek felelek, de a detektívnek nincsen semmi mondani valóm! — vetette oda B. S mikor a detektív biztosította róla, hogy amennyiben rendőri beavatkozásra nincsen szükség, nem vesz tudomást a dologról, így folytatta: Igen, járt valaki nálam. A volt kedvesen Ujhelyi Mariska. Figyelmeztetni jött, hogy jelenlegi erőszakoskodó barátja, aki valami kiváló fegyverez lehet, arra akarta rábírní, hogy törjenek be együtt nálam. Mariska ismerté nálam a járását és a szokásokat, erre alapította tervét a betörő ur. Mariska megszökött a barátja elől s ide sietett, hogy figyelmeztessen. Ugy látszik azonban a fiu utólréhetta, mert alig, hogy tölem eltávozott, a ház közelében erős szóváltást hallottam. Végeredményében derék lány, megkímélt egy nagy kellemetlenségtől. Azt hiszem most már érti, miért érdekem, hogy „ügyet“ ne csináljanak belőle. ...

A detektív megerősítette ígérteit és elment.

Elgondolkozva bandukolt a nyugati pályaudvar felé. A kora reggeli vonatokra, az indóház előtt várakozók között feltűnt neki már messziről egy bóbiskoló, gyűrött batizt ruhás leány. Ott didergett, pedig kendő volt rajta, de a kendőt a bal felső karjára esavarta. A Róka Mariska volt. Megremegett a detektív láttára.

— Mit keresel itt? — kérdezte a leánytól.

— Az erzsébetfalvai villamost lesem, felelt szemlesütve.

— Hol a Pókhas? faggatta tovább. Maris hallgatott.

— Mit kerestetek a Csáky-utczában?

— Csak én voltam ott. Pókhas nem.

— Hazudsz! Megfogott, hogy elárultad! — és megragadta a leány karját, az felszisszent.

A detektív csak ezt akarta tudni. A Pókhas megszurta dühében — és Róka Marisa még se sűrűta el neki. A detektív futni hagyta a leányt. Rászóltott.

— Vigyázz magadra! Ne mutatkozz!

Aztán beérkezett az első villamos, az erzsébetfalvai. Róka Marisa nagy örömmel libbent fel rá és eltűnt — legalább egyelőre — a detektív szeméi elől. (f. r.)

UJDONSÁGOK.

Szomorú vigasztalás.

Az isten mindig vert csak engem,
Pedig tud áldni is talán —
Hisz' nemcsak méreg, étel is van
Az Élet dús, nagy asztalán?

Nekem ételből nem volt részem,
S ha volt, az is méregre vált —
Nyájasan, gonddal, szeretettel
Soha ott senki sem kínált.

Verőfény is van tán a földön,
S' az én utam mért kőbe mén?
Más, virágillatot is érez,
Mért hullaszagot egyre én?

Mások szemében ég gyönyör, kedv
Szeniemben mért ég köny csupán
S mért vágyakozom meddő őszszel
A sohse volt tavasz után?

És most is, sirom felé utban,
Miért sajnálom életem —
Az életet, melyet nem éltem,
S amely csak gyászt adott nekem.

Hogy mehetek, gyönyör lesz nekem;
Szabadulás lesz a halál —
S megmentöm még se várom vigan,
Még ő is könnyezve talál.

Pedig vigan kén utra kelnem,
S majd búsan indulok, tudom —
Holott örök fény derül ott rám
A másnak sötét, zord uton.

Mert igazság csak mégis van tán?
Ott fog élni, ki itt nem élt
S örök fény árad arra ott majd,
Kinek élte itt volt setét.

Reám is árad s szívem mégis
Egy zord kérdés ijeszti meg:
Ha sötét sirban marad szív, agy,
Az örök fény minek, kinek?...

Vértessy Gyula.

NAPIREND. Naptár: vasárnap, január 8. —

Róm. kath.: A. I. Szeverin. — Prot.: A. I. Szever. — Görög-orosz: december 26. Isten sz. Mária. — Zsidó: Teb. 8. — A nap két reggel 7 óra 49 perczkor, nyugszik délután 4 óra 24 perczkor. — A hold két délelőtt 11 óra 47 perczkor, nyugszik éjjel 12 órakor.

A miniszterek nem fogadnak.

Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalelő múzeumok: Nemzeti Múzeum 9—12 óráig. — Erzsébet Múzeum 9—1-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Közlekedési Múzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Tanszermúzeum 9—12-ig.

Nyitvalelő könyvtárak: Fővárosi Múzeum 9—12 óráig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig. — Technológiai Könyvtár 9—12-ig.

Nyitvalelő képtárak: A Múcsarnok téli tárlata. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 2—1-ig 1 korona, azontul 40 fillér. — Skót mesterek kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 60 fillér. — Andorkó Gyula hagyatékának kiállítása a Művészotthonban (Váci-utca 9.) Nyitva 10—1-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Művészház kiállítása (Fasor 6.) Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 1 korona. — Delhaes István emlékkiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Nyitva 10—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum összes képtárai. Nyitva 10—2-ig.

Hétfe. január 9. — Róm. kath.: Julián vt. — Prot.: Julián. — Görög-orosz: december 27. István vt. — Zsidó: Teb. 9. — A nap két reggel 7 óra 48 perczkor, nyugszik délután 4 óra 25 perczkor. — A hold két déli 12 órakor, nyugszik éjjel 1 óra 10 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Egy üldözött királyról.

Aki kellő figyelemmel kíséri azokat az eseményeket, amelyek az egész világot érdeklik, az megállapíthatja, hogy nem sikerült merényleteket, amelyeket uralkodók ellen követtek el, rendszerint eltitkoltak, vagy letagadtak, ha lehetett azokat letagadni.

Nem tudom, mi ebben a raison. De lehet, hogy van benne igenis raison, különben nem követnék mindenben és mindenkor ezt a gyakorlatot. Az észszerűséget ebben a gyakorlatban nem lehet könnyen észrevenni, vagy konkrét módon megállapítani. Talán abban rejlik, hogy nem akarják fölhívni azoknak a figyelmét, akik a szó igazi értelmében királygyilkosságban utaznak. Sok haszna nem lehet ennek a profilaktikus rendszabálynak, mert aki uralkodó fejedelmet meg akar gyilkolni, az ugyan nem vár arra, hogy újság-hírek hívják föl erre a figyelmét.

De akár van hasznuk ebből a királyoknak, akár nincs, kétségtelen, hogy a spanyol királynak ebben a tekintetben nincs nagy szerencséje. Még eddig minden merénylet melyet ellene követtek, oly nagy nyilvánosság előtt történt, hogy a világ összes hírlapjai hetekig foglalkoztak nemcsak a merénnyel, hanem annak minden legapróbb részletével is.

És — noha aránylag még fiatal ez a király — elég gyakran volt része ilyen keletlenységben, amely könnyen az életébe kerülhetett volna. Legszörnyűbb lehetett volna a veszedelem akkor, amikor fejedelmileg fölékesített diszhintón az arájával, a mostani szépséges spanyol királynéval, az esküvőjére hajtatott. Akkor egy hajszál választotta el attól, hogy az esküvőről a halálba nem ment a gyönyörű, szép fejedelmi menyasszonnyal együtt. Ezt a megkísérlett és csodálatosképen nem sikerült merényletet kissé bajos lett volna eltitkolni, mivelhogy ezer, meg ezer bámuló ember szemeláttára történt.

De a többi ellene megkísérlett merényletet sem lehetett lezárolni, bárha erre nem egyszer vállalkozott a spanyol sajtóiroda. Most sem lehet majd eltitkolni, pedig kétségtelen, hogy most is szívesen tennék, ha lehetne.

A spanyol királynak csak egyben volt eddig bámulatos szerencséje: hogy eddig ép bőrrel menekült mindig. Se golyó, se bomba, se tör nem tudott kárt tenni benne.

És minden körülmények közt érdekesnek látszik az a kérdés, hogy miért agyarkodnak éppen a fiatal spanyol királyra jobban az anarchisták, mint más fejedelmre? Alfonsz király sem jobb, sem rosszabb más szuverénél. Nincsenek benne nagystilű uralkodói erények; de nincsenek benne nagyobb arányú emberi hibák sem. A világ legalább ezekről a hibákról (ha mégis meg volnának azok benne) nem sokat tud. Amennyire a maradi Hispániában ez elképzelhető, eléggé alkotmányos szellemű és nem eseng tulságosan arra, hogy autokráciával cserélje föl az alkotmányosságot, a népek szabadságának ezt a garanciáját.

Sőt az utóbbi időben erőt vett saját magán és szembehelyezkedett azokkal a reak-

cionárius hagyományokkal, amelyekben hosszú századok óta az összes spanyol királyokat nevelték. A kabinet elnöke Canajelas tudvalevően erős akaratu, a haladásért élőhaló férfiú. A vallásszabadság érdekében harcra indított az egyház ellen és ma is állja ezt a harcra s nem enged abból egy jótányit sem. Alfonsz király pedig mindenben támogatja és tartja, bizonyára megtagadván saját érzelmeit, amelyek a pápához vonzótták mindig.

Ez pedig nem utolsó uralkodói erény. Sőt az emberi erények közt sem utolsó helyen áll az, ha valaki le tudja győzni saját magát és be tudja látni, hogy az összes tradíciók, amelyekben nevelkedett, haszontalanok és szemben állnak a korszak szellemével. Ő a haladáshoz csatlakozott és ezzel a história ítélőszéke előtt bizonyos előkelő helyet biztosított magának.

Lehet, hogy üldözöttségének valamely speciális, vagy lokális oka van, amit innen messziről nem igen lehet megismerni. Mert különben érthetetlen volna, miért üldözzék éppen ezt a fejedelmet jobban az anarchisták, mint más uralkodót, aki esetleg jobban szolgál rá a gyűlöletre.

Egyébként az is lehet, hogy az anarchisták egyáltalában nem dísztingválnak. Előtűk minden fejedelem, vagy államfő egyformán bűnös, már annál fogva is, hogy az állam élén áll. És minthogy ő van most soron, vagy ha éppen soron van, elég veszedelmes helyzetben van, tekintetbe véve, hogy egyetlen bombával egy armádiát is meg lehet rémiteni már. Az ördöklés mestersége nagyon magas színvonalon áll ma már s hogy ilyen haladott, abban sok részük van a fejedelmeknek. (t.)

— „Képes Szalon“. Az Egyetértés népszerű vasárnapi melléklete

a dalmát partokról pompás amatörképet közöl. A művészi munka József főherczeg művészi készségét dicséri.

A Herczegkisasszony dalműnek, az Operaház ujdonságának főszereplőit

Szamosi Elzát,

Ambrus Zoltánét és

Környei Bélát legjobb szerepeikben látjuk. Mig a színművészeti képeket

Emmy Destinn és

Caruso, a két Amerikában vendégszereplő énekesnő legújabb felvételei egészítik ki.

Zubovics Fedor kapitány, az Afrikát járó rejtenthetetlen vadász most Egyiptomot utazza be.

Szics pátrín és a temetőse bemutatásán kívül

Bartók Lajos siremlékének leplezése,

bárá Kaas Ivor temetése,

Szakácskiállítás a Vigadóban,

Delegátusok a Várban,

Rigó Jancsi és új felesége — a második — a milliomos

Hadley Katherina képe képezik az aktualitásokat.

Az uralkodóházak gyermekei sorozatában láthatók:

Mignon román herczegnő,

Viktória Lujza porosz kir. herczegnő,

Alexis orosz trónörökös,

a svéd trónörökös gyermekei:

Erzsébet,

Frigyes Ernő,

György Mórész és

Sarolta, a szászaltenburgi herczeg gyermekei:

Lipót,

Albrecht és

Rudolf bajor kir. herczegek.

A német trónörökös gyermekei:

Mária és

Julianna román kir. hercegnők.

A szász királyi család és

a belga hercegek.

Az érdekesítő képek ekkora sorozatán kívül szórakoztató szövegi rész zárja be az olvasót.

Váradai Antal: Beszélő kövek,

Kuncz Aladár: A Nemzeti Színház első estéi,

Hargittai Tihamér: Örök árnyak,

Balla Ernő: Meddő várás,

Thomér József: Megtérés

és végül váram közlemények fejezik be a Képes Szalon bőséges tartalmát.

— **A király egészséges.** Bécsből jelentik, hogy a király állapota állandóan kitünő. Az uralkodó ma a legjobb hangulatban végezte napi munkaprogramját és délután öt órakor jó étvágygyal ebédelt.

— **Az orosz czár és a tanárok.** Pétervárról jelentik: A mai karácsonyi fogadtatások folyamán Miklós czár előtt több főiskolai tanár is megjelent, akik előtt a czár megjegyezte, hogy tudja, minő nehéz és fáradságos a főiskolai tanárok működése. Szolgáljanak igazán és férfiasan a tudománynak, a hazának és nekem és támogassák azokat, akik az egyetemeken tanulni akarnak. Meg vagyok győződve, hogy a tanulni akarók száma növekedni fog.

— **Román kitüntetések a külügyminisztériumban.** A múlt év szeptember havában lépett életbe a Romániával kötött kereskedelmi szerződés, amely alkalomból a külügyminisztérium kereskedelem-politikai szakosztályának a szerződés létrejötte körül érdemeket szerzett tagjai román részről kitüntetések kaptak. A két osztályfőnök, lovag *Rössler* Mór és *Mihalovich* János a román korona-rend nagykeresztjét, *Joanovic* Simon főkonzul és *Praznovszky* Iván udvari és miniszteri fogalmazó a „Románia csillaga”-rend tiszti és lovag-keresztjét kapták. Az említettek kivül még Klein segédhivatali igazgató és több tisztviselő is részesült román kitüntetésben. Mint Bécsből jelentik, a volt és a jelenlegi kormány tagjai, ugyszintén a magyar és osztrák szakminisztériumok főbb tisztviselői rövid időn belül szintén megkapják a román részről nekik adományozott rendjeleket.

— **Ehrlich tanár kitüntetése.** Pétervárról jelentik: A czár *Ehrlich* tanárnak tudományos érdemeiért az Anna-rendet adományozta a briliánsokkal. Ezt a kitüntetést a tudományos világ nagyjai közül eddig csak Pasteur nyerte el. Az orvostudományi kísérleti intézetnek tiszteletbeli gondnoka, az oldenburgi herceg, a czár megbízásából Németországba utazott, hogy dr. Ehrlichnek átnyújtsa a magas rendjelet.

— **Elhunyt Rothschild báróné.** Párisból jelentik: Tegnap rövid betegeskedés után 84 éves korában elhunyt Párisban Rothschild Eleonora báróné, aki a néhány évvel ezelőtt elhunyt párisi Rothschild ház főnökének volt az özvegye. A báróné 1837-ben született Londonban, Rothschild Lionelnek, a londoni Rothschild-ház főnökének volt a legidősebb leánya. Husz éves korában 1857-ben lépett házasságra unokatestvérével, Rothschild Alfonzzal. Halálos ágya mellett legidősebb fia, Rothschild Edvárd, a párisi bankház jelenlegi főnöke virrasztott, akinek épp akkor temették két nappal előbb elhunyt kis fiát. Az elhunyt báróné hagyatékában egy rendkívüli értékű képgyűjtemény van, régi mesterek híres műveiből.

— **Az argentinai hus.** Bécsből jelentik: A „Reichspost” írja, hogy Engelhardt és Vieröck szövetségi igazgatók ma hosszabb ideig tárgyaltak dr. Neumayer polgármesterrel abban a kérdésben, hogy az argentinai hus behozatala elől hogyan hátríthatnák el az akadályokat. A polgármester azt mondta neki, hogy a községi képvisellel egyetértően akar eljárni ebben az ügyben. A polgári kör ma délután ülést tartott, amelynek napirendjén az argentinai husbehozatal szerepelt. A városi közgyűlésen pénteken lesz a vita a husinségről s ez alkalommal szóba fog kerülni Hieronymi kereskedelmi miniszternek a husbehozatal kérdésében tartott beszéde.

— **Vulkánikus kitörések Japánban.** Vladivosztkoi jelentés szerint Japánországban a vulkánok fokozott tevékenységet fejtenek ki és a lakosság földrengéstől fél.

— **A turkesztáni földrengés borzalmai.** Vjernyoból jelentik: A földrengés még egyre tart. A talajban helyenkint néhány méter széles reedések támadtak. A lakosságon nagy rémület vett erőt. A tehetősebbek menekülnek, míg a visszamaradt szegény lakosság a legnagyobb nyomornak van kitéve. Több száz sebesült hasztalan várja az orvosi segítyt, mert csak nagyon kevés orvos van a városban. Legsúlyosabb a helyzete azoknak a szegényeknek, kik a város környékén vályogvaskókban laktak, és most hajlékaiktól megfosztva, a nagy hidegben szabad ég alatt tanýáznak. Legnagyobb részük a háztetők leomlásánál hátán, vagy fején megsebesült. Sok marha is elpusztult. Minthogy a távirati összeköttetések megszakadtak, még mindig nincs biztos hír a földrengés által elpusztított városok sorsáról. A részleteket valószínűleg csak hetek múlva fogják megtudni. — Vjernyoból jelentik: A kelet és nyugat felé lévő sziklahasadékokban nagyszámu embert és sok háziállatot találtak a földrengés következtében leomlott sziklák alatt. Tokmákból, Pispekből és az Iszik-Kul-tó északnyugati partjáról érkezett jelentésekből kiténik, hogy a földrengés főfészke a tónak északkeleti részén és ettől valamivel délre volt. Az északi parthoz vezető táviróvonal elpusztult. Épp úgy a Prvalszkba vezető út a földterületen történt nagy változások következtében járhatatlanná lett. A földrengés által érintett területre szakértőket küldtek ki. — A házbeomlások következtében eddig kétszáz család van fedél nélkül, akik napközben az iskolákban és kaszárnyákban tartózkodnak, az éjszakákat azonban, miután újabb földrengéstől tartanak, a tíz fokos hideg daczára a szabad ég alatt töltik. A környéken mély földhasadékok, kiemelkedések s horpadások keletkeztek. A Glecserek alatt óriási sötét szikladarabokat vetett a földrengés északi irányban a hómezőkre.

— **Tetszhalottak sorsa a kórházakban.** A kórházi halottak és halálesetek megállapítása, az ugynevezett tetszhalottak szörnyű sorsa felől borzalmas példákat sorol fel egy dr. Ichard nevű francia orvos, akinek idevonatkozó művét díjjal is kitüntette a francia tudományos akadémia. Ichard doktor borzalmas és megdöbbentő példák seregével bizonyítja, hogy a francia polgári és katonai kórházakban milyen példátlanul könnyelműen veszik a halálesetek megállapítását. Ichard doktor rémes bizonyúsága szerint a kórházi betegeknek egy igen nagy részét élve temetik el vagy élve hurcolják a bonczasztalra a bonczkés alá. Ichard doktor nem kevesebb, mint negyven ilyen szörnyű esetet sorol fel: egyedül az egyik marseille-i nagy kórházból Név szerint és személyenként megnevezi ezeknek a szörnyű eseteknek az áldozatait. Ebben a negyven esetben teljesen tisztázták, hogy a szerencsétlen tetszhalottak élve kerültek a sirba, részben a bonczkés alá. A halottszemélt, a halálesetek megállapítását ugyanis a kórházakban sohasem a szakképzett emberek, az orvosok vagy orvossegédek végzik, hanem mindenüf megelégednek a tanulatlan ápolók vagy ápolónők bemonadásával. Így történhetett meg azután, hogy az egyik tetszhalott az orvosok kése alatt ébredt fel. Másik esetben az orvosnövendékek még láthatták a holtak bemondott gyermek szíve mozgását, amikor a mellüreget felnyitotta a tanár. Az a borzalom is megtörtént az egyik — fájdalom, meg nem nevezett — nagyváros körútjában, hogy a lelketlen ápoló, aki szórakozása után szedett, a halállal vívódó beteget a koporsóba nyomta, amikor az még vonaglott. Sőt még lélegzett is a szegény áldozat, amikor a bestia a koporsó fedelét rászögezte. Dr. Ichard ilyen rémitő eseteket tömegestől sorol föl és állítja, hogy különösen a marseille-i koleravész idején temettek el igen sok tetszhalottat, mert akkor orvosvizsgálat nélkül tizenhat holttest is került raponta a közös sirba.

— **Bányászerekesétség.** Huelbából jelentik: Rio Tinto egyik bányájában földcsuszamlás következtében több munkás válságos helyzetbe került. Eddig öt halottat és öt sebesültet hoztak ki.

— **Két oláh falu pusztulása.** Hunyudmegyében, a puli járás Russor és Bajesd nagyközsége tegnap éjszaka porrá égett. Ezeregyszázkilencvennégy ház lett a lángok marialéka az oláhok üjlesztendjén, mikor ünnepi sütés-főzés, mulatozás volt a békés román falvakban. Az első tűzkigyó Russor alvóhelyén jelent meg. Innen áttekergőzött a szomszédos zsuffedelü házakra, amelyek pillanatok alatt máglyák módjára égtek. Heves nyugati szél élesztette a veszedelmet és néhány óra múlva parázsló rommá pusztult mind a két szomszéd község. A két faluban talán háromezer ember lakik összesen. Fejevesztetten rohant ki mindenki a mezőre, kihurozolták magukkal a még megközelíthető istállókból az állatokat és így történt, hogy ember egyáltalán nem esett áldozatul a féktelen veszedelemnek. Tűzoltószerszám nem akadt egyik faluban sem, a kutakból merték tele az itató-vöröket, csendőrök zuzták le az áttízott gerendákat. Ma hajnalig dühöngött a tűz. Kiszállt a dévaj alispán, a vizsgálóbíró és megindították a nyomozást, hogy kiderítsék, tulajdonképpen miüöl keletkezett a rémség. Bajesd lakói módos gazdaemberek, akiket súlyos anyagi kár ért, bár a házak egy része be volt biztosítva. A russoriak nagy része teljesen földönfutóvá lett. A tűzveszedelem több mint háromszázezer korona kárt okozott. A főispán táviratilag kért a belügyminisztertől rendkívüli segítyt, mert a két falu népét a legnagyobb inség fenyegeti.

— **Egy hadihajó balesete.** Brestből jelentik: Az itt horgonyzó „Danton” nevü panczélishajó a horgonykötelek elszakadása következtében előrésszel a partha furódott. Remélik, hogy a hajót a dagály bekövetkezésekor kiszabadíthatják.

— **Egy tisztikar a drágaság ellen.** A drágaság katonáélt is védekezésre kényszeríti. A soproni 48. gyalogezred kaszárnyájában a helyörség összes nös tisztjei és hivatalnokai a drágaság miatt fogyasztási szövetkezetet létesítettek, amely most nyílt meg. A szövetkezet élén Violin nyugalmazott őrnagy áll, a felügyeletet pedig a katonai állomásparancsnokság gyakorolja.

— **A monacoi fejedelem afrikai birtoka.** Párisból jelentik: Albert monacoi fejedelem annak idején Don Carlostól, a meggyilkolt portugál királytól három millió frankért egy nagyobb területet vett meg Mosambique hátsó feleiben. Franciaország és Anglia már régóta alkudoznak erre a területre, a fejedelem azonban Németország ajánlatát fogadta el. Párisban nagyon csodálkoznak ezen, mert Németország ajánlata kedvezőtlenebb volt, mint a másik két államé. Diplomáciai körökben élénken tárgyalták ezt a vásárt.

— **A tengerbe sülyedt sziget.** San-Salvador közepamerikai köztársaságból egy sziget eltűnéséről érkezett a minap híradás. A katasztrófáról most érkezett amerikai lapok a következő részleteket írják: A földrengés hatalmas lökésekben, rázkódásokban nyilvánult, amelyet megéreztek az egész országban. Az *Ilopango Lagoon*-sziget késő délután kezdett ingani. A rengések egyre gyorsabb egymásutánban és hevesebben történtek az est közeledtével. Éjfél tájban a szigetlakók észrevették, hogy a sziget *sülyedni kezd*. Készségesen ágyulövösekkel igyekeztek jelt adni San-Salvador népének arról, hogy veszélyben forognak. A san-salvadoriak hallották ugyan az ágyusztót, de nem mertek hajóra szállni, mert a földrengés és a tenger borzalmas hullámozása ezt lehetetlenné tette. Éjfél után egy órakor hajó érkezett a szigetről, amelyen megrömlt nők és gyermekek menekültek San-Salvadorba. Kevéssel ezután azt tapasztalták a parton állók, hogy a szigeten minden fény kialudt. Reggelre már *nyoma sem volt* a virágzó szigetnek. Az elpusztult szigetlakók számát 170-re becsülik, de nem lehetetlen, hogy sokkal több az áldozatok száma. Az *Ilopango Lagoon*-sziget 1880-ban földrengés folytán keletkezett az *Ilopango-tó* vizében. Ennek a hat mérföld hosszú tónak a környékén igen gyakoriak a földrengések.

— **Megkerült a gyerek.** Még a múlt év október 13-ikán Odor Ferenc villamoskalauz negyedfél éves kislánya eltűnt az Üllői-ut 119. szám alatt lévő lakásáról. Odor megvádolta a gyermek elrablásával Zaturka József fuvarost, aki ellen följelentést is tett a rendörségen. A rendörség, hosszas nyomozás után most a szegedi gyermekmenhelyen találta meg a leányt, akiről még nem lehet tudni, hogyan került oda. Most Zaturka rágalmaszért följelenté Odort.

— **A pályatest víz alatt.** Trencsénbaánról jelentik: Állandó esőzés következtében a vasutmentén nagymennyiségü víztömeg gyülemlt össze és a pályatest víz alatt áll.

— **Fölbujtogatott oláh parasztok.** Az oláh izgatók még a népszámlálási mozgalmat is kihasználják a népbujtogatásra. Szatmármegyében is, több az oláhságtól lakott községben azt követelik az oláh parasztok, hogy oláh nyelvű számlálólapokat adjanak nekik és olyan kérdések föltevését kéri, amelyek az oláh propagandának kedveznek és annak ezéjait mozdítják elő. A lakosságot bizonyára izgatják biztatták föl erre az eljárásra. A népszámláló biztosok már számos följelentést tettek. Különösen Szaniszló községben találkoztak a biztosok túlzott kívánságokkal. Itt sok olyan oláh ember akadt, aki saját nevét, fia nevét, bár hivatalosan magyar nevének, oláh nyelven akarta beírni. Pál György szaniszlói gazdát a nagykirályi kir. járásbíró, akit egy népszámláló biztos följelentett, el is ítélte hatvan korona pénzbüntetésre, mert János nevű fiát Juon-nak akarta a számlálólapba beírni és amikor a népszámláló biztos Jánost irt, a további adatok bementését megtagadta.

— **Megrálgalmazott csendőrök.** Erzsébetvárosi jelentés nyomán híre terjedt, hogy megyesi havasokon két csendőr meggyilkolt és kirabolt egy Romániából hazatérő leányt. A rálgalmazó hírt valószínűleg oláh részről csempésztek be a lapokba a magyar csendőrség becsületének befekettetésére, mert Erzsébetvárosi rendőrkapitánya semmit sem tud arról, hogy két csendőr egy leányt megölt volna és hogy egy erdőn azután a csendőrök az erzsébetvárosi főkapitányságnál följelentette. A rendőrkapitányságnál semmiféle ily följelentés nem történt, a dolgról sem itt, sem más itteni hatóságoknál sem tudnak és nem is tudják megmagyarázni, hogy e fantasztikus s gyalázkodó hír hogyan keletkezhetett. Félhivatalosan jelentik: Az erzsébetvárosi rendőrkapitánytól telefonon kapott hivatalos értesítés szerint Erzsébetvárosi rendőrkapitánya semmit sem tud arról, hogy két csendőr egy leányt megölt volna és hogy egy erdőn azután a csendőrök az erzsébetvárosi főkapitányságnál följelentette volna. A rendőrkapitányságnál semmiféle ily följelentés nem történt, a dolgról sem itt, sem más itteni hatóságoknál semmitsem tudnak és nem is tudják megmagyarázni, hogy e hír hogyan keletkezhetett. A belügyminisztérium jelentéstételre szólította fel a tudósításban említett összes helységek rendőrségi és csendőrségi hatóságait, de a tudósítást mindenütt mind egészében mind részleteiben megzafolják és így azt teljesen alaptalan misztifikációnak kell tartani.

— **Ehtifusz.** Ermellők egyik községében Semjenben Szilágyi Lajos cipészmeister 9 esztendő *Sándor* nevű fia, küttegetifuszban, úgynevezett *Ehtifuszban* megbetegedett és két nap alatt meghalt. Dr. Szirmai Vilmos érsemjéni és dr. Bena Béla érmihályfalvi járásorvosok egybehangzóan megállapították, hogy a halál oka ehtifusz volt. *Doboz* Kálmán érmihályfalvi főszolgabíró a járásorvossal együtt megtették a legszigorubb óvintézkedéseket a nehezen pusztítható veszedelem ellen.

— **Téli szórakozások a Tátrában.** A Tátrában gyönyörű téli idő köszöntött be. Hó borítja a fenyőket. Sötétkék az ég és Tátrafüreden a szelvény télepontján áll. A nagyszámú közönség vígan hódol a sportnak az 5. és fél kilométer hosszú, elsőrendű szánpályán és a korecslyapályán, amelyet naponta frissen felöntöztnek. A kilipátolt sétatukon a közönség éppen oly kényelemmel sétál a tárpataki és felkai völgybe, mint nyáron. Esténként a Grandhotelben rendkívül vidám és élénk az élet.

— **Templomrablás.** A marosújvári katolikus templomba az elmúlt éjjel betörtek és a perselyeket kifeszítve, elrabolták az azokban lévő pénzt. A miseruhák díszit és a kelyheket érintetlenül hagyta a betörő, aki úgy jutott a templomba, hogy a sekrestye nehéz törgyfaajtáját baltával kifeszítette. A csendőrség erőlyet nyomozást indított a betörő után, aki úgy látszik gyakran úzi a templomrablás mesterségét, mert alig néhány napja, hogy a tövisi templomban történt hasonló körülmények között betörés. Ennek teiteseit sikerült *Girbóván* György peklosi lakos személyében elfogni, de az ügyesség ideiglenesen szabaddá helyezte. Ugy látszik, hogy a szabadságát további betörésekre használta fel. *Girbóván* György ugyanis eltűnt lakóhelyéről.

— **A belga bányász-sztrájk.** Brüsszelből jelentik nekünk: A lüttichi szénbányászok sztrájkja egyre terjed és a helyzet rosszabbodik. A Maas bal-partján lévő bányákban általános a sztrájk. A közönségben a csendőrségen kívül katonaságot kon-szignáltak. Tegnap Lüttichben a sztrájkoló bányászok számszerint körülbelül ötezeren gyűlést tartottak, aztán bejárták a környékbeli helyiségeket s a nép közt a sztrájkpénztár javára gyűjtöttek.

— **A londoni anarchisták bírái előtt.** A londoni rendőrbíróság előtt tegnap folytatták az előtárgyalást három férfi és két asszony ellen, akiket a betörésben és a rendőrök meggyilkolásában való bűnrészességgel vádolnak. A rendőrség rendkívüli intézkedéseket fogantatosított az elfogottak őrzésére. Nagyobb rendőrcsapatok zárták el az egész utat, amerre az elfogottakat vitték és rendőri kordon övezte a Guild-csarnok kapuit. Hat tagbaszakadt rendőrszolgá állott a kapunál és a szobában, ahová a foglyokat vitték. A tárgyaláson megkezdtek a tanúk kihallgatását. A tárgyalást elnapolták.

Londonból jelentik nekünk: A „*Pall Mall Gazette*” tudósítást közöl annak a gyilkosságnak ügyében, amelyet közvetlenül a houndsditchi rablási kísérlet után követtek el egy városi parkban. Emelkezetes, hogy szivesszúrva holtan találtak a parkban egy férfit, akiben később Beron Leót agnoszkálták s akinek mindkét arcába a gyilkosok S. betűt szurkáltak tűrrel. Éppen az S. betűből arra következtettek, hogy nem orosz származásúak lehetnek a gyilkosok, mert az S. betű hiányzik az orosz betűsorból. Az idézett lap munkatársa London Ostendjében állítólag kikutatta a gyilkost, akinek neve S. betűvel kezdődik. A tettes tagja a houndsditchi rablóbandának, valószínű, hogy Beron megsejtette a rablási kísérletet s azért ölték meg, hogy árulójuk ne legyen. A tüzoltók hozták ki a holttesteket a Sidneystreet égő romjai közül. Egy holttestnek nem találták fejét, csak később hullott le a felső emeletről a megszenesedett koponya. A második holttestet egy emelettel feljebb találták s mellette két pisztoly hevert. Ennek a holttestnek keze-lába egészen megégett. Fejében golyót találtak, a körülmények azonban kétségtelenné tették, hogy nem öngyilkosság történt. E mellett a holttest mellett egy női paróká feküdt. A legerősebben égett meg a harmadik bandita teste, akiben a festő Pétert sejtették, de nem az, mert Péter a festő öles természetű, ez a holttest zömök embelet.

Londonból jelentik még nekünk: A rendőrség hivatalosan közli, hogy a Sidneystreeten odaégett gonosztevők nem voltak anarchisták. Nem három, hanem csak két holttestet találtak s ez a szempont nagyon fontos a kárterítés kérdésében. Az angol büntetőtörvénykönyv szerint ugyanis zendülés esetén a kárvallott háztulajdonosok teljes kártalanításra tarthatnak igényt, azonban a zendüléshez legkevesebb három lázadó kell. A Sidneystreeten tehát a rendőrség nem zendülést vert le, mivel csak két holttestet találtak a leégett házakban s ennek megfelelőleg a kárterítés még csak nem is vitás. A háztulajdonos és a lakók, akiknek butorai s minden holmijuk odaveszett, nem követelhetnek kárpótlást.

— **Katonák garázdalkodása.** Tegnap este a Hungária-ut 155. sz. ház előtt Suhaji György 10. huszárezredbeli tizedes megtámadta Orbán András huszonhét éves napszámost és a fején kétszer megszurta. A súlyosan sebesült embert a mentők a lakására vitték. — Tegnap este Jarena László I. honvédelmi miniszternek a Baross-utca és Szigetvári-utca sarkán levő vendéglőben megtámadta a vendégeket és leszurással fenyegette őket. A vendégek azonban lefegyverezték és átadták a katonai őrzésnek.

— **Egy férj, két feleség.** A makói rendőrség tegnap letartóztatta *Glück* Éliás Ede, ungvári illetékességű pincézt, aki már régebben feleségül vette *Schargel* Ettit. A házasság rossz viszonyban éltek egymással és az asszony nyolcz hónappal a házasság után kivándorolt Amerikába. A férje utána ment, ismét együtt töltött vele néhány hónapot, de csakhamar otthagya és visszatért Ungvárra, ahol ismeretséget kötött *Csapó* Viktóriával s rövid időn belül feleségül vette és átköltözött Makóra. A rendőrségnek véletlenül tudomására jutott a kettős házasság, kihallgatta *Glück* Éliást, aki nem is tagadta a dolgot és azzal mentete magát, hogy azt hitte, hogy ha keresztény leánnyal köt házasságot, akkor első házassága érvénytelenül válik. Letartóztatták és átkísérték az ügyészséghez.

— **Taps a templomban.** Ma énekelt először a rombach-utcai izraelita templomban Róth Frigyes, az új főkantor, aki csengő tenorhangjával valóssággal elragadta a hívőket. Az ének befejezése után a közönség percekig tapsolt és éljenzett.

— **Zsaroló áldetektív.** A minap betörők jártak *Pallós* Sándor kifőző Viola-utca 42. számú lakásában és onnan kétszáznyolcvan korona készpénzt elloptak. A betörést megtudta *Rosenfeld* János 47 éves rovvott multu munkálatlan ember és beállított *Pallóshoz* azzal, hogy ő detektív és a tolvajnak nyomában van, de utána kell utaznia Fiuméba és az utra negyven koronát kér. *Pallós* átadta *Rosenfeld*-nek a pénzt. *Rosenfeld* ezután elment *Király* Lajos szeneslegényhez és ott is mint detektív mutatkozott be és azt mondta, hogy adjon 30 koronát, különben beviszi a főkapitányságra, mert ő a tolvaj. *Király* nem ugrott be *Rosenfeld*-nek, pénzt nem adott és kiutasította a lakásából. Tegnap *Rosenfeld* megint a Viola-utczában járt, *Király* megállította és kérte, hogy mutassa meg a detektív-igazolványát. *Rosenfeld* most megijedt, mentegetőzött, hogy azért nem hordja magával az igazolványt, nehogy elveszítse. Majd pénzt ígért *Királynak*, hogy eleresztsze. A szeneslegény azonban átadta egy rendőrnek. *Rosenfeld*-et bevitték a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

— **Magyar vagyon pusztulása Amerikában.** Amerikában boldogulást kereső honfitársaink egyikét, az *Elizabethportban* lakó *Pankuch* Józsefet nagy csapás érte a napokban. *Elizabethport*, N. J. városa magyar utvedőnek egyik legszebb épülete, *Pankuch* József *Hungária Hotelja* a lángok martaléka lett a múlt pénteken éjszaka. A szálloda szobáiban huszonegyen aludtak, amikor a tűz kitört, s bár mentőlétrák nem voltak az épületben, emberéletben nem esett kár. Kisebb-nagyobb sérüléseket *keten szenvedtek* az égő épületből való menekülés vagy a beutlók Lősies kimentése közben. Péntekről szombatra virradó éjszaka két óra tájban, valószínűleg patkányoktól iágot gyufa meggyuladása folytán gyuladt ki a *Hungaria Hotel*, amelyben a tulajdonos, *Pankuch* József és családja, valamint 14 burdos aludt. A tüzet *Pankuch* János, a gazda öccse fedezte fel, aki az alvókat föllármázta, akik kétségbeesetten menekültek. — A szálló tulajdonosának öt gyermekét paplanokba bukolva vitték ki az épületből a lángokban álló folyosón. A burdosok is hálórúhában menekültek ki az égő házból. *Bertóthy* Bálint, aki szintén a szállodában lakott, nem menekült a lángokban álló folyosón keresztül, hanem a *harmadik emelet egyik ablakába ülve várta a segítséget*. A tüzoltók ponyvát feszítettek ki és felszólították *Bertóthy*-t, hogy ugorjék le. *Bertóthy* le is ugrott, de esés közben belelötődött *Pankuchék* czejtáblájába s úgy megütötte magát, hogy eszméletlenül pottyant a ponyvába. Kórházba szállították, ahol megállapították, hogy hátgerincze eltört. Állapotát agasztónak találták az orvosok. A harmadik emeletről való leugrás közben *Egyed* István kifezomitotta a lábát. *Brauner* Lajos előbb a lépcsőházon keresztül akart menekülni, de a lángok összeégették kezét és arcát, mire visszafordult és ő is leugrott. Hasonló sors érte *Major* Istvánt, akinek a leugrás folytán bokája is eltört. *Kis Ferenc* arca és keze szintén összeégett, egyébként szerencsésen leugrott *Kis Ferenc*nek ekkor eszébe jutott, hogy *Wagner* Pál, az ő burdos-társa még az égő házban van. Figyelmeztetett erre egy *Sullivan* nevű tüzoltó, aki be is rohant az égő házba s néhány percz múlva kihozta *Wagner*-t, akit eszméletlenül talált a harmadik emeleten. A közönség megéljenezte a hőies életmentőt. Ekkor meg *Pankuch* József fedezte fel, hogy hálószerójában a vánkos alatt felejtette 126 dollárját. Ennek az összegnek a kihozására *Gerstung* tüzoltóparancsnok vállalkozott és szerencsésen át is adta a pénzt *Pankuch*-nak, akinek ez összegzen kívül semmije se maradt, mindenét megemésztették a lángok. *Pankuch* anyagi kára meghaladja az 5000 dollárt.

— **Ismét rablótámadás.** Ma este ismét rablótámadás történt a főváros területén. *Schmidt* József fogyasztási tisztviselő 6000 koronát vitt a sertésmázsálótól a Soroksári-uti vámházhoz. Közel a vámházhoz két marczona alak ugrott eléje és el akarták rabolni *Schmidt*-től a pénzes zacskókat. — Szerencsére észrevették a támadást a vámhivatalból és a szorongatott ember védelmére siettek. A rablótámadók elmenekültek. A rendőrség nyomozza őket.

— **Házasság.** Dr. Nagy Valér, kereskedelemügyi miniszteri segédfogalmazó, eljegyezte *Fack* Miczkét, *Fack* Pál fővárosi vaskereskedő leányát.

Dr. *Ehrlich* Miksa, a Budapest-Erzsébetvárosi Bank Rt. igazgatója, eljegyezte *Keme* Idát Besztercebányáról. *Gyárfás* Géza eljegyezte *Kovács* Lilit, *Kovács* Károly és neje, *Sugár* Franciska leányát.

Baron Rezső eljegyezte *Ungár* Arankát Zala-Szt.-Mihályon.

Dr. *Zakariás* Antal ügyvédjelölt eljegyezte *Bajkó* Vióttát Gyergyóremetén.

Diószeghy Dezső, e hó 16-ikán vezeti oltárhoz *Endrődy* Aliczet Orosházán.

— **Repülő csodák Körösbányán.** Borzalmas, titokzatos, a mesébeillő szenzációja van az erdélyi kis Körösbánya városnak. A csodával határos események színhelye a járásbíró háza volt. *Dóczy Bálint* körösbányai járásbíró házában töltötte a Szilveszter-estét dr. *Borbély Zoltán* járásbírói jegyző és a felesége. Éjfélü óráután, amikor a jelenlévők éppen boldog üzeneteket kívántak egymásnak, *kő- és fadarabok, megfagyott göröngyök és száraz, lefosztott kukoricacsövek ütődtek kívülről az ablakhoz és a ház falához.* A járásbíró és vendégei megrémültek, azt hitték, hogy megtámadták őket. Ijedtükben észre se vették, hogy a szobában levő tizennégy éves román cselédleány a félelemtől halálápadtan, minden izében reszketve áll mellettük. Revolverekkel, botokkal fölfegyverkezve kísérett *Dóczy és dr. Borbély,* de odakint messze környéken senkit se találtak. És a *kő egyre hullott.* Visszasiettek a lakásba, ahol a rémögő triasszonyok élesztgették az izgalomtól időközben elájult cselédleányt. Amikor a leányka — szép szöke román gyermek — magához tért, zokogva mondta gazdájának:

— *Váj Dómnule!* Nem tehetek róla, de a köcső *émiattam van.* Ha egy helyen egy hónapig szolgálak, azután nincs maradásom. *A harmincegyedik nap után* kövek, göröngyök, fadarabok, csutkák ütődnek hozzám. Nem tudom miért. *Segítség rajtam, uram, mert meghalok,* Dumnezeu sze azsute! (Isten ótalmazzon!)

A járásbíróék természetesen nem hitték el a cselédleány meséjét s amikor lassankint elmaradt a köcső, ágyba fektették. Aztán ők maguk is nyugalmra tértek. Másnap a járásbíró elmondta a hivatalban, mi történt nála Szilveszter éjjelén. *Kétszáz telekkönyvvezető* figyelmesen hallgatta az előadást, majd így szólt:

— Az a cseléd novemberben nálam szolgált s akkor is a hónap letelte után *mindenfélő tárgy repült felője.* Én nem hittem a mágnességében s amikor a gyermek folyton kért, hogy gyógyítsam, azt hittem, hogy eszelős és elbocsátottam.

A telekkönyvvezető szavai után nyomban érdeklődni kezdtek a leány viselt dolgai iránt. A járásbíró telefonáltatott a közeli *Lunka községbe,* a lány szülőfalujába, ahonnan az a válasz érkezett, hogy a kis cselédleány odahaza, a szülei házában *sem maradhat tovább harmincz napnál,* mert azután már minden tárgyat magához vonz... Közben faggatni kezdték a gyermeket, aki így adta elő a korábban történeteket:

— A nyáron történt először, hogy a mezőn, ahol apám juhait őriztem, egy *száraz kukoricacsutka* röpült felém. Körülnéztem, de senki sem volt a közelben, aki a csutkát dobhatta volna. Ezután gyors egymásutánban *kövek és göröngyök* röpültek felém. Megrémltem, futni kezdtem. A merre mentem, az utban lévő *fák ágai felém hajoltak* s magas fák koronái hajoltak le a fejemig. Ijedtemben sirni kezdtem, majd még gyorsabban szaladtam hazafelé. Az utcán az emberek *keresztet vetettek,* mert látták, amint mindenféle tárgy repül utánam. Kimerülten érkeztem haza s a fáradtságtól összeestem az udvaron, az eperfa alatt. A repülő tárgyak mind körém hullottak, ott vannak ma is. Azóta *akárhova megyek,* a harminczegyetedik napon *tul rám jön a varázslat és renül felém minden.* A gazdáimat ott kellett hagynom, mindenütt azt hitték, hogy bolond vagyok.

A kis cseléd előadása arra készítette *Dóczy* járásbíró és dr. *Borbély* jegyzőt, hogy még jobban megfigyeljék a különös esetet. *Borbély Zoltán és Schüssel Mária* tanítónő még aznap látták, hogy a cselédleány közelében *minden tárgy elmozdul a helyéről* s a gyermek felé repül. A rejtőleg híre villámgyorsan terjedt el a vidéken. Mindenki látni akarta a csodát. Január 3-ikán egész sereg ember, köztük a járásbíró és tisztviselői kara, *látta az érthetetlen jelenséget.* Eleinte természetesen mindenki rossz tréfára gondolt, arra, hogy éretlen emberek játéka az egész. Most azonban, amikor minden kutatás és megfigyelés bizonyossá tette a csodát, rémülettel beszélnek róla. *Dóczy* járásbíró a megfigyelések ellenére is azt hiszi, hogy *lelketlen emberek keze működik itt közre* s ezért a csend-

őrséghez fordult. Most a csendőrök figyelik a kis cselédleány minden lépését és *orvosok ügyelnek rá.* De a varázslat nem szűnt meg. Repülnek a kövek, a göröngyök a kis cseléd felé és az asszonyok babonás félelemmel vetik a keresztet.

— **Vakmerő ugrás a negyedik emeletről.** Berlinben egy szabómester fogadásból leugrott a negyedik emeletről. Egy lakodalmon történt ez a vakmerő fogadás. Egy fiatal szabómester tartotta ugyanis esküvőjét, amelynek befejezése gyanánt a násznép lakomára gyűlt egybe az ifju házaspárnak az egyik külvárosi ház negyedik emeletén levő lakásában. A vendégség során természetesen sok ital fogyott, ami a hangulatot mind emelkedettebbé tette. A többé-kevésbé sikerült tréfalközös közben egy *Solnierzyck* nevű szabómester az ifju férjnek tréfából azt ajánlotta, hogy adja el neki a feleségét, szép pénzt ad érte. Erre az ajánlatra többen megjegyezték, hogy ugyanezzel az erővel arra is pénzt ígérhetne, hogy valaki kiugorjék az ablakon. Szó szót követett, mire *Solnierzyck* hirtelen kijelentette, hogy ő bizony kiugornék az ablakon, ha valaki 1000 márkát biztosítana neki ezért. Az italtól felhevült vendégek hamarosan összerakták az 1000 márkát és most már *Solnierzyck*et ugratni kezdték, hogy csak szájhösködik. Az ittas embert a csufolódás rendkívül felingerelte és így kiáltott fel:

— Megmutatom, hogy a szabó is tud bátor lenni!

Ezzel kivetette magát az ablakon. Az elszörnyedt násznép rémületen rohant a ház előtti térre, ahol *Solnierzyck*et számos seből végezve, egy gyepes dombocskán találták. *Solnierzyck*nek bámulatos szerencséje volt. A lágy, gyepes hant ugyanis elég ruganyossággal bír és így, bár *Solnierzyck* súlyos zúzódásokat és többrendbeli csonttörést szenvedett, élete még sem forog veszedelemben. A gyorsan előhívott mentők *Solnierzyck*et első segélyben részesítették, azután kórházba szállították.

— **Ellopott romlott szardiniák.** Tegnap a *Hoffmann József* fűszer- és csemegekereskedő cég *Báthory-utca* 8. számú üzletéből 143 doboz szardiniát szállított a pályaudvarra, hogy visszaküldje az izolai *Warhanek-cégnak,* mert a szardiniák romlottak voltak. A kocsiról a 143 doboz romlott szardiniát ellopták. A cég az esetet bejelentette a rendőrségen, amely figyelmezteti úgy a tolvajokat, mint a közönséget, hogy a lopott szardiniából ne egyen, mert azok romlottak és veszedelmet okozhatnak.

— **Levágta a felesége orrát.** *Varga János* apátii gazdálkodó kegyetlenül csúffá tette a feleségét. Az iszákos ember tegnap este is részegen ment haza, amiből civakodás támadt. Az asszony szemrehányásokat tett férjének és kijelentette, hogy elvágja tőle, ha fel nem hagy garázda életmódjával. *Varga* egy ideig szól nélkül hallgatta feleségei kitérőseit, de egyszerre dühösen felugrott, kést rántott elő és *levágta a felesége orrát.* A szerencsétlen asszony most seblázban fekszik.

— **Szükség a fegyházból.** *Buenos-Ayrosból* jelentik: Tizenhárom gonosztevő, köztük az a két anarchista, akik *Figuera Alcotra* volt argentinai elnök ellen merényletet követtek el, tegnap egy a fogházból ázott alaguton át elmenekült. Több őrt, akiket a szükségben való segítséggel gyanúsítanak, letartóztattak.

— **Vörhenyjárvány.** *Besztercebányán* a gyermekek között kiütött vörhenyjárvány miatt a megye alispánja a felsőbb leányiskolát, a polgári leányiskolát és az összes elemi iskolákat, ipariskolákat és óvodákat január végéig bezárták. — Nagyváradról jelentik: A megyei főorvos jelentése szerint a megyében a vörheny járványszerűleg lépett fel. A vörheny különösen a beéli járásban szedte áldozatait, hol az elmúlt hónapban 159 egyén meghalt, míg 232 felegyógyult. *Rossia* községben 13 beteg közül 10 halt meg. A járás 51 községében mondták ki a járványt. Járványszerűleg lépett fel továbbá a megye területén a kanyaró is, melynek eddig 334 betege van.

— **A mostoha miatt.** *Freska Jenő* tizennyolc éves asztalossegéd a Csángó-utczában ma éjszaka ötször magára lőtt, azonban annyira izgatott volt, hogy a lövések nem találtak. Az őrszemes rendőr észrevette, odarohant és kicsavarta az öngyilkosjelöltnek a kezéből a fegyvert. *Freska* sirvafakadt és elmondotta, hogy azért akart meghalni, mert apja másodszor nősült és ő azóta nem tud ott-hon megmaradni s mindenképen öngyilkos lesz. Hirtelen előrántotta a zsebkését és magába akarta szurni, de a rendőr ezt is elvette tőle. A rendőrségen megígértették vele, hogy nem lesz öngyilkos és eleresztették.

— **Rablók egy közjegyzőnél.** Az éjszaka *Buziás-fürdőn* kirabolták *Beschán Kornél* királyi közjegyző lakását. A közjegyző az estét rokonainál töltötte s csak éjjel után tért vissza lakására. A tolvajok álkulcsal hatoltak be a lakásba, ahonnan több ezer korona készpénzt, néhány ezer korona értékű ékszert és hivatalos okiratokat vittek el. Az iratokat ma délelőtt megtalálták. A betörőknek a csendőrség nyomában van. Rövid időn belül most már harmadszor történik betörés a *pás Buziásfürdőn.* Azt hiszik, hogy egy szervezett rablóbanda garázdálkodik a városban.

— **Szeszes italoktól való tartózkodás és az iparosok.** *Combe* nevű urnő, aki Franciaország északi részein az alkoholizmus ellen küzd, a „*Gazette de Lausanne*”-ban a következőket írja: „A munkások közül sokan az anti-alkoholizmust majdnem úgy tekintik, mint magát a vallást. A szövetségárban történt: egyik munkás, aki történetesen alkoholelles volt, nem régen lépett be a gyárba. Mellette dolgozó társának leszakította a gép az ujját. A mentőkkel együtt ő is elkísérte a sebesültet a kórházba. Erősítésül az apáca megkínálta a beteget pálinkával és őt is, mert látta, hogy milyen gondnal forgolódik társa körül. „Köszönöm — mondá a nővérnek — nem iszom szeszes italt.” Alig hogy visszatért, félóra múlva hivatja a gyár főnöke és kérdi: „Protestáns ön?” „Nem” — válaszol néki. „De bizonyára alkoholelles?” „Igen” — hangzott az ember válasza. „Nagyon sajnálom — folytatta a főnök — akkor kénytelen vagyok önt elbocsátani a gyárból.” — *Combe* megjegyzi, hogy a gyárban az alkoholisták munkásokat jobban szeretik, mert erejüket könnyebben ki lehet szipolyozni az üzlet előnyére. Ezekben ugyanis nincs már meg a kellő akarat, ellenálló képesség, az önérték, mely tiltakozik az ember leigázása ellen; nincs meg a tiszta ítélőképesség, mely a teljesített munka értékét meg tudná állapítani. A szeszes italoktól tartózkodók között — írja *Combe* — aránylag jóval több a protestáns. Azért mondotta egyik gyárban a munkavezető: „Ezek a protestánsok kemény fickók. Nem isznak és mindig okoskodnak.”

— **Régi római pénzek a fa tövében.** *Jaros Sándor* nagyberki gazda a községi erdőben fát ástott ki a földből. Az egyik fa tövében, mintegy felméternyi mélységben egy nagyobb fazékra bukkant, mely tele volt régi római arany- és ezüstpénzzel. A pénz értéke mintegy huszonnégyezer korona. A hatóság a leletet lefoglalta. *Jaros* a talált kincs értékének 20 százalékát, a községi urberesek pedig, mint a föld tulajdonosai, 30 százalékot kaptak.

— **Az aggyastján szerelme.** *Hódmezővásárhelyről* jelentik: *Imre János* földesgazda 75 éves özvegyember afeletti bánatában, hogy egy fiatal asszony kikoszarozta, ma felakasztotta magát. Jelentő, hogy az öreg járnai sem tudott és a szobában is vezetni kellett.

— **Tízéves találkozó.** Felkérjük azon kártársainkat, kik a kolozsvári községi közigazgatási tanfolyamot 1901. évben velünk végezték, hogy lakhelyüket, állásaikat a tízéves találkozó előkészítése végett 1911. január 31-ig levelező-lapon *Fogelyán Kristóf* bethleni körjegyzővel közölni sziveskedjenek. *Palagesin Sándor* nadori közs. jegyző, *Fogelyán Kristóf* bethleni körjegyző.

— **A rejtélyes leány öngyilkossága.** A *Bem-uteza* 10. számú ház kapujában ma délután egy 20—22 év körüli, uri külsejű leány összeesett. A mentőket hívták hozzá, akik megállapították, hogy a leány morfiumot és veronált vett be. Kiletét nem tudják, mert eszméletlen állapotban került a *Rókusba,* ahol most haldoklik. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Eltévedt golyó.** *Zombolyáról* jelentik: *Benák András* tordai lakos fegyverrel játszott, miközben az elsült és *Mészáros Józsefet* találta, ki szörnyen halt.

— **Halálos ugrás a villamosról.** Ma este tíz órakor a *Baross-téren* a még mozgásban levő villamosról leugrott egy 40—45 év körüli asszony. Ugrás után lebukott és úgy bevverte fejét a követbe, hogy holtan elterült. Kiletét megállapítani nem sikerült, bevitték a bonczitani ntézetbe.

— **Hegedüs Dezső csemege-nagyáruhaza** (*Andrássy-ut 55.*) igen czélszerű újítást léptetett életbe. Teljes ebédek, vacsorák és zsurok készítését saját ezüst tálain vállalja a legolcsóbb árak mellett. A céget, midőn az előkelő közönség figyelmébe ajánljuk, utalunk a mai számunkban található hirdetésére, melyben több más újítás is elővasásra érdemes.

A téli fürdővadás a budai Szt-Lukácsfürdőben. Deczember hónapban számosan keresték fel a külföldről a Szt-Lukács-fürdőt, melynek forró-meleget, kénforrásai és természetes ásványiszappfürdője télen is rendelkezésre áll a szenvedőknek, enyhülést és gyógyulást nyújtva. Felemlítjük azok közül, kik deczember hóban ott laktak, a következőket: Alexander Varga és neje főhadnagy Wien, dr. Toff Oszwaldné, Piatra Neamt, Mehemed Szezaji, Salonique; Sarina Alcalay és leányai, Belgrád; dr. Richard Hofmeister, orvos Karlsbad; Petrovits Blazsoné, Belgrád; Theodor Wurche, kereskedő, Drezda; Acziz Zelki, Salonique; Sofie Felsenstein, Wien; Béla Fabianics, hadnagy Wien; Mehemed Haki, Salonique; Schmidt Károly és neje, Eszék; Fabianics Béla cs. és kir. őrnagy s neje, Alsó-Szombátfalva; dr. Berzi Albert és neje; földbírtokos, Pusztá-Szarvas; Hering Artur és neje építész, Fiume; Nyegovár Viktor őrnagy, neje és kísérete, Fehértplom; dr. Pályi Ede és neje hírlapíró, Budapest; Bayer Róbert urad. főerdész, Solymos; Fertsek Ferencz, Árva-Váralja és még számosan, kik fáradaimalkat kipihenték, egészségüket aczélták és kellemesen szórakoztak a kiváló budai gyógyfürdőben.

Fővárosi Orfeum. A szenzációs januári műsor, melynek minden egyes száma sláger a maga nemében estéknél teljesen eladott házat vonz. Hogy ezt a remek műsort a társadalomnak minél több rétege láthassa, az igazgatóság nemcsak vasárnapokon és ünnepeken, hanem minden esütörtökön is rendez délután előadást, amely mint rendszeren, fél 4 órakor kezdődik.

A Royal-Orfeum zsufolt házakat vonzó parádés műsorának központjában Straus Oszkár operettje, a Vénus az erdőben áll. A mulattató szöveg, a fényes kiállítás és főleg a csodaszép zene jubileumos előadásokat ígérnek az újdonságnak, amelyet Kornai Berta, Szalocai Ferike, Palásthy és Sarkadi kitünően játszanak. Kornai Berta új otthonában is kedvenc a közönségnek, éneke, táncza, játékaiban ötletes pajkosság, rengeteg tapsot arat. Ugyancsak Kornai Berta a czimszereplő Dörmann Félix, a „A primadonna“ című bohózatában. Új szirkusztréfák, szólók és a „Bankpénztáros“ című Belasó dráma a színházi műsor erősségei. A variété-részben új a Collins és Harth amerikai parodista remekszép száma, amelynek pompás trükkjeit harsogó kacagás kíséri. I. Móricz és kisöccse, a két csodamajom, már csak egy hétig marad Budapesten, aztán Bukarestbe viszik őket, ahol Carmen Sylva királyné előtt fogják magukat produkálni, onnan délamerikai körutra indulnak. A vasárnap és esütörtök délutáni mérsekkelt helyőrási előadásban bucsuznak Mörizsek.

Halálozás. Özv. Waltersdorfer Jánosné, magánzórnó tegnap 82 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a VIII. ker., Németh-utca 31. szám alatti gyászházban.

Paczauer Juc, volt Zemplén vármegyei bizottsági tag ma Kástin elhunyt. Petri Arthur hírlapíró atyját gyászolja benne.

Bocznér Frigyes, a debreczeni állami főreáiskola tanára életének 63-ik évében elhunyt Debreczenben.

Molnár Sándor, köz- és váltóügyvéd, a kolozsvári ügyvédi kamara t. b. alelnöke, a magyarországi unitáriusok egyházi főtanácsának és E. K. Tanácsának tagja, az egyház jogtanácsosa és gazdasági bizottságának tagja és az E. G. Egyesület jogtanácsosa stb. életének 72-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Kolozsvárról. Dr. Molnár Jenő atyját gyászolja benne.

Szucs Gyulát, a Fővárosi Orfeum irodavezetőjét és feleségét lejutó csapás érte. Leánykájuk, Rózika életének 19-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A kis halott temetése vasárnap, január 8-án d. e. fél 12 órakor lesz a rákos-keresztúri izr. temető halottasházából.

Dr. Fischer F. Ferencz, Szilágymege közkórházának igazgató főorvosa Kolozsváron meghalt.

Händler Márk tatai főrabbi 71 éves korában Tatatóvárosban meghalt. Dr. Hevesi Simon budapesti rabbi apját gyászolja az elhunytban.

Marosvásárhelyi Kótya Margit áll. polgári leányiskolai rendes tanárnő elhunyt Dioszentimánban.

Kiss Lajosné, Rétegi Visk Mária 1848-49-es honvédszázados özvegye 83-ik évében meghalt Désen.

Ha öszül a haja, használja a Stella-vizet. Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógytárban, Budapest, V., Szabadság-ter.

Az Edison (VI., Nagymező-utca 21. sz.) műsorában az Amerikai betyár-romantika egy igen érdekes képe kélt feltűnést, címe: a „Desperado“. — Ugyancsak műsorban van Arsen Lupin leírása Sherlock Holmes és detektív történet. Mindkettő kitünően sikerült fénykép.

Hajai Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.

Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaberczgete 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vivóterme. Különb. gond fordítottatik a gyermektorna- és vivásra.

x A Borolin sóborszesz háziszere felhívjuk szives olvasóink figyelmét. Egyebekben utalunk a mai számunkban közzétett hirdetésre.

x Yes porcellánpouder. 5.— és 3.— korona.

x Egger Emulsio kipróbált és gyermekek által kedvelt csukamájolaj készítmény. Kellemes ízű és szaga fehér folyadék, mely kitünő erősítő és tápláló szer, a leggyengébb gyermek is könnyen emészti. Minden gyógyszerárban kapható. Ára 2 korona. 6 korona előzetes beküldése ellenében 3 üveget postán bérmentve küld: Nádor-gyógyszertár, Budapest, VI., Váci-körút 17.

A kutyák paradicsoma.

— Párisi csevegés. —

Páris, deczember végén.

Régebben így mondták: Páris a nők paradicsoma és a lovak pokla. Ez a mondás most már elavult. Páris ma már távolról se mondható a nők paradicsomának, amennyiben a parisiensek éppen úgy alá vannak vetve az élet küzdelmeinek, mint a férfiak; az autók és a villamosok viszont a lovak szenvedéseit szüntették meg.

Paradicsomi élete Párisban csak a kutyáknak van. Ezek a kedves négylábuk igazán kivételes jólétet élveznek. Mindenki dédelgeti, kényeztetti őket. A Bois-ban minden sétalót legalább egy „touton“ követi, de vannak olyan kutyakelvelők, akiknek nyomában feltűzött ebecske is szalad.

Annyira elszaporodott a párisi kutyatársadalom, hogy a gazdátlan kutyák kezdik már a közbiztonságot veszélyeztetni. A párisi sinter-utczányt „Fourrière“-nek nevezik. Ennek hivatása arról gondoskodni, hogy a Szajna-parton ne támadjon egy második Konstantinápoly. Évenként 1200 kutyát szállítanak oda. Negyvennyolc óráig ott őrzik, de ha senki se reklamálja őket, könnyörtelenül elpusztítatnak.

Ez az adminisztratív eljárás nem tetszik a kutyabarátoknak. Néhány gazdag uriember társaságba állt össze a Gennevilliersben hajléktalan kutyamenedéket létesített. A „Home“ évenként 5000 eltévedett kutyát vesz fel. A menedék négy épületből áll, melyekben a kutyákat nagyság és faj szerint csoportosítják. A szalmával almozott fekvőhelyük mögött van a melegvízfűtőkészülék. Tágas kert áll rendelkezésükre, ahol nappal, barátságos búcsik felügyelete alatt futkározhatnak.

Nyolc alkalmazott és egy állatorvos áll a kutyamenedék élén. Az évi kiadás 70.000 frankra rug. Már Bennett, az amerikai milliárdos is belépett a társaság tagjai közé s kijelentette, hogy ezentúl a „Fourrière“-be szállított összes kutyákat a saját költségén kiváltja, az elpusztítástól megmenti s a további ellátásukról is gondoskodik.

Ha már ezek a kóbor kutyák is ilyen melegséves és sokpénzü pártfogókra találhatnak, milyen jó dolga van a kiváltságos kedvenczeknek, a nagy és kis szalonkutyáknak, melyeket csak azért nem nevezünk ölebeknek, mert bajos, például, a dín dögöket és az orosz agarakat az előkelő hölgyek öleiben elképzelni!

Hihetetlen az a pazar fényezés, melylyel a parisiak az ő kutyáikat körülveszik. Az mindennapos, hogy külön ágyacskák állnak rendelkezésükre, selyem paplannal, selyem párnákkal, puha matracokkal.

A nyakravalójuk drágakövekkel van kirakva. Minden valamirevaló ékszerésznél kaphatók ilyen „örvek“, az egyszerű arany abroncsból, a topázokkal és gyémántokkal beszőrt drága kraválikig. A nagy bernáthegyek, dögök és más nagy kutyák nyakravalóiknál a feldrágakövek vannak most divatban. Magától értetődik, hogy a sima lap-

jukra a kutya neve és gazdájának lakócíme van bevéve. Meglehet, hogy ez az intézkedés arra való, hogy a találkozásokkor a bemutatkozást tegye fölöslegessé, de valószínűbb, hogy az eltévedéskor haza lehessen őket vezetni.

Ugy látszik, Párisban ez idő szerint influenza dühöng a kutyatársadalomban. Ezt abból következtetem, hogy a kereskedésekben minden nagyságu kutya-kalucsuk kaphatók s esős időben már is találhatók felkalucsuzott kutyusok a boulevardok aszfaltján.

Az autosport természetesen nem maradhatott hatás nélkül a kutyákra. Így, a többek közt, külön autopápaszemeket gyártanak nekik. Ezek rendszeren fehér bőrből készülnek és aranyhimzésel vannak díszítve, míg a fehér selyempincsik szemüvegei piros szattyanbőrből valók fehér himzéssel és csipke-szegélylyel.

Világos, hogy ilyen előkelő kutyának saját utazókofferje is van. A puha bőrből készült helyes kis kofferben meleg takaró, fésű, kefe, szézhajtható kaucsuk fürdőkád és piros máslí van a bóbítája összefoglalására.

Egyéb nincs. Hjab, utazáson a legarisztokratikusabb kutyának is mérsékelni kell az igényeit. Odahaza annál nagyobb kényelmet élvez. Megvan a selyem pongyolája, a batiszt hálóingó: természetesen a saját monogrammjával, hogy a mosónők el ne cseréljék.

Utezai toalettnék, tölre, nagyon esinos és meleg „felöltők“-et varrnak. Két ilyen kutyafelöltőt láttam e napokban: az egyik meggyuszín plüssből való arany gombokkal. Kissé parvenü izlésű, annál izlésesebb a másik: szürke posztó, bársony gallérral.

Igy élnek a párisi kutyák. Ha a szegény emberekről is így gondoskodnának, igazán semmi kívánni való se maradna.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Az aviatika fejlődése. Az aviatika fejlődését és fellendülését mi sem bizonyítja jobban, mint az a szabaddalmi statisztikai kimutatás, amelyet a washingtoni szabaddalmi hivatal mostanában tett közzé. A kimutatás szerint a washingtoni szabaddalmi hivatalnál eddig több mint 3000 olyan találmányt jelentettek be, amelyek a repülő technika keretébe tartoznak, illetőleg a repülőgépek és az irányítható léghajók szerkezetének megjavítására szolgálnak. Az új bejelentések havi átlaga körülbelül 90-re rug. Az új találmányok egy része új repülőgéptípusra vonatkozik ugyan, a zöme azonban csak kisebb-nagyobb javítások akar eszközölni a már használatban levő szerkezeteken. Nagyon sok feltaláló a repülőgépek motorját villamos erőre kívánja berendezni, még pedig az atmoszférából nyerendő villamos erőre. Mások ismét a repülőgépek egyensúlyban tartására törekcsenek és meggyöződésük, hogy találmányaik segítségével a repülőgépek felborulása a jövőben teljesen elkerülhető lesz. Számos feltaláló a felszállás és leereszkedés körülményeit akarja megjavítani, szóval az új és tomegesen bejelentette találmányok kivétel nélkül a legmodernebb közlekedési eszköz megbízhatóságának fokozására törekcsenek. Bizonyos az, hogy a bejelentett találmányok között nagyon sok a teljesen értéktelen, de viszont akadnak olyanok is, amelyek a gyakorlatban szépen megállják helyüket.

© Aviatika Konstantinápolyban. Konstantinápolytól jelentik: Maslenikoff orosz aviatikus, aki Szófiában és Belgrádban nagy sikerrel szerepelt, Konstantinápolyba érkezett és Mahmud Sevket pasa hadügyminiszter meghívására két ízben felszállott a tisztikar előtt. Belgrádban vasárnap Mertyp és Russian szerb aviatikusok fogják megkísérteni a felszállást.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

felülmúlhatatlan háziszere mindama gyomerebajknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő. Eredeti dobozokban

2 korona.

FŐSZÉTKÜLDÉS.

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. száll által Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.

Videki megrendelések raponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tisztelettel megköszönjük MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket.

MOLL-FÉLE SÓSBORSZESZ

a legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, közsvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben

2 koronáért kapható.

MOLL-készítmény kérendő.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kultura képviselői.

— Küldöttség K. Lippich Eleknel. —

Budapest, január 7.

A Lippich-ügy hullámai csak nem akarnak elnyugodni. Érdekes, hogy akik ezt az áldatlan ügyet még kavarják, nem a jogosan felháborodott művészek, ez az impozáns és a tényleges magyar művészetet képviselő csoport, hanem Lippich miniszteri tanácsos szűkebb barátai és hivatali alárendeltjei.

Ma egy hivatalos kommuniké érkezett hozzánk és bizonyára az egész magyar sajtóhoz, mely arról értesít mindenkit, akit érdekel és nem érdekel ez az ügy, hogy „a magyar képzőművészek számban és súlyban tekintélyes részének megbízásából, ma küldöttség tisztelt K. Lippich Eleknel”, hogy himnuszt énekeljenek neki érdemeiért. Főlöszleges provokálása ez a deputáció a közhangulatnak és a művészek akciójának, melylyel bizonyára nem fog sikerülni megfélemlíteni a közoktatásügyi minisztert, akiről föltételezzük, hogy nem ebből a kommunikéből szerzi információját.

Nagyon büszkén és gögösen százkilencvenhárom üdvözlő művészre hivatkozik a deputáció köszöntő beszéde, de mi nagyon jól tudjuk, hogy mit jelent ez az impozáns szám. Mi nagyon jól tudjuk, hogy ennek a százkilencvenháromnak még a harmada sem művész, s hogy ennek a harmadnak is a művésztagjai jórészt a képzőművészeti főiskola tanárai, akik hivatalból kénytelenek voltak fölebbvalójukat üdvözölni. Ez a kikényszerített bizalmi nyilatkozat, amelyet sokkal stilszerűbb lett volna, ha a mindennapos törzsasztalnál adnak le, nem fogja feltartóztatni azt a mozgalmat, mely a magyar művészet önzetlen szeretetének érdekében, mást akár látni azon a helyen, amelyet most ennek a kómiikus ünneplésnek a céltáblája elfoglal.

Nem a köz és nem is a művészet érdekében, hanem tisztán kuriózumból, mindenki okulására leadjuk ezt a kommunikét, amely így szól:

A magyar képzőművészek számban és súlyban tekintélyes részének a megbízásából ma egy küldöttség tisztelt K. Lippich Elek miniszteri tanácsosnál, a közoktatásügyi minisztérium képzőművészeti ügyosztályának a főnökénél, abból az alkalomból, hogy Lippich hivatali szolgálatának most töltötte be huszonötödik esztendőjét. A küldöttséget Teles Ede szobrászművész vezette és annak tagjai voltak: Bosznay István, Déry Béla, Edvi Illés Aladár, Erdőssy Béla, Körösfői Kriesch Aladár, Nádler Robert, Olgyai Viktor, Papp Sándor, Pentelci Molnár János, Simay Imre és Tóth István. Teles Ede üdvözlő beszédében megjegyezte, hogy azoknak a művészeknek a megbízásából jöttek el, akik a jövőben is a békés munkálkodás híveinek vallják magukat. Köszöntötte Lippichben az erőt és a bátorságot, amelylyel huszonöt éven át ideáljai mellett megállott, s szolgálta legjobb meggyőződése szerint a hazának kulturális és művészeti érdekeit. Tudta mindig, — ugymond — hogy ebben az országban a mozgató erő a személyes pillanatnyi, ötlesterü érdekek és csak kevesekben él magasabb, állandóbb evolútió ezélokna a tudata. De tudta azt is, hogy ezt az országot, ezt a nemzetet, csak egy menthetné meg: a kultura. S azért habozás nélkül magára öltötte a kulturaharcos nehez vértetét és küzdött és küzd. Beszédét így fejezte be: „Ebben a küzdelemben adjon erőt a mi üdvözlő szavunk, azoké az embereké, akik csak úgy, mint Méltóságod-at vagyunk hatva a kultura szeretetétől s az azt kiváltó eszedes, ernyedetlen munka után való vágytól. Kívánjuk, tartson ki Méltóságod még soká a küzdők sorában!” Az üdvözlés után Teles átnyújtotta a tanácsosnak a művészeknek egy remek kivitelű albumát, amelyben közöttük 193-an intéztek Lippichhez üdvözlő sorokat, többek között: Szinyei-Merse Pál, Mendlik Oszkár, Vágó Pál, Ferenczy Károly, Mednyánszky László báró, Fényes Adolf, Herovitz Lipót, Strobentz Frigyes, Hauszmann Alajos, Hegedüs László, Alpár Ignác, Paczka Ferencz, Strobl Alajos, Baditz Ottó, Szoldatics Ferencz, Horvai János, Szlányi Lajos, Glatz Oszkár, Szamovolszky Ödön, Madarász Viktor, Zombory Lajos, Nyilassy Sándor, Rauscher Alajos, Zempléni Tivadar stb. Lippich Elek meghatva mondott köszönetet a nem várt elismerésért, amely elől-mia is kitérve, ha az nem

spontán történt volna és nem komoly férfiak igazgató elhatározásának az alapján. Nyilatkozatot tenni — ugymond — nem tartja szükségesnek és időszerűnek, egyet megígér azonban, hogy a művészek rokonszenvének ilyen tömeges megnyilatkozása erőt ad neki arra, hogy lankadatlan erővel dolgozzék a művészet érdekeiért és a magyar kulturáért. A küldöttség lelkesen megjelenezte a miniszteri tanácsost.

Ebből a kommunikéből, az üdvözlő szónok megokolatlanul magasztaló beszédéből és az ünnepeit szerénységéből, amelylyel a „nem várt elismerést” elhárította magától és amit végül csak azért fogadott el, mert az „spontán történt”, mindazok, akik tudják, hogy ugyanez a deputáció volt az, mely a multkori jubiláló ünnepeket is, a multkori bizalomnyilvánítást is tervezte, amit azonban a magyar művészek lefújtak — bővebb kommentár nélkül is levonhatja a konzekvenziákat. Reméljük a miniszter is ezt fogja tenni.

(*) „Az ismeretlen táncos.” (Vigjáték három felvonásban. Irta: Tristan Bernard. Fordította Bródy Miksa. Bemutatója ma este a Vigszínházban.) Valahol szalonban találkozik egy fiatal ember és egy fiatal leány. Egyik sem tudja a másikról, hogy kicsoda, nem is kutatják, mert „az ismeretlen ember mindig érdekes”, szimpatikusnak, kedvesnek találják egymást és fecsegnek őszintén és pöz nélkül. „Olyan ez, mintha álarcos bálon volnánk, ahol az álarc alatt őszinték mernek lenni az emberek!” — mondja a fiatal ember. Mi pedig érezzük, hogy éppen az adja meg a helyzetük báját, hogy most álarc nélkül vannak, egy rövid, sósá vissza nem térő negyedóra szakítani mertek a konzekvenziákkal, előítéletekkel, az emberek igazi ábrázatát eltorzító körülményekkel. Ez a szituáció — az első felvonás legjobb jelenete — kedves, az ötlet elég mulatságos és elég magas is ahoz, hogy kifejlődjék belőle valami, ami a magasabb stílusú vigjátékhöz hasonló. Kár, hogy ez nem történik meg, az első felvonás ígérete csak ígéret marad. Következik egy komédia és pedig nem is valami mulatságos komédia, melynek folyamán házasságszédelgésbe beugratott ifjú lécz a romantikus szerelemre lobbant fiatal ember egészen addig, amíg győz benne az etika és bevallja a turpisságát. Az etikával együtt természetesen a szerelem is győz, a dusgazdag kislány a tulboldog ifjú nyakába szakad. Igazi fehér-estéje volt tehát a Vigszínháznak; csak hogy minden fehér fehéren, ez egy kissé unalmas. Valami műnialvítás érik a darabon elejétől végig; a borsos ízek keveréséhez szokott francia úgy mondja el ezt a tökéletes erkölcsi, szentimentális históriát, mint a nagyok, amikor kicsinyeknek mesélnek. Minden elevenezül, ép érzéki gyermek nagyon unja az ilyen verejtékesen primitív mesemondást s a Vigszínház nézőterén sokaknak volt ma este ugyanez az érzésük, annál is inkább, mert a darab technikája sem volt olyan, hogy kárpótlással szolgálhatott volna. Az egyes szituációk eszedes csoszogással követték egymást és pedig úgy, hogy mindegyik pontosan előre megjósolta a következőt. Az igazság kedvéért azonban föl kell jegyezni, hogy az első és az utolsó felvonásban a szituációk sokszor igen kedvesek voltak. *Harmath Hedvig* és *Tanay Frigyes* állottak mindig az események előterében. *Harmath Hedvig* nagyon sok bájjal játszotta a nyílt eszü kislányt, aki szerelmesét akkor sem hagyja eszedben, amikor előkelő szalon helyett a kárpitoműhelyben találkozik vele. *Tanay Frigyes* majdnem egész estén át szinpadon mozgott s alkalma volt bemutatni azt a sok humort és kedvességét, mely a színészi egyéniségét olyan értékesé teszi. A többi szereplő közül *Pallay Rózsát*, *Haraszthy Herminét*, *Vendreyt*, *Tapolczayt* kell kiemelni. Ben.

(*) *Schmidthauer Lajos hangversenye*. A kiváló fiatal orgonaművész mai hangversenye kellemes bemutatkozója volt egész szimpatikus egyéniségének, amelyet jól ismertünk. Minden számát meleg taps kísérte; férfias, impozáns művészetét teljes siker honorálta. Az orgonactélyn igen dicsingvált közönség volt jelen, amely ráadást is követelt és kapott.

(*) *Növendék-előadás*. A Színészakadémia növendékei ma este *Shakespeare* „Makrancos hölgy” című vigjátékát adták elő díszletek nélkül, illetve *Shakespeare* korának megfelelő díszletekkel. Az előadás az Akadémia megszokott nívós előadásai közül való volt, ami elsősorban *Gál Gyula* rendező tanár érdeme. A növendékek közül *Trági József*, *Loránt Vilmos*, *Sáron Etel* és *Rajna Alice* alakításai voltak figyelemre méltóak.

(*) *A német császárné az „Oedipus” előadásán*. Berlinből jelentik, hogy az „Oedipus király” tegnapi előadásán a Schumann-cirkuszban a császárné is megjelent. A császárnét mélyen meghatóta az előadás és bemutatatta magának a darab rendezőjét, *Reinhardt Miksát*, aki előtt a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott az előadásról.

(*) *Vendégszereplés az Operában*. Paoli Antonio vendégművész, akinek kedden, é hó 10-én kellett volna fellépnie, táviratban arra kérte az Operaház igazgatóságát, hogy első bemutatkozó szerepül a „Troubadour” Manricoját énekelhesse. Ez okból kedden nem „Aida”, hanem a „Troubadour” kerül színpa Paoli Antonio vendégfellépésével. A kiváló művész kedden kívül még kétszer fog fellépni az Operaházban és pedig pénteken, 13-án „Otello” című szerepében és január 16-án, hétfőn „Aida” Radameszében.

(*) *„A testőr” Bécsben*. Bécsből jelentik: Molnár Ferencnek „A testőr” című darabja február hó 1-én kerül a Deutsches Volkstheaterben először színpa. A szerzőnek Weisse igazgatóval való megállapodása értelmében a férfi főszerepet *Kramer*, a női főszerepet pedig *Müller Paula* játssza.

(*) *A színházak műsora*. Az Operaházban vasárnap „A hercegisasszony” kerül színpa ezuttal is Szamosi Ambrusné, Környey, dr. Székelyhidy, Flattné, Hegedüs, N. Valent, dr. Dalnoki, Kornai, Mihályi, Déri, Kertész Ö., Ney B., Kárpát, Kertész V. és Zolnai fellépésével, Vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Alszegegy Kálmán főrendező. — Hétfőn ifjusági előadásul olesó helyárrakkal a „György barát” című történeti zenedramát adják, a főszerepekben Dömötör, Szemere, dr. Székelyhidy, Ambrusné, Payer, N. Valent, Hardy, N. Bodor K., Rózsá, Venczell, Hegedüs, dr. Dalnoki, Kertész Ö., Déri és Kertész V., Ney Bernáttal, Vezényel karmester Rékai Nándor zeneszerző, rendező Alszegegy Kálmán főrendező. — Kedden lép fel először *Paoli Antonio* a „Troubadour”-ban, melyben Manrico-t énekl. Szereplőtársai Sebeők, Fodor Aranka, Sebeők Sára, Hardy, Rózsá, Kárpát és Juhász lesznek. A darabot ez alkalommal először vezényli *Lichtenberg Emil* karmester. — Szerdán a Filharmóniai Társaság vígadóbeli hangversenye miatt nincs előadás. — Csütörtökön „A hercegisasszony”-t ismétlik meg a régi szereplőkkel. — Pénteken Paoli Antonio második fellépésével „Otello”-t adják, a című szereplő vendégművészen kívül Vasquezné, Takáts, N. Valent, Kornai, Szendrői, Kertész és Piehler közreműködésével. — Szombaton „A walkür” van műsoron V. Krammer, Diósné, Fodor, Anthes, Szemere, Venczell, Sebeők, N. Valent, Ambrusné, Payer, Haselbeck, Váradí M., R. Berts fellépésével. — Vasárnapra „A hercegisasszony”-t tüzték ki. — Hétfőn Paoli Antonio bucsufellépésül „Aida”-t kerül színpa, melyben a vendég Radamesz szerepét énekl. (Évi bérlét 10. szám, felemelt helyárrak.)

A *Nemzeti Színház* legközelebbi újdonsága Szomorú Dezsőnek „A rajongó Bolzay-lány” című négyfelvonásos új színműve lesz, amelynek bemutatását é hó 20-ára, péntekre tüzték ki az igazgatóság. Holnap, vasárnap délután „A dolovai nábob leánya”, Hercegy Ferencz népszerű darabja kerül színpa. Este a „Nászinduló”, Henry Bataille rendkívül sikerű drámája. Hétfőn *Shakespeare* klaszikus vigjátéka, a „Szentivánéji álom” kerül színpa, amely az elmúlt esztendőben 25 zsufolt házat vonzott. Kedden 32-ik előadását éri meg az évad legnagyobb sükere, Henry Bataille, „A balga szüz” című drámája, amely a jövő vasárnap estére is ki van tüzve. Csütörtökön pedig Giuseppe Giacosa „Mint a falevél” című nagyhatású drámája, pénteken a „Sötétség”, Ruttkai György drámája van műsoron. Szombaton több mint két esztendői pihentetés után teljesen új betanulással kerül színpa *Shakespeare* drámája a „Romeo és Julia”. Két főszerepét Beregi Oszkár és Paulay Erzsébet fogják játszani. A jövő vasárnap délutánra az „Idegesek”, Sardou pompás vigjátéka van kitézve.

A *Vigszínház* jövő hetének műsorában az „Ismeretlen táncos”, Tristan Bernard új vigjátéka váltakozik a „Testőr”-rel. Az „Ismeretlen táncos”-t amelynek holnap, vasárnap lesz a második előadása, hétfőn, azután szerdán, pénteken és vasárnap ismétlik. A hét többi estéjén, kedden, csütörtökön és szombaton a „Testőr” kerül színpa. A műsoron négy délutáni előadás is szerepel. Holnap délutánra a „Szent liget”-et, *Flers és Caillez* elmés vigjátékát tüzték ki, csütörtökön dél-

Színészegyesület iskolájának növendékei a „Mozgó fényképek” színrehozatalával vizsgálódást tartanak; jövő vasárnap délután pedig a „Rubikon”-t, Bourdet Eduard kedvelt víciátékát adják.

A Király Színházban Lelár Ferencz világhírű operettje a „Czigány szerelem”, mely állandóan zsúfolt házak előtt közeledik a 100-ik előadás nagy jubileumához, a jövő héti folyamán is természetesen mindezen este műsorra van tűzve. Holnap, vasárnap délután megismétlik ugyancsak Lelár operettjének a „Luxemburg grófjái”-nak az előadását, amelyben Juliettet Várdai Ili, a czímszerepet Kőrösi Ernő fogja játszani. Jövő vasárnap délutánján a „Czigány szerelem” kerül színre rendes helyárral.

A Magyar Színház, szombaton, január 14-én eredeti magyar darab bemutatásával teszi érdekessé a műsorát. Hájó Sándornak, a „Holnap” szerzőjének új darabját „Fiúk és lányok”-kat mutatja be. A szerepeket R. Gombaszögi Frida, T. Forrai Rósi, T. Halmi Margit, Gerő Ida, Törzs és Vágó játsszák. Külön érdekessége a szereposztásnak, hogy az egyik fő női alakot, egy tizenhétéves leányt Várdai Ili fogja kreálni. A „Fiúk és lányok” bemutatásáig a Magyar Színház idei évadjának legnagyobb sikerű darabjai töltik be a műsort. Bíró Lajosnak a 25-ik előadás küszöbén álló nagy sikerű vidéki története a „Sárga lilom” hétfőn és szerdán kerül színre; kedden és esütörtökön „A kis lord”-ot adják Fényes Annuskával a czímszerepben; pénteken „Karenin Anna” van műsorra tűzve. Holnap, vasárnap délután és a jövő vasárnap délutánján „A kis lord” kerül színre ugyancsak Fényes Annuskával a czímszerepben rendes helyárral. Holnap este kerül felújításra G. B. Shaw világhírű darabja „Az orvosok”.

A Városligeti Színházban vasárnap este 12-szer adják „A hallhatatlan lump” című operettet, mely a jövő hét egész műsorát betölti. Vasárnap délután Kury Klára felléptével Nervé örökszép operettje a „Nebántsvirág” mérsékelt helyárral kerül színre.

A Gyermekszínház vasárnap megismétli a „Babszem Jankó” című látrányos, tündéres jelönetekben bővelkedő, kacagató varázsszereget, melynek pénteki bemutatója zsúfolt ház előtt, zajos tetszés közepette folyt le.

Kamarajáték-Társaság vasárnap délután 4 órakor tartja első mérsékelt helyáru előadását, amikor megismétlik Strindberg nagyszerű tragikomédiáját, a „Hitelezőket” és ugyancsak Strindberg pompás vígjátékát „Ne játszs a tüzzel”. Jövő hét szombattján mutatja be a színház Wied Gusztáv, híres dán írónak „Az öreg méltósága” című szatirját.

(*) Uj ballet. Az Operaházban „A havasi gyopár”-nak, Hüvös Iván és Guerra Miklós új balletjének próbái már megindultak és serényen folynak az Operaház ballettermében. A ballet e hó végén, vagy február elején kerül színre.

(*) Színházi pör a porosz király ellen. A berlini bírói kamara titkos tanácsosa, mint illetékes fórum, egy színházi pört tárgyalat tegnap, amelyben alperes közvetve maga a porosz király volt. A pört Boris Bruck, a hannoveri királyi színház volt karmestere indította meg azért, mert szerződését hirtelen felbontották azzal a megokolással, hogy a karmester főnökéről, Bamay Lajosról, az udvari színház igazgatójáról többször illetlenül és tiszteltlenül nyilatkozott. Eredetileg a hannoveri bíróság tárgyalta, mely azonban nem tartotta illetékesnek magát ebben a pörben, mivel az intendatúra s így közvetve a porosz király ellen indított perekben egyedül a berlini kamara titkos tanácsa illetékes. A legutóbbi ülést elhalasztották, hogy újabb tanukat hívhassanak meg.

(*) Elkésett opera-partitúra. Az Amerikában működő olasz opera-társaság színre akarta hozni Mascagni „Isabeau” című új operáját, de a maestro későn küldte el a műpartitúráját s így az opera-társaság lemondott a mű előadásáról. Ezt a leújtó hírt Mascagni csak későn fogja megtudni, mert már hajóra szállt, hogy maga is elutazzon dalművének amerikai bemutatására. Az Orzeánon túl tehát továbbra is egyedül Puccini fogja képviselni az operairodalmat a „Nyugat leánya” című zenedrámmal.

(*) A KEVE harmadik kiállítása. A Nemzeti Szalonban már javában folynak a KEVE harmadik kiállításának rendezési munkálatai. Az egyesület úgy mint minden évben, az idén is teljesen átalakította a Nemzeti Szalon kiállítási termét. A változatosnak ígérkező kiállítást valószínűleg e hó 11-én fogja az egyesület bemutatni a sajtó képviselőinek s az ünnepélyes megnyitás a reá következő napon, vagyis esütörtökön lesz.

(*) A skót mesterek kiállítása. Rendkívül nagy az érdeklődés, amellyel a napokban megnyílt skót kiállítást a műértő közönség kíséri. Ennek a tárlatnak keretében Raffaelli tizenkét festményét és harmincz eredeti rézkarcát is kiállították, a

után gyermekelőadásul a „Csillagszemű királyleány”-t játszzák; szombaton délután az Országos melyek rendkívül nagy és díszingvált közönséget vonzanak. A tárlat naponta reggel 9 órától este 7 óráig tekinthető meg 60 fillér belépődíj ellenében, amely belépődíj tudvalevőleg egyúttal egy számmal ellátott sorsjegyet képez.

(*) Hangversenyek. Szerdán, január 11-én esti 8 órakor lesz a Vigadóban a VI-ik filharmóniai hangverseny Wagner Zsigfrid vezetése alatt a következő műsorról: 1. Liszt „Orpheus”; 2. Wagner Sz. „Bruder Lustig” nyitánya; 3. Wagner Sz. a) Unnepi induló; b) Hódolat a „Sternengebot”-ból; 4. Wagner Sz. „Der Kobold” III. felvonásának előzenéje; 5. Wagner Sz. a) Előjáték; b) Wittich éneke a „Benedictich”-ből, utóbbi éneklő dr. Székelyhídy Ferencz; 6. Wagner Rikárd „Faust”-nyitány; 7. Wagner R. „Szigfried-idő”; 8. Wagner R. „Nürnbergi Mesterdalnokok” előjátéka.

Január hó 29-én, vasárnap a Vigadó egy olyan nagyarányú művészeti színhelye lesz, amely nemcsak a közreműködők nagy számánál fogva, viseli méltán a „monstre művészeti” elnevezést, hanem mert ez alkalommal az igazi művészet legnépszerűbb hazai személyesítői gondoskodnak a közönség szórakoztatásáról és arról, hogy a balatoni gyermeküdülőház javára lerott adozatokért a legteljesebb ellenszolgáltatást is kapja a nagyközönség. A fényes műsoro hangverseny esti 8 óráig éjjelig tart és Scell Kálmán, Pallavicini Ede örgről és Rákosi Jenő vezetése alatt álló Dunántúli Közművelődési Egyesület végzi annak rendezését. Jegyek 1, 2, 4, 6 és 10 koronáért a Bárd-féle színházi jegyirodában, a Lyránál, a Harmóniánál, Kontiné nagytűzsdéjében, a régi Nemzeti Színház előtti pavillonban és a D. K. E. főtűzkári irodájában Dohány-utca 39. I. 7., hol egész napon át telefonon is rendelhetők jegyek. (Telefon 82-82.)

K. Durigó Ilona, a kiváló dalénekeső január 9-én tartja második dalestélyét a Royal-teremben. Műsora Beethoven, Strauss és Hugo Wolff dalain kívül Hubay, Szendy, Szabados, Sölden, Pusztay és Csiky dalait foglalja magában. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

Kiss József január 10-én a Zenekadémia termében rendkívül érdekesnek és élvezetesnek ígérkező hangversenyyel egybekötött felolvasó-estélyt rendez, melyen az illusztris írón kívül Lindh Mária, G. Kertész Ella, Beregi Oszkár és Sugár Viktor orgonaművész fognak közreműködni. A még kevés számban rendelkezésre álló jegyek 3-12 K-ért a Harmóniánál kaphatók.

Godowsky Lipót és Kerpely Jenő január 13-án a Royal-teremben szonata-estélyt tartanak. Műsor: Brahms: Szonata f-dur, Beethoven: Szonata e-moll és Saint-Saëns: e-moll. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

A Magyar Nők Karagyesülete január 17-én a capella-estélye előreláthatólag érdekes változatosságot fog hozni a zenekari és szólo-hangversenyek sorába. Az egyesület hölgyei (immár 100-on felül) negyedik éve fáradozatlanul buzgólkodik azon nemes célért, hogy a karrirodalom remekait mintaszere előadásokban ismeressék a fővárosi közönséggel. Liszt 137-ik zsoltára jelentékeny modern és mély vallásos szelleműl áthatott aként. A műsor ezeken kívül Saint-Saëns, Schubert, Brahms és Kodály műveit tartalmazza. A vegyes kvartettek Durigó Ilona, Radó Klára, Sándor Kornelia, dr. Székelyhídy Ferencz és Venczell Béla adják elő. Dirigens: Lichtenberg Emil operaházi karmester. Jegyek 2-10 K-ért a Harmónia R. T.-nél kaphatók.

Cervi Anna, a kitűnő dalénekeső január 19-én hangversenyt rendez a Royal-teremben. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

Szántó János, a Lipésében élő jeles hegedűművész, január 26-án európai körútja megszakításával hegedű-estélyt rendez a Royal-teremben. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

Dohányi-Hubay szonataestélye iránt napról-napra fokozódik az érdeklődés, ugyanarra, hogy az összes jegyek 2-3 napon belül el fogynak keln. A program legkitűnőbb pontja mindenestre a Kreutzersonata lesz, amelyet a két kiváló mester együtt még nem játszott. Jegyek 3-10 K-ért a Harmóniánál.

A Wiener Konzertverein zenekarának január 27. és 28-iki hangversenyére a jegyek túlnyomó része már elkel. E két zenekari hangverseny műsora a következő: I. est. Beethoven: VIII. szimfónia; Strauss: Tod und Verklärung; Dvorak: Szimfónia e-moll, Aus meinem Leben; II. est. Weber-nyitánya; Brahms: IV. Szimfónia e-moll; Schubert: befejezetlenül maradt h-moll szimfóniája; Wagner: Lohengrin előjátéka és a Mesterdalnokok előjátéka. Jegyek 3-12 K-ért a Harmónia R. T.-nél.

Róna József, jeles énekművésznők dalestélye január 30-án lesz a Royal-teremben. Jegyek 3-10 K-ért a Harmónia R. T.-nél.

Morvay Zsuzsika február 2-án a Royal-teremben zongoraestélyt ad, amelyen klasszikus műsoron kívül kiváló magyar zeneszerzőink műveit fogja interpretálni. Jegyek a Harmóniánál.

Polányi Elemér, kitűnő zongoraművésznők, ki nemrégiben külföldön is nagy sikerrel hangversenyezett, február 3-án tartja egyetlen zongoraestélyét a Royal-teremben. Jegyek 3-10 K-ért a Harmóniánál.

Casal Pablo, a világhírű gondokaművész február hó 8-án egyetlen szólóestélyt ad a Vigadó nagytermében. Előjegyzéseket a Harmónia R. T. elfogad.

Vasárnap, január 15-én d. u. fél 4 kor lesz a trümfeld-nyéves V-ik hangversenye a Royal-teremben Kenény Frida énekeső és Hegyi Emánuel zongoraművész közreműködésével. Műsora: 1. Glazounow vonósnégyes (uj); 2. Dalok; 3. Goldmark hegedű-szvit; 4. Dalok.

Culp Julia jövő esütörtökön, január 12-én tartja a Royal-teremben ez idén egyetlen dalestélyét a következő végleges műsorról: Schubert Suleika I. és II. ének, Lachen u. Weinen; Schumann Du bist wie eine Blume, Lied eines Schmiedes, Die Kartenegerin; Brahms Weit über das Feld, Spanisches Lied, O Nachtigall, O Liebliche Wangen, Schwalbe sag mir an, Botschaft; Beethoven

Der treue Johnie, Adelaide, Freundvoll u. leidvoll, die Trommel gerührt. Culp-ét Dienzl Oszkár fogja kísérni zongorán.

Hubermann Bronislaw vasárnap, január 22-én a Royal-teremben második hangversenyén a következő műsorról bucsuzik a budapesti közönségtől: Goldmark hegedűverseny, Beethoven Románéz g-dur, Bach Gavotte, 2 Menuett magánhegedűre, Wieniawsky Faust-ábránd. Jegyek a Culp és Hubermannhoz Méry Belánál.

Az idei hangversenyévad egyik legérdekesebb szenzációja Debussy Claude, a nagy francia zeneköltő A tékozló fiu (L'Enfant Perodigne) című lírai kantatájának bemutatója Hubay Jenő vezetésével az Akadémiai Zenekar január tizenhatodika koncertjén. M. Medek Anna, dr. Székelyhídy Ferencz és Szemere Árpád énekelik a magánrészeket.

Thomán István, ismert zongoraművész, az Országos m. kir. Zenekadémia tanára, e hó 20-án, este fél nyolcz órakor a Royal-szálló nagytermében önálló zongora-hangversenyt rendez. A hangversenyen közreműködik Kerpely Jenő gondokaművész.

Tarnay-est. Tarnay Alajos akadémiai tanár és zeneszerző műveiből január 18-án rendezendő hangverseny iránt feltűnő nagy érdeklődés mutatkozik, miért is ez uton kérjük fel a t. közönséget, hogy előjegyzett jegyeket, tekintettel a nagy keresletre, a legsürgősebben ki-váltani kegyeskedjenek. Jegyek Rózsavölgyinél.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* A Petőfi-serleg. A Petőfi-Társaságnak tegnapi nagygyűlését követő ünnepi lakomán Pap Zoltán országgyűlési képviselő indítványára a társaság tagjai elhatározták a Petőfi-serleg alapítását. Ez a serleg szinaranyból fog készülni Basch Árpád festőművész tervei szerint és a drága emléktárgyat külön kiállítási szekrényben a Petőfi-Házban fogják őrizni. A serleget, melynek oldalára Petőfi egy pár sorát vésik, minden évben a nagygyűlés alkalmával fogják használni. A társaság által kijelölt ünnepi szónok ezzel a serleggel a kezében fog áldozni Petőfi Sándor halhatatlan emlékének.

* Molnár Antal — Verseik. Igénytelen, kicsiny füzetben az igazi nagy lyra forró és benső hangját üti meg Molnár Antal. Olyan ez a kis füzet, mint egy sok huru hangszer. Molnár poézisének sok huron és sok hangon van énekelni valója. A szerelem-től egészen a legkomolyabb szociális gondolatig minden érdeklő és mindennek megtalálja a hangulatát, mely mintegy szordinó alatt szűrődik a lelkéből. A második vers ciklusának ez a mottója:

Van, aki most él, de már a múlté,
Van, aki most él, de csak fog élni,
Van, aki eszáradt virággal beéri,
Van, aki a jövőnek illatát megerzi.

Ugyanez a melankólia; ebben az esetben színtő virágos és derűs melankólia lengi be ezt a kicsiny füzetet, melyet mindenki élvezettel fog olvasni, aki az igazi, megleghangu költészetet szereti.

* Előfizetési felhívás. Bernáth Lajos, akinek szép sikere volt a Huszonnégy Esztendő címmel kiadott gyűjtemény első kötetével, most kiadja ennek a gyűjteménynek a második kötetét is, mely tartalmazni fogja a szerző prózai munkáit. A gyűjtemény ez év tavaszán jelenik meg egy 8-10 íves kötetben, egy képpel. Előfizetési ára 2 kor., mely előre vagy a munka átvételkor fizethető. A felhívás aláírása kötelező az átvételre. Kellő számú jelentkezés esetén az I. kötet ugyancsak 2 korona

• SZEBB • LESZ •

• HOGYHA •

• YES •

PORCELLÁN • POUVERT

YESZ •

előfizetési árban a II-ikkal egyidejűleg második kiadásban is meg fog jelenni. Bolti ára mindkettőnek 3 korona lesz. Szerző felkéri ez uton is jó ismerőseit és barátait, hogy előfizetéseket gyűjtsenek és a felhívást 1911 január 15-ig visszaküldeni szíveskedjenek.

*** Előadás a Gyermektanulmányi Társaságban.** A Magyar Gyermektanulmányi Társaság ma délután gróf Teleki József elnöklésével felolvasó ülést tartott az újvárosi háza nagytermében, amelyet a közönség zűfoglalásig megtöltött. Az ülésen Adler Simon, a lovag Wechseldmann-féle vakok-intézetének igazgatója egy nálunk eddig teljesen új kérdéssről tartott előadást: a siket-vak gyermekek tanításáról. Előadásában felemlítette, hogy a siket-vak gyermekek száma sokkal nagyobb, amint azt általában hiszik. A legismertebb közülük Heller Helén, aki nagy intelligenciájával és felfogó képességével világhírre tett szert. A felolvasó ismertette azokat az eredményeket, amelyeket a külföldön a siket-vak gyermekek oktatása terén eddig elértek. Az előadó volt az első, aki hazánkban ily gyermeket tanított, még pedig az általa megállapított módszerrel, amely teljesen elűt az eddigiektől. A lovag Wechseldmann-intézet megnyitásakor egy Egri Margit nevű ötéves kislány került az intézetbe, aki négyéves korában vesztette el szemvilágát, beszélni és hallni-képességét. A kislány tanítása eleinte igen nehéz volt, mert nem volt meg nála a vakoknál általában kifejlesztett tapintási érzék, viszont könnyebbé okozott az, hogy a leánykának jó felfogó képessége volt. Előadása után be is mutatta tanítványát, akivel valóban csodálatraemeltő eredményeket ért el. A gyermek kezére kopogtatta a Braille-írást és a leányka felett neki fennhangon, érthetően, csak hangsúlyozása volt kissé idegenszerű. Ezenkívül egy Braille-írógépen is felelt a feltett kérdésre. A leányka az összes tárgyak közül a földrajzot szereti a legjobban és egy, a vakok számára készített térképen meglepő tájékozottságot tanúsított. Megható dolog volt, amidőn vele egy másik vak, de nem siket-néma kis leány társalgott. Az érdekes és tanulságos előadást a közönség mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatta és az előadót, aki ezt a csodálatos eredményt elérte, megéljenzte.

*** Az Akadémia felolvasó ülése.** A Magyar Tud. Akadémia II. osztálya 1911 január 9-én, hétfőn d. u. öt órakor ülést tart, melynek tárgya: Finkey Ferencz levelező tag felolvasása lesz: „Az észak-amerikai büntetőjogi reformeszmékről“.

*** A Társadalomtudományi Társaság felolvasó ülése.** A Társadalomtudományi Társaságban nagy-számú hallgatóság előtt ma tartotta meg dr. Szilárd Ödön „A magzatelhajtás jogi és szociális szempontból“ című előadását. — Előadó azzal kezdte előadását, hogy megállapította, miszerint a magzatelhajtás üldözése a büntetőjog egyik alap-elveiből sem vezethető le; sem az igazságosságának, sem a társadalom fennmaradásának alapelveiből. A mindvégig érdekes és magas nivóju előadást a hallgatóság nagy teszessel fogadta és zajos tapsokkal honorálta.

*** A Magyar Történelmi Társulat 1911. évi január 12-én (csütörtökön) délután öt órakor a M. Tud. Akadémia I. em. ülés-termében tartja választmányi ülését.**

*** „Uj Idők.“** A magyar családok kedvelt hetilapja, az „Uj Idők“ e héten is változatos, magas irodalmi színvonalu tartalommal jelent meg. Gárdonyi Géza folytatja briliáns regényét, amelynek címe „Finum Ilka“. Heltai Jenő és Lengyel Géza novelláit írt, az Idegen Irók rovatában pedig Marczel Bergernek pompás novelláját találjuk. Fráter Aladár kitünő cikke, „A szervezkedő czézárók“ széleskörű érdeklődésre tarthat számot, épenugy Makay Béla „Ég a berek“ című cikke, amelyet Makaynak most megjelent könyve mellatása alkalmából közöl a lap. Verset Telekes Béla és Somlyó Zoltán írt, míg az apróbb cikkek közül kiemeljük Bródy Sándornak báró Kaas Ivorról írt gyönyörű portréját. A lap gazdag illusztratív tartalma felöleli az egész hét aktuális eredményeit. Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal Andrassy-ut 10. szám.

*** A „Vasárnapi Ujság“** január 8-iki száma érdekes képeket közöl a brádi aranylányokról, melyeknek nagyságát közönségünk alig ismeri, Bartók Lajos síremlékéről, kínai strokról (Pásztor Árpád világhírűtől felvett fényképei), egy pompás sorozatot Hopp Ferencz híres exotikus gyűjteményéről, az Erzsébet királyné-émlékről, délamerikai indiánokról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor regénye, Krudy Gyula elbeszélése, Lampert Géza verse, Zoltán Vilmos műfordításai Longfellowból, báró Babarozyné Jóna Jolán utirajza Argentínából, Herman Ottóné cikke stb. Egyéb közlemények: Báró Kaas Ivor arcképe, nekrológja és temetésének képe, tárcázikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre öt

korona, a „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

*** „Ország-Világ.“** Szerkesztik: Dr. Váradai Antal és dr. Falk Zsigmond. A most megjelent (2-ik) szám is gazdag és érdekes tartalommal, szép illusztrációkkal jeleent meg. A gondosan szerkesztett szépirodalmi képes hetilap ezen számból kiemeljük: báró Kaas Ivor, a napokban elhunyt hírneves publicista arcképét; a Műcsarnok téli kiállításáról közölt sok szép képet; az Erzsébet királyné emlékmű helyének tervrajzát, melyért Bálint és Jámor építőművészek az első díjat nyerték el; érdekes képeket közöl a szíami trónváltásról stb. A szövegrészben megjelent elbeszélések és regényen kívül a következő változatos rovatok nyújtanak kellemes szórakozást: Színház. Irodalom. Művészet. Hírek. Különfelek stb. Az „Ország-Világ“ kiadóhivatala (Budapest, V., Hold-u. 7.) kívánatra ingyen küld mutatvány-számot. A lap előfizetési ára: Egész évre 16 korona, félévre 8 korona és negyedévre 4 korona.

*** Kelet Népe.** A dr. Halmay Elemér szerkesztésében megjelenő revuenek januári száma szokott változatos tartalommal jelent meg. A füzetet a szerkesztő cikke vezeti be „A trónörökös nyilatkozata körül“ címmel, érdekesen és hivattott tollal világítja meg a trónörökösnek az utóbb oly sok vitára alkalmat adott nyilatkozatát. Ezen cikket követi egy értekezés: „A koalíciós politika egyik-másik oldaláról“. Szemenyei Kornél: A szláv imperializmusról, Cserna Andor: Tolstojról ír beható tanulmányt. Dr. Noel Jenő folytatja eredeti francia források után írt memoárját „Egy király élete és halála“-ról. Igen bő és érdekes tartalmu a revuenek állandó rovata: „Ausztria-Magyarország és a Kelet“, melynek élén a „Kelet Népe“ egyik munkatársának a napokban Budapesten átutazott Sándor szerb trónörökössel folytatott interwiew-ja található. Sasvári Ármín: A változott politikai helyzet hatásairól ír. Lukács Géza közlése az Akadémia nyolczvanéves évfordulójáról, Balogh Vilma látogatása Ujházi mesternél, és könyvkritika rekesztik be a füzetet, mely ujabbban a Balkán összes nagyobb városaiban is kapható.

*** A „Közbiztonság“** ebben az évben új köntösbbe, kibővült és változatos tartalommal jelenik meg. A vasárnapi vezetőcikket Krecsányi Kálmán detektív-főnök írta s ebben a detektívtestület jubileumával kapcsolatosan megírja a budapesti detektívintézmény történetét. Érdekes szemléltető részleteket tár fel a budapesti rendőrség multjáról. A tárczát Szombathely Albert nyuzalmazott detektív-főnök írta, aki egyik nyomozását örökíti meg. A lap részletesen foglalkozik a londoni betörőcsatával és hosszabb tanulmányban ismerteti a londoni ghettót. A szaktudományi részről Vadász György dr. rendőrfogalmazó cikke gondoskodik.

Nyiltter.

Orvostanban közlőtekért nem válnak felelősséget a szerkesztők.

Dr. HARMATH GYULA TUDÓBETEGEK gyógyintézete bejáróknak

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 82. szám. Tüdő mellbajok: Asztma, Tuberkulózis I. és II. stádiumában, vérköpés, tüdőgyulladás) a legujabb gyógymódokkal kezelteknek

Szérum-kezelés? Kamara-inhalációk? Az 5 éve fennálló intézetben kezelt betegek 70 százaléka gyógyult. Rendelés 12-2 és 2-4-ig.

Egy szolidan épült két emeletes sarokház eladó.
Czím a kiadóhivatalban megtudható.

Szűcs Gyula a Fővárosi Orfeum irodavezetője és neje fájdalomtól megtört szívvvel tudatják, hogy hön szeretett kis leánykájuk

Rózsika

életének 10-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult földi maradványai f. é. január hó 8-án, vasárnap d. e. 11 ó (fél tízen-öt) órakor tetetnek a r. k. keresztsur: új izr. temető halottas házából örök nyugalomra.

(Minden külön értesítés helyett.)

A budai Szt.-Lukácsfürdő „Nagyszállójában“ és „Thermal“-szállójában szoba teljes ellátással naponként 10 kor.-tól feljebb. Minden szoba kilitással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertetést díjmentesen küld Szt.-Lukácsfürdő részv.-társ.

Mulatságok.

Az első bali est.

Budapest, január 7.

Megkezdődött a farsang és már az első szombatban a bálók, a tánczestélyek egész sorá zajlott le. Valamennyi pompás hangulatban, mintha egyszerre elfelejtette volna a bázoló közönség, hogy ma még csak a kezdetén vagyunk.

Balaton-bál.

Az első szombat kiemelkedő bálja kétséget kizárólag a Balaton-bál volt, mely ugy pompa, ragyogás, mint az anyagi sikert tekintve is, nagy gondot okozhat a későbbi báloknak, hogy ez elől az „első“ jelzőt elnyerhesse. Még pár évvel ezelőtt egész szük körben zajlott le és ma már a legelső színvonalán is oly erősen áll, hogy csak nagy küzdelem juttathatja vele szemben másnak a babért.

Veszprém, Zala, Somogy, e három szinmagyar vármegye és a fővárosban lakó dunántuliaiak előkelő közönsége mind részt vett a mai estén.

A pesti Vigadó ragyogó fényárban uszott. Az előcsarnoktól kezdve fel a nagyteremig az egész nagy helyiséget tündérvilág varázsolták az ügyes kezek.

Féltizkor már megkezdődött a felvonulás. Gyönyörűség volt nézni a felvonuló szebbnél-szebb asszonyok és lányok üde, rózsás arczát; a multság, az első bál izgama a kezdő balatonvidéki lányok arczán érdekes pirban jelentkezett. 10 órakor már együtt volt a legelőkelőbb közönség és Rácz Laci rázendített az „Édes anyám ereszzen el a bálba...“ kezdetű nótára, hogy az ifjuság reggelig tartott tüzes tánczra perdüljön.

Dr. Ováry Ferencz, Veszprém város képviselője volt e bál főrendezője, aki már hetek óta fáradhatatlanul dolgozott, hogy a mai várakozásán felüli sikerben ugy ő maga, mint segítőitársai: gróf Batthyány Lajos elnök, gróf Széchenyi Emil, Hertelendy Ferencz és különösen a jelenvolt közönség gyönyörködhessek. És volt miben gyönyörködniük.

Már tavaly is több ezer koronát jövedelmezett ez a jótékonycélu bál, a balatonvidéki népipar segélyezésére, melynek érdekes termékeit, Muravid község polgárosszonyai által gyékényből font kis kosárkákat, tánczrendek díszítették fel. A kosárkák egyik részében a tánczrend-könyvecske, a másik részében egy utalvány van, a Huszka Jenő által szerzett „Balaton-keringő“ egy példányára.

A keringőhöz a honvédzenekar szolgálta a zenét és a cigánybandával felváltva húzták a fülbe-mászó és talp alá való dallamokat, hogy folyvást emelkedő hangulatban másnap délig együtt maradjon az egész fényes társaság, akik között jelen voltak:

Notabilitások: Gróf Batthyány Lajos, gróf Széchenyi Aladár, Hazai Samu honvédelmi miniszter, dr. Bácsy István polgármester, dr. Bezerédj Viktor, dr. Némethy Károly, dr. Stetina József, Kálmán Gusztáv, dr. Bartóky József államtitkárok, Darányi Béla, dr. Romy Béla miniszteri tanácsosok, Pongrácz Jenő, Lábán Lajos, Mennyey László kuriai bírák, dr. Lóczy Lajos, a Földtani Intézet igazgatója, gróf Batthyány Pál, Bosnyák Géza, Csémez István, Eitner Zsigmond, Fekete Márton, Fráter Loránt, Hajós Kálmán, Horváth Gyula, Huszár Károly, Jáki Géza, Kobek Kornél, László Mihály, dr. Magyar Károly, Muza Gyula, Németh Károly, dr. Nagy Mihály nyug. főispán, Rákosi Viktor, Szász Károly, dr. Szobeny Antal, Szupits Dezső, Varga Gábor, Zalán Gyula és Zboray Miklós országgyűlési képviselők, Forster Béla tábornok, dr. Turcsa János főtörzsorvos, Vezler Gyula posta- és tévirda főtanácsos, Árvay Lajos Zalamegye és Kacsokvits Lajos Somogy megye alispánja, dr. Wallon Dezső és dr. Gózonny László közigazgatási bírók stb.

Asszonyok: Antony Istvánné, Alkérné-Cherven Vanda, Agótha Imréné, Aidorfer Rezsóné, Barna Kornélné, dr. Bató Henrikné, Bermüller Alajosné, Bárdos Árpádné, dr. Borbély Vidorné, dr. Balogh Jánosné, Balogh Gézáné, Breselmayer Gyuláné, Battenberg Lajosné, dr. Darányi Ferenczné, Dobner Rezsóné, Eberling Istvánné, Eberling Józsefné, Eörsy Lajosné, Ebner Józsefné, Fillingner Károlyné, Fekete Mártonné, Fodor Jánosné, öz. Fina, Fény Henrikné, Kendi Fina Istvánné, Dayka Balászné, Evva Lajosné, Gyapay Nándorné, Héder Sándorné, Faenkel Ferenczné, Hollósy Istvánné, dr. Homan Bálintné, Hennel Károlyné, Fazekas Mihályné, öz. Horváth Károlyné, Hahóthy Gézáné, maróti Fürst Bertalané, dr. Horváth Jánosné, Iszer Ernőné, Jánossy Boldizsárné, Jáki Gézáné, Kakuely Györgyné, öz. Kövessy Ignácné, Kállay Istvánné, Kisfaludy Péterné, Kovács Ferenczné, Kosztolányi Attiláné, Komáromy Istvánné, dr. Körmendy Lajosné, Károlyi Edéné, Koller Józsefné, Lázár Gyuláné, dr. Lázár Lajosné, Lipinszky Henrikné, dr. Lendvay Béláné, dr. Láng Nándorné, dr. László Mihályné, Legeza Viktorné, Lukács Lajosné, dr. Leuker Béláné, Ludvig Ferenczné, Murányi Kálmánné, Magyar Miklósné, Mennyei Lászlóné, Maksai Gézáné, dr. Moldoványi Gézáné, K. Nagy Károlyné, K. Nagy Rezsóné, dr. Nagy Mihályné, dr. Nagy Imréné, dr. Németh Ernőné, dr. Neogrady Lászlóné, Natti Józsefné, Nikolini Gézáné, Okolicsányi Ferenczné, Pogány Gézáné, Parnesz Jánosné, Papp Jánosné, Petrovics Györgyné, Prenschill Jánosné, Plachy Bertalané, Rybár Istvánné, Rákosi Viktorné, Márton Dezsóné, Rétay Sándorné, Raichl Károlyné, dr. Rajnai Béláné, Rómbay Dezsóné, Szilassy Józsefné, Schuller Zsigáné, Schulhoff Gézáné, Schandl Károlyné, Süss Henrikné, Schandl Gusztávné, Szabó Gézáné, dr. Szily Józsefné, Szilassy Gézáné, Szeghy Sándorné, Szilágyi Jánosné, Szőry Istvánné, Simonsits Lajosné, Reisenleitner Antalné, Seidl Gézáné, Szőke Györgyné, Róth Albertné, öz. Thurzó Adorjáné, dr. Turesak Jánosné, dr. Térfy Gyuláné, Tost Károlyné, Tergina Gyuláné, Tóth Andrásné, öz. Weber Lajosné, Vezérle Gyuláné, Vagner Jánosné, Végh Imréné, dr. Wallon Dezsóné, Zavadzky Péterné, Zilahy Istvánné, Windhardt Mihályné.

Leányok: Ágótha Baba, Antony Gizike, Aidorfer René, Árvay Piroksa, Berta Gizella és Ilona, Blasko Marietta, Bató Viola, Balogh Mici, Bárdos nővérek, Borbély Lucy, Balogh Minka, Cser Tilda, Csorba Manczi, Csák Ella, Erdőssy Margit, Eberling nővérek, Ebner Dorka, Fillingner Iza, Eberling Katinka, Fazekas Anna és Margit, Fekete Mariska, Cherven Mici, Fehér Mariska, Fodor Erika, Héder Juczika, Hollósy Fanny, Hahóthy Gizella és Ilma, Hódossy Maery, Jánossy Olga, Jankovich Erzsike, Horváth Tilda, Kádás Aranka, Kovács Maedy, Kovács Ilonka, Komáromy Ella, Kárpáti Ilonka, Kosztolányi Didi, Kállay Gizi és Emmi, Kállay Piroksa, Koller Emma, Lázár Brigi, Lipinszky nővérek, Láng Irmska, László Ella, Lukács Ica, Legeza Ily és Piroksa, Ludvig Ernesztina, Murányi Böske, Magyar Nelly, Maksai Judith, Molnár Margit, Márton Irénke, Magyar Mariska, Márton Gizike, Németh Ilma, K. Nagy Ilonka, Nagy Böske, K. Nagy Erzsike, Nagy Ilonka, Németh Iza, Nagy Gizike, Nikoliny Gizike, Okolicsányi Frida, Pogány Leona, Papp Baby, Pachy Brigitta, Pischinger Baba, Preuschill Jancsika, Perovich Piroksa, Boriczky Ilona, Rómbay Lili, Rétay Mici és Vilma, Rákosi nővérek, Raichl Vilma, Sebestyén Judiska, Szőke Ilonka és Mariska, Schandl Manczi, Schimontsich Ella, Szeghy Bella, Szilágyi Piroksa, Sambuchi Olga, Szőke Katka, Szilassy Mariska, Sarbó Mici, Szeghy Angela, Szilágyi Piri, Róth Lili, Thurzó nővérek, Turesak Lada és Margit, Térfy Marietta, Tergina nővérek, Tóth Ella, Véder Lujzika, Wallon Ella, Walther Adámka, Vezérle Emma, Zilahy Zsófia, Windhardt Jelánka.

✘ Az „Emberszeretet” jótékonyági egyesület ma este a Royal összes termeiben táncoztal egybekötött művészi hangversenyt rendezett. A hangversenyen közreműködtek: Szirmay Albert, aki ismert művészi játékkal zongorázott. Göthné Kertész Ella Farkas Imrénének „A zsuron”, Gárdonyi Gézának „Kurucz versek” című költeményeit adta elő nagy hatással. Raskó Gézát zajosan megtapsolták magyar dalaiért, úgy, hogy még rá is kellett dupláznia. Medgyasszay Vilnát nagyon sokszor visszahívták, hogy újra és még kedvesebben énekeljen. Majd Göth Sándor meséje, Kornay Margit kedves éneke, Rátkay Márton szavalata következett, végül Göthné és Göth együtteso következett, „A baccarat” nagy jelenését adták elő. Mit Bernstein irt. Bejejezésül Szirmay Albert magyar ábrándot zongorázott Rubinsteintől. Az előadást táncz követte, mely pompás hangulatban reggelig tartotta együtt a fiataliságot.

✘ Az Állami Napidijas Hivatalozgák Orsz. Egyesülete ma este a kertész-utcai Gyermekegylet dísztermében saját könyvtárak alapja javára jótékony célú tánczestélyt rendezett, mely a könyvtárat illetőleg is, erkölcsileg is nagyon szép eredménnyel végződött.

✘ A Budai Polgári Kör ma este pompásan sikerült jelmezestélyt rendezett saját helyiségeiben. Hannsz László elnök és főrendező. tapintatos és körültekintő rendezése nyomán a siker jegyében zajlott le az első tornász jelmezestély.

Jelen voltak: **Asszonyok:** Arday Jonóné, dr. Baittrok Józsefné, Borosnyay Ivánné, Bodroghy Lajosné, Csékváry Mihályné, Csery Kálmánné, Deák Gézáné, Fulda Ernőné, Fülöp Dezsóné, Garay Jonóné, Gréber Imréné, Hanzély Domonkosné, dr. Kertész Kálmánné, öz. Kul Gáborné, Krammer

Jánosné, Kása Gáborné, Kovácsy Sándorné, Karácsonyi Ferenczné, öz. Linke Tivadarné, Ludinszky Lajosné, dr. Lugmayer Józsefné, dr. Molnár Imréné, dr. Neuschloss Kornélné, Nyárády Zsigmondné, Ott Lajosné, Pongrácz Béláné, dr. Rónay Sándorné, Reiner Vilmosné, Sebesta Kolosné, Weimess Mariánné.

Leányok: Arday Mimi, Borosnyay Evelin és Manczi, Bodroghy Ica (baba), Bodroghy Rozina, Csikváry Irma, Csery Böske, Deák Adrienne és Betti, Fulda Jolán, Garay Márta, Gréber Margit, Hanzély Iluczi, Kertész Paczika, Kul Ilona (örög), Krammer Irén (ibolya), Kása Sári, Kovácsy Sárka, Linke Irma, Ludinszky Margit, Molnár Erzsé (hollandi nő), Mirsy Aranka (zsoké), Nyárády Mariska, Ott Janka (macska), Pongrácz Iluczi, Reiner Margit, Szabó Erzsike (matyók), báró Wimmersperg Oktávie.

✘ A Katolikus Kör ma este molnár-utcai helyiségében szűkkörü tánczestélyt rendezett, mely fényesen sikerült. Dr. Hindy Zoltán, dr. Zsembery István és dr. Beesky Arzén mindent elkövettek, hogy díszes társaságuk a lehető legjobban érezze magát. Nem is volt panasz mert az egész egybegyűlt társaság csak a késő reggeli órákban is nagynehezen vált meg a kör kedves helyiségeitől és különösen a fehérteremtől.

✘ A Krisztinavárosi Kaszinó fényesen sikerült ibolya-bokrotát rendezett ma este. Az estélyben, melynek rendezését Hoppe Rezső zone-szerző intézte, közreműködtek: Ettl Gizi, Körner Mici, Mauretter Karola, Ungváry Eszti, Augusztich Jenő, Beck Béla, Borbély Károly, Kulcsár Richárd, Kállai István, Németh Nándor, Pálházy József, Pék Béla, Pritz József, Rhoror Ferencz, Róka Jani, Szirmai Dénes, Unger Károly és Vágó István, a díszes közönség, mely a kaszinó termét zsúfolásig megtöltötte, szünni nem akaró tappsal jutalmazta a szereplők sikeres előadását, a rendezőbizottság pedig ibolya-csokorral ajándékozta meg a hölgyeket, míg a kaszinó elnöksége nevében dr. Ripka Ferencz virággal díszített karmesteri bottal lepte meg Hoppe Rezsőt, az ibolya-kabaret sikeres rendezéséért.

✘ A Mübarátok Köre tegnap délután tartotta meg első összejövetelét az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum dísztermében, amelyen Walbauer—Kerpely—Molnár—Temesváry vonósnégyes társaság hangversenyzett. A nagy nyilvánosság előtt még csak rövid idő óta szereplő művésztsaság ezuttal is bebizonyította művészi voltát, gyönyörűen játszva Mozart G-dur és Hajdu D-dur felette ne-héz négyesit. A megjelent előkelő társaság élénk tappsal jutalmazta a művészek kiváló játékát. Festetich Pálné grófnét, aki a megjelenésben skadályozva volt, Pejacsevich Katinka grófnő helyettesítette. Kivüle részt vettek az összejövetelen: Zichy Jánosné grófné, Braunecker Stina báróné, Rudnyánszky Béláné, Attems Gyuláné grófné, Balázs Béláné, Enyedy Lukácsné, Riekl Gyuláné, Astuto Györgyné hercegné, Marozali Henrikné, Beniczky Ödöpné, Apponyi Sándorné grófné, Belicskáné Pejacsevich J. grófné, Bernáth Gézáné, Weisz Fülöpné, Altschul Arturné, Basch Gyuláné, Tormay Ceczili, Jellineké Lind Marczella, Földváry Emma, Bors Eleonora báróné, Pawlowszky Edéné, Jakobei Lotz Kornélia, Palotai Ödönné, Dárday Sándorné, Sarbó Arturné, továbbá dr. Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke, Radisich Jenő min. tanácsos, dr. Szmrécsányi Miklós, gróf Apponyi Sándor, dr. Décsy Mór, dr. Leihossek Mihály, Nádler Róbert és még mások. A Mübarátok Körének érdekes vendégei is voltak tegnap több japán tanár személyében, akik az Iparművészeti Múzeumban most rendezik a japán kiállítást. A kör legközelebbi összejövetelét e hó 13-án, pénteken fogja megtartani, amikor is dr. Jankovich Béla tart előadást.

✘ A Katolikus-Bál. A farsang nagyszabásu előbujára már nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség most kéri fel a bál védőségére és dísz-elnökségére a társadalm előkelőségeit, kik közül eddig a következők fogadták azt el:

Baross Jánosné, gróf Festetich Taszilóné báró Gerlőczy Ferenczné, gróf Hadik-Barkóczy Endréné, Jankovich Sándorné, Farkas Edith, Konrád Jenőné, gróf Mailáth Györgyné, Nagy Sándorné, gróf Nákó Sándorné, báró Orosdy Fülöpné, Pallavicini Edéné ögrófné, Pálffy Miklósné hercegné, Ribosy Kálmánné, Rubinek Gyuláné, Szemző Aglao, gróf Széchenyi Emilné, Szinyeyi-Merse Józsefné, Timon Ákosné, gróf Wenckheim Dénesné, gróf Wenckheim Frigyesné, báró Barkóczy Sándor, gróf Batthyány László, Barczely Jenő, gróf Dessewffy Aurél, gróf Festetich Tasziló, gróf Hadik-Barkóczy Endre, Konrád Jenő, Gerliczy Ferencz báró, Latinovits Géza, Magyar Gyza, gróf Mailáth György, Mariska Vilmos, gróf Nákó Sándor, gróf Széchenyi Emil, Szinyeyi-Merse József, Zsembery Kálmán.

A bál fővédnökségét eddig József főherceg és Augustza főhercegnasszony elfogadták s a bálon való megjelenésüket megígérték.

✘ A hírlapszedők mulatsága. A Budapesti Hírlapszedők Köre 1911. évi január hó 15-én, vasárnap este 8 órakor az Építők munkások Otthonában (Aréna-ut és Dembinszky-utca sarok) kabaréval mulatságot rendez, melynek műsora a következő: Nyitány. Wolff Ferike zongoraművész, Szász Ilona, a Nagy Endre-kabaret tagja, Tar Imre, hegedűszóló, zongorán kíséri Baán János, a Nemzeti Zenede növendéke, Erdélyi Erzsike szim-művész, Papp Jancsi, a Nagy Endre-kabaret tagja, Braun Elemér és Braun Zsiga, Juett, hegedűn kíséri Vörös Elek, a Fővárosi Orfeum cigányzenekarának hírneves primása, Baumann Károly, a Fővárosi Orfeum tagja. Konferenciér Nánási Jenő. — A belépő-díj 1 korona 40 fillér.

✘ A Bölcsőde Bál előkészítő munkálatai lázasan folynak. A felszólított ladyk legnagyobb része már válaszolt s így a hölgybizottság gróf Pappenheim Siegfriedné szül. Károlyi Erzsébet grófnő elnöklété alatt legközelebb már megalakul. A páltra szóló meghívók szétküldése a napokban szintén megkezdődik.

✘ A Jogászbálra lázasan folynak az előkészületek. A meghívókat most küldik szét. József főherceg és Augustza főhercegnasszony már megígérték, hogy meg fognak jelenni.

✘ Az Építész Bál az idei farsang legkimagaslóbb eseményének ígérkezik. Az a rendkívül nagyarányú előkészület, amelylyel a bál rendezőbizottsága a fényes siker biztosítására törekszik, eddig is kiváló eredményeket ért el. A bál elnöksége állandóan nagy tevékenységet fejt ki, hogy azt a jó hírnevet, amelyet az eddigi Építészbálok az elite mulatságok sorában szereztek, még fokozza. A bál, mely a Magyar építő és iparművészeti rajzoló országos egyesületének segélyalapja javára rendezetik, f. é. február 4-én a fővárosi Vigadó összes termeiben fog megtartatni.

✘ A Technikus Bál. A főudvarmesteri hivatalnak az a híradása, hogy József főherceg és Augustza főhercegnasszony a Technikus Bálon való megjelenésüket kilátásba helyezték, a bál bizottságát arra készíti, hogy a bál érdekében kifejteti munkásságát még fokozottabb lelkesedéssel folytassa. A bizottság Fabricius Bélával és Pivny Aladárral élén mindent elkövet, hogy fenséges vendégeinek minél méltóbb környezetéről gondoskodjék. Védnökül társadalmunk és műszaki életünk legelőkelőbbjeit sikerült megnyerniök.

Báli naptár.

Január	8.	Akadémisták tánczestélye a budai Vigadóban.
"	11.	Jogászbál a Royalban.
"		Nőtisztviselők bálja a Vigadóban.
"		Tornász-bál a budai Vigadóban.
"		Tornásztánczestély a kőbányai kaszinóban.
"		Az V. ker. izr. négylet estélye a Magyar Kereskedelmi Csarnokban.
"		Tornász-bál (Andrássy-ut 67.)
"		Magántisztviselők estélye az Ugyvédi Kamarában.
"		Növendék-tánczestély (Saphir Imre tánczteremben.)
"	15.	Trencsén vármegyei tanítóegyesület tánczestélye.
"		Hírlapszedők Köre tánczestélye.
"	21.	Protestáns-bál a Vigadóban.
"		Medikus-bál a Royalban.
"		Polónyi és Török-zég bálja az Ugyvédi Kamarában.
"		Jelmez-estély (Bajlós tánczteremben.)
"	25.	Magántisztviselők bálja a Royalban.
"	28.	Katolikus bál a Royalban.
Február	1.	D. G. H. T. bálja a budai Vigadóban.
"		Kereskedelmi bál a Vigadóban.
"		Bölcsőde-bál a Royalban.
"	4.	Építész-bál a Vigadóban.
"		Munkásbiztosító-bál a Royalban.
"	5.	Gazdasszonyok alarcos bálja a Vigadóban.
"	8.	Technikus-bál a Royalban.
"	11.	Izabella-bál a m. Kir. Operaházban.
"		Bölcsész-bál a Royalban.
"		Budai kath. bál a budai Vigadóban.
"	19.	Bélvárosi kisiparosok estélye.
"	25.	Rokkant-bál a budai Vigadóban.

Jogászok! Ügyvédjelöltek!
A Székely-féle javaslat kúszóban **siessünk!**
Dr. Erős Vilmos
jogi szemináriumával segítségével
Budapest, Dohány-u. 78. III.em.
TELEFON 118-57.
gyorsan, sikeresen letenni a szigorlatokat és az ügyvédi vizsgát!
"A jogi vizsgák vérfonala" nélkülözhetetlen tanácsadó minden érdeklődőnek ingyen!

FŐVÁROS.

(A tisztviselők fizetésrendezése. Az idei költségvetéssel kapcsolatban az elnöki ügyosztály közzétette a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló előterjesztésének első részét. Ebben a részben az új állások szervezését ösmertette meg az új fizetési összegekkel, de nem szólt arról, hogy hány új állást tervez, miképpen akarja az előléptéseket végrehajtani és hogyan osztja fel a közgyűlés részéről engedélyezett 1,300.000 koronát. Az előterjesztés második részének nyilvánosságra hozatala előtt a polgármester intencióinak megfelelően rendezni akarják az ügyosztályok útszervezését is. Ez az útszervezés nyitná meg tulajdonképpen az utat a tisztviselők előléptésére, mert az új ügyosztályi állások betöltése egy magasabb, mint az alacsonyabb fizetésű állások szaporítását jelenti. Maguk az érdekelt tisztviselők is leginkább ezt az új rendet várják, mert a különben is jelentéktelen fizetésemelés csak abban az esetben nyújt valóságos eredményt, ha egyben tágasabb tere lesz az előmenetelnek. Az új ügyosztályok felállítására nagyon eltérő javaslatok vannak a polgármester előtt. Egy már bizonyos: az üzemi ügyosztály, amely dr. Buzáth János tanácsjegyző vezetésével megkezdte a működését, ide osztották be a házilag kezelt nagy üzemeket s egyelőre tanácsjegyző — a főnök. De ez csak egy ügyosztály az újak közül s, ma a közigazgatás túlterhelt gépezetét egy csavar vagy kerék beigazítása még a legjobb rendszer mellett sem tehermentesítheti, a további fejlesztés tehát sürgős és halaszthatatlan. Annál is inkább, mert a szerényen dotált fizetésrendezés más-különböen igen kevés anyagi előnyt juttat a tisztviselőknél. A központ, vagyis a tanács ügyosztályok decentralizálása természetesen az előjáróságok tehermentesítését is napirendre keríti. A kerületi előjáróságok működési körét napról-napra terjesztik, a közigazgatás és az állam egyre több terhet ró rájuk, anélkül, hogy a hivatal szervezetén valamit változtatnának. Ez a modernizálás most már be fog következni, mert a kerületi előjáróságok túlterheltsége olyan nagy, hogy a közigazgatás menetét a javítás elodázása komoly veszedelembe sodorhatja.

(Villamos a Dohány-utcában. A közúti vasutársaság előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a Rákóczi-úton a nagy forgalomra való tekintettel ki kell eszerélni az alapépítményt és a síneket. A sínek kicserélése folytán a forgalmat át kell terelni a Dohány-utca s így megépül a dohány-utcai villamosvasút is, amely a Rákóczi-úti villamos megépítése után is megmarad.

(A rendőrbírói büntető eljárás. A kihágási ügyekben a rendőrbírói büntető eljárás ügyviteli szabályzatának élebbelépése kapcsán a tanács előterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben arra kérte, hogy a kihágási ügyekben az elkülönített kezelést mellőzhesse s engedje meg, hogy a főváros előjáróságainál, amennyiben maga az előjáró a rendőrbírói bíró, az előjáró csak a tárgyalás vezetésére legyen kötelezve, magát a kihágási ügyek előkészítését a kihágási előadók végezhessék. A felterjesztéssel egyidőben a főváros tanácsa utasítást adott a kerületi előjáróságoknak az ítélet felfüggesztése, a nyilvántartás vezetése, a közzéadás képviselete és egyéb kapcsolatos kérdések intézése dolgában.

(A kerékpáradó. A főváros el akarja törölni a kerékpáradót. A költségvetés tárgyalása kapcsán ki is mondotta a közgyűlés az adó eltörlését, de amíg jogerősen elintézik a dolgot, eltart néhány hónapig. A kerékpáradót pedig január 31-ig vetik ki. A tanács most az idei évre esedékes adó kivételét felfüggesztette s a kerékpártulajdonosokat felmentette attól, hogy a kerékpárt számtáblával való ellátás végett elvigyék az előjárósághoz. És nehogy a kerékpárosokat a rendőrség zaklassa, a tanács átírt a rendőrséghez, utasítva a rendőröket, hogy ezután a kerékpárosokat ne tartóztassák föl azért, mert a kerékpáron nincsen számtábla s a kerékpárnak adó szempontjából való ellenőrzését mellőzze.

(Papírgyűjtő-kosár a gázlámpásokon. A tanács tudvalevően elhatározta, hogy a nagyobb forgalmu utakon papírgyűjtő-kosarakat állít föl. A köztisztasági hivatal most előterjesztést tett, hogy a kosarakat a gázlámpások oszlopán helyezze el, mert a gyalogjárón zavarnák a közlekedést.

TANÜGY.

(Az egyetemi beiratások. Ma kezdődtek a budapesti magy. kir. tudományegyetemen a beiratások. A régi szokáshoz képest a hallgatók nem igen nagy számban iratkoztak ma be, abban bízva, hogy az egyetem rektora a beiratkozás határidőt ugyanis meg fogja hosszabbítani. Mint értesülünk, a folyó évben azonban a beiratkozásra póthatáridőt a rektor engedélyezni nem fog, a hallgatók tehát saját érdekükben cselekszenek, ha beiratkozásukat minél előbb elvégzik.

(Beiratkozás az állatorvosi főiskolára. A budapesti magy. kir. állatorvosi főiskolán az 1010/11-iki tanulóév második felére 1911. év január hó 10—17-éig lehet beiratkozni. Január hó 18—25-éig írásbeli kérésre a tanártestület, ezen határidőn túl február 10-éig a földmívelésügyi miniszter adhat engedelmet a beiratkozásra.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A kivándorlók és a belügyminiszter.

Budapest, január 7.

A legutóbbi időben az amerikai hatóságoknak a bevándorlókkal szemben tanúsított kíméletlen szigora arra indította a belügyminisztert, hogy körrendeletet bocsásson ki az összes magyarországi törvényhatóságokhoz, melyek hivatva vannak arra, hogy figyelmeztessék a kivándorolni készülőket azokra a nehézségekre, melyeknek Északamerikában a partraszálláskor kiteszik magukat.

Bár a bevándorlási törvény az Egyesült Államokban ezelőtt is nagyon szigorú volt, minek következtében számtalan kivándorlót nem engedtek partra szállni, most tekintettel arra, hogy a munkásszükséglet az Egyesült Államokban megszűnt, még szűkebb korlátok közé szorították.

A belügyminiszter a körrendeletben közli, hogy az Egyesült Államok Ellis-Island belépő állomásának főnöke a bevándorlás korlátozása tekintetében újabb szigorított intézkedéseket fogyanatosít s az intézkedések következtében tavaly több ezer kivándorlót akadályoztak meg a partraszállásban és utasítottak vissza hazájukba. Különös gondot fordít a bevándorlási biztos arra, hogy csak teljesen ép és munkabíró egyének nyerjenek az Egyesült Államokba bebocsátást. Az elmebajosokon és az undort gerjesztő vagy ragályos betegségekben szenvedőkön kívül nem bocsátják be azokat sem, akiket az amerikai orvosok a természet-rendjén befolyékosított vagy kórai előregedés, törődöttség vagy más testi fogyatkozás miatt a munkára többé-kevésbé alkalmatlannaknak osztályoznak. A bevándorlási biztos szigorúan megköveteli továbbá, hogy a kivándorlónak a partraszálláskor huszonöt dollár legyen a birtokában. Kivétel csak a feleségekkel, valamint oly kiskorú gyermekkel szemben tesz, akiknek eltarthatását a férj, illetve a szülő vagy a gyermeknek más közeli rokona biztosítja. Számos kivándorlót a kivándorlási hatóság azért utasít vissza, mert a rendeltetési helyükre vonatkozó meghallgatásuk alkalmával bizonyos amerikai bankár címét mondják be vagy mutatják föl. Több kisebb amerikai bankárt ugyanis azzal gyanúsítanak, hogy hajójegyek eladásával kapcsolatosan a bevándorlási törvény tilalma ellenére munkásoknak valamely vállalat részére való toborzásával, előre történő elszereződésével vagy más oly üzlettel is foglalkozik, mely a bevándorlást előmozdítja. A bevándorlási törvény rendelkezéshez képest a legtöbb esetben visszautasítják azokat a tizenhat éven aluli gyermekeket, akik nem szüleikkel, vagy szüleik egyikével vándorolnak ki, mert a bevándorlási biztos megköveteli, hogy a tizenhat éven aluli gyermek eltarthatására vállalkozó rokon a gyermek megérkezése idejében egy előírt szövegű kötelező nyilatkozatot állítson ki és szolgáltatson át a be-

vándorlási hatóságnak, melyben kötelezi magát, hogy a gyermeket eltartja és iskoláztatja. Ezek felsorolása után a belügyminiszter hatályos intézkedést ír elő a tekintetben, hogy az északamerikai Egyesült-Államokba kivándorolni szándékozók már akkor, mikor az utlevél kiállítására irányuló kérelmüket előterjesztik, mindezekről tüzetesen tájékoztassanak és egyúttal óva intessenek, hogy amennyiben aggályuk volna, hogy e feltételek egyikét vagy másikat nélkülözik, utra ne keljenek s magukat a hiábavaló utazás költségeitől, valamint az Amerikából történő visszautasítással járó egyéb hátrányoktól kímélik meg. Azt is elrendeli a miniszter, hogy a kivándorolni szándékozókat arra is figyelmeztessék, hogy magukat munkaképességükre és testi épségükre nézve orvosilag vizsgáltsassák meg.

(A hunyadmegyei állapotok. Déváról táviratozók: A belügyminiszter öttagú vizsgálóbizottságot küldött ki Hunyadmegye közigazgatási ügymenetének megvizsgálására. A bizottság szerdán délután három órakor érkezett meg Dévára s azonnal megkezdte működését. A vizsgálatot, amely főleg a közigazgatási ügykezelés és ügyviteli tüzetes megvizsgálására irányul, dr. Hossay Bálint belügyminiszteri osztálytanácsos vezeti Szalay Frigyes miniszteri segédtitkár, dr. Hajdu Imre közigazgatási segédfelügyelő, Gloss Ödön dr. miniszteri segédfogalmazó és Törös Andor miniszteri számvizsgáló segítségével. A vizsgálat anyaga elsősorban a vármegye alispáni ügyvitelének és vezetése, egyidejűleg a vármegyei közkórház belső ügyvitelének. Ezután behatóan megvizsgálják a helyszínein több járási, városi és községi ügykezelést is. A vizsgálatnál a belügyminiszter tiszta képet akar nyerni a nemzetiségi vármegyei járásainak és községeinek közigazgatási adminisztrációjáról is. A már megkezdett vizsgálat során a vármegye alispánja a megyei közkórházai tapasztalt szabálytalanságok és rendtelenségek miatt saját hatáskörében D. Szabó István kórházi gondnokot és Huszár Albert kórházi ellenőrt fegyelmi uton állásuktól felfüggesztette.

(Államsegély munkásházakra. Gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter leiratot intézett több vármegye alispánjához, amelyben felhívja őket, hogy a lehetőség szerint munkásházák felépítését határozzák el és azokat mielőbb létesítsék. Az

Minden iparosnak fontos.

Mindenki, aki a motorszakmában járatos, tudja és általában el van jérvé, hogy „Otto” rendszerű motorjaink a világ legelső gyártmányai közé tartoznak.

Világhírű

RAJNAVIDÉKI Motorok.

Benzin :: Szivógáz :: Nyersolaj.

Minden iparosnak,

asztalos, lakatos, gépműhely, bódogos, malom, kofarago, könyvnyomda, szóval minden kisiparosnak és gyárnak is ócsón akar dolgozni,

:: MOTOR-ÜZEMET ::

ajánlunk kedvező fizetési feltételek mellett. Aki motor-beszerzésnek még csak gondolatával is foglalkozik, fontos, hogy a gép beszerzése előtt teljes szakszerű felvilágosítás és utbaigazítás birtokában legyen; tehát kérje, akár csak egy levelezőlapon, tanulságos árjegyzőnköt. Díjmentesen küldjük.

Rajnavidéki motor- és gépgyárak
magyarországi vezérképviselete.

Levél cím: KELLNER ANTAL Bpest, Váci-ut 2.

alispánokhoz intézett leiratában utal a miniszter a munkaházak nagy szociális fontosságára és azoknak a közegészségügyi viszonyok javítását célzó hivatására és hajlandónak nyilatkozik a munkaházak felépítésére államsegélyt nyújtani. Eppen ezért kéri, hogy az alispánok utasítsák a községeket, hogy a munkaházak terveit és költségvetését a munka megkezdése előtt nyújtsák be a földmívelésügyi miniszteriumba jóváhagyás és az államsegély megállapítása végett. Ezen beadványokat a miniszterium soron kívül intézi el és az államsegély iránti kéréseket rendszerint teljesíti. Legutóbb Magyarországi és Péczei vármegyei községek részére engedélyezte a földmívelésügyi miniszter 1600—1600 korona államsegélyt.

EGYESÜLETEK

(—) Az Állami Tisztviselők Orsz. Egyesülete igazgatóválasztmányja tegnap tartotta az évi első ülését Benedek Sándornak, a közigazgatási bíróság ítélő bírójának elnöklésével. A választmány nevében dr. Hankiss János tolmácsolta a tisztviselői kar üdvözlését és jó kívánságait gróf Batthyány Tivadar és Benedek Sándor elnököknek. Benedek elnök ezután beszámolt a Kisküküllő vármegyei tisztviselők lelkes támogatásáról, akik legutóbb Dicsőszentmártonban az ő részvételével tartott ülésükön megalkotották az egyesület fiókját, melynek elnökévé dr. Szabó Mihály tanfelügyelőt választották. Tárgyalásra került a választmányi ülésen dr. Detre László igazgatóválasztmányi tagnak az indítványa a tisztviselők közt divó címzések megszüntetés tárgyában. Határozatba ment, hogy kéri fogják az egyesület ülésein és a tagok összejövetelein a méltóságos és nagyságos címzések mellőzését. Az elnök tájékoztatta ezután a gyűlést a nyugdíjtörvény módosítása tárgyában indított akció állásáról. Az egyesület e tárgyban az Országos Bírói és Ügyészi Egyesülettel közös előterjesztést fog intézni a kormányhoz; az alapelvek tekintetében már teljes megállapodás jött létre és legközelebb véglegesen letárgyalják dr. Márkus Dezső kuriai bíró által szerkesztett nagyterjedelmű tervezetet.

(—) A feminista nevelésügyi értekezlet. Folyó hó 9-én, hétfőn este 6 órakor a Feminista Egyesülete helyiségében (V. Mária Valéria-utca 12.) tartja ezidei első nevelésügyi értekezletét, melynek tárgya: A művészet iránti érvek fejlesztése a gyermekben. Előadó: Hacker Boriska-középiskolai tanárnő. Az előadást vita követi.

(—) Pálmay Ilka az árvakért. Gr. Kinskyné-Pálmai Ilka értesítette Grúz Albertné, a Magyar Gazdaasszonyok Egyesületének alelnökét, hogy február hó 5-én, vasárnap este a fővárosi Vigadó összes termeiben megtartandó nagy jubileumi évfordulós-kabarcából keretbe illesztett művész-kabarcán az árvák érdekében résztvesz. A művész ezzel akar hódolni az egyesület 50 éves fennállásának.

(—) A „Gyermekbarát” Egyesület január hó 10-én, kedden délután 5 órakor a Központi város-ház tanácstermében (IV. ker., Városház-utca 9. sz. I. em. 91—93. ajtószám alatt) közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: Elnöki megnyitó. A választmány jelentése. A számvizsgálók jelentése. A választmány egyharmad részének ki-rosolása. Három számvizsgáló válasza. — Az 1910—1911-iki költségelőirányzat tárgyalása. Két jegyzőkönyv-hitelesítő kijelölése. A közgyűlés után nyomban választmányi ülés lesz.

(—) Felolvasó-est. A Budapesti Gyári- és Magántüztöltő-Egyesületek Szövetsége január 10-én, kedden este 8 órakor a József-téri Virágbokr vendéglő különtermében felolvasó-estét rendez, amelyen Kállay Imre fővárosi tüztöltőtiszt a németországi önkéntes és gyári tüztöltéséről tart előadást.

(—) A Mensa Academica Egyesület az 1910—1911. tanév I. felére járó segélyek iránti kérvények beadásának határidejét január 8—20-ig terjedő időben déli 12—1 óra között tüzte ki. Segélyek iránti folyamodványt minden tudományegyetemi hallgató nyújthat be.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A Czeldömölki petíció. Az általános választások alkalmával Czeldömölken a Kossuth-párti Ostffy Lajost választották meg négy szótöbbséggel az ugyancsak Kossuth-párti Maróthi Lászlóval szemben. A kisebbségben maradt párt a választást petícióval támadta meg, amelyet a Kuria második választási tanácsa október hónapban tárgyalt. A Kuria terjedelmes vizsgálatot rendelt el, amelynek foganatosítását január 3-án kezdte meg a kiküldött Piukovich János győri táblabíró. A vizsgálat négy napon át folyt, amely idő alatt a táblabíró körülbelül negyven tanut halgatott ki, akik kivétel nélkül Ostffy javára vallottak. Minthogy a Kuria végzése értelmében még több mint 1500 tanut kellett volna kihallgatni, ami a vizsgálat eddigi arányai szerint fél évig is eltarthatott volna, a kérvényezők ma bejelentették a kiküldött bírónak, hogy a petíciótól elállnak. A táblabíró az összes iratokat ma visszaküldte a Kuriához, amely legközelebb fog ebben a kérdésben dönten.

§ Szerzőjogi bitorlás példás megtorlása. Annak idején a napi sajtó egy része művészek háborúsága címén közleményeket tett közzé, melyek azt igyekeztek kimutatni, hogy P. (Padlicska) Halász István szobrászon az ismert szobrászművész, ifj. Vastagh György nagy jogtalanságot követett el, midőn ellene szerzőjogi bitorlás címén keresetet tett folyamatba és műhelyében, mely az Országos Mezőgazdasági Múzeum pinczejében volt elhelyezve, a Halász plagizálta szobrokat lefoglalta.

Halász, nagyobb hatást elérendő, Vastagh ellen magánlakásértés címén is tett feljelentést, mely természetesen Vastagh felmentésével végződött. Most értesülünk arról, hogy a budapesti kir. törvényszék meghozta ítéletét a Vastagh által Halász ellen szerzőjogi bitorlás címén folyamatba tett perben és meglepődéssel állapítjuk meg, hogy a bíróság immár a szellemi javak kellő védelméről is kezd gondoskodni.

Ifj. Vastagh György ügyvédje beigazolta a bíróság előtt, hogy Halász, kit a múzeum, mint pomologus szobrászt alkalmazott és bár Vastagh beleegyezése nélkül, szobrai javításával is megbizta, ha azokon apró törések fordultak elő, a javítások örvé alatt Vastagh művészi szobrai lemásolta, majd aprókat látszó javítások után (kanból nőstény, balra néző fej helyett jobbra tekintő) azokat forgalomba hozta. A bíróság P. (Padlicska) Halász Istvánt az összes a perben felhozott körülmények mérlegelése után 3000 korona kártérítés és 1200 korona pénzbüntetés fizetésére — ez utóbbi meg nem fizetése esetére 60 napi fogházra — és az összes perköltségek viselésére kötelezte. Midőn meglepődéssel állapítjuk meg azt, hogy a bíróság helyesen torolta meg a bitorlást, nem hallgathatjuk azonban el afelett való idegenkedésünk meg nyilvánulását, hogy egy állami múzeumban el lehetett követni a bitorlást. Ajánlatos volna, ha múzeumaink tisztviselői ezen ítéletről tudomást venneek és arról gondoskodnának, hogy különösen saját alkalmazottaik részéről az alkotó művészeket jogsérelem ne érje.

§ Fegyházra ítélt rabló. A budapesti büntető-törvényszék esküdtbírója dr. Mikovich bíró elnöklése alatt ma ítélték Sándor János 27 éves nap-számosságú felet, aki a múlt év október 8-án vakmerő rablást követett el a Külső Kerepesi-uti Tattersall egyik félreeső sötét helyen Stein Malvin rendőri felügyelet alatt álló leány ellen. A mai esküdtzéki főtárgyaláson, amelyen a vádat dr. Uzonyi kir. ügyész képviselte, a vádlottat pedig dr. Papp Béla ügyvéd védte, Sándor János tagadta, hogy a leányt kirabolta volna. Azzal állt elő, hogy a leány találgat adott neki kinn a Tattersall telepén és itt pénzt követelt tőle. Ő azonban nem akarta odaadni a nála lévő három forintot. Ezért aztán a leány bosszúból tett feljelentést ellene. Az esküdték a lefolytatott tárgyalás után, bünyösnek mondták ki a vádlottat a rablás büntetésében és ezért a bíróság Sándor Jánost három évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlott és védője semmisségi panaszszal éltek.

§ Dr. Világossy szabadlábán. Dr. Világossy József, a sikkasztásért nemrég vád alá helyezett ügyvéd védője, dr. Dési Géza már ismételtelen kérte védettjének szabadlábára helyezését. Legutóbb dr. Hets Ödön, a sikkasztó ügyvéd gondnoka is csatlakozott ehez a kérelemhez, azzal a megokolással, hogy egy parcellázásnál szükség van Világossy jelenlétére és tízezer korona óvadékot ajánlott föl a szabadlábára helyezés esetére. A büntető-törvényszék vádtanácsa ma délelőtti felelő tárgyalta ezt az újabb kérvényt és rövid tanácskozás után elrendelte dr. Világossy szabadlábára helyezését.

§ Cselédeleányok réme. A büntető-törvényszék dr. Dusáry bíró elnöklése alatt ma tárgyalta Fried Zsigmondné kerítési bűnügyét. Fried Zsigmondné az Örömvölgy-utczában lakik s abból él,

hogy ágyrajárókat tart. Többnyire faczér cselédeleányok keresték fel lakását. A múlt év folyamán két cselédeleányt elskart szerződöttetni Török Ferenc békésgyulai mulatóhelytulajdonosnak, de rajtavesztett. Mikor Török Ferenc a két leányt Békésgyulára akart utazni, a detektívek elfogták. A büntető-törvényszék Török Ferencet kerítés vétségeért 2 hónapi és 14 napi, Fried Zsigmondné pedig egy hónapi és 14 napi fogházra ítélte. Az elítéltek felelőböztek.

§ Elítelt tolvaj. Laendler Aladár fővárosi fa-kereskedő cég a múlt év október 24-én az esti órákban 15.000 korona készpénzt kapott az egyik pénztárából. Mivel a cég pénztárosa már eltávozott, a pénzt átvevő hivatalnok a 15.000 koronát az egyik szekrénybe zárta el s a szekrény kulcsát zsebre vágta. Mindennek szemtanuja volt Kaposos Vilmos irodaszolga, aki aztán, mikor az irodából a hivatalnokok eltávoztak, alkulescsal kinyitotta a szekrényt s a 15.000 koronát zsebre vágva Bécsbe szökött. A károsult cég feljelentésére a rendőrség Bécsben letartóztatta a tolvaj irodaszolgát, akit a kiadatási eljárás után haza hoztak Budapestre. A büntető törvényszék dr. Füzeses bíró elnöklése alatt ma ítélték Kaposos Vilmos felett. A vádlott beismerte a lopást. Az elnök konstataálta, hogy a vádlottnál elfogatása alkalmával mintegy 13.000 koronát találtak meg, a többit akkor már elköltötte. A bíróság dr. Mayer Guidó kir. ügyész vádbeszéde után Kaposos Vilmost lopás büntetéseért egy évi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.

SPORT

() Labdarugóink Zürichben. Válogatott játékosaink elérkeztek külföldi szereplésük utolsó stációjára. A fárasztó utazások és erős mérkőzések alapos handicapot képeznek, így hát ennek a mérkőzésnek lefolyása elé tekintünk a legnagyobb várakozással. Az kétségtelen, hogy papírforma szerint jobbak a mieink, de nem annyira, hogy az omlított hátrányos körülmények dacára is jobbaknak minősíthetők. Ha azonban tekintetbe vesszük azt, hogy egy dicsőséges utolsó nehézségeit kell legyőzniük, bizalommal nézünk az eredmény elé, mert hiszen formájukban nem estek még annyira vissza, hogy erre a mérkőzésre össze ne tudnák szedni minden tudásukat. Ha csapatunk minden egyes tagja azzal a lelkesedéssel megy küzdelembe, melylyel közönségünk kísérte utjában, akkor győznie kell. Válogatottjaink szombat déli 12 óra 40 perczkor indultak Milanóból s este 7 óra 30 perczkor érkeztek Zürichbe, hol a Hotel Simplonban szállottak meg.

Minder Frigyes szövetségi kapitány az alábbi csapatösszeállítást tervezi:

	Sipos		
Feldmann	Kürschner	Szenáró	Biró
Weisz	Károly	Korody	Schlosser
			Borbás,

Korody aligha játszhat s így

Biró	Kürschner	Takács
Weinbeer	Károly	Weisz
		Schlosser
		Borbás

lesz a felállítás.

Az elutazás előtt történt megállapodások szerint a vasárnapi zürichi mérkőzést Meisl Hugónak, a nálunk is jól ismert osztrák bírónak kellett volna vezetni.

G. Perrin, a svájci szövetség titkára a M. L. Sz.-hez intézett levelében kifejti az okokat, miért nem vezet Meisl a mérkőzést s közli, hogy a mérkőzés vezetésére Dewitte angol bírót kérték fel.

Dewitte vizsgázott angol bíró, aki Genuában élt. A legutóbbi Svájc—Anglia és Svájc—Németország mérkőzéseket is ő vezette.

() Országos vívómester-verseny Budapesten. A sportkörök, de a nagyközönség is bizonyára érdekelni fogja a HVE. választmányának elhatározása, mely szerint ez év május hó 25—28-án országos vívómester-versenyt rendez. Annál érdekesebb lesz a verseny, mert a rendezéssel megbízott Lovas, Fodor és Hollósy mesterek a legmesszebbmő liberálizmussal állapították meg a versenyfeltételeket. Magyarországon már 15 éve nem volt mesterverseny, pedig azóta sok jó erővel szaporodott a mestergárda, kiknek a verseny lesz ugyszólván tűzpróbája. A versenyfeltételeket már pár nap mulva közölni fogjuk. Mindennemű felvilágosítás az ügyben Lovas Gyula vívómester (Gyárutca 4.) szolgál.

KASZNÁR NÁNDOR

a Magyar Világ kávéház volt tulajdonosa még tavaly Bécsben átvett

„Grand Hotel National”-t

Wien, II., Taborstrasse 18.

Ujjonnan átépítette, megnagyobbította és mintaszerűen újonnan berendezte, 800 szoba, lift, villanyvilágítás, központi fűtés, a lakosztályok fürdővel ellátva, gyönyörű kávéház, zene- és olvasóterem, kitűnő magyar konyha, étterem és kávéház mérsékelt árk mellett áll a n. é. közönség rendelkezésére. Telefon interurban. Villanyos összeköttetés az összes pályaudvarokkal.

KÖZGAZDASÁG

Hírek a Közutiról. Mint jelentettük, a közlekedési vállalatok sorában a Közuti villamos társaság tőkeemelése nyitja meg az év tőkeemeléseinek sorozatát. Tudvalevőleg a társaság 32.000 darab új részvényt bocsát ki, amelyeknek egy részét a részvényeseknek ajánlja fel elővételben, más részét pedig külföldön fogja elhelyezni. A tőkeemelésre vonatkozólag természetesen a legkülönbözőbb kombinációk keltek szárnyra, a legvalószínűbb azonban az, hogy a tőkeemelésnek egyedül az az indoka, hogy a Közuti újabb nagymérvű beruházásokat akar eszközölni, nemcsak új vonalak építésével, hanem a közlekedési eszközök megfelelő szaporításával. Természetesen, mint minden évben, úgy az idén is beszélnek arról, hogy új emberek kerülnek a Közuti igazgatóságba. Így a tőzsdén különösen Munk Péter tőzsdébizományosnak az igazgatóságba való bejutását kolportálják. Mint a Közuti egyik beavatott és hangadó igazgatósági tagjától értesülünk, ez a kombináció önkényes. Nem is lesz az igazgatóságban semmi változás. Szó volt ugyan arról, hogy az a csoport, amely a múlt évben jutott be az igazgatóságba, az idén ki fog válni, azonban hékésen megegyeztek úgy, hogy ez évben semmiféle változás az igazgatóságban nem történik. Hir hallatszik arról, hogy a Közuti igazgatósági tagjai bizalmas eszmecsere-t folytatnak Bérczy István polgármesterrel, abban az irányban, hogy a most kibocsátandó új részvényekből a főváros vegyen át egy bizonyos mennyiséget. Bár a tárgyalások még nagyon bizalmasak és csak magánjellegűek, azért úgy értesülünk, hogy nincsen kizárva, hogy tényleg történik valami közeledés a főváros és a Közuti között. Természetesen így előtérben állván a Közuti, a részvények iránt is meglehetősen meleg érdeklődés nyilvánul meg a tőzsdén és különösen a tőzsde vezető csoportja vásárolja azt, mint értesülünk, főleg a külföld számára.

Új kereskedelmi tanácsosok. Ő felsége az igazságügyminiszter előterjesztésére Altman Ferenc máramaroszigeti, Baksay József rimaszombati, Bérczy Károly besztercebányai, Beller Károly kaszai, Bogdán Márk nagyikindai, Boxhorn Vilmos nyitrai, Bürger Albert marosvásárhelyi, Demeter Béla dési, Dietzgen Gábor újvidéki, Eisenstaedter Nándor szegedi, Ernst József újvidéki, Fogel Ágoston egri, Franz József László nagybecskerekű, Frenda Ede löcsői, Fűrész Ferenoz miskolci, Geiszler N. János kaposvári, Gelletich János fiúmei, Kániz Gézi egri, Kohn Sándor temesvári, Krausz Mór pécsi, Kunetz Ignác szabadkai, Letzter Simon kassai, Lui Nándor temesvári, Meller Ignác győri, Mador Andor kalocsai, idősb Pápay Nándor székesfehérvári, Schaffer Antal, Schwartz Zsigmond marosvásárhelyi, Simay Gerő brassói, Sommer Mór székesfehérvári, Sztójkovits Dusán szabadkai, Ungár Zsigmond szombathelyi és Zechmeister János komáromi törvényszéki kereskedelmi

ülnököknek a kereskedelmi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

Igazgató-változás a Budapesti Szivattyú- és Gépgyár R.-T.-nél. Ismeretes, hogy a Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság fennállása óta nem a legjobb eredménnyel működik. Sőt állandóan veszteséggel dolgozik, 1893-ban alakult 1.600.000 forint alaptőkével, amelyet 1900-ban 920.000 koronára szállítottak le. A társaság bankárjának sok gondot okozott a vállalat, s ennek volt tulajdonítható, hogy a társaság ügyvezető igazgatóját gyakrabban változtatták. Legutóbb a társaság igazgatósága beválasztotta Kaszab Aladárt s ez az elsőrendű szakember hamarosan utánanézett annak, hogy mi is az oka, hogy a vállalat nem tud zöld ágra vergődni. Kaszab Aladár áttekintette az összes üzleteket, a kedvezőtlen szerződéseket felbontotta s általában sok új reformot honosított meg. Ugy látszik, az ügyvezetés körüli teendők sem elégtettek ki, erre vall legalább, hogy a társaság igazgatósága — mint értesülünk — legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy a vállalat ügyvezető igazgatójával: Kovács Miksával a szerződést felbontja. De felbontotta a szerződést a vállalat cégvezetőjével: Kardos Márkkal is. Az igazgatóság a felmondásról már értesítette is Kovács Miksát és Kardos Márkot. Még megemlítjük, hogy a vállalat 1908-ban 92.191 korona, 1909-ben pedig 16.547 korona veszteséget mutatott ki.

Az Adria Biztosító-Társaság közgyűlése. Triestből jelentik: Rionione Adriatica di Sicurtai mai rendkívüli közgyűlésén az igazgatóság indítványára elhatározták, hogy 8000 koronás árfolyamon ezer új részvényt bocsátanak ki. A 8 milliós bevételből a forgalomban lévő 4000 részvény teljes összegének hátralékos 60 százalékát, vagyis részvényenkint 1200 koronát fizetik be, 2 milliót az új kibocsátású ezerkoronás részvények hátralékos összegének befizetésére, a fennmaradó 1.200.000 korona pedig a rendelkezésre álló tartalékokhoz való csatolására szolgál. A közpénzben befizetett részvénytőke, mely eddig 3.200.000 koronát tesz ki, ezen operáció révén 10 millióra emelkedik. Az igazgatótanács indítványára ezen összeg felét, 5 milliót az életbiztosítási osztályhoz, a másik felét pedig a kárbiztosítási osztályhoz utalják. Az alapszabályszerű tartalékalapot is két részre osztják a két osztály között. Egy másik határozat szerint a triesti részvényesekből álló igazgatóságon kívül másik igazgatótanácsot alapítanak, amelyben a társaság működési körének egyéb helyén lakó személyiségek is helyt kapnak. A fentebbi határozatokkal kapcsolatos alapszabályszerű módosítást az igazgatótanács javaslatára értelmében elfogadták.

Báró Madarassy-Beck Gyula üdvözlése. Megirtuk, hogy a Magyar Jelzáloghitelbank igazgatósága báró Madarassy-Beck Gyula helyettes vezérigazgatót vezérigazgatóvá nevezte ki. A kinevezés alkalmából a bank tisztikara, dr. Neumann Miksa igazgatóval az élén, megjelent báró Beck Gyulánál, aki előtt az igazgató a tisztviselők örömet és gratulációját fejezte ki. Meghatottan mondott köszönetet a vezérigazgató s válaszában kiemelte, hogy hivatalnokainak anyagi jólétét mindig szem előtt tartja, s töle telhetőleg annak javulását elő is fogja mozdítani.

Új bank Kecskeméten. „Néptakarékpénztár és Zálogintézet Részvénytársaság” címmel új bank létesült Kecskeméten 300.000 korona alaptőkével. A vállalkozás élén Dömötör Dezső nyug. ágyaszként ülnök áll, az igazgatóságban dr. Donáth József ügyvéd, G. Fekete Mihály kereskedő, Tóth Kálmán, Törtei Tóth József földbirtokosok, Petter Géza plébános, Porjesz Gyula hivatalnok, Fehér Dávid ruhakereskedő, Haraszti Antal konyakgyáros, Héggyas Mihály, ifj. Dömötör Pál és S. Kovács Mihály vesznek részt.

Az Első Magyar Tőkeemelése. Ismeretes, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaság e hó 10-én rendkívüli közgyűlést tart alaptőkéjének felemelése ügyében. 1000 darab 2000 korona n. é. új részvényt bocsátanak ki. Ebből 600 darab a régi részvények birtokosainak engedtetik át és pedig minden öt egész részvény után egy darab új részvényt vehető át. Két félrészvény egy egész részvénynek számítatik. A fennmaradó 400 részvényt pedig a Magyar Általános Hitelbank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár által alakított szindikátus fogja átvenni. A átvételi ár — amint értesülünk — a rendkívüli közgyűlésen 13.500 koronában fog megállapíthatni,

amelyből 2000 korona a részvénytökre, 11.500 korona a tartalékalap javára fog fordíthatni. Az átvételi jog január 12-től kezdve január 26-ig bezárólag lesz gyakorolható. Még megemlítjük, hogy ez évi november 5-től deczember 15-ig a régi forint értékű részvényeket koronaértékű részvényekre fogják kicserélni; az új részvény azonban ugyanolyan nevekre állíthatók csak ki, mint amilyen névre a benyújtott forint értékű részvények szóltak.

Tejgazdasági előadás. Dr. Köerfer István miniszteri titkár ma este a Budai Polgári Kaszinóban előadást tartott a tejről, mint élelmiszerről. Előadásának bevezetésében ismertette a tej drágaságának okait, azután igen tanulságos képekben bemutatta a teljes tej és a lefölözött tej tápértékét. Szólt ezután a tej útján terjedhető különféle ragályos betegségekről, ismertette a pasteurizált, sterilizált és egyéb gyógytejeiket, bemutatta a tejpórt, a kazeint és a kazeinból gyártott galalith nevű szarunemű anyagot s az ebből előállított tárgyakat. Előadó sarkalta a közönséget a lefölözött tej fokozottabb mértékben való fogyasztására és végül ismertette a legelterjedtebb tejhamisítási módokat és hangsúlyozta, hogy a fogyasztó közönség maga hasson oda, hogy a tejjel való kereskedés hatósági engedélyhez köttessék és az a tejkereskedő, aki tejhamisításért háromszor volt büntetve, a tej és tejtermékek forgalombahozatalától eltiltassék. Követelje továbbá a polgárság, hogy a tejhamisítás vétségnek minősítették és csakis fogházbüntetéssel legyen sújtható. Az előadást a szépszámban egybegyűlt közönség mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta.

Harmadik parcellázóbank Pozsonyban. A parcellázási kedv a vidéken egyre erősödik, amit az új gazdasági s parcellázóbankok szaporodása is igazol. A múlt hó végén majdnem egyidőben két parcellázóbank alakult Pozsonyban, egyik a Magyar Telepítő és Parcellázóbank égisze alatt, s most egy újabb, harmadik alakulásról szerzünk tudomást. Az alapítók pozsonyi gazdák s új bankjuknak igazgatóul Sztányi Lajost, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank főtisztviselőjét nyerték meg.

A szegedi paprikakereskedelem veszedelme. Szegedről jelentik: A szegedi paprikakereskedelem nagy sérelmét jelentik azok a megkeresések, melyek a vidéki rendőrhatalóságoktól érkeznek a szegedi hatóságokhoz. A vidéki rendőrségek ugyanis a földmívelési miniszter paprika-rendeletét mindenféle félremagyarázzák, sokféle cziméken kobozzák el a paprikát és indítják meg a kihágási eljárást, ami azt mutatja, hogy a legtöbb helyen ismeretlen a szegedi paprika vegyi összetétele. Kívánatos volna, ha valamilyes módon ez a kérdés véglegesen szabályoztatnék, mert különben a szegedi paprika-kereskedelem válságos helyzete jut.

A textil-kartel terjeszkedése. Ismeretes, hogy a pozsonyi, losonci és késmárki textilgyárak 1908-ban Nemzeti Egyesült Textilművek R.-T. címmel kartelt alakítottak főleg abból a célból, hogy a katonai szállításoknál jól fölszolgált katonákkal szerezzék meg a kvóta szerinti katonai szállításokat. Ugy látszik, a kartelnek jól ment a dolga, mert most kiterjeszkedett az egész országra. Ezért aztán a kartel címe is kibővült. Az új céget ugyanis „Nemzeti egyesült textilművek r.-t. és társai magyar pamut és vászonárak szállító társasága a cs. és kir. hadsereg részére” címmel jegyezték

Sokszorosításokat

legszebben,
leggyorsabban,
lego csóbban,
szállít

Zilahi és Szabó

irózóp és irodaberendezési szaküzlet
sokszorosító irodája

Budapest, VI, Mezősár-u'ca 9.

Telefonszám: 139-90.

Vidéki megbízások postafordultával
nyernek elintézését.

Kérjen mintát:
tegyen próbát!

be. A kartel tagjai pedig most már a következők: Nemzeti egyesült textilművek r.-t., Magyar textilipar r.-t., Magyar-amerikai Northroph szövöszék és textilgyár r.-t., Hazai pamutfonó és szövőgyár r.-t., Dugaresa, Magyar pamutipar r.-t., Haltenberger Rudolf, Wein Károly és társai Kémárk Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaáru-gyár, Pozsonyban, Klínger Henrik, Petruz testvérek Veszprém, Székely szövőgyár Sepsiszentgyörgyön, Klínger Henrik Liptói hátiipari szövőtelep, Magyar kender- és lenipar r.-t., Salzman és társai, Elsinger M. J. és fia, és Taussig Sámuel cég. A kartel tehát kibővült, ezáltal s nem kétséges, hogy a katonai szállításoknál ez a kartel a maga egységes (és természetesen fölemelt) áráival ugyancsak meg fogja fizetni a központi igazgatás költségeit a katonai kímestárral.

Az államsorsjáték reformja. A magy. kir. lottójövedéki igazgatóság vezetője, dr. Lukaicsch Béla lottójövedéki igazgató reformtervet dolgozott ki, mely a jótékonykézü államsorsjáték bevételeinek fokozását célozza. A lottójövedéki igazgatóságnak a pénzügyminiszter előtt fekvő reformterve iránt többek között egyik ismert magyar bank, mely előszeretettel illeszti be üzletkörébe jövedéki cikkeknek közvetítő árusítását, igen érdeklődik a lépéseket tett, hogy a reformtervvel kapcsolatban ismét egy új üzletággal szaporítsa kiterjedt tevékenységét. A dr. Lukaicsch reformterve alapján kínálkozó új üzlet egyébként méltán kelti fel összes számot tevő pénzintézeteink komoly érdeklődését.

A sacharin behozatalának tilalma és a gyártás ellenőrzése. Nemrégén nagy port vert fel a sajtóban az a nagyszabású visszaélés, melylyel a sacharin tiltott módon való forgalomba hozása által a kir. államkincstár megkárosított. A sacharin tudvalevőleg rendkívüli nagy cukortartalommal bír s használata kiszorítaná a cukrot, ami cukoradóban nagy kárára lenne az államkincstárnak. Ez a fiskális szempont már az 1898. évi törvények VI. pontjában nyert felhatalmazás alapján a sacharin és más édesítő anyagok, valamint az ezekkel kevert szörpök behozatalát tiltja. Csak a gyógyszerészeknek és a droguistáknak engedélyt meg, hogy gyógyszereti célokra ezeket az édesítő szereket bizonyos feltételek alatt a vámvonalon át behozhassák. Az erre vonatkozó pénzügyminiszteri rendelet az 1898. évi 32.125 sz. a. tételű közzé és ma is érvényben van. Ugy látszik, ezek a rendszabályok nem voltak elegendők, mert újabban a m. kir. pénzügyminiszter 1910. évi 99.943. sz. alatt újabb körrendeletet adott ki, melylyel a sacharin és a hasonló édesítő anyagok gyártását, feldolgozását és raktározását is kormányhatósági ellenőrzés alá helyezi. A körrendelet közérdeku intézkedései a következők:

A mesterséges édesítő szerek gyártása, feldolgozása pénzügyi hatósági jóváhagyás alá esik. A jóváhagyás kiadása előtt az üzem meg nem kezdhető. A gyártás pénzügyi felügyelet mellett történik, melynek költségei a vállalatot terhelik. A vállalat olyan üzleti könyveket köteles vezetni, melyekből a gyártott anyag mennyisége és forgalma meghatározható legyen. A vállalat által mesterséges édesítő szerek csak gyógyszerészeknek és vegy- vagy anyag-nyakkereskedőknek és csak az illetékes hatóság által kiállított beszerzési engedély mellett adhatók el. A vámvonalon át való kiszállítás csak pénzügyi ellenőrzés mellett történhetik. A kivitelre szánt mesterséges édesítőszerek a vállalathoz hivatalosan kérelmezendők és a vámvonalon át való kilépésig hivatalos zár alá helyezendők. A posta útján külföldre való szállításnál a pénzügyi hatóság engedélye esetén a kísérőjegyek kiállításáról és zár alá vételéről eltekinthető az esetben, ha a kiviteli kezelésben elintéztett mesterséges édesítőszerek a küldeményeknek a postán való át- vételéig pénzügyi felügyelet alatt maradnak. A

rendelet megszegése, amennyiben nem forog fenn a pénzügyi törvények és szabályok alapján büntetendő cselekmény vagy mulasztás, kihágást képez és minden egyes esetben tizenöt napig terjedhető elzárással és 200 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ez esetben az eljárásra az 1880. évi XXXVII. törvények 42. szakaszában megjelölt közigazgatási hatóságok illetékesek.

Megjegyezzük, hogy ez a körrendelet már joghatályos.

Uj vasut. A kereskedelemügyi miniszter illetékes helyen való értesülés szeriint a privát-handlo- vai vasutnak államköltségen való kiépítését elhatározta. Az előmunkálatok végrehajtása céljából a magyar királyi államvasutak tiz mérnöke már a helyszínre is utazott. Az új vasutnak abból a szempontból van jelentősége, hogy az állam a gazdag handlovai szénbányákat megnyitja az ország közgyaztása számára.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár új igazgatói. A Pesti Első Hazai Takarékpénztár igazgatósága mai ülésén jelölte ki az igazgatóság és a felügyelő-bizottság új tagjait. Mint értesülünk, az igazgatóság megüresedett tagsági helyére herceg Esterházy Miklóst és Hajós Menyhértet, a felügyelő bizottság tagjait pedig Preyer Hugót jelölték, akiket a legközelebbi közgyűlés egyhangulag meg is fog választani.

Birtokváltás. Báró Orosdy Fülöp országgyűlési képviselő megvette a Loidenrost örökösök nyitramegyei nagybassányi 5200 holdnyi birtokát 2.600.000 koronáért.

A Budapesti Bank magasabb osztaléka. A hirtelen nagygyá nőtt bankok közül való a Budapesti Bank R.-T. is, mely a múlt év derekán emelte egyszerre alaptőkéjét 4 millió koronáról 10 millióra. Számos ipari vállalatnál szerzett érdekeltséget, melyek jól funkcionálnak s így üzleti eredménye kielégítő. Daczára, hogy már az új részvények is részesednek az 1910. évi üzletv eredményében, a bank a múlt évi 5 százalékos osztalék helyett teljes egy százalékkal magasabb dividendát juttat részvényeseinek.

A Fakereskedők R.-T. új üzlete. A Magyar Fakereskedelmi Részvénytársaságnak, melynek részvényei Goldfinger és Teplánszky cég tulajdonát képezik, megvette a szásztrégeni tütajtársaság Szalád nevezetű erdőségét, körülbelül nyolcz és fél millió korona értékben. A részvénytársaságot a bécsi K. u. k. Verkehrsbank és a Fakereskedők hitelintézete finanszírozza.

Harez a Kőbányai Göztéglagyár részvényeiről. Aki figyelemmel kíséri az utóbbi időben a téglaipar- czt, észrevehette, hogy a tőzsdén különösen nagy érdeklődéssel viseltetnek a Kőbányai Göztéglagyár részvényei iránt. Az a czél, hogy a göztéglagyár vezetését kivegyék a mostani igazgatóság kezéből. A részvényeket a tőzsdén egyik ismert bizonyony cégze vásárolja és a kiszivárgott hírek szerint máris kedvező eredményeket mutathat fel, amennyiben a 2100 darab részvényből már oly nagy mennyiséget szerzett meg, hogy már kevés hiányzik ahhoz, hogy a döntő szó az ő kezébe jusson. Sőt olyan hír is van, hogy az illető bizonyony cégnek már sikerült is a többséget megszereznie. Hogy ha ez tényleg így áll, akkor a Kőbányai Göztéglagyár idei közgyűlése igen zajos lesz és a régi igazgatóság helyébe teljesen új igazgatóság kerül, amely a gyár működésének új irányokat fog szabni.

Az iparfelügyelet egy esztendeje. Dr. Soltész Adolf, az Országos Iparegyesület kiváló titkára az Országos Iparegyesület összes szakosztályainak hétfőn, január 9-én, délután 6 órakor, az egyesület helyiségében előadást tart: „Az iparfelügyelet egy esztendeje” czimben. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

Uj fővárosi fogyasztási szövetkezet. Egymást érik a felszámoló szövetkezetek száma s ez — úgy látszik — nem riasztotta vissza azokat, akik most Termelők és Fogyasztók Országos Szövetkezete cég alatt alapítottak új szövetkezetet. A gazdasági szövetkezetek igazgatója bellusi Baross Kálmán s ügyköre a fogyasztók és termelők érdekeinek kölcsönös előmozdítása.

Ujabb argentinai hus Bécsben. Bécsből jelentik: Mára várják a második argentinai husszállit- mány megérkezését. Mintegy 420 tonna hus érke- zését jelezték. A 420 tonna, azaz 4200 métermázsa hus 2—3 napi szükséglet fedezésére lesz elegendő. A küldeményt a bécsi nagyvágó és a mészárosok veszik át. A bécsi árak a következők lesznek: eleje 1 korona 30 fillér, hátulja 1 korona 60 fillér, pöcsénye 1 korona 80—90 fillér. A 420 tonnából

215-öt vidékre szállítanak el. Bécsben a húst a marhavásártéren fogják kirakni és vizsgálat alá venni, de a vásári intézmények használatáért díjat nem fognak felszámítani. A bécsi nagyvágó ellen, amely az argentinai hus további behozata- lára vállalkozni nem akar, nagy az elkeseredés. A további behozatalt 30 osztrák város beszerző-vál- lalata fogja rendszeresíteni.

Bajok a telefon körül. Ismeretes az a sok pa- nasz, amely jóformán nap-nap után elhangzik, egy- részt a posta késedelmes és évről-évre lassabbá váló kézbesítési módszere, másrészt pedig a telefon- mizériák ellen. Hogy az ország kereskedő- és ipa- rosvilága már évek óta hiába sürgeti a telefondíjak leszállítását, az közismert dolog. És sajnos, az ennyszer elhangzott miniszteri nyilatkozatok da- czára sem történt e tekintetben semmi. Az újabb telefonmizéria azonban főleg az új telefonelőfizet- ket érinti kellemetlenül. Ugy áll a dolog, hogy a telefonigazgatóság az új telefonállomások felszerel-ését hihetetlenül lassan végzi, úgy hogy tudunk rá esetet, mikor félévig is hiába várt az illető a telefonállomás felszerelésére. Különösen a Lágymányos környéki kereskedők részéről kapunk sok panaszt, amely városrészben tudvalevőleg tömeges építkezések révén egész esomó új üzlet alakult, úgy azonban, hogy ezek a kereskedők, jóllehet némelyik már hónapokkal ezelőtt lefizette a szükséges elő- leget, legnagyobb részt még a mai napig sem kap- ták meg a telefonállomást. A panaszok ma már annyira általánosak, hogy az érdekl. városrész ke- reskedői mozgalmat indítottak abban az irányban, hogy a főváros kereskedelmi érdekképviseletek ré- vén a miniszter által szorítottassák a telefonigazga- tóságot az új telefonállomások gyorsabb felsze- relésére.

A haszonbérlet áremelkedése. A magyar mező- gazdaság, mint ismeretes, nem fejlődik olyan mér- tékben, mint azt a nyugati modern agrikulturna cse- lékszi. Nálunk a belterjes gazdálkodás igen las- san halad előre, ami részben annak tudható be, hogy a gazdasági akciók valamely politikai kérdés körül fejlődnek ki nagyobb energiával, míg a mező- gazdaság legnagyobb részének nincsen meg vagy a szükséges kedve, vagy pedig a szükséges tőkéje arra, hogy a belterjes gazdálkodás felé közeledjék. — Mégis az utóbbi években némiképen javult a hely- zet, ami külsőleg is kifejezésre jut abban, hogy a bérösszegek is évről-évre emelkednek. Jellemző erre például a herceg Pálffy bátorkecsi uradalmaiban Esztergom megyében történt árverés. A birtoknak eddig 14 korona volt a bérlete holdanként. Mosta- nában irták ki az 1915-ben lejáró bérletszerződés meghosszabbítására, illetve az új bérletre vonat- kozó versenytárgyalást, amelynek az lett az ered- ménye, hogy most már 24 koronát ajánlottak 1915-től kezdődő 15 évre a birtok bérletére. Ugy hogy a herceg 1915-től kezdve évi 160 ezer koronával több bért kap birtokáért, mint eddig ka- pott; az áremelkedés tehát itt 40 százaléknál több. Körülbelül ugyanez az arány az egész országban. Ami a földek vételárát illeti, az áremelkedés még nagyobb, mert a nép köreiben olyan óriási a föld- éhség, hogy szinte tulzottan felverik az eladásra kerülő kisebb birtokok árát. Ez az oka annak, hogy az utóbbi évek parcellázásai mind nagyon busás pénzügyi eredménnyel jártak.

Erdeklődés az új koronajáradék iránt. Az új koronajáradék iránt ma már igen élénk érdeklődés nyilvánult meg a tőzsdén. Miután azonban az új koronajáradék még hivatalosan jegyezve nincs, egyelőre csak a magánforgalomban keresték a pa- pirokat 92.10 koronás árfolyammal, vagyis félszá- zalékkal az alábbi áron felül keresték az új koronajáradékot, de miután 92.75 koronás árfolya- mon alul kínálat nem volt, kötés nem fordult elő.

A luxuslövásárok rendezése és az OMGE. A midőn a székesfőváros a Tattersall telepét átvette, az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” azt az ajánlatot tette, hogy az O. M. G. E. által tizenkét

Gallér és kezelők

tisztítását legkifogástalanabban eszközöl

BRADOVKA GYULA

gőzmosó-, vegytisztító- és ruhatosító gyára

KASSÁN.

Képviseletek kedvező feltételek mellett az ország minden részében kerestetnek.

500 drb

képestelevezőlapot készítünk bármely beküldöt,

arckép, látkép, vagy rajz után 10 K-ért.

Magyar fénynyomdai r.-t.

Képes levelezőlapok, plakátok és árjegyzékek gyára. Budapest, VIII/2. Ór-utca 9. sz.

éve meghonosított luxuslövásárokat a jövedelem feléért ezentul együtt rendezze a főváros az O. M. G. E.-vel. Ezt a méltányos ajánlatot a székesfőváros mellőzte, sőt arról értesítette az O. M. G. E.-t, hogy a vásárokat ezentul maga a főváros saját hatáskörében fogja rendezni. Ebbe az O. M. G. E. nem nyugodott bele, hanem Jeszenszky Pál kir. tanácsos, ügyvezető titkár indítványára feliratilag fordult Hieronymi Károly kereskedelmi miniszterhez szerzett jogainak megvédelméért. A miniszter most döntött a sokáig húzódozó ügyben s elutasította a székesfővárost azzal a kérelmével, hogy egyrészt a fővárosnak luxuslövásár tartására engedély adassék, másrészt elutasította azt a kérelmet is, hogy az O. M. G. E.-nek adott ezen jog hatályon kívül helyeztessék. A miniszter döntése alapján a luxuslövásár rendezési joga a jövőben is az O. M. G. E.-t illeti meg, mely ezen joggal élni is fog s nem lehetetlen, hogy az egyesület tiltakozása ellenére rendezett három luxuslövásárért az O. M. G. E. igazgató választmánya kártérítési igényét érvényesíteni fogja.

Bankjaink a tisztviselőkért. Jelentettük már, hogy a Magyar Általános Takarékpénztár a tökélemelés alkalmával több folyó árfolyam-nyereségből 100.000 koronát adományozott a tisztviselők nyugdíj-alapja javára. Az intézet szép példaadása ugy-látszik visszhangra talált a többi vezető banknál is és mint értesülünk, legnagyobb intézeteink ez évben mind jelentékenyen növelik meg a tisztviselők nyugdíj-alapját. Így a Hitelbankról és a Kereskedelmi Bankról máris pozitív formában merült fel az a hír, hogy tetemes módon javítani fogják a tisztviselők helyzetét s a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank pedig az évforduló alkalmával 100.000 koronás drágasági pótlékot adott meg tisztviselőinek. Ezek a szép példák remélhetőleg nem fognak izoláltan maradni és a nagy munkát végző banktisztviselőknél az intézetek mindenben igyekezni fognak helyzetük megkönnyítésére megfelelő lépéseket tenni.

Új postapalota Szombathelyen. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, mint a Pol. Ért. jelenti, elhatározta, hogy Szombathelyen új postapalotát építtet. A miniszter az új postapalota költségeire 207 ezer koronát irányzott elő. Az építkezést még a jövő évben megkezdik.

Egybehívott közgyűlések.

(A zárjelben levő kelet azt jelenti, hogy a részvények deponálására ez az utolsó nap.)

- Január 10. Első magyar általános biztosító társaság (r. k.) Bpest (Vigadó-tér 1.) d. u. 4 ó. (jan. 9.). — Magyarországi mezőgazdák hit- és áruforgalmi szövetsége (r. k.) Bpest (Akadémia-u. 5.) d. e. 10 ó.
- Január 11. Alföldi ezüstkörnyár r. t. (r. k.) Budapest (Nádor-u. 12.) d. e. 10 ó. (jan. 6.).
- Január 12. Erdélyi erdőipar r. t. rendk. gy. d. e. 11. (jan. 9.).
- Január 15. Valutabank r. t. felszámolás alatt Bpest (Rozsaszálló) d. e. 11 ó. (jan. 10.). — Hevesmegyei takarékpénztár (r. k.) Eger, d. e. 11 ó.
- Petrozsény-iskronyi fűrészgár r. t. d. e. 11.
- Január 16. Gaedicke A. r. t. Bpest (Kossuth Lajos-utca 11.) d. u. 5 ó. (jan. 8.).
- Január 16. Magyar földrajzi intézet r. t. rendk. gy. d. u. 5. (Akadémia-u. 3.) új igazgatóság választása (január 3.).
- Általános forgalmi r. t. gy. d. e. 11. Igazgatóság, felügyelő-bizottság választása.
- Január 19. M. kir. szab. osztályorsjáték r. t. d. e. 11. rendk. gy. (jan. 16.).
- Magyar textilfestő r. t. rendk. gy. d. e. 10 óra (január 18.).
- Január 22. Hatvanvidéki tkp. r. t. d. u. 3. Tökeemelés.
- Január 24. Faszenesítő r. t. Konstanz, (r. k.) Tökeemelés 4.000.000 M-val d. e. 9 és fél óra (jan. 21.).

KULCSÁR SÁNDOR
Bronzáru- és csillárgyár
 világító testek légszoros, acetylen- és villamos világításra
 Budapest, VI., Dessoewfy-utca 9-11.
 Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

Szépséghibák
 végleges eltávolítása, szépségápolás, villany- és fénykezelés, biztos hatású kozmetikai szerek előállítására
UJLAKY MARGIT, kozmetikai intézetében
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

TŐZSDÉK
A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
 Gabonátözsde.
 Budapest, január 7.

A készáru-piacon ma elég barátságos volt a hangulat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak és mivel másrészt az árubirtokosok nem voltak rátartósak, meglehetősen forgalom fejlődött ki. Elkelt mintegy 21.000 q buza jól tartott csütörtöki áron. A legdrágább eladási ár 11.70 korona volt 70 és fél kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.— korona 70 háromtized kilós pestvidéki búkkönyös buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a tengeri 5 fillérrel drágább, a többi változatlan. Forgalomba került 2000 q rozs 7.55—7.65 koronás áron és 500 q zab 8.20—8.40 koronás áron. A határidőpiacon a meguyitáskor szilárdan és a csütörtöki zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkal indult meg az ület, a fogalom folyamán azonban erős realizálási hajlandóság mutatkozott, ami aztán az irányzat erős lanyhulását és az árfolyamok meglehetősen esökkenését idézte elő. Az áprilisi buza 5 fillérrel, az utolsó zárlaton felül 10.19 koronán indult, 10.20 koronán is kötött, később azonban 10.07-ig esökkent és zárlatkor így is maradt. A csütörtöki zárlathoz viszonyítva végeredményképen ma az áprilisi buza 7 fillérrel, a május buza 5 fillérrel, az októberi buza 5 fillérrel, az áprilisi rozs 2 fillérrel, az áprilisi zab 1 fillérrel, a májusi tengeri 2 fillérrel gyöngült.

A készáru-ület jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Áru	Kilós	Árs 100 kg.	Kilós	Árs 100 kg.
Buza				
Tiszavidéki	75	—	79	22.65—22.90
	76	22.10—22.45	80	22.76—23.—
	77	22.85—22.75	81	—
	78	22.55—22.85	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	22.50—22.75
	76	21.95—22.25	80	22.55—22.80
	77	22.20—22.55	81	—
	78	22.35—22.65	82	—
Pestvidéki	75	—	79	22.55—22.80
	76	22.05—22.35	80	22.60—22.90
	77	22.2—22.65	81	—
	78	22.40—22.75	82	—
Bánsági	75	—	79	22.50—22.85
	76	21.95—22.25	80	—
	77	22.15—22.50	81	—
	78	22.40—22.65	82	—
Bácskai	75	—	79	—
	76	22.05—22.40	80	—
	77	22.30—22.65	81	—
	78	22.55—22.85	82	—
Rozs				
l-rendű új	—	—	—	15.40—15.50
középmínőségű új	—	—	—	15.25—15.35
Arpa takarmány	—	—	—	16.—16.50
l-rendű	—	—	—	14.50—14.90
Zab	—	—	—	17.10—17.50
l-rendű	—	—	—	16.70—17.—
tengeri belöldi ó	—	—	—	—
uj	—	—	—	10.40—10.8

Kötöttet:
 Buza, Tiszavidéki: 100 q 79.5 k 23.40 K, 300 q 79.5 k 23.30 K, 200 q 79.5 k 23.30 K, 100 q 79.5 k 23.— K, 100 q 79 k 23.25 K, 200 q 78.5 k 23.20 K, 100 q 78 k 22.40 K felsőkeverékes, 100 q 78 k 22.20 K, 100 q 77.5 k 23.— K, 200 q 77 k 22.70 K.
 Pestvidéki: 300 q 79.3 k 22.— K búkkönyös, 100 q 77 k 22.90 K.
 Felsőmagyarországi: 600 q 79 k 23.15 K, 100 q 78 k 22.95 K, 300 q 77.5 k 22.80 K.

Bánsági: 11570 q 76 k 22.35 K.
 Baktárból: 2270 q 75 k 22.20 K.
 Rozs: 300 q 15.30 K, 300 q 15.25 K, 500 q 15.20 K, 100 q 15.15 K, 700 q 15.15 K, 100 q 15.10 K kpf pp.
 Zab: 100 q 16.80 K, 200 q 16.60 K, 200 q 16.40 K kpf.
 Az árak 100 kilogramonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötöttet:
Délelőtt:
 Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:
 Buza áprilisra 11.19—20—07—
 Buza májusra 11.07—09—11.00—
 Buza októberre 10.71—72—61—62—
 Rozs áprilisra 7.84—85—81—
 Tengeri májusra 5.59—56—
 Zab áprilisra 8.45—45—44—45—

4 óra 30 percet zárulna:
 Buza áprilisra 11.07—11.08
 Buza májusra 10.98—10.99
 Buza októberre 10.62—10.63
 Rozs áprilisra 7.81—7.82
 Tengeri májusra 1911-re 5.56—5.57
 Zab áprilisra 8.44—8.45

Budapesti gabonaforgalom.
 1911. január 4-től 1911. január 6-ig.

Áru	Erkezett	Elszállított
Buza	7248	300
Rozs	118	—
Arpa	2569	—
Zab	380	—
Tengeri	406	104
Liszt	620	5819
Korpa	—	216

Még sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult
Dr. Schöfft-féle
„ARANYCSEPPEK”
 váltólag és minden gyomorban ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti, és gyógyítja a hasdugulást és köhköket, továbbá vertisztatúra szolgálat és megszünteti az étvágytalanságot, lejmigréns, hanyasíngert, aranyeret és reumatikus fájdalmakat. Aki ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségbe és a gutta-ütéstől is mentve van. Vesebaj és kolera ellen.
 I üveg ára . . . I frt. 20 kr.
 I drb. sebtapasz I frt. 50 kr.
 Szétküldi minden világrészben:
Franz Dommanovics
 Wien, 17. Bez. Halischgasse 19. II/30.
 Magyar levelezés.

Értéktözsde.
 A tőzsde ma teljesen csendes volt és üdül alig fejlődött ki. Az előzősde mai irányát tartott volt, csak egy forgalom mellett, mert a kullissz a hét végén nem szívesen kötött új üzletet. A zárlat itteni és lécsi realizálás nyomán gyöngült. A készáru-piacon a gummi-részvény és a polgári szerződés-részvény néhány koronával emelkedett. A déli tőzsdén az ület iránya kissé gyöngült, mert a berlini jelentés nem elégített ki és nálunk a kisebb spekulánsok realizáltak. A nemzetközi piacon csak az osztrák hitelrészvény kelt el tartott áron, a többi tőzsdén az ára demorzsolódott. A helyi piacon a közuti vasutárs. vény olcsóbban zárult. A készáru-piacon üzlötelen volt. A járadékpiac nyugodt. A valuta és érczárú változatlan.
 Az előzősde kötöttet: Osztrák Hitelrészvény 678.25—679.75, Magyar hitelrészvény 865.50—866.25, Leszámitoló bankrészvény 603.75—604.25, Teljélogbank-részvény 506.75—507.75, Rimamurányi részvény 674—674.75, Osztrák és magyar államvasut részvény 752.75—753.25, Déli vasut részvény 118, Városi villamosrészvény 402.50—404, Közuti vasut részvény 777.25—778.50, Ha-

SZÉN Koks, Briket, Antracit **RADNAY KÁROLY**
 ■■■ szükségletét ■■■
 a pontos szállítási érdekében KÉSŐBBI HATÁR-
 IDŐKRE, MÁR MOST feladni kérem.
 Budapest, Nagymező-utca 43. i. em.
 Telefon 164, 75—26, 26—27. Sürgőncim: ANTRACIT Budapes

zai sorsjegy 195.50—119.75, Hazai bankrészvény 308.50—308.75, Magyar bankrészvény 751.50, Magyar általános közszolgabányarészvény 678.50—679.50, Salgótarjáni részvény 648, Budapesti általános villamosági részvény 550, Polgári sorsjegy-részvény 500—506.50, Gummi-részvény 510—515, Budapesti takarékrészvény 469—470.

A déli tőzsdén kötetett: Osztrák hitelrészvény 673—679, Magyar hitelrészvény 865—865.50, Koronajáradék 91.80, Leszámitoló bankrészvény 603—604, Jelzálogbank-részvény 505.50—506.25, Rimamurányi részvény 674—675.50, Városi villamosrészvény 402.75—403, Közúti vasutórészvény 775.50—778.25, Hazai sorsjegy 119.50—120.25, Hazai bankrészvény 308, Magyar bankrészvény 751—752.

Díjbiztosítás: Osztrák hitelrészvényből holnapra 3—4 korona, 8 napra 6—8 korona, január hónap végére 14—16 korona.

Az utóévi tőzsdén volt. Kötés elvéve fordult elő változatlan áron. Kötetett: Magyar hitel, 864.50, Hazai sorsjegy 119.50.

Gyomorfájdalmakat enyhít!

Rögtöni hatás mutatkozik gyomorgörcs, gyomorhurut kólika, eszmér, étvágytalanság, bőfűgés, felfúvódás, rosszullét, kimerültség, hányinger, kellemetlen szájíz, oldalszurás, láz és migrén stb. hasonló bajnál, ha

„Novicum” székelyhavasi gyomorkeverő honiszert használja. Kapható a készítőnél.

KÁRPÁTI JÓZSEF
Árkos-Sepsiszentgyörgy 5. szám.

Egy nagy üveg ára **2 kor.** Egy közép üveg **1 kor. 20 fill.** és egy kis üveg **60 fill.** Postán legkevesebbet küld 3 nagy, 5 közép vagy 10 kis üveget **6 kor.** utánvét mellett a készítő vagy a Magyarországi főraktár: **Balla Sándor „Hannia” gyógyszerháza** Budapest, VII. /1, Erzsébet-körút 56. szám.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, január 7. (Saját tudósítónktól.) A mai heti tőzsdén buzában némi konzumkereslet jelentkezett, különösen felsőmagyarországi és alsó-ausztriai áruban. Gyenge vásárlási kedv mellett árpa irányzata szilárd volt, zab nyugodtan ártartó, tengeri gyengült.

Jegyzetelté buza: Tiszavidéki 11.60—12.15, bánáti 11.30—11.80, székesfehérvári 11.25—11.65, mosoni és győri 11—11.25, felsőmagyarországi és déli vasuti 11—11.45, marchfeldi 10.80—11.20.

Rozs: Felsőmagyarországi 8.15—8.35, csepeli 8.15—8.30, pesti mezeyei 8.15—8.45, déli vasuti 8.10—8.30, ausztriai 8—8.35.

Árpa: Morvaországi 10—10.30, marchfeldi 8.70—9.25, bécsvidéki 8.60—9.25, felsőmagyarországi 8.75—10, csepeli és győri 8.50—9.50, déli vasuti 8.70—9.25, északmagyarországi 8.80—9.70, maláta 8.25—8.50, takarmány 7.40—7.80.

Magyar tengeri 7.20—7.50, új tengeri 5.70—6, Cinquantin 7.75—8.25.

Magyar zab 8.05—9.15, válogatott 9.05—9.45, ausztriai 8.65—8.85, romániai 8.45—8.95.

Lisztben az üzleti viszonyok nem javultak és a gabonafárak emelkedése nem emelte a lisztárakat, a forgalom teljesen pang, mert a konzum elegendő készlet fölött rendelkezik. A további üzemkörülmények eredményét még nem lehet megítélni. Takarmányliszt és korpa irányzata kellemesebb.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, január 7. Szilárd alapirányzat és nyugodt forgalom mellett az előtőzsde megnyitásokor az árfolyamok megtartották tegnapielőtti módjukat, csak alpesi részvények lettek gyengébbek, déli vasuti értékek és 3 százalékos déli vasuti elsőbbségek élénk forgalom mellett ismét javultak 2 koronával. Korlátok közt csehországi Union részvényei emelkedtek. A heti ellátás simán ment és a bankok 5 és fél százalékon riportáltak. A déli tőzsdén az irányzat és a forgalom nyugodt. Berlin kedvező magatartást követett.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 679, Magyar hitel 865, Laenderbank 536, Union 640.50, Anglo 326.75, Államvasut 752.50, Déli vasut 118.50, Alpesi 764.25, Rimamurányi 674, Török sorsjegy 262.50, Csehországi Union 288, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 271.25.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 678.50, Magyar hitel 865.50, Anglo 326.50, Bankverein 559.50, Osztrák Földhitelintézet 1331, Laenderbank 436.50, Union 640.50, Magyar jelzáloghitelbank 504, Államvasut 752.25, Déli vasut 117, Püschelhebradi B. 1023, Dunagőzhajózás 1159,

Alpesi 764.25, Prágai vasmű 2599, Rimamurányi 675, Orosz járadék 103.10, Török sorsjegy 263.25, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 271.25.

Bécs, jan. 7. (Magyar értékek zárata). 4 százalékos arany-járadék 111.70, Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy —.—, Magyar hitelbank részvény 864.50 Magyar leszámitoló és váltó részvény —.—, Rimamurányi 675.75, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 505.—, Magyar koronajáradék 91.85, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —.—, Magy. nyerem-köles. sorsjegy 225.—, Kassa-Oderbergi Vasutészv. —.—, Magyar jelzálogbank 504.—, Magy. kereskedelmi bank 3977.—.

Bécs, jan. 7. (Osztrák értékek zárata). 4.2 százalékos papír-járadék 93.25, 4 százalékos osztrák arany, járadék 117.10, 1860-as sorsjegy —.—, Osztrák hitel-sorsjegy —.—, Angol-osztrák bankrészvény 325.50, Bécsi Bankverein 558.50, Osztrák magyar bank 1-8 —.—, Déli vasut 117.25, Dunagőzhajózás r. t. 1157, Dohány-részv. 364.—, Cs. k. arany (vert) 11.87, Német bankv. 117.47, Osztr. Lloyd 691.—, 4.2 szaz. ezüst jár. 93.25—97.25, Osztr. koronajáradék 93. 5, 1864-es sorsj. —.—, Osztrák hitelintézeti részvény 678.—, Union-Bank 639.65, Osztrák Landerbank 536.25, Osztrák-magyar államvasut 7.2.—, Elbevolgyi vasut —.—, Alpesi részvény 765.—, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 240.35, Lipótkohó 562.—, Török sorsjegy 262.60.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 7. (Értéktőzsde.) Szabálytalan árfolyamhullámzás mellett a mai tőzsde tulnyomórészt nyugodt lefolyású volt. Előnyben részesültek ismét villamosági értékek, az általános üzleti helyzet kedvező megítélésére és a német tengerentúli villamosági társaság tervezett tőkeemelésére. Bányaeértékek az angol vaspiazcrról érkezett kedvezőbb jelentésekre magasabban indultak anélkül, hogy magasabb árfolyamukat megtarthatták volna, de csak Kanada részvények engedtek erősebben. Keresettek azonban az orosz bankértékeket és a Santung vasut részvényeit, utóbbiakat dél-német számlára. Valamivel magasabbak voltak gőzhajósrészvények és a járadékok, melyeket főleg a szabad forgalomban élénken adtak-vettek. Az új magyar kölesön átlag 92¼—92½ árfolyamon jegyzett. Varsó-bécsi és trust-dinamit részvények állandóan szilárdak voltak. Osztrák értékek közül déli vasut keresett volt, hitelrészvények kissé alacsonyabb nivóra szálltak le. Nyugodt záróforgalom után a piac szilárd alapirányzata határozottabban nyilvánult meg, különösen gőzhajós és varsó-bécsi részvények favorizálásával. A készárupiac ipari értékei élénkebb üzlet mellett igen szilárdak voltak. Napi pénz 3¼—4%, magánkamatláb 3½%.

Berlin, jan. 7. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék 76.90, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 93.4, osztrák hitelrészvény 213.40 Déli vasut 21.30, orosz bankjegyek 216.25, 4 százalékos új orosz kölesön 94.60, Disconto Commandit 157.00, Dinamitruszt 184.—, Harpenil 2.2, Unifikált török járadék 93.75, 4.2 százalékos ezüstjár. 9.20, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.—, Magyar koronajáradék 92.—, Osztrák-magyar államvasut —.—, Bécsi váltóár 85.25, Olasz járadék —.—, Alt. villamosági Edison 264.90, Gelsenkircheni 205.90, Laurakohó 178.—.

Frankfurt, jan. 7. Zárlat. 4.9 szaz.-os papírjáradék —.—, 4 szaz.-os osztr. ar.-jár. 19.70, Magy. ar.-jár. 98.10, Osztr. hitelint. részv. 113.50, Osztrák-magyar államvasut 158.75, Eszáknyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.30, Bécsi Bankverein 160.20, Villamos részvény —.—, 3 százalékos magyar aranykölesön —.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.6, Osztrák koronajáradék 93.30, Magyar koronajáradék 92.—, Osztrák-magyar bank 135.—, Déli vasut részvény 21.30, Elbevolgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 85.75, Párisi váltóár 140.70, Union bankrészv. —.—

Hamburg, jan. 7. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 97.10, 1860. sorsjegy 176.—, Déli vasut 213.5 4 százalékos aranyjáradék 93.—, Osztrák hitelrészvény 213.59, Osztrák-magyar államvasut —.—, Olasz járadék 1.349, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.82.

London, jan. 7. Angol consol 79.7/16.

Páris, jan. 7. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 97.60, Osztr. aranyjáradék 101.80 Magyar arany járadék 15.70, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 516.—, 8¼ százalékos Olasz járadék —.—, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 2.—, 5 százalékos marokkói járadék 523.—, 4 százalékos 1890. román köles —.—, 4 százalékos amort. románjár. 1905. 94.—, 5 százalékos orosz járadék 10.8. 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 104.85, 4 százalékos spanyol jár. 54.15, 4 százalékos unifikált török jár. 93.50, Török sorsjegy 2.12, Török dohányrészvény 38.9.—, Osztrák földhitelintézet 1415, Osztr. Landerbank —.—, Magyar jelzálogbank 549.—, Banque de Paris 18.44, Banque Ottomane 650.—, Osztrák-magyar államvasut —.—, Déli vasut —.—, Meridionalvasut —.—, Hartman gépgyár 667.—, Rio Tinto 100, Sucrerie d'Egypte 81.—, Tula 452.—, Uríkányi köszén 19.—, Chartered 42.75, De Beers 463.—, East Rand 15.—, Jagersfontein 18.—, Trans. Land Comp. 84.50, Váltó Amsterdamba (rövid) 200.62, Váltó német piacokra (rövid) 123.62, Váltó Bécsre (rövid) 10.25, Váltó Belgiumra (rövid) —.—, Olasz arany-váltó 6/16 rövid, Váltó Svájcra (rövid) 6/16, Csekk Londonra 252.50, Magánkamatláb 2.¼.

Hegedüs Dezső

csemege-áruháza

Budapest, Andrassy-ut 55.

Elvállal egész ebédek, vacsorák, zsurok készítését saját ezüst tálain, finoman diszitve a legolcsóbb árak mellett.

Ebédek és vacsorák ezüstön tálalva személyenként 3 frttól 25 frtig.

Egyes előételek ezüstön tálalva, házhoz szállítva.

6 személyre fogas vagy tok diszitve tartár- vagy rémouladmártással 3 frt 50 kr.

6 személyre lazac vagy kecsge, mártással 4 frt 50 kr.

8—10 személyre, különféle formában, hal mártással, fagyasztva aszpicba 3 frt 50 kr.

8—12 személyre francia rák, salátamártással 4 frt.

1 tál rostbeaff, borjusult, stájer-poulard, francia zöldséggel 4 frt.

1 tál libamáj, krém-trüffelvel (Mouse de foies gras) 4.50 kr.

Nagy választék friss nyers halakban és humarokban.

Naponta friss fogas, 1 kgr. 120 krtól 180 krig, tok 1 kgr. 140—190 krig.

Kecsge olesó napi ár.

Humer vagy langust 1 kgr. 350—450 kr., osztendei sol (Seezunge) 1 drb 60—90 kr., friss osztendei osztriga olesó napi ár.

Francia és magyar pezsgők-ből, borokból, likőrök-ből 20% árengedmény.

Telefon 176—16.

állítva, melybe forró vizet adunk, fedő alatt háromnegyed óráig főzzük. Ekkor táblára kiborítva kockákra vágjuk s fehér vagy barna levesben találjuk. — **Töltött csokoládétorta.** 28 deka szitált porcukrot és ugyanannyi finomra tört abakt mandulát 16 tojássárgájával feloráig keverünk, azután 3 tábla reszelt csokoládét és a tojások fehérjének kemény habját belekeverjük. Ebből három tartalapot süttünk megvajazott formában és megtöltjük csokoládékremmel. A krémhez veszünk két tábla megpuhított csokoládét, egy darab cukrot, egy negyed liter forró tejszínt, ha kissé kihűlt, 4 tojássárgáját keverünk bele és a tűzőn sűrűre hevítjük, de nem engedjük főni. A tortát csokoládéöntettel bevonjuk és pár perezig szárítjuk a sütőben. — **Mandulás pereczek rumos sodóval.** Fel liter jó tejet felforraltunk s 8 deka héjalt s megőrölt mandulát beletesszünk, 10 deka rizst mozsárban jól megtörve a főv tejebe adjuk s folytonos kavarással közben sűrű péppé főzzük. Egy tezi-piezi söt. kellő mennyiségű cukrot adunk a péphez s egy táblát vajjal bekenve, a pépet rá kiborítva, vajba mártott késsel kisujj vastagságra nyíra elkenjük. Most nagyobb fánkuszóval kiszurjuk s kisebbel a közepén ismét kiszurva, pereczeket formálunk belőle és tojással bekengetve, mozsárral behintve, zsírban kisütjük. A főmaradt részt hosszal alakokba formálva sütjük ki. Bö fél liter jó mezezőkúrozott tejből 5 tojássárgájával sodót készítünk s folytonos habarással közben kihűtjük. Ha teljesen kihűlt a sodó, két evőkanál jó rumot adunk belé, de még akkor is habarni kell, nehogy megturósodjék, aztán a tábla halmozott pereczekre bontjuk. Ezt borsodóval is készíthetjük s akkor melegen találjuk.

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Legajánlhatóbb beszerzési források

BUDAPESTEN.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság). Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalék 366.829.741 kor. 68 fill. Budapest, Dorottya-utca 10., az intézet saját házában. **Eletbiztosítás** minden műszaki szarint, valamint fuellátási és leánykihazasítási biztosítások. — **Tűz-, szállítvány-, betöréssel lopás elleni és jégbiztosítások.** — **Jégbiztosítás a Magyar Jég- és viszontbiztosító részvénytársaság** (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalék 7.000.000 korona. Egyenkénti balcses-biztosítások díjviszterítéssel is) az **Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által** (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet. Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítatott: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — **Tartalékok:** 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcésű Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főeljárású helye; VI. kerület, Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irányi-utca 17. kán, VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2. VIII., ... sz.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Piszurnyi L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbelső mőhelye és kőgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtés, szellőztető készülékek, szivattyúberendezés, árnyékszék, vizeldék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fűdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely összeköttetéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki eszközök. Saját légszusz-készülék minden házában. Telefon 20-83.

Magyar - Siemens - Schuckert - művek,

vilamossági részvénytársaság, Budapest, V. ker., Lipót-körút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Készít: Villamosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetéksanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolóeszközöket, biztosítókat, wattórászámolókat (Schuckert-rendszert), vezetéksberendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító-testeket, izzólámpaszarinteket. Különbözőeszegek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrőgépek, villamos bánya fűrőgépek, villamos berendezések, mezőgazdasági és ipari eszközök.

Magda.

Irta: Mandel Viola.

A fiatal tudós, Korotnay doktor, csak azért jött a szép osztrák fürdőhelyre, hogy kurát tartson és pihenjen. Hogy az erdőt járja egyedül és lenyúlja a társaságot, az embereket, kiket nem szeretet. Különösen az asszonyokat, kiket szeretett volna szeretni, mert vágyott valami szép, bizonytalan, igaz után, de nem tudott, mert nem hitt bennük, mert a pszichologia meg az analysis mindig ellenük bizonyított. Mondom, Korotnay senkivel sem törődött és övele sem foglalkozott senki. De ugyan kinek is lett volna ideje öt észrovenni, mikor annyian voltak ott, akik — annyira ott voltak. Talán bizony a szép kis fekete jegyzőné látta volna meg, ki azzal a határozott szándékkal jött el falujából, hogy ha török-szakad, udvaroltat magának. Ezért aztán, pikantériákat mond, ugrál, nevet — akár helyén van, akár nem — csak hogy legyen valami „esete”. Vagy bizony a vidéki ügyvéd, aki sehoggy sem tudja „ilyen” helyen, hogyan kell viselkedni és minden áron más akar lenni, mint — otthon? Vagy a pesti dáma, kinek az a cél lebeg a szeméi előtt, hogy a télen megházasodott három gavallér helyett legalább ugyanannyi számú ujat szerezzen estélyei számára. Fess fiukat, kik főleg dekoratív jót hatnak? Mindezekből békében maradhatott volna, a pszichologus doktor, ha a véletlen úgy nem akarja, hogy a Somlay Magda mosónője többet iszik a rendnél és elégteli a Magda fehér vászon szoknyáját. Hogy ezt az ügyet személyesen rendbe hozza, ezért járt most szokása ellenére a falu felé vezető elhagyott erdei uton Magda — hü kisérőjével, Boros vegyészszel — midőn a melegtől bágyadtan egy padon megpihenve, Korotnay közelébe jutottak.

A tudós doktor olvasott. Talán valamely érdekes pszichopathológiai tanulmányt, vagy a szerelme bezillusainak egy meggyőző fejezetét, mert nagyon el volt merülve, mikor beszélgetés ütötte meg a fülét. Felpillantott. Meglátva az előtte ülőket, szórakozott lett. Nem tudott tovább olvasni. Mivel pedig a helyzet — egy fiatal férfit és egy nőt látva maga előtt — elég érdekes volt, önkénytelenül is figyelni kezdett.

A férfi beszélt. Sablonos, ömlengő, szerelmes szavakat mondott, sok túzzal, kevés melegséggel, őszintén, de közvetlenség nélkül, a kis kaliberű emberek módján, kik akkor is, ha igazán érznek — csak egy eszeleksenek és beszélnek, mint ilyenkor — szokás.

A nő hallgatott. Nem ellenkezett, nem bátorított, csak hallgatott. Nem érezte a szavakat, melyeket mondtak neki — csak hallgatta — és — jól esett — hallani ...

A férfi újra beszélt — Magda tovább hallgatta szórakoztatott — aztán intett, hogy menjenek tovább.

Korotnay utánuk nézett — és indulatosan ütött botjával a földre. „Megint egy a sok közül”. Loha, felületes, hiru teremtés. Bizonyára nem az első vallomás e nyáron.

De ugyan miért hallgatott oly állhatatosan? Mi volt ez? Elfogultság vagy taktika? Gyakorlatlenség vagy a gondolatok hiánya? Együgyűség vagy magasabb rafinéria? A dolog érdekelni kezdte, természetesen csak pszichológiai szempontból és nem, mert Magda — szép volt.

Harmadnap bemutatatta magát. Este volt, szép csillagos este és sétáltak. Korotnay, mint egy ragadozó a szákmányára, gyűlölettel közelédt Magdához. Szinte rácsapott.

— Hallom, látom, jól mulat. No de igaza is van, kisasszony — mondta. Elvégre is az ember ne legyen válogatós szórakozása eszközeinek a megválasztásában. Ha esetleg keresztül is gúzof egy-két ember szíven, az nem baj. Fő az, hogy jól érezze magát és mulasson, mert hiszen manapság Nietzsche az isten, nem Plátó. Wilde-ot olvasnak és nem holmi elavult klasszikusokat.

Magda itt félbeszakította.

— Igazán hízogó rám nézve, doktor ur, hogy figyelemmel kísér. Valóban jól érzem itt magam. Azokra a nagy szavakra ellenben, melyeket az imént mondott, nem fogok ebben a pillanatban

válaszolni. Még nem ismerem eléggé, hogy mértékeli tudjam horderejüket. Aztán meg roppant furcsának találom az ismeretség első perceiben nagy témákat, elveket feszegetni. Nem szeretem, ha valaki az egyéniségével rohan meg. Az első negyedóra a banalitásoké.

— Meghajlok kritikája előtt. Teljesen igaza van. Bocssáson meg én nem töltöttem életemet társaságban. Utaztam, tanultam és utóbb két évet élttem Indiában, ami bizony nem tanfolyam a szép módor és jó causeurség számára. Egyebekben higgye el, mindezeknél szebb, értékesebb dolgokat láttam, tapasztaltam. Mindenekelőtt tiszta erkölcsöket, igazságot, őnzetlen érzést, magasabb eszméket. Tisztább erkölcsöket, mint nálunk. Mert bizony többre becsülöm azt az indiai asszonyt, ki férje halálakor extázisban dobja magát a tűzbe mint a mi modern nőinket, kik tele vannak felületes műveltséggel, de őnzetlenül szeretni képtelenek és csak az én kultuszának élnek.

— Az az asszony nem őnzántából megy a tűzbe; hanem mert a barbár kegyetlen törvény parancsolja.

— Szép törvény. Puritán erkölcs. Igazság.

— Nem igazság. Mert az életben minden embernek egyforma joga van. Ha nem égetik el a férfit az asszony halálakor — akkor fordítva sem igazság.

— Ah tehát feminista is?!

— Nem, a legesekélyebb mértékben sem. Én csak szeretem az embereket, maga pedig — úgy látszik — gyűlöli őket. Én szeretem a nőzöt minden virágával, ha van is köztük csalán — maga, a sivárság homokját keresi, mert ott ninosea gyom. Én szeretem ezt a szép meleg estét, a csillagokat, a levegőt, az egész világot, mindent ami szép, ami élet és szereném magát is megtéríteni ehhez a szép meleg élethez.

Magda úgy nekihevílt, hogy észre sem vette, hogy egy emberhez beszél, kit csak egy félóra előtt ismert meg. A nagy ellentét, mely köztük volt, izgalomba hozta és talán még tovább folytatja, ha Boros hozzá nem lép üzenettel a nénitől, hogy már ideje laza menni. Bucsuztak. Korotnay kevesebb gyűlölettel ugyan, mint mikor közelédt, de azért nagy bizalmatlansággal vált el Magdától. Magda pedig érdekesnek találta a kellemetlen embert. Másnap újra találkoztak. Azután még sokszor és mindig szivessebben.

Minden óra egy újabb thémát hozott számukra. Szárnyat kaptak gondolataik és minden ellentét egy újabb megértésnek volt a megteremtője. A kölcsönös bizalmatlanság fűzte össze őket, mint Taint és Paradórlól mondják. De nagyon összefűzte őket. Szunyadozó érzések, öntudatlan gondolatok nyertek életet érintkezésükben, melyben csöppet sem zavarta őket Boros jelenléte, ki nem kívánt résztvenni a vitákban. Ő csak Magda szépségét csodálta — neki ez elég volt. Hiszen ő csak ezt szerette.

Igy telt el három hét, míg aztán egyszer a doktor számadást végzett önmagával és a körülményekkel. Tiszában volt érzéseivel. Bámulta, szerette Magdát, az esztét, a nőieségét, a meleg szívét. Szomjazott utána minden lehellet, kinyultak érte lelkenek csápjai, hogy egy megtisztult világban egyesüljenek vele. De nem lehetett. A kötelesség, a filozófia, az erkölcs mást parancsolt. Most, mikor először, egyszer életében találkozik azzal, akit megszeret, akkor kell meglátnia, mikor egy más ember szerelme veszi körül, mikor egy égő szerelmi vallomás tapad hozzá. Ime a tragikum, az ő életének tragikuma, melyből le kell vonnia a következeziákat és félre kell állnia. Semmi joga hozzá, hogy belényuljon valaki életébe és magáévá tegye azt, amit az már megszerzett. Semmi joga felépíteni a saját boldogságát más szívének a romjain. Félre kell állnia. Boros legyen boldog — ha már oly szerencés.

De csodálatos, hogy ebben a lelki tusában, hol hármukról volt szó, mindenkire inkább gondolt, mint Magdára. Csak Boros állt előtte. Egy pillanatilag eszébe nem ugryn, hogy szól Magdáknak, de ezt a gondolatot hamar elvetette. Lelkiismeretlenység, gyávaság volna. Neki hallgatni kell és — félreállni.

Magda éppen a tenniszszertől jött társaságával, mikor Korotnay megmondta neki, hogy döt után utazik. A lány jéggé fagyini érezte minden idejét — egyetlen egy szót sem volt képes szólni.

Erre felébredt. Még egészen kábult volt, mikor a néni ebédelni hívta. Öltözködni kellett gyorsan és menni, mert várták. Hát öltözködött és — ment.

És tovább, mikor hazautaztak — és az esküvőre készülődött — viziteket tett — gratulációkat fogadott — és ment a templomba és onnan a nászra.

Boros azonban jól érezte magát. Fürdött a felesége szépségében, hihetetlen önzéssel, szeretettel a szájába. Foglalkozott is vele egészen a saját becsülése szerint.

Ebben a forró hangulatban találta, hogy a lapok Korotnaynak, a külföldön élő fiatal tudósnak felolvasását hirdették. Talán ő volt az első, ki je-

gyét megváltotta. Néhezen telt el az előtte való hét nap. Végre eljött a lázasan várt óra és Magda — hogy Korotnay észre ne vegye — a középső pad-

— Csak a jónak, az önzetlennek, az önfeláldozónak van jogosultsága az életben. Mint a mi fejlődött stádiumában egyedül képes az egyént és a fajt boldogítani.

A lépcsőházban megvárta Korotnayt. Zavartan, de őszinte egyszerűséggel lépett hozzá és megsérte, látogassa meg másnap délután.

Ugy készültek mind a ketten erre a találkozáásra, mint évekig tartó hétköznapi után egy nagy ünnepre.

Másnap Korotnay ott volt Magdánál. Leültek egymással szemben. Hosszasan, mélyen nézték egymást, mintha pótolni akartak volna mindent, amit mulasztottak.

— Öt év óta élek egyedül, némaságban, hidegben. Öt év óta csillapítom az idegeimet, nyugtatom a kedélyemet, fékezem a vágyaimat és vergődök a lelkeim.

Azt szeretném tudni, hogy akkor öt év előtt nyáron, mikor ott hagytott egy szó nélkül, nem érzett-e irányomban semmit?

— De igen Magda. Szerettem magát. És tudja mi az, ha én azt mondom — szerettem?

— Hát akkor miért hagytott ott? Miért áldozott fel? Hangzottak Magda szavai. Nagyon, nagyon mélyről, mint tempa, súlyos csapások.

— Mert már a másod volt. Mert más előbb

nyújtotta ki a kezét maga után, mint én. Mert hallgatnom kellett, hogy más boldogságát szíjjal ne tépjem.

— A más boldogságát? Hát ugyan kiét? Fakadt ki Magda szintén indulatosan.

— A férjeét! Oh, ha tudná, mit érzek ezeknél a szavaknál! Kedves barátom, maga egyforma mértékkel mér és elfelejti, hogy a kincs, melyet fájdalommal megvonunk magunktól, gyakran nem oly értékes annak, akinek adjuk.

Oh én gyűlölöm a szótlanyságot. A némaság a halálé. Az élet a mozgás, a cselekvés. A szép, meleg életé.

Korotnayra úgy hatott minden szó, mint egy megnyilatkozás. A nagy analitikus, a filozófus, a tudós úgy ült itt egyetlen gondolat nélküli és — csak a lelket érezte. Nézett fel Magdára, mint egy istennőre, ki nagy igéket hirdet. Boldog volt most — először életében, ő is — Magda is.

VIZALLAS.

Table with exchange rates for various locations like Schirding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Pécs, Győr, Sopron, etc. Columns include location, date (Jan. 5, Jan. 7), and rates.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatal igazgató PAJOR MATYÁS.

BUDAPESTI ERTEKTOZSE

Large financial table with multiple columns: Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Szarvállalatok, Kötelekés vállalatok, Sorsjegyek. Lists various banks, companies, and their exchange rates.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1911. január 8-án.

WIGSZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A Szent liget

Vígjáték 3 felvonásban. Irták: Fars és Gaultier. Fordította: Monar Ferenc és Heti Jenő.

Személyek:

M. Marie Paul	Hegedűs
Francine, felesége	Gózi M.
Champmorel	P. Nyevél
A. r-nné, felesége	M. r-nné G.
de la rue gróf	F. r-né G.
D. F. r-né	Tanay
de la rue gróf	S. r-né
Durieu	Batacsa
Erzsebet	Kalmos I.
Fuchsine	varga A.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Az ismeretlen tánczos.

Vígjáték 3 felvonásban. Irták: Tristan Bernard.

Személyek:

Calvel Henri	Tanay
Gauthier	Vendrey
Berthe	Harmat H.
Balthazard	Tapolczai
Herbert	Ditroi
Thiaudil	Gyözö
Edmonde	Hajaszthy H.
Louise	P. J. y R.
Jeanne	Malay M.
Rami	Bárdi
Mauchamps	Sarkadi
Óg ur	Harsányi
Buvet	Batacsa

Kezdeté 1/3 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Fényes Annus felleptével

A kis lord.

Eletkép 3 felvonásban. Irták: Burnett Hodson. Fordította: Hajó Sandor.

Személyek:

Dorincourt gróf	Sebestyén
Errol Cedric	Fényes A.
Hawisham	Reihó
Higgins	Kürhi
Hobbs	Boross
Lick	Huszár
Tomas	Geö
Mr. Errol	Bathori G.
Minna	Csatai J.
Mary	Geö I.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Orvosok.

Komédia 5 felvonásban. Irták: Shaw Bernhard, Fordította: Dr. Hevesi Sándor.

Személyek:

Sir Ridge-on	G. th
Sir Patrick	Vágó
Walcote	Z. Molnár
Ra f Bonnington	Sebestyén
Dubedat	Törzs
Jennifer	R. Gombaszögi
Schoemaker dr.	Dobi
Bienkinsop dr.	Réthy
Emmy	P. Tárnoki
Minni szobalány	Csatai
Redpeny	Thuróczy
Riporior	Czobor

Kezdeté 1/3 8 órakor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Szenzációs ujdonság! FEGYVERGYAKORLAT. A lomniczi csucs tetején

Boházatok. Irták Glinger és Taussig, ford. és átd. Steinhardt. Steinhardt, Hunyadi, Szöke Szakáll és elsőrangú külföldi számok. — Ejjéltől reggel 5 óráig cabarett, belépődíj nélkül. — Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadás fél helyárakkal kezdete fél négy órakor. — Jegyek: d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-féle nagytörsdében Andrassy-ut 19. és a Hungária-fürdőben.

Vasár- és ünnepnap délutáni előadás fél helyárakkal. Kezdeté fél 4 órakor.

Előkelő családok találkozó helye.

OSTENDE kávéház

Rákóczi-ut 20. sz. Tulajdonos GROSZ ÖDÖN.

Esténként **Vörös Misi** hangversenyez Hétfőn, 1911. január hó 9-én M. GY.

Opera-Est.

Műsor:
Concurrent Cadet, Sousa
Coristes Valcer, Halving
English Potpourri, Smith
Comical Patrol, Smith
Lancers Sidney
Washington Post, Sousa
Cake walk, Buttler
Fregoli Marsh, Sousa

Kezdeté 8-9-kor. Színházi vacsora.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerecsen-utca 35. szám. Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdeté este 8 órakor. Ujdonság! Uj műsor!

Lehete öt perc alatt?

Zöldi Márton egy felvonásos boházata.

DIE KLUGE FRAU

Lebensbild von Vitenski Musik von Megolesen. Uj szöveg és attrakciók.

A télikertben bámulatos csodaszámok.

Mesés szépségek. Magyar, német, amerikai, angol, francia, olasz, dán, néger, indiánus és török gyönyörű nők fellépte. Kezdeté éjjelkor. Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadás mérsékelt helyárakkal. Kezdeté délután 3 órakor. — Jegyek kaphatók az orfeum-pénztárnál d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig.

„COLOSSEUM“ NAGY BIOGRAF

IV., Irányi-utca 21. Veres Pálné-u. sarkán, a Saskör mellett.

Az elegáns közönség mozgófényképterme. Elsőrangú műsor, pompás új folyvételek. A külön teremben

ALABASTRA

szabad térben mozgó éneklő és tánczó alakok. Előadás d. u. 4-5 órakor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 3. órától 11 óráig.

Helyárak 20 fillértől 1 koronáig.

„DELI“

Étterem. — Kávéház. — Corsó. Wurm-utca sarok.

Ajánlja kellemes helyiséget Separeval, francia konyha, naponta délután és este szalon Quartet-zene, színház után friss vacsora. — Szállit hideg és meleg ételeket pontosan házhoz, mindentféle megrendelések házonkívüli rendezésekre a legfinomabb kivitelben, legegységesebb Servicekkel házhoz állítatnak. — Soarek, Soupek és bankettek megtartására külön díszterem áll rendelkezésre. Kiváló tisztelettel Dell S.

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5. (Főpostával szemben.)

Benes Károlyné

VI. ker., Teréz-körút 26. sz. alatt leve elsőrangú angol és francia női divattermékkel kapcsolatos csodaszámok

szabadszati- és varrodatanintézetében

a beiratások a XII.ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12 ig. d. u. 2 órától 6-ig eszközölhetők.

NEM BÉRLI

a részletfizetés lépje alatt, hanem azonnal Ön é a

Zongora

de csak ha 10 forintot a havi részletfizetésre

Reményi Mihály

a magy. kir. Zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg Budapesten, VI., Király-utca 58. sz. Telefon 87-84. Árjegyzék és prospektus díjlan.

Sorsjegyekre és értékpapírokra legmagasabb

kamatmentes kölcsönt

adunk

Convertált sorsjegyre	130.-
Hazai Magyarkereszt	110.-
Bazilika	50.-
József	40.-
Erzsébet	16.-
	11.-

A kölcsön az első negyedévre kamatmentes és 3 koronától kezdődő részletekben törlesztendő. Másból elzalogosított vagy részletek vásárolt sorsjegyeket kiváltunk és azokra a fenti kölcsönvezmény mellett adunk magasabb kölcsönt.

Magyar Bankgyűlés Budapest VII., Teréz-körút 27.

Guttermuth János

fogműterme, Baross-tér 18. szám

Műfog.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tulajdonát képező Baross-terti házából 8 évi pontos lakbérfizetés dacára minden ok és megkérdés nélkül 650 K-val kistegeztettem. Műtermemet már Baross-ter 18. sz. alá helyeztem át. Keltői pályaudvar közelében. Telefon 150-63.

Rézimunka

bevásárlása előtt hozassa meg legutolsó rézimunka értesítőmet, mely 228 negyed-réti oldalon 3150 rajzot tartalmaz és tartalmazza az összes eddig megjelent árjegyzékeket. Vidékre ingyen és bérmentve küldöm.

Bérczi D. Sándor

rézimunka nagyiparos

BUDAPEST,

VI., Dessewly-utca 5. saját áruházában.

Telefon 109-06.

Alapítva 1883-ban.

ÖN BEREL

egy ócska zongorát vagy pianót és

KIDOB

havonta 12 vagy 16 korona kölcsön díjat, végre pénzt kádat, zongorája nitcsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló zongorát, legmodernebb árcsökkentéssel, készletben új zongorát vagy pianót, nem ir alk váltót, nem állít kezest, nem leköthetette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA“ részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dező.)

zongora eladási és kölcsönzési telepén.

Eufon tölcsernelküli legtekélyesebb gramofon- és zűvész-lemezék fölaratása.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.

(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)

Telefonszám: 4-31.

Zongorák becszerelése, javítása, hangolása legkülönbenben.

Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

EFCO

TELEFON 177-41.

poroz készéntéglá a legjobb, a a legolcsóbb, a legtisztább, en-nelfogva a legkedveltebb

FÜTŐANYAG!

Nem piszkít
Nem porzik
100 darabonként
Sulyhiány kizárva

PONGRACZ és PONGRACZ

Budapest, VII., Erzsébet-körút 50.

Egy órai fűtés 3 fillér!

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1911. január 8-án.

(KIRÁLY SZINHÁZ.)

Délután mérsékelt helyárák.

Luxemburg grófia.

Operett 3 felvonásban. Írta: Lehar Ferencz.

Személyek:
Luxemburg grófia Király
Bezil hercegné Lukács
Stiza grófné Erdősi B.
Bressard Armand Kovacs
Vermont Juliette Várady I.
Lidier Angéla Harmath I.
Mengesoff Szegej Safrány
Pavlovics Pava Mate
Pelestin Krasznay
Managere Baars
Baronó Sári R.

Kezdetre 3 órakor.

Este rendes helyárákkal.

Fedák Sári vendégfelleptével.

Czigányszerelm

Operette 3 felvonásban. Szöveg-író: Bodánky Robert és Wilner. A. M. Zenejét írta: Lehar Ferencz.

Személyek:
Drogutin Péter Popir
Zorika, I. ánya Bendiner
Jolan huga Babos E.
Korostovszki Ilona Fedák S.
Josi Toronyi
Bölcske Jonel Tóth
Krisztián Németh
Dimitreanu Csire
Jilcsa Erdősi B.
Mozu Safrány

Kezdetre 1/2 8 órakor.

VARSZINHÁZ.

Nincs előadás.

APOLLO-PROJEKTÓGRÁF

Cépszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

1911. január 5-től, f. hó 9-ig a tejesen új felújított műsor: **Szobrot szívek** (drámai jelenetek). Művirág-készítés (ipari felvétel). — **Fűk és lányok** (komédia). — **Rózsaszirmok** (színmű). — Esthangulatok (Anney-távon). Feministák (komikus jelenetek). Japán torna (artista felvétel). Bandák hecsületes (kazagató mókák). **A mumia** (Gautnier Théophile beszélye).

Legközelebbi műsorváltozás hétfőn, f. hó 9-én. Az első előadás hétköznapokon d. u. 4 órakor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 1/2 4 órakor kezdődnek.

BRISTOL-szálló.

Naponta HANGVERSENY

Délután a Társalgóban. Este az Étteremben.

Tejfűhé: gyöngéd kezek, virágtiszta arc-szín érhető el csak a

"NEIGE DE FLEURS"

új rendszerű kéz- és arc-crémekkel.

1. tubus 40 fill. 1. tubus 80 fill. 1. szelence K 1.60. Mindenütt kapható!

Fővárosi Városligeti Színház

Délután mérsékelt helyárák.

Nebántsvirág.

Énekes színmű 4 felv. írták: H. Meinhac és A. Müllaud. Ford. Evva Lajos és Rákosi Viktor. Zenejét szerzette Hervé.

Kezdetre 1/2 4 órakor.

Este rendes helyárákkal.

Küry Kára és Sziklai Kornel felleptével

A halhatatlan lump.

Írta: Dörman Felix Zenejét szerzette: Eysler Edmund. Fordította: Hervay Frigyes.

Személyek:
Treytay Luiza Küry K.
Ritter János Sziklai
Anna Hudacsok
Jankó Róza Lányi E.
Rumpelmayer Kabók
Florian Szalay
Mimi Hdy I.
Baumgartner Lubinszky
Miniszter Földes
Reiseltner Hilary
Reiseltneré Veszprémié

Kezdetre 1/2 8 órakor.

ROYAL-ORFEUM.

VII. Erzsébet-körút 31.

Ma két előadás:
Délután 3/4 órakor mérsékelt helyárákkal nagy gyermek-előadás I. Mórioz és kis öccse valamint az összes attrakciók felleptével. Este 8 órakor rendes helyárákkal: legelsőrangú színházi- és variété-előadás.

KORNAI BERTA

vendégjátéka a következő új-donságokban:

Vénusz az erdőben Oscar Straus operettje. Játsszák: Kornai Berta, Szalontai Ferike, Palásthy Sándor, Saraadi Vilmos, Orván Mariska és még 50 közreműködő. **A primadonna** Félix Börmann bohózatja. Játsszák: Kornai Berta, Saraadi, Továbtá: Collins and Hart világhírű amerikai parodisták. **I. Mórioz és kis öccse** a két jökevdű ember-majom utolsó előadása. **A bankpénztáros**. Belacó drámája. Kis darabok, illusztrált dalok és még 12 előadású attrakció. Minden csütörtök, vasár- és ünnepnap délután 3/4 órakor mérsékelt árú délutáni előadás a teljes műsorról és még néhány napig I. Móriozal és öccsével.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.

Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 óra-ór.

9/4 órakor! Ma Ujdonság!

„Török szerencséje örök“

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Faun. Rendező: Rott Sándor.

Végül 11 órakor! Ujdonság!

„OH DIESER NOVÁK“

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Hirschfeld Lajos. Rendező: Rott Sándor.

Jegyek elővételben a napali pénztárnál d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. — Kinti különlegességi tőzsdé, Andrássy-ut 29. és Sopronyi nagytőzsdében, Rákóczi-ut 1. szám. 12 óra után az I-ső emeleti Casino de Parisban a világ legelső ének- és táncszámok fellepte.

Előszűletben: „Ungestörte Fliiterwochen“.

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Satyr.

HUBERT J.E. cs. és kir. udv. szállító POZSONY

EDISON Mozgófénykép

„Vállalat“
Részvénytársaság
Budapest, VI., Nagymező-utca 21.

Mai műsora:

Ravena olasz tájak, term.
Csónak kirándulás a Tensére, term.
Fajence ipar, gyárüzem.
Szt. Mórioz tájak, term.
Salzkammergut, term.
Mikrobák tudományos, felv.
Kynema újság actualitások.
Express lakodalom, kom.
Tolvajok, mint fregollik, kom.
Nauke házasság, kom.
Fogjáték meg a tolvajt, kom.
Mórioz horgászok Prince kom. jelente.
Max aglegény marad, Linder Max rendezése.
A Horatiusok és a Curatiusok tört. dráma.
Hite elveszett és újra megtalálta, Lubin kép.
Arsen Lupin leszámol Scherlock Holme-sel.
A Desperado betyárromantika a Praeriken.

ELŐADÁSOK KEZDETE: hétköznapokon délután 5 órakor, vasár- és ünnepnapokon délután 3 órakor.

HELYÁRAK: Pályaudvar: I korona.

I. hely 70 fill., gyermekeknek 50 fill.

II. " 50 " " 30 "

III. " 30 " " 20 "

MAGYAR MŰKERESKEDELMI VÁLLALAT

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 4. SZ.

Csupán tárlati művészek eredeti festményeiből álló állandó kiállítási salonját dec. hó 31-én nyitotta meg. Feltűnő olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! SZABAD BEMENET.

Elsőrendű zongorák Kovács Gyula zongoratermeiben, Bpest, V., Gresham-palota. Ferencz József-tér 2. Világhírű Perzina zongorák egyedüli képviselője.

Angol costumók és francia ruhák legizlésebb kivitelben

SZEGŐ LAJOS

IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz. alatt ujonnan megnyitott divattermében készülnek.

TYURIN!!

használat után nincs többé baromfivész.

1 nap alatt megszüntet mindenféle vérszt.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kitűnős get, minden gazdaemberek szüksége van rá. Ahol ezen szert használják, ott baromfivész nincs, s hosszú időre vézsmentesíti a baromfiakat. **1 nap alatt megszünteti a vérszt.** Minden üveghez külön használati utasítás. Egy liter tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárosnál:

Dr. ODOR BÉLA gyógyszerésznél

Sürgönyözlm. ODOR NAGYENYED. — Naponta postaszeküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

Heti műsor:

Január hó	Nemzeti Színház	III kir. Operaház	Varszinház	VI színház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Urania	Hangversenyek
9 Hétfő	Szentiványi álom	György barát	—	Az ismeretlen tánczos	Sárga liliom	Czigányszerelm	A halhatatlan lump	A vasut	K Durgo Ilona Royal (H) Antalfi Zoros D. Zenepalota (R)
10 Kedd	A balga szüz	Troubadur láncegyveleg	—	A testőr	A kis lord	Czigányszerelm	A halhatatlan lump	A vasut	Renson Valéria Royal (R)
11 Szerda	Bizánc	—	—	Az ismeretlen tánczos	Sárga liliom	Czigányszerelm	halhatatlan lump	A vasut	Filharmonikusok Vigadó (H)
12 Csütörtök	Mint a falevelek	hercegnkisasszony	A bocstelen	A csillagszerű királyleány testőr	A kis lord	Czigányszerelm	A halhatatlan lump	A vasut	Cul Julia Zenepalota (H)
13 Péntek	Sötétség	Obello	A balga szüz	Az ismeretlen tánczos	Karonin Anna	Czigányszerelm	A halhatatlan lump	A vasut	Göndörky-Korpey Royal (H) Progne-Anzler Vigadó (L)
14 Szombat	Romeo és Julia	Sámsón és Delila	—	Mozgófényképek	Fiuk és lányok	Czigányszerelm	A halhatatlan lump	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása.	Nőtisztviselő (Vigadó)
15 Vasárnap	Az Irgások	Hercegnkisasszony	—	A testőr	A kis lord	Czigányszerelm	A halhatatlan lump	A táncz	Grünfeld négyes Royal (H)

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekében felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan czélszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott MULTIFORME sérvkötőkről prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel **Muláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támgépek, egyenestartók, harkötők, gummlharisnyak stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

DIESEL-motorral
a tényleges lóerő
óránként csak **1 fillérbe**
kerül.

Felvilágosításai és díjmentes költségtérítéssel készségesen szolgál a **Fegyver- és Gépgyár R.-t.**
BUDAPESTEN.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.
KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID
mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára **K. 2.30.**

Az advari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőt gyűjtésre, az inak merevségénél stb. képezi a lovat a legnagyobb munkabírás trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi, ha a fenti védjeggyel van ellátva. Védjegy, szimkép és gőngyölés törvényesen védve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrassy-ut 28. szám.

ÁGYTOLLAK, „MARABU“-hoz,

Ágytoll-gőztisztítás. VII. Károly-körút 7. (A háztól való el- és visszaszállítás még aznap díjtalanul eszközölhető.)
(Telefon 71-25.)

Megjelent!

A POLGÁRI PERRENDTARTÁS ZSEBKÖNYVE

Ismerteti és magyarázza
dr. LÁNCZI JENŐ
budapesti ügyvéd.

Ara vászonkötésben **5 korona.**

A polgári perrendtartás ezen kiadása rendkívül jó szolgálatot fog tenni, mert összeállításán nagyon ügyes, alakja pedig egyenesen arra való, hogy a bíró, az ügyvéd magával hordhassa tárgyalásokra s mindentüvé, ahol szüksége lehet rá. Jegyzetei, utalásai, magyarázatai kiváló gondtal vannak összeállítva s megvilágítanak minden oly kérdést, amely magyarázatra szorul.

Kapható:
Lempel R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R.-t.-nál
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

A vézna gyermek hizik
A vézna gyermek izmosodik
A vézna gyermek csontosodik
A vézna gyermek erősödik

ha az aggódó anya e védjeggyel ellátott norvég csukamájolajból készült, hathatós osont- és izomképző sókkal vegyített **valódi „EGGER“-Emulsiót**

ad a betegség folytán legyengült gyermekének. Ezt a csukamájolajat a fejlődés hiányai folytán csemevesz gyermek ép úgy, mint a vérszegény, elerőtlenedett felnőtt örömet vesz, mert sem íze, sem szaga nem emlékezteti a nyers olajra.

Kapható minden gyógyszerertárban.
Egy eredeti üveg ára **2 korona.**
Három üveget bérmentve küld 6 kor. előzetes beküldése ellenében
Nádorgyógyszertár, Bpest, VI. Váci körút 17.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 20 évű az szerzett kórban tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít hangycsőrőlyást, hólyaghajt, sebeket, bujakort, (gyphilist), bőrbajokat, egyen-ült fráterit, idősebb-knél is, onfertőzést és annak utóba-ait, ideg- és hátgerinczbajt, valamint minden nő. bajokat.

RENDEL: 10-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.
Levél útján is biztos gyógyulást találunk azok, kik személye en meg nem jelenhetnek, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszereink utasítással kívánatra küldetnek.

Szabó Emil és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 46. sz.
(Bejárati Gyár-utca 21.)

Telefon 76-48. — Sürgőnyezim: Szabóék, Budapest

Szállítunk **BOLINDER** nyersolajmotorokat, **DOBRY**-féle benzínmotorokat és cséplőgépeket, szivó-gázmotorokat és malombarendezéseket.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.
Viszontelárusítók kerestérnek.

THE GRESHAM
ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN
Alapítva 1848-ban.

Magyarországi igazgatóság Budapeston
V., FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZ.
(Saját palotájában)

Elfogad életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint előnyös díjak és feltételek mellett. A „Gresham“ kötvényfeltételei kiválóan liberálisak. Kötvényei elévülhellenek és megismádhatalanak — Fellezettel letelt kötvényeinél felelő kívánságára a biztosítás érvénybe lépésekor aonnal kárterítési kötelezést-seget vállal. — Öngyilkosság, párbaj, vagy bírói ítélet folytán előálló halál- esetekben.

Vagyoniállás 1909. decz. 31-én — 247,763.451/22
Érvényben lévő biztosítások — 610,000.000/00
Biz. osított feleknek kifizetett kár-
terítések — 616,003.187/89
A magyar üzletre tartálékba be-
lyezendő összeg — 26,408.517/90
Magyar értékekben tényleg elbe-
lyezett díjartalék — 28,854.008/88

AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI R.-T. KIADÁSÁBAN

MEGJELENT
A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA
VIII. KÖTETE

Az ó- és középkor története
314 szövegdépp, 14 feketé.
11 színes műmelléklettel és 8 színes térképpel.

IRTA: MÁRKI SÁNDOR.

Márki világtörténete egészen új irányt jelent a magyar történetírás terén. Korszakokat és embereket művésziessé jellemez s lelkükbe világít bele. A mult eseményeit beszélve el a jövő útjaira is rávilágít úgy, hogy Márki Sándor könyve rendkívül lebilincselő volta :: mellett igen tanulságos olvasmány is. ::

Ara 24 kor.; két kötetbe kötve 30 kor.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótléka

egy régiónak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárlaskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

B hirdetés rovatban minden szövegegyeszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szövege 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

B hirdetés rovatban minden szövegegyeszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szövege 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó árakon kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Báivány-utca 6-C.

Faun.

Aranyos Édes Szentem! Köszönet érte megkaptam. Nem akarok személni hinni, hogy igaz, amit azok olvasnak. Tudtam ugyan, hogy a Te drága jó szíved nem fog elitélni, de azért mégsem mertem ennyire bizni. Minden úgy lesz, amint parancsoltál. Csak az az „Egy mód” nem. Talán a jó Isten másképp is megsegít. Ha azt a módot választanám, hisz akkor el kellene vesztene az ami, ami drágább az életemnél. Miért ajánlta ezt nekem? Azoknak a bizonyos dolgoknak a megemlékezését a Te érdeklődésben teljesítettem. Most már semmi sincs. Istenem, hogy fájt nekem azoktól megválni. Kérlek nyugodj meg s kérd Te is Édesem a jó Istent, hogy segítsen rajtam. Milliós puzsi a Te szomorú Párodtól.

Valódi fehér csipke
ruha Bécsben egyszer vett, magas termetű hölgynek 90 koronáért eladó. Megtekinthető: Attila-körút 18. Alona szabónőnél.

Legjobb likőrök
és rum készíthetők kivonatállammal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért küldök bérmentve. Árjegyzéket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békéscsaba.

Pénzszekrényeket
új- és betörésmenteseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár, Bakos-u. 4/h.

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű. Látható írási írógépekre beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrássy-ut. 12. és Révay-utca 6. szám.

Papírhéj diót,
mezédes teli szőlőt postakosárként 3.60, nemes borsalmát, teli csemegealmát 2.60, mázsánként 88.-, ezetes ugorkát, paprikát 2.00, házilag főzött mezédes szilvalekvárnak kilóját 1.30, különleges barack lekvárnak 2.60, valódi barackknynak 6 kgos üveggel 20.- koronáért. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Fajborokat
lefejtve köleshorodóban hektóliterenként 44 koronáért, papírhéj diót postakosárként 3.50. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Marónit, narancsol,
ezitromot, datolyát, papírhéj diót, füget, orosz teát, vegyesen postakosárként 2.60 koronáért szállítja Gyümölcskivittel Csongrád.

A t. cz. gazdaközönség
az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884 óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnarak, szesz-főzők, kertészek, keszesség és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetnek. — Krakauer Armin, VI., Ó-utca 39. sz. 29891

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Páaszománygyár Réssy-társ, Nagymező-utca 46.

Nevelőnőket

német, francia, angolokat zene nyelvismerettel, bonneokat azonnali belépésre ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismerettel sürgősen keresek. Szegheőné S. Lujza intézete Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 29324

MAGANTANULOKAT

polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel előkészít

Magyar Tanügyi Intézet
Kotienbiller-utca 5/a. sz.

Juniperus

(nemes borovicska) 4 literes posta-tartály bérmentve K 10.50 Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29315

„Eladó oltárkép“

Néhai Heverdló Ferenc művész gyönyörű festménye 175/105 cm. nagyságban kerettel eladó. Megtekinthető naponta 12-2 óráig, Budapest, V., Váci-körút 82/a. III. 15.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. sz.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szopt. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz.) Czirre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezétektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

TÁRS,
(csakis kemoly, agilis) néhány ezer forinttal szabadalmazott tömegcikkhez amelyek kintő rekordul lettek ministeriumoknál és a közgazgatásnál bevezetve. 100.000 koronáért jövedelem elérhető. Csak kemoly uri embereknek ajánlata vették figyelembe. Felvilágosítást nyújt a Moson Kereskedelmi Szemle szerkesztőjében Budapest, VII., Rottenbiller-utca 10., hova a levelek intézendők.

Alkalmi vásár
az összes hangszerekből. Milyen leszállított árak.

MARNITZ FRIGYES
Budapest, VIII., 4. József-körút 37-39 sz. Óriási raktár gramfon és lemezekben, kérjen árjegyzéket külön-külön.

Egy jóforgalmu szalocs üzlet hazzával azon nál 25.000 koronáért eladó, a házhoz 327 m²-nyi kert is tartozik. Az üzlet körülbelül 3000 kor. évi jövedelmet hoz. Bővebb felvilágosítás Mikayenyi Bertalan, Radosna Nyitra megye kapható.

A gyermekáldást
2 vagy 3 számba meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyet sok ezer hálaírat bérlezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbéllyel ellenében Frau A. Kampa, Berlin S. W. 247, Lindenstrasse 51. 29326

Technikum
Mittweida.
Igazgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tantervet követő gépészmérnök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépjártó laboratóriumok. Gyári tanuló műhelyek. 3610 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 lételemet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol börgarnitarak és teljesen berendezett miniaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13. 28589

30 koronáért
készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy télikabátok finom szövetekből. László Sándor férfiszabómester, Budapest Erzsébet-körút 1. sz., I. em. Vidékre postát minták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 28592

INGYEN TANULHAT
november 1-től két hónapon át kereskedelmi szakirányokat, gépirást, gyorsírást, helyesírást, szepírást, német nyelvet. Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62-80.
Alapítástól 1886-ban.

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foteuil és gyermekkádk kaphatók

Wiesel Adolf
Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20. 28793

BUTOR
készpénzt vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. Óriási választék politurós butorokban

Nagy Imréné!
Bpest, VI., Váci-körút 9. Feljárt Szerecsen-utca 1. szám. Kis képes modern teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 61/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Soványosság
Az egyedüli eredménytől kísért háziszor a dr. William Hartley tanár amerikai crotápor. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbajoknak a nélkülözhetetlen tápszer. Kiküntetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 irt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156-80.

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Róthy-féle csukorka. 60 fillérért mindenütt kapható.

Saldokontista
nőtlen, keresztény, helybeli részvénytársaságnál azonnali belépésre kerestetik. Olyanok, kik a felsőkereskedelmi iskolát jó sikerrel végezték, magyarul és németül kifogástalanul beszélnek és írnak, valamint több évi gyakorlatot felmutatni képesek, küldjék ajánlatukat „Megbízható” jellegű alatt Mosse Rudolf hirdetés irodájába; Budapest, V., Nádor-utca 11. 10274.

Kárpitos nyergesek
részére mindennemű kellekét képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Páaszománygyár Réssy-társ, Nagymező-utca E. 46.

Sonka-pác
szepességi, 1 adag 1 sonkán 50 fill. 12 adag 5 korona. Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29318

Veres áfonya
befőtt, szepességi, 5 kilós postakosár K 7. Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29317

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítéssel, összes temetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Kavatalgyár Részvénytárs, Nagymező-utca E. 46. sz.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarokán 27603

HA VAN
gramofonja kérje legújabb RIADÓ lemez jegyzékünket

HA NINC
kérje ingyen gramofon rendszertünk prospectusát

Szent László
Intézet
Budapest
Veres Pálné-utca 16.

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-tér 15. sz. Telefon 49-00. 29387

SINGER varrógépek
kerékpárok, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almássy-tér 14 javításokat olcsón készít. Képes árjegyzéket ingyen küld

Tisztviselői kölcshnt
köztisztviselőknél és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Jelzalogkölcshnt 60 évre. Vártokölcshnt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknél gyorsan és előnyösen folyósítat.

Rigóc és Hartmann bank
iroda, Bóza-utca 29. sz. Telefon 94-66. 29100

Milliomosok és Kalandorok.

Ez a címze Szomaháry legújabb könyvének. A népszerű szerző pompásan rajzolja meg a monte-carliói alakokat a következő négy fejezetben: I. Tipusok. II. Benyomások. III. Szisztemák. IV. Játékosok.

Ára 60 fillér.
Kapható minden könyvkereskedésben, hírlapelérítőhelyen és vasutállomáson valamint az Aktuális könyvtár kiadóhivatalában levélbéllyel ellenében.

Budapest, Veres Pálné-utca 16.

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debreceben.

Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja beszélni, kanári tenyésztőm keressék az fel s tiszteljen meg engem rendelésnyelvel. Minden mit egy madár előadni képes, legyen az lágy, mely hang, avagy csengő érces. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyésztőmben mindez föl-található. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásról előbb magam meggyőződésem és ha hibás hang vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szorved karr. A lakás legközelebb dísz a szépen éneklő kanári madár. Kanári madaratért eddig sok pénzt adunk a kalföldinek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakszerű vezetés alatt álló Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debreceen Morgó-utca 9 sz. gyönyörűen fuvalló, nemes fajú kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőstények darabját 2 forintért. A szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és a polai utasítás ingyen. Számos díszes és közönséges birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és székéldési intézet.

JOGÉLET

A szőlőfelújítási kölcsön jogi természetete.

Budapest, január 7.

Azóta, hogy az 1896 : V. törvényzikk a szőlőfelújítási kölcsönökről meghozott, már tizenegy év eltelt s még csak most lehet a joggyakorlatban találkozni olyan jelenségekkel, melyek arra mutatnak, hogy e kölcsönök jogi természetét nem helyesen értelmezik s emiatt sok jogos érdek szenved sérelmet.

Ezeknek a soroknak célja, felhívni az érdeklődők figyelmét arra a hibás felfogásra, amelyből ered már korábban szerzett jogoknak teljes mellőzése és sok becsületes tőkének egészen alaptalannak és felesleges módon való elvesztése.

A szőlőfelújítási kölcsön nem közönséges jelzálogos adósság, melyre nézve a telekkönyvi elsőbbség irányadó, azért ezt a kölcsönt nem is a teherlapon keblezik be, ahol az előtte való bekeblezett követeléseket nem előzhetné meg, hanem a birtoklapon lesz-e a kölcsön nem is bejegyezve, hanem csak az lesz ott feljegyezve, hogy a helyrajzi szám szerint megjelölt szőlőbirtokot az 1896 : V. törvényzikk alapján a tőkeösszeg szerint kitett kölcsön terheli. Ezt a tulajdonságát a kölcsönnek és az idézett törvény 12. szakaszának utolsó bekezdését hagyják figyelmen kívül a gyakorlatban és innen származik a sok baj.

Egy-két példát felhozunk és akkor érthetőbb lesz előadásunk. A szőlőfelújítási kölcsön tizenöt év alatt törlesztendő. A törlesztés ötödik évében bírói árverésan eladják a szőlőt és a sorrendi tárgyaláson a kincstár a hátralevő tíz év alatt törlesztendő kölcsönt kéri előnyös tételként soroztatni és így az első helyen már husz év óta bekeblezett hitelező követelésére nem jut semmi, mert a hátralevő szőlőfelújítási kölcsön felemészti a vételárat. Más esetben a szőlőfelújítási kölcsön tévedésből nem szőlőterületből álló ingatlanokra is bekebleztetett. A kir. Kuria egyik polgári döntvénye szerint a szőlőfelújítási kölcsön bekeblezésének jogosságát vagy jogtalanságát polgári bíró nem vizsgálhatja, hanem csak pénzügyi közigazgatási uton lehet a hibát orvosolni. E tekintetben az ingatlan elárverezése idejében már a felek elkéstek, mert ez az eljárás sokáig tart és a vételárfelosztást addig nem függesztik fel. Már most ebben az esetben az történik, hogy a kincstár a nem is szőlőterület vételárából kivieszi a hátralevő szőlőfelújítási kölcsön teljes összegét előnyös tételként és a jelzálogos hitelezők hoppon maradnak, az adós pedig továbbra is nyög az adósságok terhe alatt.

Ezek megtörtént dolgok, amiket elmondunk; csak hogy az első esetben az érdekeltek felfolyamodással éltek és így segíteni lehetett rajtuk; ellenben a második esetben a felek beletörődtek a jogtalanságba. S hány ilyen eset fordulhat elő a törvény helyes értelmének fel nem ismerése miatt. Azért tehát az érdekelteknek legmelegebben ajánljuk figyelmébe e fejtegetéseket.

A helyes megoldáshoz a kiinduló pont, amint már jeleztük, az, hogy a szőlőfelújítási kölcsön nem jelzálogos adósság, hanem az ingatlan terhelő reáltartozás, mely a törvény 11. szakaszában említett esettől tekintve, sohasem válik egy összegben esedékessé, hanem mint dologi teher egy részletben törlesztendő. A bírói árverésen történt eladás esetében a sorrendben illetőleg vételár felosztáson sohasem követelhető egész hátralevő összegében, hanem mindenkor csak az árverés napjától visszafelé számított és három évnél nem régebbi részletek számíthatók fel előnyös tételül; ellenben az árverés napja után esedékes részletek az új árverési vevőt terhelik, amint azt az 1896 : V. tez. 12. sza-

kasának utolsó bekezdése által felhívott 1881 : LX. tez. 184. szakasza és 189. szakasz c) pontja és utolsó bekezdése rendeli. Vagyis a szőlőfelújítási kölcsön azonos elbánásban részesül, mint a szőlődézma-váltás vagy más ilyen váltás.

A felek pedig legegyszerűbben úgy védekeznek, ha a sorrendi tárgyaláson tiltakoznak a még le nem járt részleteknek sorozása ellen s amennyiben a telekkönyvi hatóság ennek ellenére a hátralevő szőlőfelújítási kölcsönt egész összegében előnyös tételül sorozza, tessék csak ellene felfolyamodni. A kir. Kuria már kimondta, követi őt a budapesti tábla is, hogy a szőlőfelújítási kölcsönből az árverési vételár terhére csak az árverés napjától visszafelé számított és három évnél nem régebbi részletek sorozhatók, a még le nem járt részletek az új vevőt terhelik.

Dr. Gaár Vilmos.

A bírósági ügyvitel reformja.

— A jogkereső közönség érdeke. —

Budapest, január 7.

Akár mennyire szakkérdés is, a jogszolgáltatás terén nincsen talán egy sem, mely annyira érintené a közérdeket, mint a bírói ügyvitel egyszerűsítésének kérdése.

A laikus közvélemény persze akkor, mikor egyszerűsítésről van szó s különösen mikor bírói oldalról látja és hallja annak sürgetését, mindjárt arra gondol, hogy az egyszerűsítés kérdése alig jelent mást, mint a bírói munka könnyítését — a bírák kényelmét — s legtávolabbról sem sejti, hogy a mai igazságügyi szervezet ezerféle kinövése, a bírának alárendelt jelentőségű teendővel való elviselhetetlen túlterhelése mily hallatlan mértékben ártalmára van a jogkereső, vagy mondjuk talán: igazát kereső közönség érdekeinek s hányszor vág elevenébe nemcsak a jognak, de az — igazságnak is!

Nem tartom feleslegesnek, hogy a bírói ügyvitel egyszerűsítésének kérdését ebből a szempontból megvilágítsam.

A laikus publikumnak, mely végtére is igazát keresni jár Juszticia istenasszony kivülről néha oly díszes templomaiba, nem felesleges bepillantani az igazságszolgáltatás belső életébe. Hogy egy alsóbbrendű hasonlattal éljek: nem fölösleges megismernie, hogy miből és hogyan készül az igazságszolgáltatás konyhájának a főztje, amit neki kell elfogyasztania.

Megismervén a helyzetet, világossá válik előtte, hogy a bírói munkának helyes rendszabályozása fontosabb ügy ránézve, mint a perrend reformja, vagy akár a polgári törvénykönyv és más gyakran sürgetett s kétségtelenül szükséges törvényalkotás. Mert addig, míg a bíró a rábizott feladattal lelkiismeretesen, zaklatástól menten foglalkozhatik, míg elmerülhet az eléje került ügy gondos mérlegelésébe és háborító mellékgondolatok nélkül kutathatja az igazságot: — addig nincsen nagy baj. A lelkiismeretes igaz ember, aki nemcsak a kinevezési okmány erejénél fogva, hanem igazán hivatásos bíró; aki nemcsak egy számot akar elintézni, hanem megtalálni azt is, hogy melyik részen van az igazság és a jog? a hűzagos, rossz törvénnyel kezében, sőt törvény nélkül is el tud boldogulni és sem a jogot, sem az igazságot könnyelműen elgázolni nem fogja soha.

Ellenben, ha a bírót elvonjuk igazi hivatásától; ha olyan dolgokkal foglalkoztatjuk, amelyeknek ellátása nem bírói feladat; ha a statisztikai adatok kirakatának tetszetőséget helyezve a valódi cél helyébe mintegy kényszerítjük a bírót gyors, ennél fogva megmondhatatlan, tehát felületes és lelkiismeretlen munkára: hiábavaló a legtekélyesebb törvény, a bíró ítélete csak „zengő érez és pengő ezimbalom” és az ítélet igazságának ereje nem fogja sem a sziveket, sem az elméket átjárni s nem

fogja sem a sziveket, sem az elméket átjárni s nem szolgáltatás erkölcsi erejébe és megfogytalt alaposágába vetett hitet megerősíteni.

Megmérhetetlen fontosságú állami érdek, hogy az az állampolgár, aki „törvény” elé került, azzal az érzéssel hagyja el az igazság templomát, hogy: „van igazság!” Ha nem is vallja ezt be mindig, de éreznie kell a lelke mélyén, mint ahogy a jó vagy rossz cselekedetet nyomon követi a lelkiismeret megnyugtató érzése vagy furdaló szava.

Tudom, hogy az ember gyarlóságánál fogva ez a cél csak messziről közelíthető meg, teljesen el nem érhető soha. Megbocsáthatatlan hiba volna azonban, ha az állam a maga felügyeleti hatalmánál fogva — esetleg azzal vissza is élve — bírját az alapos és lelkiismeretes ítélkezéstől a könnyelmű és felületes munka talajára terelné; ha bírját valódi hivatásuktól elvonva oda kényszerítené, hogy ezek ne az emberi cselekedetek belső motívumai és mozgató erőinek gondos vizsgálata után sürjék le az alkalmazandó jogot, hanem rideg, paragrafus-alkalmazó gépek legyenek, lelketlen technikai szervek, jogi automaták.

Mélységesen fáj kimondanom — és itt érintem meg szükre szabott időmhez és teremhez mértén csak röviden az egyszerűsítés kérdésének a jogkereső közönség szempontjából való nagy fontosságát — hogy eddigi igazságügyi kormányaink vajmi kevéssé törődtek azzal, hogy ezt a magas, ideális célját az illetékes tényezők szem elől ne veszítsék.

Miniszterek jöttek, miniszterek mentek. Hatalyon kívül helyezték régi és hoztak új törvényeket. Az igazságügyi rendeletek tömege oly nagy — kilencez hatalmas kötet — hogy a bírák 90 százaléka egy huszadrészt sem ismeri alaposan. Ezer és ezer apró-cseprő, kicsinyes utasítást, szabályt, tilalmat szegtek a bíró elé; de se miniszternek, se törvénynek, se rendeletnek egw szavából, egy sorából se dereng ki az a célzat, az a nemes törekvés, hogy a bíró ne gépmember, ne bürokrata, ne paragrafus-automata, hanem a jognak és az élő igazságnak fanatikus keresője legyen.

Köteteket tesz ki az utasítások száma — és mégse tudja biztosan senki! — hogy hogyan kell a havi, negyedévi és évi statisztikai kimutatás kőrü ablaksorát számokkal kivilágítani (?); de soha senkinek eszébe nem jut egy gyöngéd figyelemzés:

— Bíró, vigyázz letezt esküd minden szavára, mit annak idején oly ideális lelkesedéssel tettél le ősz elnököd kezébe! Esküd egy szava sem sürgöt megfontolatlan sietésre. Tilalomfát állít a felületesség elé. De a férfiszó szentségével kötelez arra, hogy félelmet, barátságot és minden melléktekinetet félretéve, az elédkerülő ügyekben lelkiismeretesen és az igazsághoz hiven ítélj!

Hát igaz!

A bíró nem gyermek, hanem férfi, akinek esküjét szükségtelen lépten-nyomon emlékeztésbe idézni. De az sem szükséges talán, hogy a felügyeleti jog köréből folyó rendelkezések sűrű drótkerítésével, az adminisztratív rendeletek ezreinek futó árkaival eltorlaszoltassék a bíró előtt az igazság felé vezető út? Talán nem szükséges az sem, hogy a bíró a felügyeleti jog tekintélyének teljes hatalmával alantasz számadási műveletek elvégzésére, hivtány úrlapok kitöltésére, pályájuk legkezdetén álló ifju erők fizikai erejéhez való jegyzőkönyvvezetésekre szoríttassék és ez által a komoly, tündemleges, valóban bírói tevékenység kifejtésére szükséges idő és erő tőle elvonassék!?

Előbbre lesz-e csak egy vonalnyival is a magyar igazságszolgáltatás, ha az egyenlőtlen és kusza, nagyon is kétes értékű statisztikai adatok helytelen és igazságtalan mérlegelésével és a „Sic volo, sic jubeo, sit pro ratione voluntas” juvenalisi paranesszó ellentmondást nem tűró alkalmazásával sok bírót abba a helyzetbe hoznak, hogy a sok — mindig sürgős — mellékteendő miatt (mintán a nap neki is csak 24 órából áll, mi a másnak) nem marad ideje arra, hogy az ítélete alá kerülő ügyekben a feleket nyugottan, türelemmel meghallgassa, annál kevésbé arra, hogy az ügyben elmélyedve megismerje az előtte folyó per belső, szerves életét, lelkiismeretes vizsgálódással kutassa az ügy minden részletét és ne sajnálja •

fáradtságot — ha szükség van rá — véges emlékeztetést az alkalmazandó jogszabályok tanulmányozásától sem. Hiszen mindezek nélkül igazságot tenni olyan, olyan nehéz!

Akik gyakrabban fordulnak meg a bíróságok előtt, akiknek módjukban van megfigyelni azt a lázas sietséget, azt a sokszor türelmetlenségig menő izgatottságot, melylyel az igazság kimérése a legtöbb helyen jár, érdekes tapasztalatokról tehetnek tanúságot. És ezek a tapasztalatok aligha emelnék magasra az igazságszolgáltatás félteni való tekintélyét.

Alig van valaki, akinek ügyes-bajos dolga volt valamely hatóság előtt, hogy ennek a galoppban való munkának valamilyen hátrányát ne érezte volna. És akármilyen kicsiny jelentőségű hátrány is volt az, de — ha bíróság előtt történt — befészkelődött a tudatába egy nyugtalanító gondolat, hogy az ítélet nem a meggyőző igazság, hanem csak egy az övénél erősebb hatalom szava volt. Még annak a tudatába is befurja magát ez a gondolat, aki véletlenül a nagy sietség mellett is igazságos ítéletet kapott; mert nem ismerheti el teljes igazságnak azt az ítéleti szankciót, mely az ügy részleteinek meghallgatása és így azok teljes ismerete nélkül született meg.

Az ok: elvitázhatatlanul a bírói munka helytelen rendszere s az ebből szükségszerűen következő túltérhelés.

De mi hát az orvoslás módja?

Kétszer vagy háromszor annyi bíró talán?

Nem! Ez a szegény Magyarország, melynek háza nem is jut, de mégis csak akad pénze mindenre, csak éppen az igazságügy számára nem, ezt ki nem bírja. De nincs is szükség rá! Magyarországnak oly nagy számu bírói kara van, hogy a mi perlekedni szerető népünk nagyszámu peres ügyeinek nyugodt, lelkiismeretes ellátásához is untig elég.

De szabadítsák fel a bírót minden nem peres, mindegy *nem bírói* funkció alól. A bíró arra való, hogy meghallgassa a *vítás* ügyekben hozzáforduló feleket és a vítés kérdésben *ítéletével* döntsön.

Nem arra való, hogy apró-cseprő pénzüsségeket kezeljen; nem arra való, hogy rubrikákat költson ki; nem arra való, hogy rosszul fogalmazott úrlapok ki- és betöltésének szellemtelő rabmunkáját végezze; nem arra való, hogy az asztal mellett görnyedve, fáradtságtól gyöngyöző homlokával és rémberedett ujjakkal jegyzőkönyveket körmöljön, hanem arra, hogy méltóságos nyugalommal tárgyaljon és ítéljen.

Ha csak ezt fogja tenni és semmi mást, akkor is elég dolga marad. De a magyar igazságügy végtelen nagy előnyére sokkal nagyobb ambícióval és sokkal lelkiismeretesebben élhet valódi hivatásának. És soha nem fogja szem elől téveszteni igazi feladatát.

Szekely Ferencz igazságügyminiszter folyó év tavaszán kibocsátott rendeletével a kezdeményező lépést a jelzett irányban megtette. De csak az első lépést, mely után igenigen radikális intézkedésekre volna még szükség, hogy a bírói kar teljes mértékben visszaadassék hivatásának.*

Hiszem, hogy ha a közvélemény felismeri azt az óriási előnyt, mely ebből a közre háramlik, bizonyára minden illetékes faktor között az első lesz, mely erre irányuló törekvésében az igazságügyi kormányt támogatni fogja.

A részletekkel való meggyőzésre az itt rendelkezésre álló tér kevés.

A figyelmet csupán felhívni a kérdés *közérdeke* voltára: volt e néhány sor célja.

Kocsán János,
magyarországi járásbíró.

KÖZIGAZGATÁS

Az államosítás.

Budapest, január 7.

Emlékeznünk rá, hogy a képviselőház pénzügyi bizottsága ülésében, a belügyi tár költségvetésének tárgyalása alkalmával a miniszterelnök-belügyminiszter a közigazgatás államosítása hívének vallotta magát; azóta a közigazgatás államosítása mellett nyilatkoztak a nemzeti munkapártnak kiváló tagjai: Tisza István, Erdély Sándor.

Az kétségtelen, hogy a kormány a közigazgatás reformját tervezi; terveznie kell, mert abban mindannyian egyek vagyunk, hogy a közigazgatás reformja immár elodáz hatatlan; a reformokat követeli a közérdek, de követelik maguk a közigazgatás nagy műhelyének munkásai is, akik között egy sines, aki a mai állapotokat akár a köz-, akár a tisztviselői érdek szempontjából fentartandónak vélné. Ha most már figyelembe vesszük a miniszterelnök-belügyminiszter nyilatkozatát, amelyet a pénzügyi bizottság ülésében tett, Tiszának ugyancsak a közigazgatás államosítása inelveti kijelentéseit: nem nehéz megállapítani, hogy a parlamenti többség a közigazgatás reformját annak államosítása kapcsán szándékozik végrehajtani.

A közigazgatás államosítása, amióta ennek eszméjét néhai Grünwald Béla, egyike közigazgatási szaktekintélyeink legnagyobbjainak, a közélet terére vetette, államodán él a köztudatban. Szápáry Gyula kormányzása alatt, törvényjavaslat alakjában a képviselőház elé is került, ott azonban oly mértékben korbácsolta fel az elleazék harezí tüzet, hogy a törvénytár számára csak állami közigazgatás elvétel kimondása maradt reánk az 1891. évi XXXIII. tez. alakjában, melyet azonban a koalíciós uralom alatt az 1907. évi LVIII. tez. hatályon kívül helyezett, úgy, hogy ma nálunk a közigazgatás intézése önkormányzati alapokon történik, vagyis az autonóm vármegyék, városok és községek saját választott tisztviselők által intéztetik mindazon állami feladatokat, amelyeket a törvények, a vármegyék, városok és községek hatáskörébe utalnak.

Vita tárgyává sem tehető, hogy maga a közigazgatás állami feladatot képez, mert hiszen egységes államban a közigazgatás is csak egységes lehet. Vita anyagát csak az képezheti, hogy az állami közigazgatás feladatait ellátó szervek az autonóm testületek által választassanak-e, vagy pedig a kormányhatóság által neveztesse ki.

Talán bizonyítgatnunk sem kell, hogy a közigazgatás érdekei az utóbbi mód, tudniillik a tisztviselők kinevezése mellett szólnak, mert hiszen a választási rendszer mellett nagyon gyakran a választások eredménye a közérdek kívánalmaitól merőben független, sőt attól távol álló személyi természetű okok következménye. A választási rendszer nem nyújt elegendő garanciát arra nézve, hogy a tisztviselők elhelyezése valóban képességeik, használhatóságuk mérve szerint történt legyen s nem biztosítja a tisztviselőt a megérdemelt előlépés bekövetkezésére sem.

A mi soknyelvű országunkban, ahol egyes vidékek az állam területi integritása elleni törekvések közében szinte izzanak, ahol állampolgárok törnek az állameszme ellen, a nemzeti állam kiépítése s ennek feltétele, a magyarság társadalmi és közhatalmi szupremáciájának fentartása, sőt fokozása szempontjából sem közömbös, hogy a közigazgatási tisztviselők kinevezés vagy választás útján nyerik-e megbízatásaikat.

Mindezek kétségtelenné teszik, hogy a tisztviselők kinevezése és ezzel kapcsolatban a választási rendszer megszüntetése a köz-

igazgatás és a tisztviselők helyzetének javítását magával hozza.

Ezt elismerik az országgyűlési pártok különbség nélkül s hogy mégis hatalmas, talán a kormányra végzetessé is való harez fog bekövetkezni, ha a kormány a közigazgatási tisztviselők kinevezéséről csakugyan törvényjavaslatot terjesztene elő a közigazgatás reformálásával kapcsolatosan ennek okai abban az államjogi helyzetben keresendők, amelyben Ausztriával vagyunk.

Mi lapunk e rovatában távol állunk a napi politikai élet küzdelmeitől, annak felfelhabzó hullámai bennünket nem érintenek; itt, e rovatban csak egy czél lebeg szemünk előtt: törekvés a községi közigazgatás és a községi jegyzők érdekeinek megóvására és teljes kielégítésére; törekvés arra, hogy a közigazgatás modern alapokra helyeztessék és nagy feladatainak teljesítésére képes legyen. A mi küzdelmeink czélja ez, hogy a községi közigazgatás a nemzet nagy ideáljainak elérése iránt folyó harezokban hatalmas eszközzé tétessék a nemzet kezében és működési képessége alkalmassá tegye, hogy ezekben a harezokban a győzelem kivívásában része is lehessen. A községi közigazgatást erőssé, intenzívvé, öntudatosá akarjuk tenni. Fel akarjuk szabadítani a vármegyék fojtó szorítása alól az önkormányzati életet, a községekben akarjuk koncentrálni a decentralizált állami közigazgatást, úgy hogy a közigazgatási ügyek majdnem egész területén a község legyen az elsőfoku hatóság. Akarjuk, hogy a jegyzői kar felettes hatóságaitól fegyelmi szempontból a lehetőségig függetlenítsük, akarjuk, hogy a jegyzői kar ellátassék mind amaz eszközökkel, amelyek képessé teszik arra, hogy teljes erejét felhasználhassa a községek és lakóik boldogítására, akarjuk, hogy a jegyzői kar anyagi helyzete odáig javíttassék, hogy gondok nélkül teljesíthesse igazán nemes és fontos misszióját.

E czélok lelkesítenek, hevitének bennünket, lapunk e rovatában tehát mi a közigazgatás államosítását is e czélok szempontjából tekintjük.

Milyenek lesznek az államosító törvényjavaslat irányelvei, erről természetesen mi nem tudunk, nem tudjuk azt sem, hogy mily időpontra várható annak beterjesztése, de a külső körülmények arra vallanak, hogy a kérdés aktualitása küszöbön van, s így a kérdéssel e rovatban nekünk foglalkoznunk kell.

Ismételjük, hogy mi a közigazgatást a nemzet nagy czéljai szolgálatában kívánjuk látni s mi arra törekszünk, hogy közigazgatásunk előharezosa legyen a nemzet évszázadokat átélő s ma is fennmaragógó eszményeiért folyó küzdelmeknek; e törekvésünkben nem tudnánk támogatni oly reformokat, amelyek lehetővé teszik, hogy a közigazgatás egész szervezetét a mindenkori végrehajtó hatalom esetleg a nemzet igazi érdekei ellen, saját czéljai szolgálatában felhasználhassa, mert ilyen lehetőség esetén a közigazgatás merőben eltávolítottatnék igazi czéljától: a nagy nemzeti eszmék iránti küzdelem, leghatékonyabb támogatásától.

A közigazgatás államosításáról bőven fogunk írni s igyekezni fogunk azon, hogy annak eszméjét tisztán közigazgatási szempontokból vigyük boncsolás alá.

Egyelőre ez irányu czikkeink természetesen csak akadémikus discussióknak tekintendők, mert igazán állást foglalni e kérdésben, éppen azon okokból, amelyeket e cikkünkben kifejtettünk, nem is lehet; ennek akkor érkezik el ideje, amidőn a törvényjavaslat előttünk fekszik.

EKSZEREK
EZÜSTNEMŰEK, ÓRAK
Egyházi szerek, angol, francia, chinézüst dísz tárgyak, gyári órák beszereszhetők.
Legújabb angol rendszerű díszes órák, és kártya-órák.
SÁRGA JÁNOS órák és kártya-órák.
Órák és kártya-órák.
Képe aranyozott ingyén és bérmentve.

Egy jajszó.

Budapest, január 7.

Ismét végig hangzott az országon egy keserű feljajdulás! Egy jegyző panaszkodik a jegyzői kar tarthatatlan helyzetét és követeli a jegyzői törekvések honorálását. E követelés nem egy ember szava, hanem az ország egész jegyzői kara szól azokkal a szavakkal az ország közvéleményéhez, amelyek lapunk tegnapi számában napvilágot láttak. Minden betűje, minden sora a panaszos cikknek szinigazság; a jegyzők ki vannak szolgáltatva a megyei kiskirályok féltelen önkényének, anyagi helyzetük nyomorúságos, tevékenységükre bénítólag hat bizonytalan közjogi helyzetükben elüljáró társaik hátráltató közreműködése, akiket a Potemkin-falvakat teremtő községi törvény oly hatás- és jogkörrel ruházott fel, aminek betöltésére semmiféle képességgel nemesak hogy nem rendelkeznek, hanem kötelességeik terjedelméről és mértékéről még csak halvány sejtelmet sem tudnak alkotni, sőt a jegyző dolgait, a dolgok fontosságát sem képesek kellőképpen értékelni s így napirenden van, hogy azok, akiknek törvényes feladata lenne bizonyos hatósági intézkedések keresztülvitele, azok mikénti végrehajtásának ellenőrzése, maguk gátolják meg e hatósági intézkedések foganatba vételét, vagy legalább is az intézkedés hatását lehetőség szerint csökkenteni igyekeznek.

A modern Magyarország alapjait a kultura magasabb fokára emelt, jól igazgatott községekben lehet csak megtalálni; amíg a községek a népiségek létesítését, amelyek pedig a falvakban a kultura egyetlen lámpásai, csakis anyagi szempontból bírálják, amíg a községek igazgatása a mai községi törvény alapján történik, amíg a községeket tudatlan, tanulatlan, paraszti sorban nevelkedett és élő emberek reprezentálják, mint a községi hatóság fejei, amíg a községi jegyzők elsőrangú kötelességének fellettes hatóságának az adó- és egyéb végrehajtások eredményes végzését tekintik, amíg a községi jegyző fehér rabszolgáknak az önkény vasjárma alatt görnyed össze, amíg a községi jegyző független helyzetbe nem kerül s egész tehetségét, tudását, agyának minden gondolatát községe és népe érdekei megóvásáért nem szentelheti, amíg a közigazgatás a községekben a legnagyobb mértékben nem decentralizáltatik s a jegyzői hivatalok kellő számú megfelelő képzettségű és illően fizetett személyzettel el nem látottak; modern Magyarországról beszélni sem lehet, mert hiszen a modern állami élet conditio sine qua nonja a jó és minden irányú intézkedéscélben hatályos, öntudatos közigazgatás.

Mi sokszor felemeltük már majd kérő, majd követelő szavunkat a modern községi közigazgatás kereteinek felállítására érdekében.

Számtalanszor fordultunk a belügyi kormányhoz, hogy e legfontosabb és legerősebb helypolitikai kérdés megoldásával ne késlekedjék, hanem minden rendelkezésére álló eszközzel és haladéktalanul fogjon hozzá, a községi közigazgatás alapos és gyökeres reformjához, figyelembe véve a jegyzői kar jogos kívánságait, hogy e kiváló és az ország fejlődése javára előnyösen felhasználható testület összes sereglő végrehajtására orvosoltassanak, közjogi állása teljesen tisztáztassék és jogbiztonsága minden irányban megóvassék.

Szavunk eddig pusztába kiáltó szóként hangzott el; most újra és újra megismételjük kérésünket.

Lássuk be a kormány, a törvényhozás, az ország közvéleménye, hogy a nemzeti fejlődés majdnem minden lehetősége kapcsolatos a községi közigazgatás milyenségével és a jegyzői kar helyzete, erőki-fejtési képessége a fejlődés menetére és mértékére erősen ható tényező; jusson annak megismerésére, hogy a jegyzői érdekek kielégítésével igazi nemzeti érdekek elégítettnek ki s a jegyzők küzdelmét ne az osztályérdekek kieséinek szempontjából mérlegelje.

Kérve kérjük az összes illetékes faktorokat, hogy ha a nemzet nagy érdekei iránt érzéssel viseltetnek, ha lelkiükben csak egy paránya is lobog a vágyunk arra, hogy e sokat szenvedett és jobb sorsra érdemes nemzet eredményes munkássággal megközelíthesse, elérhesse évszázadok óta szem előtt lebegő ideáljait: valósítsák meg a községek közigazgatásának reformját.

Elégtétel az udvarhelyvármegyei jegyzői együletnek.

Az Egyetértés több számában közölte Gál Jenő székelyudvarhelyi kir. albiró azon modortalán és hatáskörét túllépő végzését, melylyel a közfigyelmet maga ellen kihívta, az Udvarhely vármegyei jegyzőket pedig arra készítette, hogy a tulkapás ellen a vármegyei közigazgatási bizottsághoz panaszt tegyenek.

A panasz tárgyát képező 1234—910. szám alatt kiadott járásbírósi végzést Gálffy István elnök által szerkesztett beadványban a december 1-én napján tartott jegyzői gyűlésből az egyesület kifogásolván, a közigazgatási bizottság f. hó 14-én tárgyalta s elhatározta, hogy a belügyminiszterhez fölterjesztést intéz a sérelmes végzés visszavonása iránt. Az udvarhelymegyei jegyzők jelen ügye különben már az egész ország jegyzői testületének ügye lett. Elvi jelentőségű döntésről van szó. Az ország jegyzőinek ugyanezért minden követ meg kell mozdítania, a belügyminiszternek pedig szilárdan meg kell állani az udvarhelymegyei közigazgatási bizottság határozata mellett, mert a nép érdeke és a jegyzői kar reputációja feltétlenül megköveteli, hogy az ily basáskodások, az ily kárív törvényfélremagyarázások megtorlásával a nép megmentessék a súlyos terhektől. Bizvást reméljük, hogy az udvarhelyvármegyei jegyzői egyület elnöke szhözértő gondossággal és tudással megszerkesztett panasziratát méltán fontolóra veszi az illetékes fórum, a központi egyesületi tisztikar is megteszi a kellő lépéseket, ellenesetben csak az bizonyulna be, hogy a központi együleti tisztikarnak nincs tekintélye, nincs ereje és így nincs valódi létjogosultsága sem. *Egy jegyző.*

A sérelmes végzés eredeti szövege.

1234—910. Tárgy: Hajdó Ferencné név alatt érkezett beadvány.

Végzés.

Tekintettel arra, hogy az 1874-ik évi XXXIV. t.-cz. 39. szakasza szerint a felek részére bírósi beadványokat csak gyakorló ügyvéd van jogosítva készíteni, tekintve továbbá, hogy a jelen ügyvédi képviselő nélkül érkezett beadvány, mint ez a kir. járásbírósi iratgyűjteményben előforduló hasonló kézirású beadványokkal való összehasonlításból kitűnik, nem a Hajdó Ferencné kezétől, hanem más, feljelentések készítésére nem jogosított egyéntől származik: ennél fogva a kir. járásbírósi beadványt szabályszerű magánindítványnak el nem fogadják és az eljárás megindítását megtagadják. Ennek ötletéből a kir. járásbírósi figyelmezteti a községi előjáróságokat, miszerint alkalmas módon tegyék közhírré, hogy a kir. járásbírósi jövőre csak olyan beadványokat fogad el magánindítvánnyul, amelyek a törvény összes követelményeinek megfelelnek.

A nagy mértékben elterjedt alaptalan perlekedés készíti a kir. járásbírósi, hogy a jövőben a törvény követelményeit szigorúan alkalmazza.

Különösen hangsúlyozza a kir. járásbírósi, hogy a fentebb hivatkozott törvényszakasz értelmében a községi jegyzők és egyéb községi alkalmazottak sinesenek jogosítva arra, hogy a felek részére különösen díjazásért bírósi peres beadványt készítsenek. Amennyiben bárki is, akár feljelentés, akár magánindítvány tétele végett keresi meg a községi előjáróságot vagy ennek valamelyik tagját (például), a községi jegyzőt, ez utóbbiak a 130.000—599-B. számú rendelet értelmében kell eljárni, tehát a feljelentést vagy magánindítványt az idézett rendeletben meghatározott alakban kell felvennie, melyért díjazást nem igényelhet.

Amennyiben a kir. járásbírósi a jövőben azt tapasztalná, hogy a hivatalos alakban felveendő magánindítványt bármely községi alkalmazott is díjazást fogadna el, a törvényes megtorlás foganatosítása, nevezetesen a büntető eljárás megindítása iránt haladéktalanul intézkedni fog.

A kir. járásbírósi

Székelyudvarhelyt, 1910. évi október hó 30-án,
Gál, s. k. kir. albiró.

A közigazgatási bizottság felirata.

Udvarhely vármegye közigazgatási bizottságától.
Szám 3349—910. kgb. Tárgy: Az Udvarhely vármegyei jegyzői egyület kérése a székelyudvarhelyi kir. járásbírósi 1234—I—910. számú végzése tárgyában.

M. kir. Belügyminiszter ur!

A székelyudvarhelyi kir. járásbírósi a f. évi október hó 30-án 1234—910. szám alatt egy végzést hozott, amely az 1874. évi XXXIV. t.-cz. 39. szakaszára való hivatkozással egy beadványt azon okból utasított vissza, mert az nem feljelentő által iratott s ennek ötletéből a községi előjáróságokat uta-

sította, miszerint tegyék közhírré, hogy a kir. járásbírósi jövőre csak olyan beadványokat fogad el magánindítvánnyul, amelyek a törvény összes követelményeinek megfelelnek. Végül kijelenti a járásbírósi, hogy a községi jegyzők sinesenek jogosítva a felek részére — különösen díjazásért bírósi peres beadványt készíteni.

Ezen végzést az Udvarhely vármegyei jegyzői egyület az alispánhoz beterveztette azzal, hogy a jegyzői kar ezen végzést magára nézve sérelmesnek tartja.

A közigazgatási bizottság természetesen a Hajdó Ferencné beadványának elutasítása törvényességének bírálatába nem bocsátkozhatik, de mert ezen végzés a vármegye területén közzétett és mert abban a községi jegyzők külön is megemlítve vannak, a közigazgatási bizottság a jegyzői egyület kérésének érdemleges tárgyalását nem mellőzhetette.

Tehette ezt annál kevésbé, mert az említett járásbírósi végzés nem egy konkrét esetre vonatkozik, hanem oly általános rendelkezéseket foglal magában, amelyek általában véve a jegyzőket is konkrét esetek felsorolása nélkül, meg nem engedett magánmunkálatok végzésével vádolja.

A közigazgatási bizottságnak a felfogása, hogy az 1874. évi XXXIV. t.-cz. 39. szakasza első sorban az ügyvédek részére fenntartott jogok védelmére alkotott; oly ügyben azonban, amely törvény szerint ügyvédi kötelező képviselést nem követel, fenntartott ügyvédi jogról sem lehet szó s ezen ügyekben a nem ügyvéd általi képviselést tehát a nem ügyvéd által való beadványszerkesztés az ügyvédi jogot nem csorbíthatja s ezen esetekre az 1874. évi XXXIV. t.-cz. 39. szakasza sem alkalmazható.

Csak ebből a szempontból nem véljük eltilthatónak a beadványoknak nem ügyvédek részére való szerkesztését.

Büntető ügyekben a magánindítvány szerkesztését a 130000—1899. sz. B. M. rendelet 125. és 215. szakaszai körülírják, amde a járásbírósi végzés szövege olyan, amely általában a vármegyei községek alkalmas arra a feltételre indítani, hogy a községi jegyzőknek semmiféle bírósi beadvány szerkesztésért díjat elfogadni nem szabad, sőt egyáltalán bírósi beadványt nem is szerkeszthetnek, a végzés megszerkesztése félreértésekre adhat alkalmat a falusi lakosság körében.

A 47300—1904. sz. B. M. rendelettel közölt minta alapján megalkotott szabályrendelet, a jegyzők részére kérvények megszerkesztéséért egy korona díj szedését engedélyezi.

Bírósi peres ügyben és különösen büntető ügyekben is szükségesek lehetnek oly kérések, beadványok benyújtására, amelyeknél az ügyvédi képviselést nem kötelező.

Egyszerűsítés és költségmegtakarítás szempontjából sem tarthatjuk a községek érdekében helyesnek, hogy az esetleg írást nem tudó, vagy a törvényekhez egyáltalán nem értő felek ilyenkor is ügyvéd képviselőre utasíttassanak, ami különösen terhes és költséges a távollakó felekre nézve, ahol ügyvéd nincs, s akik egyszerű bűnügyekben, feljelentések esetén stb. 30—40 kilométernyi utat kellene megtegyenek és sokat kellene költsenek.

Mindezekért a jegyzői egyület beadványát a járásbírósi végzéssel együtt azzal a kéréssel terjesztjük fel, méltóztatssék ezen ügyet közigazgatási szempontból elbíralva, esetleg a járásbírósi végzésnek visszavonása iránt a m. kir. igazságügyminisztérium útján az intézkedést megtenni.

Udvarhely vármegye közigazgatási bizottságának Székelyudvarhelyen 1910. évi december hó 14-én tartott üléséből.

Sebesi s. k.
alispán, h. elnök

Elvi jelentőségű döntvények és rendeletek

Mezőr-tartás korlátozása. A legelőközirtókossá — habár legelőingatlan szász kat. holdnál nagyobb és egy tagban fekszik — külön mezőrtartásra nem jogosult. A földművelésügyi miniszter 1910. évi 59.445. számú határozata.

A legeltetés szabályozása. A legeltetés nemcsak a közlegelő-területeken, hanem a közös legeltetésre használt egyéb területeken, tarlón és ugaron is szabályozandó. A földművelésügyi miniszter 1910. évi 27.085 számú határozata.

Mit szabad lefoglalni? Két szekrény közül az egyik, továbbá a diván, a vas mosdó és a láncos óra adóhátralék fejében lefoglalható tárgyakat képeznek a m. kir. közigazgatási bíróság 1910. évi 16.620. sz. a. kelt ítélete.

A „tívoli“ nem tiltott szerencsejáték. A m. kir. belügyminiszternek a pénzügyminiszterhez intézett 1909. évi 4654. sz. átiratában erre vonatkozólag a következő érdekes nyilatkozat van: Hivatkozással 1909. évi 65.018. sz. alatt kelt átiratára, van szerencse-tiszteltet értesíteni, hogy az u. n. „tívoli“ játékot részéről nem tartom azon tiltott szerencsejátékok közé sorozandónak, amelyekre a 64.573—

901. B. M. sz. körrendelet 8. szakasza alapján engedély nem volna adható.

Városok kerületeinek megállapítása. A városok belső területének és közigazgatási kerületeinek a házadó szempontjából megállapítása a közigazgatási bíróság hatáskörébe nem tartozik. (A közigazgatási bíróság 1910. évi 19.238. P. sz. a. kelt határozata.)

A kishíró fizetése. A községi kishíró, habár bizonyos hatósági teendőket (husvizsgálatot) is végző községi alkalmazott; a szolgálatából származó követelés iránt indított ügy elbírálása a közigazgatási bíróság hatáskörébe tartozik. (A hatásköri bíróság 1910. évi 53. sz. határozata.)

Büntetés felfüggesztése. A büntetés végrehajtásának felfüggesztése csak a kihágási ítélet keretében mondható ki. (A belügyminiszter 1910. évi 3567. sz. határozata.)

Községi közigazgatás.

Megüresedett jegyzői állások: Máriapócs jegyzői á. 1600 K fiz., 1000 K fizetési át., 4 szobás szabadlakás, 300 négyszögöl házi kert, 1 és fél hold szántó, Főszolgab. Nyírbátor.

Nemesabony, körj. á. 1600 K fiz., 260 K utiát., 120 K irodaát., szabadlakás és beltelek. Jan. 14-ig. Főszolgab. Dunaszerezhely.

Koronás, körj. segédj. á. 1000 K fiz. jan. 10-ig. Főszolgab. Csikszentmárton.

Szentotonya (Békmész) jegyzői irnoki á. 100 K havi fiz., később évi 1400 K, 2 szobás lakás, oklevél és nőtlenység. Személyes jelentkezés a község előjárásánál Szentotonya.

Szentábrahám, körj. á. 2152 öszjövedelem. Jan. 17-ig. Főszolgab. Székelykeresztúr.

Hegylőzujlak, közs. jegyzői á. 1488 fiz., 14 háromnegyed kat. szántóföld haszna, napi és fuvardíjak. Jan. 20-ig. Főszolgab. Nagyvárád.

Nemesabony, körj. á. 1600 K fiz., 260 K utiát., 120 K irodaát., szabad lakás, beltelek és magánmunkadíjak. Jan. 14-ig. Főszolgab. Dunaszerezhely.

Megüresedett községi orvosi állások: Bárányosborosa, körorv. á. 1600 K fiz., 5-5 évi ösz. 300 K-ig emelkedő 200 K korpótlék, 240 K lakp. Jan. 19-ig. Főszolgab. Pancsova.

Técső, körorv. á. 1600 K fiz., 600 K lakp. látog. díj 1 K, éjjel 2 K, Jan. 10-ig. Főszolgab. Técső.

Szentegyházasfalva, körorv. á. (4 község), 1600 K fiz., 300 K lakp., nagy szabad lakás, halottkém. díjak. Jan. 11-ig. Főszolgab. Székelyudvarhely.

Szatmárnémeti, közkórh. II-od orv. á. 2200 K fiz., 630 K lakp., Jan. 10-ig. Főispáni hiv. Nagykároly.

Székelykocsárd, körorv. á. 1600 K fiz., lakásp. utiát. és lát. díjak Jan. 25-ig. Főszolgab. Felvincz.

Glogon-Székelyvár, körorv. á. 1600 K fiz. 5-5 évi 200 K (800 K) korpótlék, ezenkívül 700 K fiz. pótlék, szabad lakás, szabad fuvar, lát. díjak.

Gyúre, körorv. á. 11 község 1600 K fiz., 400 K lakpénz, fuvarát., távolléti, rendelési és beteglát. díjak. Jan. 31-ig. Főszolgab. Mándok.

Nagyekemeszó, közs. orv. á. 1600 K fiz., 4-szer ötödéves 200 K korpótlék, nyugdíjogosultság, szabad lakás, halottkém és husvág. díjak. Jan. 12-ig. Hosszaszó.

Nagyszalatna, körorv. á. 1600 K fiz., mellékjárulékok, 11 község, 11.036 lakosság. Főszolgab. Nagyszalatna.

A rovatvezető üzenetei.

Kérdés: Az 1883. XLIV. t.-cz. 19. §-ában érintett adókövető-bizottság szervezeteire vonatkozó határozmányok hol találhatók?

Válasz: Az adókövető-bizottságokra nézve az 11.296/881. számú pénzügyminiszteri rendelet intézkedik. Feltalálható a M. R. T. illető évfolyamában; de közölve van Dárday közigazgatási Törvénytar VIII. kötete 48. oldalán is.

Kérdés: A borítal- és husfogyasztási adót községünk házilag kezeli; a mészárosok gyakran hoznak húst a szomszéd városból és annak behozatalát második-harmadik napon jelentik. Kérdés, mikor kötelesek a szállítmányt bejelenteni?

Válasz: A borítal- és husfogyasztási adóról szóló törvények hivatalos összeállítása 71. szakasza 2. bekezdése értelmében, a mészárosok a bezállított húst tartoznak bejelenteni, mielőtt azt ipari üzleti, vagy gazdasági lakhelyükre szállítanák.

Kérdés: Az aranymosási üzlet adó alá tartozik-e?

Válasz: A bányaadóról szóló 1875. XXVII. t.-cz. 2. szakasza c) pontja értelmében a bányahatósági engedély mellett folytatott aranymosási üzlet bányaadó tárgyát képezi.

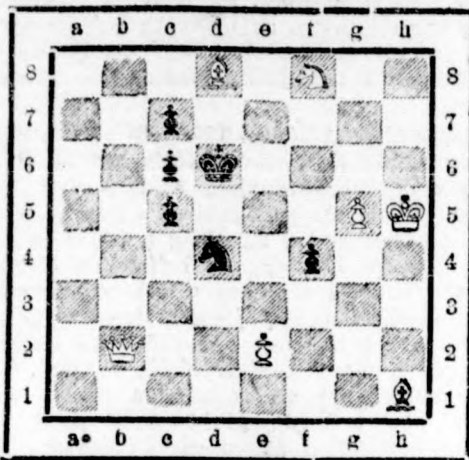
Kérdés: Dohányraktárakban állandóan alkalmazott heti béres munkások I. o. ker. adó alá tartoznak-e?

Válasz: A m. kir. közigazgatási bíróság 1791. soroz. elvi határozata szerint I. o. ker. adó alá tartoznak.

SAKK.

95. számú feladvány.

Blatt Ferencz Budapest.

Matt a második lépésre.

379. számú játszma.

Játszották Budapesten, 1902. december 8-án. Vezérelte,

Világos:	Sötét:
Gajdos János	Farkas Leo
1. d2-d4	d7-d5
2. c2-c4	e7-e5

Ez a szellemes lépés, melyet sokáig tévesen Albin elleneselnék neveztek, először két olasz játékos, nevezetesen Salvioli és Cavalotti között fordult elő az 1881. milánói versenyen. A gyakorlati játékokban körülbelül egy évtized óta nyer sürübben alkalmazást és többeknek kedvenc folytatása is, mert ez az elleneselnéru lépés élénk játékra vezet és sok esetben sötétnek támadást is biztosít. E lépés korrektsége, — az ezzel bevezetett gyalogáldozat jósága, — azonban még mindig nincs eldöntve.

3. d4xe5
Ha világos nem akarja a cselgyalogot elfogadni, az elhárításnak kielégítő módja 3. e2-c3. Azonkívül nem rossz 3. c1xd3 sem.

3. d5-d4
A megnyitás most felvette a Falkbeer-csel jellegét — a vezérszárnyon. Szintén érdekes, de kétesebb folytatás volna 3. ... d5xe4, mely esetben sötét a vezérszárnyon, világos pedig a királysárnyon és a czentrumban van tulsulyban; de éppen ezért világos állása volna előnyösebb.

4. Hg1-f3
A legszokásosabb folytatás, melyet először dr. Lasker játszott az 1893. newyorki versenyen Albin ellen. Egy időben divatos és ma is gyakori folytatás 4. a2-a3, melyet először Zabludovszky játszott Behting ellen az 1899. balti versenyen, míg 4. e2-e4, mely már az említett milánói versenyen is előfordult, napjainkban már alig használatos.

4. Hb8-c6
5. Hb1-d2
A bécsiék ellenzése szerint a legerősebb folytatás, melyet először Alapin játszott Marshall ellen az 1901. montekarlói versenyen. Lasker lépése volt 3. a2-a3, míg Csigorin ugyancsak Alapin ellen 5. g2-g3-at játszott.

5. Fc8-g4
Hasonló állásban Gajdos egy 1902. felevezési játszmaiban Győrbíró ellen 5. ... Fe8-e6-tal, kísérletezett, amit Janowski is megjátszott az 1904. amerikai versenyen Pillsbury ellen, azonban ugy ez, mint 5. ... Hg8-e7, mit dr. Tarrasch játszott Napier ellen az 1902. montekarlói tornán, nem a legjobb. Igen érdekes és jó folytatás 5. ... f7-f6, melyet Janowski honosított meg a barmeni versenyen Bernstein ellen. A tett lépést először Cohn W. játszotta Marshall ellen Hannoverben.

6. a2-a3
Ezen lépés, mely először az 1902. hannoveri főtornán fordult elő a Bleykmaus-Kagan játszmaiban, akadályozza az esetleges futársakkot és előkészíti b2-b4-et. Johner az 1908. bécsi versenyen Marshall ellen 6. g2-g3-al folytatta.

6. a7-a5
Sötét ezzel megakadályozza világos tervét, más. részt biztosítja futárjának a c5 mezőt.

7. h2-h3 Fg4xf3
8. Hd2xf2 Ffs-c5
9. Vd1-d3
A hadállás most megegyezik az 1902. hannoveri versenyen, de más lépés sorrendben játszott Marshall-Cohn V. játszma állásával, amelyben Marshall 9. g2-g3-al folytatta. A tett lépés, mely az g5 gyalog védését célozza, erősebbnek látszik.

9. h7-h6
Akadályozza Fe1-g5-öt, ami 9. Hg8-e7-re

következhethetnek.
10. Fe1-f4 Hg8-e7
11. g2-g4! He7-g6
12. Ff4-g3 Vd8-e7
13. Ff1-g2 0-0-0
Azonnali 13. ... Hg6xe5 természetesen nem vezetne eredményre 14. Hf3xe5, He6xe5 15. Fg3xe5, Ve7xe5 16. Fg2xb7 stb. miatt. Most azonban már fenyeget a gyalog kiáltása.

14. Vd3-e4 Kc8-b8
Sötét mindenáron az e5 gyalog megnyerésére játszik, ami azonban sok időbe kerül, mert csakis f7-f6-tal érhetné el célját, de azt elő kell készíteni.

15. 0-0 Bh8-c9
16. b2-b4
Érdekes gyalogáldozat, melynek értelme azonban csak később fog kitünni.

16. a5xb4
17. a3xb4 Fc5xb4
18. Bf1-b1 Hg6-f8

Sötét megtette az utolsó előkészületet is e most már a gyalog megnyerése nincs messze. Sötét számítása azonban hibásnak bizonyult; a király állása nagyon is gyöngye s azért jobb lett volna 18. Ve7-c5, ami védelmiül szolgál. Időközben világos is csatarendbe szedte haderejét s már teljesen készen áll a döntő támadásra.

19. Hf3xd4!
Aligha várt áldozat, mely azonban a következővel kapcsolatban tulajdonképpen csak folytatása a 16. lépéssel bevezetett kombinációnak. Világosnak a g2-futarra van szüksége, melynek diagonálisát csöndes huszárelugrással nem akarja megnyitni, mert sötétnek még alkalma volna 19... Ve7-c5-el védekezni.

19. Bdsxd4
20. Ve4xe6 b7xc6
21. Fg2xe6 Bd4-d1+

Sötét teljes vezérelőnyhöz, de egyszerűsminde mattállásba jutott, amiből csakis ez az egyetlen menekési út van.

22. Bb1xd1 Fb4-a3
23. Bd1-b1+ Kf8-c8
24. Bb1-b3 Hf8-d7

Sötétnek nincs kielégítő védelme, világos mindeképpen anyagi tulsulyban marad.

25. Ba1xa3 feladja.

380. számú játszma.

Játszották a Gajdos Sakk-kör versenyén 1910. december 25.

Francia védelem.

Világos:	Sötét:
Simon Jenő	Papp Ferencz
1. e2-e4	e7-e6
2. d2-d4	d7-d5
3. e4xd5	e6xd5
4. Hg1-f3	Hg8-f6
5. Ff1-d3	Ff8-d6
6. 0-0	0-0
7. Fe1-g5	Fc8-g4
8. Bf1-c1	Hb8-c6

Szokásosabb Hb8-d7 kapcsolatban c7-c6 és Vd8-c7-el. A dupla „f” gyalog nem lesz sötét előnyére.

9. c2-c3 Vd8-d7
10. Hb1-d2 Ba8-c8
11. Vd1-c2 h7-h6
12. Fg5xf6 g7xf6
13. h2-h3 Fg4xf3
14. Hd2xf3 He6-c7
15. Hf3-h4 c7-c5
16. Ve2-d2 Kg8-g7
17. g2-g4 c5-e4
18. Fd3-f5 Vd7-c7
19. Hh4-g2 He7xf5
20. g4xf5 Kf7-h7
21. Kf1-h1 Ba8-d8

E lépésnek nincs értelme; jobb volt 21... Bf8-g8 vagy előbb 21... Ve7-d7.

22. f2-f4 Bf8-g8
23. Be1-g1 b7-b5

Ismét céltalan, amivel nagyon megkönnyíti ellenfelének a játékát. Sokkal erősebb volt 23... Bg8-g3, mielőbbi Bds-g8-al kapcsolatban.

24. Vd2-f2 Fd6-e7
Most is jobb volt 24... Bg8-g7, a bástya duplázással.

25. Vf2-f3 Ve7-d7
26. Vf3-h5 Fe7-d6
27. Hg2-c3 Fd6xf4

Miután a világos vezér behatolása ellen sötét nem tett semmit, itt már mindenképpen rosszabb állása van.

28. He3-g4 Vd7-d6
Sötétnek nincs védelme.

29. Vh5xf7 Kh7-h8
30. Hg4xf6 Bg8xg1+
31. Ba1xg1 feladja.

MOLNÁROK ÉRDEKE.

— Malomipari és műszaki melléklet. —
A Magyarországi Molnárok Országos Szövetségének
hivatalos közlése.

A magyar molnárok figyelmébe!

Van szerencsénk a magyar molnári kar-
nak és a malomipar műszaki érdekeltségének
ez uton is szíves tudomására hozni, hogy a
„Molnár Ujság“ ezentul mint az „Egyetértés“
vasárnapi melléklete „A molnárok érdeke“
címmel fog megjelenni. Ennek következté-
ben ezentul a „Magyarországi Molnárok Or-
szágos Szövetségének“ hivatalos jelentéseit
az „Egyetértés“ fogja közölni és mindenkor
küzdzeni fog a magyar molnárság jogos érde-
keiért, a molnárság régi törekvéseiért, így a
molnáriparnak képesítéshez való kötéseért is.

Az „Egyetértés“ ezzel teljes erejével a
magyar molnárság szószólójául szegődik.
Hogy azonban vállalt feladatát jól el is vé-
gezhesse, szükséges, hogy a magyar molnárság
viszont teljes bizalmával támogassa és
értesítse minden olyan közérdekű esemény-
ről, tervről vagy készülő mozgalomról, amely
a molnárok összességét érdekelheti. Lapunk
szerkesztősége ezért készségesen rendelkezé-
sére fog állami minden hozzája forduló mol-
náriparosnak és szószólója lesz minden jogos
törekvésnek.

A kazánüzem.

Budapest, január 7.

A gőzkazántulajdonosok között állandó a pa-
rasz, hogy a kazán hatásfoka csekély, vagy csökken
rövid használat után. Közgazdasági életünkben fon-
tos szerepet játszik az ilyen és ehhez hasonló pa-
rasz, mert az ipar rovására történik. Gyáriüzemek-
nél, malmoknál minden ellenérték nélkül veszne el
ilyformán a nemzeti vagyon millióit, mert a tüzelő-
anyag a rossz kazán hatásfoka következtében nem
szolgáltatja át a tőle várt munkaerőt. Egyszerűen
elvész.

Az iparfelügyelők szaporításával és hatáskörük
kibővítésével vagy más módon könnyen lehetne se-
gíteni ezen a szomorú állapotban; mert nem minden
ipartelep rendelkezik oly képzett műszaki erőkkel,
hogy a jelentkező bajt észrevesse és segítsen. A
legtöbb ipartelepen sokszor csak évek múlva jönnek
rá, hogy a tüzelőanyag-számla indokolatlanul min-
dig szaporodik és a jövedelmet megsejti.

Az ilyen tüzelőanyag pazarlás a kazánüzemnél
következő okokból szokott előfordulni: Az üzemnek
nem megfelelő a kazánrendszer, mert más kazán-
rendszer felel meg, pld.: szesz, sör, cukorgyárnál,
más egy gépgyárnál, más egy malomnál.

Nem szénnek, fának és egyéb tüzelőanyagnak
megfelelő a kazán- és rostélyrendszer; csöves ka-
zánál például nem használható kövér szén, viszont
gyöngye barnaszénhez nem jó a belső tüzelésű kazán-
rendszer. Más rostély kell fához, más a különböző
szénkéhez.

De hibás lehet maga a kazánrendszer is, mely
onnan eredhet, hogy a tüzelőanyag nincs helyes
arányban az elgőzlgő fölülettel, a gőztér a vízter-

rel. A kazán s így a huzamok hossza nincs arány-
ban a tüzelőanyag mennyiségével, a tüzelőanyag
nincs megfelelő ki. Esetleg hibás és elégtelen nagysága a
rostélyrendszer, amely nincs arányban a tüzelőanyag
tel, a ezen minőségével s a kazán igénybevételeivel.
De hibás lehet a befalazás, a huzamvezetés és a
huzam méretezése vagy maga a kémény sem meg-
felelő. Lehet az is, hogy a kazán anyaga nem meg-
felelő. A rosszabból vastagabb lemez kell, ennek
rosszabb a hővezetése is. A túleröltetett üzem az
elhasználott tüzelőanyaggal nem fejt ki arányos ha-
tásfokot. Maga a kazán kívül és belül, valamint a
huzamok nem tiszták; korom és szállóhamuval van-
nak elrakodva. Azonban a ki nem használt gőz-
nyomás is oka a szertelen tüzelőanyag fogyasztás-
nak. Ha már ócska a kazán, a kazán élettartamának
növekedésével csökken a kazán hatásfoka. Leggya-
koribb eset a hibás gondozás és üzemközbentel-
lése, amilyen például a nem megfelelő vízszin tar-
tása, a titkos kazánszerkezet alkalmazása és végre a
rossz fűtő. A hibák csökkentésének s a takarékos
kazánüzem elősegítésének a módjai: Szubvenzió-
nált és állami gyárak szorítása arra, hogy a gyár-
tott kazánjaikkal a legnagyobb hatásfok elérésére
törekedjenek.

Uj gyárak alapításánál kikötendő, hogy a ka-
zán a gyakorlatban elérhető legnagyobb hatásfok-
kal bírjon. Az állammal vonatkozásban nem álló
kazántulajdonosok számára prémium nyújtása, ha
a legnagyobb kazánhatásfokot elérik. Épp úgy mint
Ausztriában, Német- és Franciaországban, a ka-
zánbiztosító szervezet létesítésének elősegítése. Ki-
váló szakembereket egy informatív szervezet volna lé-
tesítendő, amely esetleg vándortanítási-rendszerrel
megy az érdekelttség segítségére. E szervezet azon-
ban megszűnne a kazánbiztosító intézmény műkö-
désével. A fűtői oktatás emelése, megfelelő kísér-
leti telepen. Az oktatásnál ki kellene terjeszkedni
buzdító példa gyanánt a különböző legjobb hatás-
fok elérésének módjaira a takarékoság általános
s nemzetgazdasági közös előnyeinek kidomborítá-
sával. A fűtői versenyek alkalmazásával a kiváló fűtők
találkozása. A kazántulajdonos kötelezettségek arra,
hogy minden kazánjáról fényvisszafogó rajza legyen,
mely rajz a valóságnak megfelelően tartalmazza
a kazán, a rostély, a befalazás, a kémény minden
lényeges adatát. Felülvizsgálva, hogy a kazán milyen
széhez milyen igénybevételekre készült. A fiatal ipar-
felügyelők közül azok, akik még gyáriüzemben nem
voltak, bizonyos sorrend szerint, bizonyos időre
egy-egy gyárakba volnának kirendelendők az üzemi
gyakorlat elsajátítása céljából. Az iparfelügye-
lők ellenőrző és tanácsadó munkájának, nemkül-
önben az esetleg igénybevevő magánüzemektől mun-
kájának megkönnyítése céljából a kazán-nyilvántar-
tási könyvecské a 8. pontjának figyelembevétel-
vel átalakítandó. Népszerű kété alakban megírán-
dó a kazánüzemben leggyakrabban előforduló hi-
bák és ösmertetendő volna a mód azok elhárítására.
Ha ezeket figyelembe vesszük, a kazánüzem rossz
hatásfoka azonnal megszűnik.

A motorok üzemeltetése.

Budapest, január 7.

Az utolsó évtizedben mindig nehéz kérdés előtt
állott a gazda vagy iparos, ki valamilyen motorikus
erőt akart alkalmazni. A molnárság is hovatovább
rá lett utalva a motorral hajtott üzemre. Részben
a községek szerfölött megdrágulása, melyhez a
vasutak tarifális emelkedése hozzájárult, részben
a vízterületek csekélyessége és korlátozása közreműk-
ödött abban, hogy a molnárok egy czászerűbb és a

külső behatásoknak csekélyebb mértékben kitett
meghajtó erővel kísérletezzenek.

A gázmotorok bár régebbi keletűek, a malmá-
szatban tért nem hódítottak, mert különösen a váma-
lalmok környékén nyoma sincs a községeknek,
de különben is rendkívül drága üzem volna. Egy
10 H. P. motor óralőerőnként körülbelül 500 liter
világítógázt fogyaszt 2500 kalória értékben és ha
napi 10 órai munkaidőt számítunk, ez már 50 m³,
mely gáz köbméterét csak 20 fillérrel számítva,
napi 10 korona tüzelőanyag üzemeltetést okoz,
mely egy ilyen kis motorüzemnél rendkívül sok.

A gázmotorokat azonban igen jól lehet ott
alkalmazni, hol természetes földgázunk van. A
földgáz többnyire vízzel fordul elő, tehát a vízből
kiszabadult gázt mindenesetre felhasználásig gáz-
tartóba szükséges gyűjteni, honnan a fogyasztás
történik s a feltörő gáz a hiányt pótolja. A gáz
egyrészt mindenesetre, a furás által nyert vizet
célunk megvalósítására fordítjuk, míg a felesle-
ges gázt motorhajtásra használjuk fel. Bár az
ilyen természetes, föld mélyéből előtörő hasznosít-
ható erőnek élettartamát kiszámítani nem lehet,
azonban a földgázhoz beszerzett motor még sem
válík értéktelen vasdarabbá, mert a szükséges gázt
mesterségesen uton termelhetjük. Persze az eddig
ingyen nyert tüzelőanyag most már költséget okoz.

A gázmotorok szerkezetéhez legközelebb a
benzinmotor áll. A lényeges eltérés csak az, hogy
a gázbeömlő szelep helyett egy porlasztószelep alkal-
mazandó. A benzinmotorok üzene sokkal olcsóbb,
mint a gázmotoroké; ezek kezeléséhez sem kell
semmi különösebb szakképzettség, mindössze a
belső tisztogatásra kell gondot fordítani, azonban
nagy hátránya a benzin körülményes megszerzése,
annak folytonos nyilvántartása ellenőrzés céljából
és veszélyessége mellett az, hogy nagyobb típusú
gépeknél az üzemeltetése megrágnak. Épp ezért
40 lőerőnél nagyobb gépekkel nem találkozunk.
Üzemeltetése óralőerőnként 1 fillér, a benzint helyt
loco számítva. Daczára hogy a benzinmotorok egy
teljesen tökéletes, egyszerű üzemgépek tekinthe-
tők, ha egyszer szerkezetében üzemzavar áll elő,
az üzemeltetése igen felsejűdik.

A petroleum- és spirítusz-motorok nálunk
alig jönnek forgalomba, amennyiben a táplálásuk-
ra szolgáló tüzelőanyag állami jövedéki adóterh
lévén, a beszerzési ára, illetve az üzemeltetési
rendkívül megrágnak. A petroleum szükséglet
körülbelül óralőerőnként 320 gramm, beszerzési
ára helyt 26 koronába kerül. Már pedig egy 40 HP
petroleummotor, 10 órai napiüzem mellett 300
munkanapot számítva 9984 korona petroleumot
igényel, amit az ilyen üzemek nem bírnak el. A
spirítuszmotorokkal hazánkban még rosszabbul
állunk, mert még a szeszgyárak sem használ-
hatják, bár melegfejlesztőképessége, cirka 6000
kalória igen nagy. Különben hatásfokát a keveré-
aránya adja. A fasulya 0.794. A petroleum- és spi-
rituszmotorok alig különböznek az egyéb explóziós-
motoroktól; kezelésük egyszerű.

A minduntalan és nagy területeken található
nyersolaj azonban mind nagyobb tért hódít a
gazdasági életben. Az ipar által szerencsés lendüle-
tet vett, olcsóságánál fogva mindenhova elhatol,
még oda is, ahol eddig a talajviszonyok sok nehé-
séget gördítettek a tüzelő anyag beszerzése elé. A
mórtorgyárosok siettek is kihasználni eme kedvező
körülményt s ma már se szeri, se száma a különféle
nyersolajmotoroknak, melyek azonban lényegileg
alig különböznek egymástól, legfeljebb a löketek
számánál és a meggyújtásnál térnek el.

Van két és négyütemű nyersolajmotor. A két-
között az a különbség, hogy a két üteműnél a du-

POHL

gazdasági gépgyár
SZOMBATHELY.

Vizi turbinák,
malomberende-
zések, téglá-
gyártógépek,
nyersolajmoto-
rok.

gattyu a főtengelynek minden fordulata alatt, tehát minden második lökethatás nyer ható erőt és így gyorsan forog, míg a négyütemű motorjánál a második ütemnél a dugattyu visszafelé haladtiban az égéstermék magától tolvá, távozás előtt nem explodál és így a szabadba kijutó égéstermék teljesen színtelen és szagtalan. Emellett előnye mellett a négy ütemű motor, csendesebb járása mellett egész zajtalanul, nyugodtan jár. A meggyújtások többnyire elektromos úton történik, de van olyan szerkezet is, hol tüzes golyó mellett történik robbanás. Ez utóbbi gyújtási mód azonban körülményessége mellett sok kívánni valót hagy, mert ha a golyó befűstölődik, a robbanás tökéletlen lesz, illetve kimarad.

A nyersolaj fogyasztás ezen gépeknél is körülbelül 320 gramm órálóerőnként, azonban tekintve a nyersolaj árát, mely szállítással együtt átlag 8 koronára vehető, napi 10 órai munkaidő mellett egy 40 lóerős nyersolajmotornak 300 napi üzemeltetése csak 3072 koronába kerül.

Daczára a nyersolaj motorok ezen kedvező tüzelőanyag fogyasztásának, nagyobb méretű gépeket még sem gyártanak, mi abban leli magyarázatát, hogy üzemük biztonsága, bár mily gondosan készült is, sohasem oly megbízható, mint a gőzgépé, sőt a generátor-gázgépeket sem közelíti meg.

A siksziták fölállítása és helyes kezelése.

Irta: Pernyéz Dezső.

Budapest, január 7.

A sikszitákat a maguk benső mivoltában igen sok molnár még ma sem ismeri és nem használja. De, akik foglalkoztak is vele, nagy részének elment tőle a kedve és csak a rossz oldalát ismerték meg, holott a sikszitának egyáltalán nincs rossz oldala, hanem végtelen sok előnyt nyújt a molnárnak. A molnárak nagy része abban a hitben él, hogy a sikszita megintja az épület felát, noha már számtalan helyen vályogfalra is szerelték, sőt kisebb vízimalmok gyenge gerendázatára is. Mások azt tartják, mintha nem volna elég szítalóképessége; sőt azt is állítják, hogy folytonos kellemtelenség van vele.

Ezek a kifogások azonban azt mutatják, hogy az illetők nem ismerik a sikszita előnyét, az előforduló rendtelenségért a szítát okolják és a tapasztalatlanúságaikat a szerelésre tolják, holott egy jól felszerelt sikszitával öröm minden molnárnak dolgozni, mert a tulajdonosnak messzemelő előnyöket nyújt.

Mindenesetre a sikszita felállításának a lehető legpontosabban kell történni; éppen ezért szükségesnek tartom egy sikszita felállításának, egyensúlyozásának, üzembehozatalának és kezelésének ismertetését közölni, hogy a felhangzó panaszok elkerülhetők legyenek. Alapul veszek egy H. és V. féle rendszerű sikszitát, miután ezzel találkozunk leggyakrabban a hazai malmokban és ennek szerelését részletezem: A sikszita részére kijelölt helyen huzzunk egy egyenes vonalat, melynek a felső meghajtáshoz szolgáló tengelyvel feltétlenül párhuzamosnak kell lennie. Ezen a vonalra ott, ahol a sikszita közepét kijelöljük, egy vékony kis lyukat furunk. Csak arra kell ügyelni, hogy ezen kifurt lyuk, mely a sikszita középpontja, lehetőleg két gerenda közé egyforma távolságra essen. Ugyanezen vonalon jobbra és balra a kijelölt középponttól 3-3 méter távolságra ismét egy-egy lyukat furunk. Ezután megmérjük a szita állványainak a szélességét és két oldalra elosztva a szita hosszirányában elmerjük és ezen helyekre alulról két erősebb gerendát huzzunk és pedig olyan hosszut, hogy az lehetőleg hat gerendát átérjen és azt mind a hat gerendához csavarokkal hozzákötjük.

Figyelemmel kell lenni arra, hogy ezen gerendák távolsága olyan legyen, hogy a szitaállványt lefogva függőlegesen a közepére találjanak. A gerendákat felülről 50 mm. erős fenyőfadeszkával lepadlózzuk oly módon, hogy a vonal irányában mind a két oldalról kb. 300 mm. szélesebb legyen és ezek széleit és végeit leérgezzük. A padlót 6" sodronyszeggel kell leérgezni és lehetőleg minden oldalról vízszintes legyen.

Az előbb huzott tengely-vonalat felhuzzuk az új padlózásra és az állvány középpontjának kijelölt

lyuknál körülbelül megmérjük az állvány alján levő persely átmérőjét, sőt még 10 mm.-el nagyobbat és az ottlevő pereme körületét is és ezt szépen bevessük, úgy, hogy az állvány a padlóhoz fölküldjön; aztán az állványt behelyezzük. A talpon levő négy lyukat lefurunk a gerendákon át és az elkészített csavarokkal teljesen fikszirozva leeresztjük, de arra ügyelve, hogy az állvány tetején elhelyezett megbízható vízmérték szerint minden irányban feltétlenül vízszintes legyen, mert lúsz csak ekkor érjük el azt, hogy a tengely-beleléve, az tökéletesen függőlegesen álljon.

Ezután a csapágycsapatát jól kimossa, megtörölve és az alsó perselyekbe vékony olajat öntve, a tengelyt is jól megtisztítva, behelyezzük, melynek megtörténte után ráemeljük a sulykacéket és a fennlévő csapágyszabványban elhelyezett anyacsavart teljesen meghuzzuk. A keretbe helyezendő főráma csapágycsapatát annak rendje szerint megtakarítva, a számozásra darabonként ügyelve összerakjuk és behelyezzük, arra ügyelve, hogy a csapágycsapatát szabványosan álljon a csapágycsapatát megszorítjuk az oldalcsavarokkal és megtöltjük sürített jóminőségű gépolajjal és beletesszük a fősulyt és a másik két fészékbe kb. sulyt 30 kgr. és az egészet letakarva, az ingatámaszokat szereljük fel.

Megmérjük a főráma mind a két végén külön-külön, milyen szélességűnek és hosszúságban, hogy milyen távolságra vannak egymástól és megjegyezzük; aztán huzzuk ismét az előbbeni tengelyvonalról mind a két oldalra vonalat olyan távolságban, egyenlően elosztva, mint az ingatámaszok egymástól szélessége, ezután a sikszita tengelyének közepétől mérve a csapók távolságát pontosan megjelöljük az előbbi huzott vonalon és a felezés helyére lezurjuk a köröt és az ingatámasz tányérjának megfelelőleg kirajzolva a lyukakat, azt kifuruk és beleeresztjük olyképpen, hogy azok egymáshoz minden irányban pontosan vízszintesen álljanak és külön-külön is, mert különben folytonos kopogás áll elő.

Ezután beleállítjuk az erre a célra készített bórókötőt és erősen bekenjük Tovota-zsiradékkal és behelyezzük az ingatámaszt mindenikbe. Megtisztítjuk a főráma csapáit, megolajozzuk és nagy figyelemmel beemeljük a főráma a helyére. A fenekekráncát kellő figyelemmel feleltöljük, kirajzoljuk a lefolyó lyukakat és felerősítjük a csőöntvényeket; az összes ráncokat felrakva, a golyókat mind berakjuk a kellő helyekre, amint a séma mutatja és ezután az előtétet helyezzük el.

Az előtét-tengelycsapágy alá is alátétet kell tennünk, vagyis oly magasságba kell elhelyezni, hogy az előtét levő kerék felsőrésze a szita tengelyen levő kerék talpszélesség közepével vízszintesen találkozzon. Az előtétet a meghajtó kerékkel arra az oldalra állítjuk, hogy a szita öketlen balhajtást kapjon és a szítát mindenestre ugyanúgy huzzuk fel és pedig az előtétet a szita oldalán levő számozási oldalra állítjuk fel és ezt a szítára nézve szemlélt fordítottatjuk, akkor a meghajtásunk jól ki fog jönni.

A szerelés végeztével következik a próba indulás és egyensúlyozás. Az indulás előtt az előtét csapágycsapatát megmérjük és megindítjuk kézi járatással, a közben meggyógyuljunk pontosan, hány milliméter kilegése van, mely 85-87-ig mehet perceként, de 90-nél több egyáltalán nem szükséges, bár egyenlően járásnál, mint p. o. vízimalmoknál, nagy ingadozások állnak elő.

Mikor a sikszitával ennyire készen vagyunk, megmérjük minden csapágycsapatát, az oldalcsavarokat meghuzzuk és megindítjuk a szítát egyensúlyozás céljából.

Örlemény-felvonók. A felvonók tisztasága igen nagy jelentőségű a malomiparban és ezek tisztatlansága káros következményekkel jár. Nagyon sok molnártársától hallottuk, hogy a hengerek izzad. Vésők arról panaszkodnak, hogy a felvonója izzad. Ezek pedig nem kicsinyes dolgok, mert az ilyen malmok szoktak elmolyosodni. Azt pedig minden molnár tudja, mily kellemetlen az olyan malomban dolgozni és mily szánalomra méltó a molyos malom, mely a malom minden zerge-zugát betölti, a lisztet ellepi, holott ez ellen semmiféle nagyhangon reklámozott szerrel másként nem lehet segíteni, mint a tisztasággal. A hengerek és felvonó izzadásának kérdéséről már sok szó esett, de a valódi okot vajmi ritkán találják el, amennyiben ennek is különböző okai lehetnek. Nagyon sok függ a hengerek kezelésétől. Mert ha az kicsiny és sokat akarunk vele végezni, ennek következtében megterheljük összeszorítjuk s

a végeredményben mégsem végezhet többet, mint amennyire szerkesztve van, bárhogy pazaroljuk rá a hajtóerőt, hanem megizzad. Azonban gyakran előfordul az is, hogy a hengerek erős, bírna is, kellene is vele sokat végezni, de mégsem halad vele a munka, csak izzad. Ily esetben előbb is arról kell meggyőződni, hogy a felvonók nem-e szűkek, nem-e kisebbek ahhoz a mennyiséghez, mint amit el kellene szállítani. Mert már ez is elegendő ok a hengerek izzadására. Ha a felvonó kicsinyeségénél fogva nem bírja az örleményt elszállítani, az visszaporol. Ettől a poros, visszafőtött levegőtől a hengerek fölmolegcskiznak, megizzadnak megizzad vele együtt a felvonó annyira, hogy nedves párák rakódnak le, az örlemény maga tapadó lesz és a felvonóban csak annyi hely marad, hogy a serleg valahogy surlóddva elmozog, ami megint hőt fejleszt és levegőt nem kap, holott erre nagy szüksége van. Gyakori eset az is, hogy nagy mérvű visszaporlás, hogy még a hengerek ajtónyílásain is keresztül verődik, mely ismét az izzadásra vezet, annak daczára, hogy a felvonó kellő méretű. Ily esetben fent a felvonó nem tud jól kiönteni, miért is a kiöntésnél, ahova a nyelvet szokták szegezni, le kell vágni annyira, hogy a kiöntés a felső hevedervező kerék aljánál 15 centiméterrel alacsonyabban legyen és ugy kell beszegezni a szokásos nyelvet és arra ügyelni, hogy a serleg bele ne ütközzön. Ha ezeket a hibákat kiküszöböljük, célszerű a felvonót kefékkel ellátni, melyek a hevederrel együtt forognak a folyonók felcsépeiben. Az így berendezett felvonók jóval többet szállít. Azért még az így berendezett felvonóknál is szükséges az ajtókat néha üzemzetekben kinyitni, sőt üzem közben a felső feleket is, hogy a felvonó belül friss levegőhöz jusson. A mely elleni védekezésnek csak egy módja van: a folytonos tisztogatás. Semhol sem szabad megtérni, hogy bármiféle liszt vagy hulladék hetekig és hónapokig phenjen. A legkisebb zugból is ki kell tisztogatni a hulladékot, mert az ilyen rejtkehelyekből kiindulva, az egész malom rövid idő alatt molylyal lesz tele.

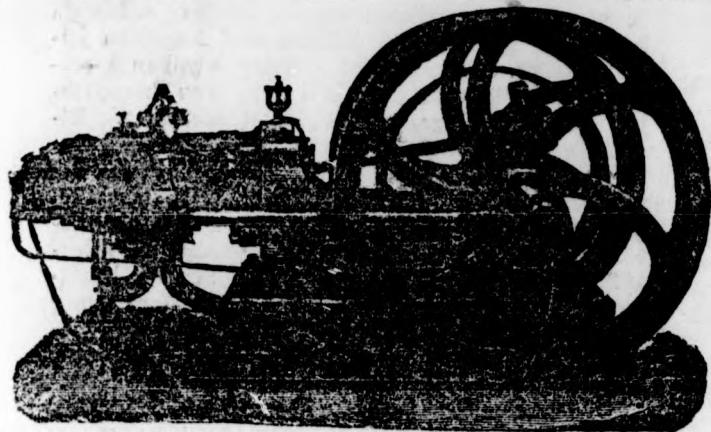
A liszt cukortartalma. A „S. L.” ezen címen elmélkedik arról, hogy van-e, nincs-e a lisztben cukor. És ha nincs, mivel lehet azt pótolni, amennyiben tudvalóleg a cukor az erjedés egyik alkotó eleme. Már pedig erjedés nélkül nincs jó kenyér. Ami a jó kenyér fogalmát illeti, ez megint relatív fogalom, nem csak azért, mert egyik ember ezt, a másik ember amaz a kenyeret tartja jónak, de már azért is, hogy a pékek feltétlenül az ő sütésüket tartják jónak, viszont a gazdasszonyok a maguk házisütésüket. Hogy ez az utóbbi kenyér jobb, azt mindenki elismeri, csak a pék nem és ez érthető. Az is bizonyos, hogy a gazdasszonyok cukrot nem tesznek a kenyérbe abból a célból, hogy az tetszetősebb formájú és foszósabb legyen. Például régebben, mikor a cukor ritkább volt, mint a gyémánt, a krónikások egyhangzó véleménye szerint igen jó kenyeret sütöttek a gazdasszonyok. Nem is ez itt a fő, a nevezett szaklap cikkében, hanem valami gyors erjesztő szurrogátumot ajánl, mely a liszt cukortartalmát pótolná. A kutatások megállapították a liszt cukortartalmát 0.05-től egész 2 százalék arányig, de abban nagy tévedés van, ha azt gondolják, hogy a liszt enzimeket termel és hogy a cukrot pótolja. Az enzim hiányát nem pótolja semmi sem, ennek benne kell lenni a lisztben, ez adja meg a vegyi folyamatnál szükséges elváltozások az az erőt, mely a vízzel kevert liszttel erjedésbe segít, akár van abban élesztő keverve, akár nincs. Az élesztő csak sietteti a tészta kelését, azonban enzim nélkül az a tészta minden szurrogátummal segített kelése daczára összeesik, savanyú lesz. Tessék megpróbálni a lisztet száz fokos hőségnek kitenni, mindjárt rájövünk az állítás valódiságára. Az ajánlott titkos szer semmi egyéb, mint élesztő és magasfokú cukortartalmú liszt keveréke lehet, mely a lisztben levő keményítő-tartalmat elváltoztatja nagyobb fokú cukortartalommal és így a tészta erjesztőképességét fokozza ugyanarra, hogy a több órán át erjesztett tésztaiban még megközelítőleg ugyanannyi cukormennyiség van, mint egy frissen dagasztott tésztaiban. Felmerül az a kérdés, minek a liszt, illetve a tészta cukormennyiségét fokozni; mert a sütés alkalmával az ilyen sűtemény nagyobb lesz, felfújódik és ami a pékek szempontjából rendkívül fontos, a liszt vízfelvevő képessége rendkívül megnövekszik. Ezen előnyök ellenében azonban az ilyen kenyér tartalmatlan, izetlen, igen gyors átváltozásoknak van alávetve és rövid idő alatt megromlik.

Kemény Manó malomipari gépkereskedő és
BUDAPEST, V., Rudolf-rakpart 7. szám.
 műszaki üzlete

GRAEPEL HUGÓ betétitársaság

Malomépítészeti, Gép- és Rostalagépgyár

Marshall Sons & Co. Limited vezérigénykésége
BUDAPEST, V., Váci-ut 40-40. szám.

Gyárt és szállít teljes méltósággal mindenféle gabonatisztító-gépeket.

A legjobb koptató-tól 1000-nál több használatban.

Ezen koptató, mely az üzemeltető a biztosítást teljes mértékben megvédi erre a célra az elismert legkiválóbb gép az eddig létezők között.

Gyárunkban üzemen kívül álló Kiválólagos vezérigénykésége a világ-hírű eredeti angol

„HORNBY”-győrső a motoroknál.

Rendkívül tartósak. — Csekély fűtőanyagot fogyasztanak. Kezelésük és ápolásuk a leggyorsabb. — Kiszáradással, telítéssel. Árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk. — Szakembereink rendelkezésre áll.

Papir-zacsók

malmok és lisztkereskedők részére czégyomással vagy anélkül kaphatók: Szantó Lajos papirzacsokgyárában. Budapest, V., Ügynök-u. 13.

2 darab

Haggenmacher-féle 4-es daratisztító, 1 drb 2-es Enreka gabonatisztító, 1 drb sikszita, 1 drb 1/2 a jegyű sima hengerek és 1 drb olajmagpörkölő, mind használt, de kifogástalan állapotban kapható Kemény Mano cégnél Budapest, V., Rudolf rakpart 7.

Májerszky Barnabás

gépgyáros Nyiregyházán.

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint **specziálista**

viznyomásu olajsajtókat.

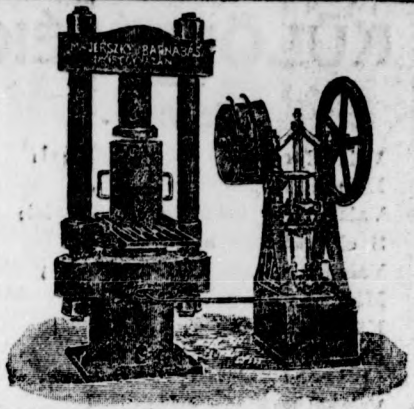
Olajmagzúzókat egyszerű és több-hengerű szerkezetben.

Olajmagpörkölőket gőz- és tüzfűtésre

Tökmagdörzsölő és osztályozókat.

Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kapcsolatos minden berendezést.

Több mint 232 telep üzemenben.

Szabadalmazott

Kreplin-féle folyton működő viznyomásu OLAJSAJTÓ

60% több munkát végez, mint hasonló nagyságú más gyártmányu. A sajtók nem repednek el, pisztanya nem maródik, szivattyu nem akad meg, legnagyobb **játállással** szállítom. Más gyártmányu olajsajtókért cserélek, elrepedt sajtóhengerért újat készítek, teljes olajgyári berendezéseket olcsón szállítok. Ártezi kulfurasokat és motor-javításokat vállaltok. **KREPLIN** gépműhely, Tokaj (Zemplénmegye).

Kikölcsönzése

kazán próba szivattyuknak, gőzhenger furógépeknek, emelők és csigaszárnak, szerelési szerzőmóknak jutányos áron, **Kemény Mano** műszaki cégnél Budapest, V. ker., Rudolf rakpart 7.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, X., Kőbányai-ut 31.

Motorok, benzin-, gáz-, szivógáz- és kohógázüzemre.

Emelődaruk. Köz-uti hengerlőgépek

Gőzekék. Mindenféle vasuti kocsik.

Vasuti felszerelések. Kéregöntésű

kerek (Griffin rendszere).

Hengerekék. !!

Malomgépek.

Egész malmok berendezése és felszerelése. Transz-

missziók. Turbinák

Gyári berendezések. Téglagyári

gépek. Betonke-

verőgépek.

Arjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk.

Hirdetések felvétetnek a kiadóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

Demjén Ignác

műszaki fém- és pléhcikkek gyára
Gyár és iroda: BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA-UTCZA 14. SZ.

Demjén-féle egy darabból préselt felvonóserlegek acélpáléből, minden célra, bármily alak, nagyság- és vastagságban, préselve, feketén vagy duplán ónozva.

Nem akadnak, mert minden sarok ledomborítva, teljesen kiüriti az anyagot, mert sehol sem szegletes, kiválóan tartós, mert egy darab acélpáléből készült.

Figyelmeztetés!

Minden felvonóserleg bejegyzett gyári védjeggyünkkel van ellátva, melyre különösen felhívjuk az érdekeltek figyelmét!

Arjegyzékét kívántra bérmentve.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.

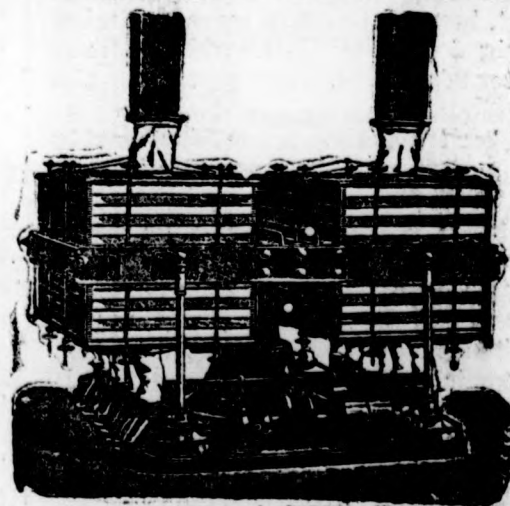
Budapest, Váci-ut 19. sz.

Malomépítése és rekonstruálása minden nagyságban saját teljesen automatikus rendszer szerint. — Modern malomgépek elsőrendű kivitelben. — A Haggenmacher K. és Voll szabadalmu siksziták és daratisztító gépek egyedüli gyártói. — Gabonamosó és szárítóberendezések. — Modern transmissziók.

Kivánatra mérnöklátogatás.

Prima referenciák.

Költségeloirányzat.

KÜLÖNFÉLÉK.

Valahoi...

Valahoi egy bus sóhaj szállt el;
Es most a lelkemen pihen,
Valahoi egy kacagás esendült fel;
S oly szomorú a szívem.
Valahoi gyönyörű szép az élet;
Mert él ott egy lány:
Körülveszi halk szerelmi ének
Es szeretett is egykor talán.

Valahoi van egy szív.
Fáradt, bomlott zenéjű szegény
Megülte őt, ki titkos vágyódást, hív;
Epp úgy, mint az anyám.
Es hallgatják egymás szelid beszédét,
Míg a nagy éj leszáll
S akkor mind a két szív
Egyszerre megáll...

Maros Imre.

(A Cavour-család gyöngye.) Rómában néhány nappal ezelőtt hatalmas plakátok hirdették, hogy kétezer lírát kap az, aki Visconti-Venosta marchesának visszaviszi elvesztett gyöngy-nyakékát. A marchesa egy látogatás alkalmával veszítette el az ékszert, amely nemcsak nagy ártért értékes, hanem főként, mert relikvia: a Cavour-család ősrégi ékszerei közé tartozik. Cavour, a nagy államférfi 1861-ben nőtlennül, egyetlen fivére özvegyként és ennek fia szintén nőtlennül halt meg. A Cavour-család férfiágon így kihalt s a családi vagyon Cavour nővérére lett, aki Alfieri di Costegno marchesa felesége volt és ennek leánya, marchesa Visconti-Venosta, az egykori külügyminiszter felesége. Elképzelhető, hogy egész Róma a csaknem szent ékszer felkutatásán fáradozott; meg is találták szerencsésen. Az ékszert egy pinczér találta meg, aki menyasszonyával, egy szobaleánnyal sétára indult. Azt hitték, mert igen nagyok voltak a gyöngyök, hogy hamisak és nem igen örvendtek a leletnek. Egy főrangú olasz hölgy ismerte fel náluk a marchesa elvesztett ékszerét és a rendőség ki is fizette nekik a kétezer lírát. És ekkor tragikomikus befejezés következett. Az olasz lapok természetesen kiírták a szerencsés megtalálók nevét és egytallal életük minden kicsi részle-

tét. A szobaleány így tudta meg, hogy vőlegénye már nős és öt gyermek apja. Ezer lírával gazdagabb lett ugyan, de szegényebb egy vőlegénnyel. „A gyöngy ugyanis könyvet jelent” — jegyzi meg mélabus akkordként egy római lap.

(A világ legnagyobb órája.) Rövidesen meg lesz Liverpoolnak az a dicsősége, hogy magának mondhatja a világ legnagyobb óráját. Ez a Royal Liver Society új palotájának koronája lesz. Az órának négy számlapja van s ezek mindegyike huszonöt láb átmérőjű. A percmutatók tizenhárom láb hosszúak és legvastagabb részükön egy méter átmérőjűek. A másodperczjelzők tizenhárom láb hosszúak és hat czoillnyi távolságra. Ez óra nagyszármól világos képet ad, hogy nemrégiben ötven tagú társaság tartott bankettet az egyik számlapon. Az óra 220 lábnyi magasságban lesz s üvegének ezért különös ellenálló képességűnek kell lennie. Ugy konstruálták meg, hogy kibírjon tizenhárom tenna nyomást.

(A szív sérüléseiről.) Már Ambroise Paré bebizonyította, miszerint az a régi nézet, hogy a szív-sérülések mindig halálosak, nem jogos. Morgagni pedig azt állapította meg, hogy a halállal végződő szív-sérülések nagyrésze nem járt rögtön halállal. Bebizonyosodott, hogy nagyon sok esetben nem az elvérzés a halál oka, hanem a szívburoknak vérrrel való megtelődése és az ezáltal a szívre gyakorolt akadályozó nyomás. A szív-sérülések jó része természetesen ugyszólván rögtön halállal jár; itt többnyire nagy a sérülés s egyidejűleg a mellbátya és a tüdő is sérült. A gyorsan kiömlő vér elvérzést és szívmegeállást okoz. Ily esetekben nem lehet segíteni. Máskép áll a dolog a kis sérülésekkel. Ily esetek a gyakoribbak. Ezeknek egy jó része azonban magától is meggyógyul. A legtöbb eset nem mindjárt közvetlenül a sérülés után kerül az orvos kezébe. A gyorsan halálos szív-sérüléseknél az orvos legtöbbször már csak a beállott halált állapíthatja meg. Szív-sérüléseknél is irányadó a modern első segítségnyújtás ama irányelve, hogy esetleg a helyszínen történő első orvosi ellátásnál ténykedésünk lehetőleg csak a legszükségesebbre, csak az első költőre szorítkozzék, de fokozott igyekezettel legyünk azon, hogy a szív-sérülésre gyanus esetek mielőbb szakzerű, sebészeti ellátásra alkalmas kórházi alosztályra hozassanak. A szív-sérülések szakzerű ellátása általában is nagyon eredményesnek mondható s ha a sérült még liktező szívvel kerül az operáló asztalra, az esetek többségében sikert remélhetünk.

(Jozefin császárné végrendelete.) Napoleon császár első feleségének, Jozefin császárnénak, végrendeletét közli a „Perzevranza“ című folyóirat. A végrendelet, melynek csupán hiteles másolata került elő, igen érdekes dokumentum Napoleon jellemrajzához. A végrendelet bevezető soraiiban a császárné keserű vádakkal illeti Napoleon környezetét, amely valóságos maffiát alkot körülötte. Elmondja a császárné, hogy a császárt aljas környezete valósággal megkábitotta; Napoleon nem isz már semmiben, még a természeti erőkről is azt véli, hogy akaratának vannak alárendelve. Mint egy isten, jár-kél otthonában és azt akarja, hogy imádat-szerűen közeledjenek hozzá legközelebb hozzá tartozói is. Azután megjegyzi Jozefin, hogy amíg császárné volt, folytonosan igyekezett befolyásával enyhíteni azokat a borzasztó igazságtalanságokat, amelyeket miniszterei tanácsoltak Napoleonnak. „Végre is azonban — folytatja a császárné — elért engem is az a szerencsétlenség, hogy távoznom kellett annak a férfinak az oldalán mellől, aki voltaképpen nekem köszönhetette sikereinek és hatalmának jókora részét.” A végrendelet azzal végződik, hogy az isten segítségét kéri a Bourbonokra és végső óhajában a már akkor fogságban lévő Napoleon érdekében cseng Franciaország új uralkodójáéhoz.

(A fesztelen chanteuse.) Egy kisebb olasz városban, Leccében látszódtott le a minap ez a mulatságos jelenet: A San Carlino-színházban orfeum-társaság szerepelt s a többi „művész Lőzött fellépett egy Lina de Fleury nevű chanteuse is. Nem tudni miért, de egy csomó fiatal ember az első sorban örökösön zavarta az énekesnőt közbeszóval, nevetéssel, gúnyos megjegyzésekkel. Lina de Fleury egy ideig tűrte a kötekedést, de azután megsokálta és hangosan részölt a nyugtalanokokra, hogy ne zavarják. A kifakadásnak semmi hatása se volt s a fiatal emberek folytatták a rakoncátlanokodást. Lina de Fleury se bírt az idegeivel, egyszerre abbahagyta az éneklést, felémelte a ballábát, lekapta róla a fehér seiyem felcipőjét és se szó, se beszéd, a rakoncátlanok fejét közé vágta. Szerencsétlenségére nem jól cízelt, mert a lövedék a kiszemelt áldozatok helyett a város képviselőjét ütötte orron. Nagy baj támadt ebből. A közönség majd széjjelszedte a színházat és csak akkor nyugodott meg, amikor az imprezárió kijelentette, hogy Lina de Fleury nem fog többé Leccében fellépni.

GÁRDÁHUSZÁROK

- REGÉNY. -

Irla: E. SCYRSON.

73

— Ezzel tehát rendbe jöttünk. Köszönöm, asszonyom. Most pedig engedje meg, hogy néhány kérdést tegyek fel. Szegény bátyám utolsó óráiról óhajtanék egyet-mást tudni.

— Igen, mikor megérkeztem hajnalban...

— Beesésén, hogy közbeszólok. Honnan jött nagyságos asszonyom.

— Gerából, — felelte Mary egyszerűen.

— Talán kirándulásra volt ott valami ismerősöd? Minden bizonynyal szegény bátyám a párba miatt távolította el.

— Nem, — felelte Mary. — Én Gerában laktam, mióta Bécsből eljöttünk.

Edgard arca csodálkozást fejezett ki.

— Különös. Ön Szászországban lakott és férje Poroszországban? Különös. Nem találja ön ezt különösnek?

— Nem, én nem találok benne semmi különösét. Mikor Bécsbe elhagytuk, férjem tekintettel a zavaros politikai viszonyokra úgy intézkedett, hogy én Gerában maradjak mindaddig, amíg ő további intézkedéseket nem tesz. Én természetesen, beleegyeztem akaratába.

— Akkor tehát nincs semmiféle összefüggésben ez az ügy azokkal a pletykákkal, melyeket itt terjesztenek.

— Minden bizonynyal nincs, de én nekem fogalmam nincs. Pletykákról. Engem itt Berlinben nem ismernek, nem is ismerhetnek, mert mindössze négy napja vagyok itt s azelőtt sohasem voltam Berlinben.

— Nem is arról van szó, asszonyom. Itt azt beszélnek, hogy bátyám önt sem az udvarnál, sem pedig a követségben nem mutatta be s úgy viselkedett, mintha nőtlén ember volna, vagy különváltan élne feleségétől.

— Ebben a pletykának igaza is lenet, azaz, hogy annyiban nincsen igaza, hogy férjem úgy viselkedett volna, mintha tőlem különváltan élne. Minden létén legalább egyszer meglátogattam. Hogy aztán itt Berlinben mit csinált, arról természetesen nincs tudomásom, nem is lehet, mert mint már előbb mondtam, sohasem voltam Berlinben. De ha olyan valamit követett volna is el, ami sértené a házasság követelményeit, én megboosájtam neki, mert jogom van megboosájtani.

Edgardot kissé meglepte ez a kategorikus válasz, s nagyon kellemetlenül kezdte érezni magát. Ő azzal a szándékkal jött, hogy megtudja, vajjon bátyja családi élete zavartalan volt-e s most teljesen belegabalyodott az utvesztőbe s nem tudott sehogyan se eligazodni a halottak s az özvegy válasza miatt.

Valaminek minden bizonynyal kell lenni a dologban, mert nem valószínű, hogy bátyja minden ok nélkül tett volna olyan intézkedéseket melyek határozottan azt litőszóltak igazolni, hogy kettőjük között valami akadály állott. — Így gondolkodott magában s nem épen helytelenül; csak egyben hibázta el a dolgot. Nem számított sem bátyjának nemeslelkűségére, sem Mary lelkének tisztaságára. Még egy kísérletet tett. Azt hitte, hogy az asszonyi hiúság nyitjára fogja vezetni a bonyolult ügynek.

— Van tudomása, asszonyom, arról, hogy bátyám az utóbbi időben nagyon sokat forgolódott egy igen ismert nevű berlini courtesane körül? — kérdezte jól rejtett ravasszággal.

— Nincs tudomásom róla, — felelte Mary szárazon s olyan hangon, mely minden további kérdészködésnek elejét vette.

— Akkor hát minden bizonynyal nem is felel meg a valóságnak, — felelte Edgard. Ezzel a kijelentéssel utat keresett a visszavo-

nulásra, mert látta, hogy minden támadása hiábavalóan bizonyult.

— Remélem, Oxfordban meg fog látogatni bennünket.

— Azt nehezen hiszem, de férjem sirját mindeusetre látni szeretném.

— Épp azért mondtam az előbb, hogy Oxfordban. Ott van a családi kriptánk.

— Akkor minden bizonynyal el fogok menni. Hogy mikor, azt nem tudom, de minden bizonynyal el fogok menni.

Edgard felállott.

— Tehát viszontlátásra, asszonyom, Oxfordban.

Mélyen meghajította magát s nyugodt, méltóságos lépéssel hagyta el a termet.

Alig távozott, Mary rögtön visszaszalált Susannehoz s elbeszélte neki mindent, amit hallott Edgardtól.

— Képzeld, Susanne, Edgard azt mondta, hogy szegény férjem egy kokotte miatt vívott párba. Lehetségesnek tartja ezt?

Susanne egy kissé meglepődött. Egy pillanatig gondolkodott, hogy vajjon mit feleljen, míg megtalálta a kellő szavakat.

— A tanácsost nem ismertem annyira, hogy ebben a kérdésben ítéletet mondhassak felette, — felelte.

— Hogy igaz vagy nem, azt magam sem tudom még, de okvetlenül meg fogom tudni. Addig itt maradunk Berlinben. Én ma fölöslatom itt a háztartást; a butorokat Párisba szállíttatom, mi pedig szállodába fogunk költözködni s itt maradunk mindaddig, amíg ebben a kérdésben tisztán látok.

Susanne egy kissé megriadt ettől a kategorikus kijelentéstől.

— Miért akarja ezt megtudni, Mary?... Én azt hiszem, sokkal jobb nem bolygatni az ilyen ügyeket, legkevésbé akkor, ha tisztán pletyka az alapjuk.

(Folyt. köv.)

SZABÓ és TÁRSA
 Hely: BUDAPEST, V., HÁTHORY-UTCZA 22. SZ.
 azelőtt: Gyár-utca.

Arjegyzék ingyen. **Eredeti svéd „Ölinder”** védjegyzett nyersolajmotor.

Az „Ölinder” nyersolajmotorok nem kétütemű, hanem négyütemű motorok. Legmesszebbmenő löttállás. A levelezést kérjük nem a Gyár-utczába, hanem a Hátory-utca 22. szám alá címezni.

Rézágy 32 frt

Összesítő vaságy matraczai 8.75

Acélsodronyágybetét vaskerettel 5.50

Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emaillezve 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít.

NÉMETH fémbutorgyára, V., Koháry-u. 19.

FŰNÖKÖK
 ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel fűtsenek irógépek.

HA FIZETNEK
 havonta 20 koronát, kapnak egy elsőrendű látható irás, viaszváltós, tabulátoros, összehajtható billentyűs, automatikus sorváltós, csupa acézből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-kiváló irógépet.

Ujlaki-irógépet.
 Nemcsak a váltót és folytonosan halmozódó brodal munkálatokban könnyen.

BOLDOGULNAK.
 Díjmentes bemutatás országszerte, árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 28.
 Telefon 122-60.

Irógépek eladása, bérlete, cserelése, javítása. Kellékek összes rendszerű irógépekhez és sokszorosítókhöz. Elvállal irógépek felirást és sokszorosításokat jutányosan.
 Vidéki képviselők kerestetn k.

ARCZ-MASSAGE FŐLŐSLEGES!

ORIZOL

|| vagy Rizsvaj törv. védve. ||
 Az éretlen rizs TEJNEMŐ nedvéből készített esodás és gyors hatású arcz-szépítő.

Teljesen kisimítja a ráncokat! Egy adag ára 3 K 50 f. Egy drb szappan ára 1 K 50 f.

Főraktár Magyarország részére:
 Bpest: Török gyógytár Király-u.
 Kolozsvart: Dr. Biró gyógytára.

IFJ. STERN SÁNDOR
 Budapest, V., Lipót-körút 20.
**Központi villamos normál-
 időmutató- és jelző óra berendezés.**

Telefon 1-65.

Városi hálózatok, gyárak, ipar-telepek, bányák, kórházak, iskolák, intézetek, kereskedelmi irodák számára.

ILYEN SORSRA JUTNAK,
 KIK NEM **MÜLLER FÉLE MENTHOLOS SÖS - BORSZESZT HASZNÁLNAK.**

Tegyen vele egy kísérletet!
 KAPHATÓ MINDEN ÖZLETBEN

GYÁRTJA **MÜLLER VILMOS**
 Gyógyiszertész BÉCS-TÓPOLYA

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük legújabbban megjelent

férfi fehérnemű
 árjegyzékünket.

Elsőrangú minőségek. Mérsékelt árak.
 Kényelmes havi részletfizetésre

Aufrecht és Goldschmid utóda Elek és Társa r.-t.
 Budapest, VI., Károly-körút 10. sz.

Legrégibb hazai gyár kizárólag

TRANSMISSIÓK
 gyártására.

Schlesinger Alajos
 BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 30. SZÁM.

Transmissió-tengelyek I. rendű Bessemer-acézből. Tengelykapcsolók a legkülönfélébb rendszere b.n. Szálkerekék igen könnyű modellek szerint. Csapágyak gyűrűkésű és minden más rendszerben. Fogaskerek egy és kétrésű kivitelben. Kötéskerek kender- és sodrony-köték számára.

Kitűnő és pontos kivitel!
 Rendkívül olcsó árak!!
 Prospektusok díjmentesen!

200 ezer darab különféle dísz-tárgyat partiba féláron kiárult

Takács Porcellán-ház
 Budapest, Baross-tér 4. sz.

Óriási raktár, állandóan 50 waggon válasszék üveg-, porcellán-, vasdény, kelengye naszajandék konyha berendezésből. Ingyen látá. Ing en csomagolás, nagyon szőlő k szolgáltatás. Teljes vendéglői és kávéházi berendezések, 30% engedély.

- Diszes függőlámpák 3 trttól 25 trttig.**
- 6 személyes metszett és mintázott üveg-készlet csak 6 frt. 50 kr.
 - 6 személyes kavés vagy tea-készlet, modern, aranyozva és festve 2 frt. 60 kr.
 - 6 személyes étkezé-készlet aranyozva és festve 6 frt. 25 kr.
 - 6 személyes étkezé-készlet, rococo, csodaszép 8 frt. 25 kr.
 - 12 személyes étkezé-készlet, rococo, csodaszép modern, aranyozva és festve, 42 tányér, mindenből 2 tal 20 frt.
 - Rozek azé angol mosdó-készlet diszesen festve 4 frt. 50 kr.
 - 12 drb legprimabb kék som'ne tázéklabos, 1/2 literrel 5 literig 3 frt. 50 kr.

Felülmul mindent egésszéi szempontól, tiszta alumínium evőeszköz, 6 kés, 6 villa, 6 kanál, 6 kávés kanál 6 frt. összesen 24 drb csak

Alumínium konyha felszerelések a legolcsóbb árban.

Porcellán-Ház
 BAROSS-TÉR 4. SZ.

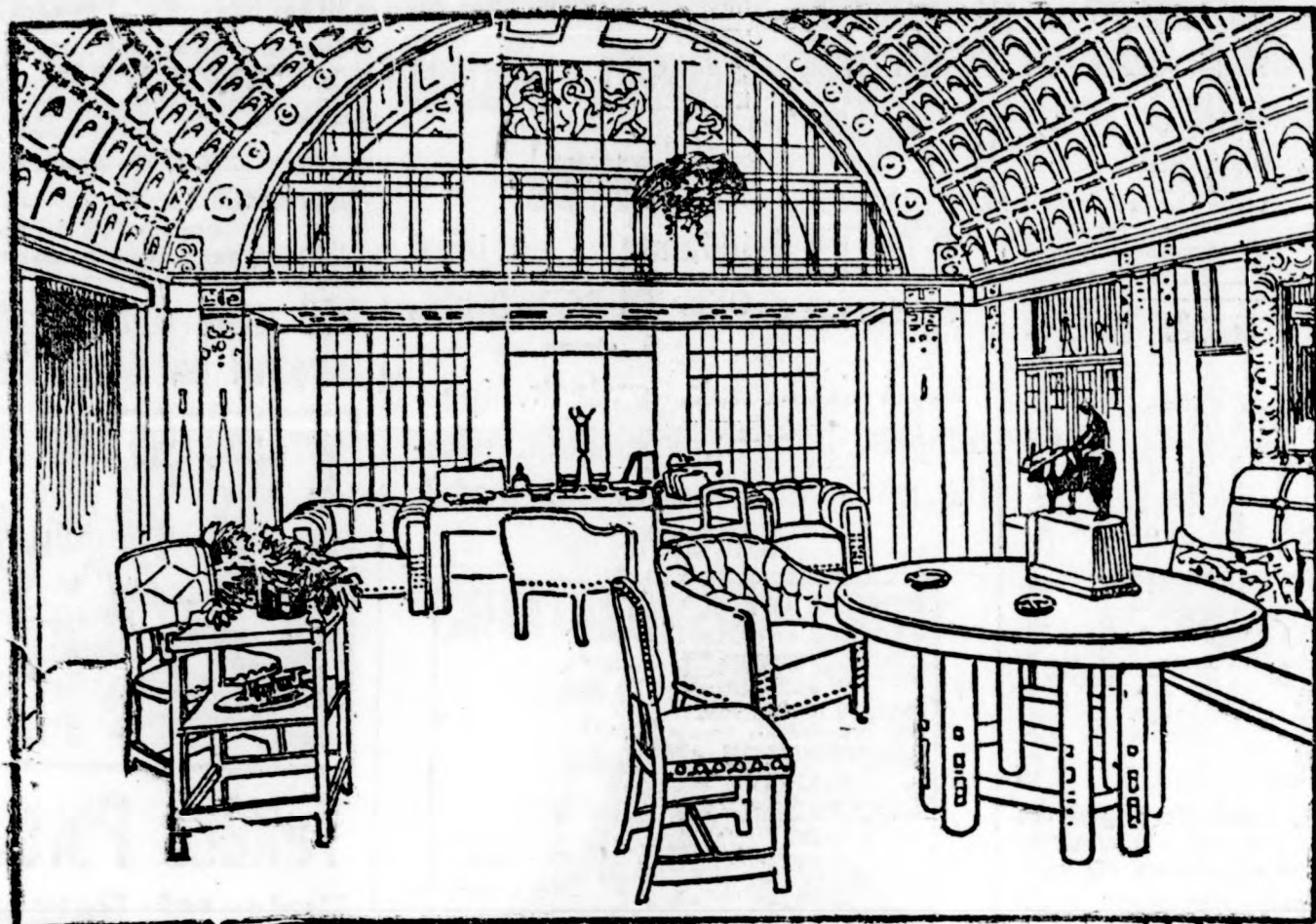

Szőlőoltványok
 szőlővesszők és finom érmelléki borok beszerzésére legmegelőgbben ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

SZÜCS SÁNDOR FIA
 szőlőtelepét Bihardlőszegen.

Képes árjegyzéket tanulságos tartalommal ingyen és bérmentve küld a cég. Ezen árjegyzéknek egyetlen házból sem szabadna hiányozni, mert sok mindenkit érdeklő dolgot tartalmaz. Tehát senki el ne mulasztja egy levelezésben kérni. Készlet: 3 millió.

Olcsó és pontos kiszolgálás. Több ezer ellenőrzött levél.

Alkalmi vételt

ajánl valódi

perzsa-szőnyeg
művészi és csodaszép

BUTOR

CSILLÁR

VALÓDI

olajfestmény-ben.

Nagy Zsigmond

Lázár-utca 3.

Bazilika közelében. Saját ház.
Mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

Legjobb Legjobb Legjobb

Pap lan Pap lan Pap lan

Kárpitosárú-, rés- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és korfbutor, ernyő és sátor, minden mérethez megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürképokrócsok, gyapjú- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storkok, szövet- és csipőffüggönyök, ágylámpák, bútorszövetek és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszék és keresztelőkészleteket a leggyorsabbal a legfinomabb kivitelig.

Szálloda-, Intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Gyári: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Árjegyzék bárkinél kívánatra ingyen és bérmentve kildetők

Rész- és vasbutorok minden kivitelben.
Fotótulókocsok.
Sodronyos huzatolás minden mérethez 20.- kor.
Összeoszakható vaságy kivétel 3 matracal 22.- kor.
Sodrony-ágybútorok bármely nagyságban.
Készlet, falonlak és nádrolatok minden mérethez készíthetők.

Fogl József Lajos

Budapest, VI., Aradi-u. 11.

a Magyar Styria kőfogépgyár képviselője.

Szállítja a legjobb és leghíresebb kőfogépeket, szabadalmazott zárossal ellátva. Kitanítás ingyen. - Javító műhely. Varrógép- és kerékgyártó.

Most **Férfi- és fiuruhákban**

nem titok

felöltökben, téli kabátokban, valamint nagy választék szőrmeárkban.

Heller Jakab

Budapest, VIII. Rákóczi-ut 13.

Külön mértékostály.

NEUSTEIN FÜLÖP

CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDÁCSAI

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben jobbra becsülendők; mentek mind a hatalmas anyagból, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngöden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb a mellett oly ártalmatlan, mint e pilulák, a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott kúlszejük miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előlegre beküldése mellett egy tekeres bérmentve kildetik.

Óvás! Utazatoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó labdacsoit. Valódi csak ha minden doboz törvényleg bejegyzett védjeggyel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A keresk. törvényszékiileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerára, Bécs, I. Plankeng. 6. Kapható: Budapest, Török J. gyógyszerára, Király-utca 12. és Andrássy-ut 23.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZ AJÓZÁSI R.-T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalato, Gratzosa (Ragusa), Curzola, Castelnovo és Cattaróig. Az utazás tartama Gravoisig csak 20, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venecia: hetenként hat gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancora: hetenként három gyorshajó oda és vissza.

Ezen gőzök közvetlen csatlakozásában közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóomlásig és onnan közlekednek, ugyazintén Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gőzhajók modern kényele mel, hálófalka kel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegyiroda, Budapest, (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókrota.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-ES MŰV. IS

üzletében szerezhetők be

BUDAPEST, Erzsébet körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.

ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Munkás ember Szegény ember

a telet könnyen türi

Miért? Miért?

1. Mert minden szegény ember házában van egy olcsó üveg valódi

DIANA SÓSBORSZESZ

amé pótolja az egészséget.

2. Mert aki Diana sósborszesszel bedörzsölteti magát, az másnap frissen és egészségesen folytathatja munkáját.

3. Mert a Diana sósborszessz cukorra cseppentve a legkellemesebb ital és enyhíti a belső fájdalmakat.

4. Mert a Diana sósborszessz a legjobb étvágygerjesztő háztájszer.

5. Mert aki egész nap talpon van, dolgozik, mozog, görnyed vagy bármilyen más nehéz munkát végez: annak feltétlenül jól esik egy kis bedörzsölés a valódi Diana sósborszesszszel.

6. Mert a Diana sósborszessz erősíti, edzi, frissíti az emberi szervezetet, a csontokat, ereket és inakat.

7. Mert a Diana sósborszessz enyhíti az összes fájdalmakat már a masszírozás alatt.

Eppen ezért minden szegény és munkásember vásárol **DIANA SÓSBORSZESZT 44 fillérért** eredeti üvegekben.

Erényi Béla
gyógyszerész,
Bpest, VII., Rároly-körút 5.

Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság.

Hirdetmény.

A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság 1911. évi január 4-én tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy a társaság **részvénytőkéjét 5 millió koronával felemeli**, olyképp, hogy a társaság 10000 darab 500 korona névértékű részvényt — a melyek a társaság jövedelmében 1911. január 1-től fogva részesednek — bocsát ki és miután ezekből 5000 darab szabad kézből már elhelyeztetett, az átvételi előjogot 5000 darab részvényre a társaság részvényeseinek a következő feltételek mellett ajánlja fel.

1. Nyolcz-nyolcz régi részvény egy uj 500 kor. névértékű — 1911. évre szóló szelvényvel ellátott — **részvénynek átvételére jogosít**, ha a részvények birtokosai erre vonatkozó szándékukat **1911. január 5—18-áig** bezárólag az alább közzétett helyeken bejelentik, az ott rendelkezésre álló jegyzékeken azon neveket, a melyekre az uj részvényeket kiállítani óhajtják, kitüntetik és ha egyuttal a régi részvényeket megfelelő lebélyegzés végett bemutatják. Részvénytörédek nem adatkak ki.

2. Az átvételi előjog érvényesítése bejelenthető **Budapestén a társaság pénztáránál (V., József-tér 14.), Bécsben az Union-Bank pénztáránál, Triesztben a cs. kir. szab. Trieszti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) pénztáránál, a cs. kir. szab. Osztr. Hitelintézet fiókjánál és az Union-Bank fiókjánál.** Ugyanott fizetendő le a bejelentéskor és pedig készpénzben az uj rész-

vényekért járó összeg. Az **uj részvények 1911. február 15-étől kezdve a bejelentési helyeken** átvehetők.

3. Minden uj részvényre 620 korona tőke és 500 korona n. é. után 1911. január 1-étől az átvételi jog gyakorlásának napjáig járó 5%-os kamat, ugyszintén 1 korona 88 fillér bélyegdíj fizetendő.

4. A még forgalomban levő 1000 drb alapítói részjegy birtokosainak az átvételi előjogot — az alapszabályok 9. §-a értelmében — az ujonnan kibocsátott részvények $\frac{1}{2}$ -ára, vagyis 500 drb 500 koronás részvényre ajánljuk fel és pedig olyképp, hogy két-két drb alapítói részjegy egy-egy uj részvénynek névértékben való átvételére jogosít. Az átvételi előjog gyakorlása végett az alapítói részjegyek **1911. január 5-étől 18-áig bezárólag **Budapestén a társaság pénztáránál (V., József-tér 14.) és Triesztben a cs. kir. szab. Trieszti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) pénztáránál**, az ugyanott rendelkezésre álló jegyzékek kíséretében lebélyegzés végett bemutatandók. Ugyanakkor és ugyanott **részvényenkint 500 koronát** és ezen összegnek 1911. január 1-étől az átvételi jog gyakorlásának napjáig járó 5%-os kamatját, valamint 1 korona 88 fillér bélyegdíjat kell ideiglenes nyugta ellenében lefizetni. Az **uj részvények 1911. február 15-étől kezdve a bejelentési helyeken**, az ideiglenes nyugta visszaadása ellen átvehetők.**

Budapestén, 1911. január hó 5-én.

Az igazgatóság.